

SN 618/03

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της : Γραμματείας

προς : τη Συνέλευση

Θέμα : Τμήμα II του Συντάγματος

- Έκθεση της Ομάδας Εμπειρογνομόνων που ορίστηκαν από τις νομικές υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής

1. Διαβιβάζεται συνημμένα για τα μέλη της Συνέλευσης η έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων που ορίστηκαν από τις Νομικές Υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής προκειμένου να προβούν στην τεχνική προσαρμογή των διατάξεων των συνθηκών ΕΚ και ΕΕ που προορίζονται να καταχωρηθούν στο τμήμα II της Συνταγματικής Συνθήκης.

Πρόκειται για εργασία καθαρώς τεχνικού χαρακτήρα στόχος της οποίας είναι να διευκολύνει την πολιτική συζήτηση αλλά που δεν προδικάζει ούτε προκαθορίζει τις αποφάσεις της Συνέλευσης.

2. Η ομάδα εμπειρογνομόνων σύμφωνα με την εντολή που της δόθηκε στις 29 Ιανουαρίου 2003 (CONV 529/03) :
 - εισήγαγε στις διατάξεις του τμήματος II τις τροπολογίες που προέκυψαν βασικά από τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας για την απλούστευση των διαδικασιών και των μέσων,
 - προσδιόρισε στην ΣΕΚ και στην ΣΕΕ την τύχη που θα επιφυλαχθεί στις διάφορες διατάξεις λαμβανομένου υπόψη του προσχεδίου της Συνταγματικής Συνθήκης σύμφωνα με το σχέδιο που υποβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2002 (CONV 369/02), προβαίνοντας με τον τρόπο αυτό στη συγχώνευση των δύο συνθηκών και στην αναδιοργάνωση των διατάξεων,

- εναρμόνισε από τεχνική άποψη τη διατύπωση των διαφόρων νομικών βάσεων,
- διέγραψε ορισμένα άρθρα προκειμένου να δοθεί συνέχεια στις εργασίες της Συνέλευσης ή λόγω του ότι είχαν παύσει να ισχύουν.

Η Ομάδα επεσήμανε επίσης στο Προεδρείο προτάσεις μεταγενέστερων τεχνικών απλουστεύσεων καθώς και διάφορες συνενώσεις στο δεύτερο τμήμα τις οποίες θεώρησε σκόπιμες, σύμφωνα με τις υποδείξεις που της είχαν δοθεί στην εντολή. Σύμφωνα με την εντολή αυτή η Ομάδα περιορίστηκε σε τροποποιήσεις καθαρώς τεχνικού χαρακτήρα χωρίς να προβεί σε άλλες τροποποιήσεις ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τις οποίες δεν έχουν διαμορφωθεί στους κόλπους της Συνέλευσης προσανατολισμοί που να συγκεντρώνουν τη γενική συναίνεση ούτε ληφθεί ακόμη οριστικές θέσεις από το Προεδρείο και από τη Συνέλευση.

3. Το σχέδιο κειμένου του τμήματος II που εκπονήθηκε από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων με βάση το προσχέδιο της συνταγματικής συνθήκης της 28ης Οκτωβρίου 2002 περιλαμβάνονται παρακάτω ως Τόμος I. Ο τόμος αυτός περιλαμβάνει στο παράρτημα I τις "ορολογικές και τυπογραφικές διευκρινίσεις" και στο παράρτημα II έναν ορισμένο αριθμό προτάσεων και παρατηρήσεων που έγιναν από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων και θα είναι χρήσιμες για τη συνέχεια των εργασιών σχετικά με το τμήμα II.

Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει επίσης έναν Τόμο II ο οποίος εκπονήθηκε επίσης από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων και περιέχει, ενδεικτικά, τις τροποποιήσεις που έγιναν στις σημερινές διατάξεις των συνθηκών ΕΚ και ΕΕ πριν από τη συγχώνευση και αναδιάρθρωσή τους στο τμήμα II και τούτο προκειμένου να μπορέσουν τα μέλη της Συνέλευσης να εντοπίσουν ευκολότερα τις εν λόγω τροποποιήσεις.

Σε κανέναν από τους δύο Τόμους δεν περιέχεται το τμήμα σχετικά με την οικονομική και νομισματική πολιτική (VII της ΣΕΚ). Δεδομένης της τεχνικής φύσεως του θέματος η Ομάδα Εμπειρογνομόνων θεωρεί αναγκαίο να προβεί σε διεξοδικότερη εξέταση. Ο τίτλος αυτός θα αποτελέσει αντικείμενο προσθήκης η οποία θα διανεμηθεί στα μέλη της Συνέλευσης το συντομότερο δυνατό.

4. Αυτή η εργασία τεχνικού χαρακτήρα που πραγματοποιήθηκε από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων έχει ως στόχο την εκπόνηση ενός βασικού εγγράφου που θα διευκολύνει τις συζητήσεις στα πλαίσια του Προεδρείου και της Συνέλευσης σχετικά με τις πτυχές του τμήματος II οι οποίες απαιτούν ουσιαστικές αποφάσεις. Τα θέματα αυτά αφορούν ιδίως :

- α) το πεδίο εφαρμογής της νομοθετικής διαδικασίας και τις ενδεχόμενες εξαιρέσεις από τη διαδικασία αυτή,
- β) το πεδίο εφαρμογής του κανόνα της ειδικής πλειοψηφίας και τις εξαιρέσεις από τον κανόνα αυτό,
- γ) τις αναγκαίες τροποποιήσεις κατόπιν των εργασιών της Συνέλευσης και της εξέτασης από τη Συνέλευση των άρθρων σχετικά με το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, την εξωτερική δράση και την άμυνα καθώς και τον προϋπολογισμό,
- δ) την κατανομή των διατάξεων σχετικά με τα όργανα μεταξύ του τμήματος Ι και του τμήματος ΙΙ η οποία μπορεί να γίνει μόνον αφού πραγματοποιηθεί η συζήτηση στα πλαίσια της Συνέλευσης σχετικά με τα όργανα,
- ε) τις προτάσεις που έγιναν από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων πέραν από την τεχνική προσαρμογή σύμφωνα με την εντολή τους τους δόθηκε. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο ζήτημα της θέσης των οριζοντίων και γενικών άρθρων που εντόπισε η Ομάδα Εμπειρογνομόνων.

5. Σχετικά με όλα αυτά τα θέματα το Προεδρείο θα υποβάλει προτάσεις στη Συνέλευση.

Κείμενο που παρουσίασε στο Προεδρείο

στις 13 Μαρτίου 2003

η Ομάδα των Εμπειρογνομόνων που ορίστηκε από τις Νομικές Υπηρεσίες

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- Christian PENNERA
- Kieran BRADLEY

Για το Συμβούλιο

- Thérèse BLANCHET
- Emer FINNEGAN

Για την Επιτροπή

- Alain VAN SOLINGE
- Paolo STANCANELLI

ΤΟΜΟΣ Ι

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

Δεύτερο τμήμα

Οι πολιτικές και η εφαρμογή των δράσεων της Ένωσης

* * *

*Κείμενο των διατάξεων των συνθήκων ΕΚ και ΕΕ
που ακολουθεί τη διάρθρωση του προσχεδίου συνταγματικής συνθήκης
της 28ης Οτωβρίου 2002
(CONV 369/02)*

Οι διατάξεις οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στο δεύτερο τμήμα του σχεδίου του Συντάγματος και οι οποίες κατόπιν εξέτασης από τη Συνέλευση θα περιληφθούν είτε στο τμήμα Ι είτε στο τμήμα ΙΙΙ (γενικές και τελικές διατάξεις) καταχωρήθηκαν, προς υπόμνηση, σε επισυναπτόμενη προσθήκη.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ :

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Σελίδα

[ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ] (νέος τίτλος)	9
[ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ] (νέος τίτλος)	11
A. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	14
A1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	14
I. Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών	16
1. Εργαζόμενοι	16
2. Ελευθερία εγκατάστασης	18
3. Ελευθερία παροχής υπηρεσιών	21
4. Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση, και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων (μετατίθεται στο σημείο A4 «Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης»)	
II. Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	23
1. Τελωνειακή Ένωση	23
[1.α Τελωνειακή συνεργασία] (νέος τίτλος)	25
2. Απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών	24
III. Κεφάλαια και Πληρωμές	26
[IIIα Φορολογικές διατάξεις] (νέος τίτλος)	28
V. Προσέγγιση των νομοθεσιών	29

A2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	32
A3. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ	33
I. Κανόνες ανταγωνισμού	33
II. Κοινωνική πολιτική	38
III. Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή	45
IV. Γεωργία και Αλιεία	47
V. Περιβάλλον	51
VI. Προστασία του καταναλωτή	53
VII. Μεταφορές	54
VIII. Διευρωπαϊκά δίκτυα	58
IX. Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη	59
A4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	63
Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση, και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων <i>(λαμβάνεται από το σημείο A1.I.4. παραπάνω)</i>	63
Πολιτική σε θέματα αστυνομίας και ποινικής δικαιοσύνης	68
A5. ΤΟΜΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΔΥΝΑΤΑΙ Η ΕΝΩΣΗ ΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	76
I. Απασχόληση	76
II. Δημόσια υγεία	78
III. Βιομηχανία	80
IV. Πολιτιστικά Θέματα	81
V. Εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, νέοι	82

B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ	84
I. Εμπορική πολιτική	84
II. Αναπτυξιακή Συνεργασία	87
[IIα. Οικονομική, χρηματοοικονομική και τεχνική συνεργασία με τρίτες χώρες (νέος τίτλος)	88
III. Εξωτερικές πτυχές των πολιτικών που καλύπτονται από τα κεφάλαια A1 έως A4	89
IV. Εξωτερική πολιτική και πολιτική κοινής ασφάλειας	89
1. Εξωτερική πολιτική	89
2. Διαχείριση κρίσεων	89
V. Σύναψη διεθνών συμφωνιών	98
[Vα. Άλλες διατάξεις (νέος τίτλος)	101
Γ. ΑΜΥΝΑ	103
Δ. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	103
Θεσμικές και διαδικαστικές διατάξεις· δημοσιονομικές διατάξεις	103
[Άλλες διατάξεις] (νέος τίτλος)	154
* * *	
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΚ ΚΑΙ ΕΕ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩΝΤΑΙ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ II ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ	150
Διατάξεις που λαμβάνονται από τη συνθήκη ΕΚ	151
Διατάξεις που λαμβάνονται από τη συνθήκη ΕΕ	162
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I : ΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ	170
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II : ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	174
* * *	

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ :

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

[ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ] ¹

Άρθρο 1 (πρώην άρθρο 3)

1. [...] ²

2. Σε όλες τις δραστηριότητες που αναφέρονται ~~στο παρόν άρθρο~~, **στο παρόν τμήμα Κοινότητας η Ένωση** επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.³

Άρθρο 2 (πρώην άρθρο 6) ⁴

Οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων **της Ένωσης** που αναφέρονται ~~στο άρθρο 3~~, **στο παρόν τμήμα** ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.

¹ Δεδομένου ότι το προσχέδιο διάρθρωσης της Συνταγματικής Συνθήκης της 28ης Οκτωβρίου 2002 (CONV 369/02) δεν προσδιορίζει τη θέση ορισμένων διατάξεων, οι διατάξεις αυτές καταχωρήθηκαν σε διάφορα μέρη του κειμένου με προσωρινή ονομασία εν αναμονή ακριβέστερων ενδείξεων εκ μέρους της Συνέλευσης. Επιπλέον, γενικότερα, οι ονομασίες των τίτλων και των ενδιάμεσων τμημάτων (που ήδη υπάρχουν ή που προτείνονται) εμφανίζονται μεταξύ αγκυλών εν αναμονή ακριβέστερης διάρθρωσης.

² Η παράγραφος αυτή περιλαμβάνεται στην προσθήκη του παρόντος εγγράφου.

³ Η παράγραφος αυτή, οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να αποτελέσει ένα και μόνο άρθρο με το άρθρο 6 (περιβάλλον,) και μάλιστα ακόμη και με άλλες διατάξεις αυτού του τύπου που είναι διάσπαρτες στα κεφάλαια, π.χ. υπό τον τίτλο «κοινές διατάξεις». Σημειώνουμε εξάλλου, ότι η μνεία του «παρόντος τμήματος», στο βαθμό που περιέχει θέματα υπαγόμενα σήμερα στον δεύτερο και τρίτο πυλώνα, θα διευρύνει το πεδίο εφαρμογής αυτής (ή αυτών) της (ή των) οριζόντιας (ων) παραγράφου (ων).

⁴ Το άρθρο αυτό οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές θα μπορούσε να αποτελέσει ένα μόνο άρθρο μαζί με άλλα του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση του άρθρου 3 παράγραφος 2). Η ίδια παρατήρηση με την αναφερομένη την εν λόγω υποσημείωση όσον αφορά τη χρήση των όρων «το παρόν τμήμα».

Άρθρο 3 (πρώην άρθρο 16)

Υπό την επιφύλαξη [των άρθρων 73, 86 και 87], και ενόψει της θέσης που κατέχουν οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια των [κοινών αξιών]¹ της Ένωσης καθώς και της συμβολής τους στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, η ~~Κοινότητα Ένωση~~ και τα κράτη μέλη, εντός των πλαισίων των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, και εντός του πεδίου εφαρμογής του **Συντάγματος της παρούσας Συνθήκης**, μεριμνούν ούτως ώστε οι υπηρεσίες αυτές να λειτουργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων οι οποίες να επιτρέπουν την εκπλήρωση του σκοπού τους.

Άρθρο 4 (πρώην άρθρο 295)

~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **Το Σύνταγμα** δεν προδικάζει με κανένα τρόπο το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη.

Άρθρο 5 (πρώην άρθρο 296)²

1. ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **Το Σύνταγμα** δεν αντιτίθεται προς τους εξής κανόνες :
 - α) κανένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες, τη διάδοση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του,
 - β) κάθε κράτος μέλος δύναται να λαμβάνει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της ασφαλείας του, που αφορούν την παραγωγή ή εμπορία όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού· τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να αλλοιώνουν τους όρους του ανταγωνισμού εντός της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς.
2. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~ προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να επιφέρει **ομόφωνα** τροποποιήσεις στον πίνακα τον οποίο κατάρτισε στις 15 Απριλίου 1958, και ο οποίος αφορά τα προϊόντα για τα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1, σημείο β).

¹ Τίθεται το ερώτημα σχετικά με την έννοια αυτή των «κοινών αξιών», τη στιγμή που η έννοια των «αξιών» καθορίζεται στο σχέδιο άρθρου «αξίες της Ένωσης» του τμήματος I (άρθρο 2 CONV 528/03) και αναφέρεται σε αξίες του τύπου των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Προτείνεται να καταβληθεί προσπάθεια για την εξεύρεση άλλου όρου.

² Το άρθρο θα μπορούσε να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των θεμάτων σχετικά με την κοινή άμυνα.

[ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ] ¹

Άρθρο 6 (πρώην άρθρο 12)

~~Εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας.~~

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζοντας με τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251, δύναται να λαμβάνει μέτρα δύνανται να θεσπίζουν μέτρα για την απαγόρευση των διακρίσεων αυτών λόγω εθνικότητας όπως αναφέρεται στο [άρθρο (...)]².

Άρθρο 7 (πρώην άρθρο 13)

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης **του Συντάγματος** και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που παρέχει ~~αυτή~~ **αυτό Κοινότητα, στην Ένωση** το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής, και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να αναλάβει~~ **μπορεί να θεσπίζει, ομόφωνα,** τα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. **Το Συμβούλιο αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ~~έταν το Συμβούλιο θεσπίζει κοινοτικά τα μέτρα ενθάρρυνσης της Ένωσης, αποκλειόμενης της εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών, τα οποία στηρίζουν τις δράσεις των κρατών μελών που προς υποστήριξη των δράσεων των κρατών μελών αναλαμβάνονται για να συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων της παραγράφου 1, αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251~~ **θεσπίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία.**

Άρθρο 8 (πρώην άρθρο 18)

~~1. Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών και με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη και στις διατάξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή της.~~³

¹ Πρόταση νέου τίτλου που δεν περιλαμβάνεται στο κείμενο της 28ης Οκτωβρίου 2002 του προσχεδίου Συνταγματικής Συνθήκης (CONV 369/02).

² Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου «απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγένειας» του τμήματος I (άρθρο 6 CONV 528/03).

³ Το άρθρο 18 παράγραφος 1 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια» του τμήματος I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 1 CONV 528/03).

2. Εάν, προς επίτευξη ~~αυτού του~~ στόχου που αναφέρεται στο [άρθρο (...)] ¹, του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ελεύθερης διαμονής για κάθε πολίτη της Ένωσης απαιτείται δράση της Κοινότητας Ένωσης και εφόσον η ~~παρούσα Συνθήκη το Σύνταγμα~~ δεν έχει προβλέψει εξουσίες προς τούτο, ~~το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει διατάξεις το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία μπορούν να θεσπίζουν μέτρα που διευκολύνουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού. των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251.~~
3. Η [παράγραφος 2] δεν ισχύει για ~~τις διατάξεις τα μέτρα~~ σχετικά με τα διαβατήρια, τα δελτία ταυτότητας, τους τίτλους διαμονής ή κάθε άλλο εξομοιούμενο έγγραφο, ούτε για τις διατάξεις σχετικά με την κοινωνική ασφάλεια ή την κοινωνική προστασία. ²

Άρθρο 9 (πρώην άρθρο 19) ³

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης που κατοικεί σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοος έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους. Το δικαίωμα αυτό ⁴ ασκείται με την επιφύλαξη των λεπτομερέστερων διατάξεων που θεσπίζει το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα για τον καθορισμό των τρόπων άσκησης του δικαιώματος που αναφέρεται στο [άρθρο (...)] ⁵, του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές για κάθε πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος κατοικίας του. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διατάξεις αυτές μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις όταν αυτό δικαιολογείται λόγω ειδικών προβλημάτων σε ένα κράτος μέλος.

¹ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου « ιθαγένεια» του τμήματος I (άρθρο 7 παράγραφος 2 CONV 528/03).

² Προτείνεται να διευκρινισθεί κατά πόσον η παράγραφος αυτή αποσκοπεί να αποκλείσει κάθε αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου αυτού στους αναφερόμενους τομείς ή εάν πρόκειται για αποκλεισμό της συναπόφασης ή της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο. Στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει η Συνέλευση να εξετάσει κατά πόσο είναι σκόπιμο να εισαχθεί ειδική νομική βάση για τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 μέτρα.

³ Προτείνεται να συγχωνευθούν αυτές οι δύο παράγραφοι οι οποίες ταυτίζονται πρακτικά, υπό την επιφύλαξη εξεύρεσης λύσης στον προβληματισμό σχετικά με την μνεία του άρθρου 190 παράγραφος 4 (βλ. υποσημείωση του άρθρου 19 παράγραφος 2 παρακάτω).

⁴ Η πρώτη φράση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 19 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια» του τμήματος I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03).

⁵ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια» του τμήματος I άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 190, παράγραφος 4¹, και των διατάξεων που ~~θεσπίζονται μέτρων που θεσπίζονται~~ προς εφαρμογή του, κάθε πολίτης της Ένωσης που κατοικεί σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοος έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο κράτος μέλος της κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την επιφύλαξη των λεπτομερέστερων διατάξεων που θεσπίζει το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο **το Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα που καθορίζουν τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος το οποίο αναφέρεται στο [άρθρο (...)]² στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για κάθε πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος στο οποίο διαμένει. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διατάξεις αυτές μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις όταν αυτό δικαιολογείται λόγω ειδικών προβλημάτων σε ένα κράτος μέλος.**

Άρθρο 10 (πρώην άρθρο 20)³

~~Κάθε πολίτης της Ένωσης απολαύει, στο έδαφος τρίτων χωρών στις οποίες δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος, της διπλωματικής και προξενικής προστασίας κάθε κράτους μέλους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του κράτους αυτού. Τα κράτη μέλη καθορίζουν μεταξύ τους αναγκαίους κανόνες και αρχίζουν τις απαιτούμενες διεθνείς διαπραγματεύσεις για να εξασφαλίσουν την διπλωματική και προξενική προστασία των πολιτών της Ένωσης στα τρίτα κράτη όπως αναφέρεται στο [άρθρο (...)]⁴.~~

Άρθρο 11 (πρώην άρθρο 21)⁵

~~Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 194.~~

~~Κάθε πολίτης της Ένωσης μπορεί να απευθύνεται στον διαμεσολαβητή που θεσμοθετείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 195.~~

¹ Η μνεία στο άρθρο 190 (η ενιαία εκλογική διαδικασία για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η οποία θα καλυφθεί από το τμήμα Ι) αφορά το δικαίωμα (του εκλέγει και του εκλέγεσθαι στις ευρωπαϊκές εκλογές) και όχι τη διαδικασία για τη θέσπιση των διατάξεων για την άσκηση του δικαιώματος αυτού (που προβλέπεται εδώ). Ωστόσο το σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια» του τμήματος Ι (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03 το οποίο περιέχει το δικαίωμα αυτό δεν αναφέρεται πλέον στο άρθρο 190 το να μείνει εδώ η μνεία στο άρθρο 190 η οποία αφορά μόνο τη διαδικασία θα τροποποιούσε το πεδίο εφαρμογής της μνείας αυτής εκτός και αν προβλεφθεί χωριστή φράση η οποία θα προσδιορίζει ότι ισχύει μόνο για το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι.

² Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου « ιθαγένεια» του τμήματος Ι (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03).

³ Η πρώτη φράση του άρθρου 20 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια» του τμήματος Ι (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 3 CONV 528/03). Για να δοθεί συνέχεια στη διάταξη αυτή, τα κράτη μέλη προέβησαν σε διαπραγματεύσεις στα πλαίσια του Συμβουλίου και συνήψαν μεταξύ τους διεθνή συμφωνία. Η Συνέλευση θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον είναι σκόπιμο να τροποποιηθεί η διαδικασία σύμφωνα με την οποία πρέπει να θεσπισθούν οι προβλεπόμενοι από το άρθρο αυτό κανόνες και ιδίως κατά πόσον είναι δυνατόν να μην υπάρχει πλέον προσφυγή σε συμβατικό νομικό μέσο (πρ. έκθεση της Ομάδας Εργασίας ΙΧ « απλούστευση σ. 5).

⁴ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια» του τμήματος Ι (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 3 CONV 528/03).

⁵ Τα δύο πρώτα εδάφια τα οποία δεν είναι λειτουργικά και δεν παραπέμπουν στα άρθρα 194 και 195 πρέπει να διαγραφούν εφόσον το δικαίωμα που προβλέπουν περιλαμβάνεται στο σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια του τμήματος Ι (άρθρο 7 παράγραφος 2, τελευταίο εδάφιο CONV 528/03).

Οι γλώσσες τις οποίες κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται γραπτώς στα ~~οποιοδήποτε από τα~~ όργανα ή τους οργανισμούς, δυνάμει του [άρθρου (...)]¹ και να λαμβάνει απάντηση στην ίδια γλώσσα είναι εκείνες που απαριθμούνται αναφέρονται στο παρόν άρθρο ή στο άρθρο 7, σε μία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 314. γλώσσες, και να παίρνει απάντηση στην ίδια γλώσσα. Τα όργανα και οι οργανισμοί που αναφέρονται στο παρόν άρθρο είναι οι αναφερόμενοι στο [άρθρο (...)], καθώς και ο διαμεσολαβητής.²

Άρθρο 12 (πρώην άρθρο 22)

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κάθε τρία έτη σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του **[άρθρου (...)]**³ και του παρόντος [μέρους]. Η έκθεση αυτή λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη της Ένωσης.

Επ'αυτής της βάσεως, και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~, το Συμβούλιο ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, προτάσει της Επιτροπής και ~~μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να θεσπίζει~~ **διατάξεις μπορεί να θεσπίζει ομόφωνα μέτρα** για τη συμπλήρωση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο ~~στο παρόν μέρος~~**[άρθρο (...)]**⁴, και συνιστά στα κράτη μέλη την αποδοχή των εν λόγω μέτρων σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. **Το Συμβούλιο αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

A. ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ⁵

A1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Άρθρο 13 (πρώην άρθρο 14)⁶

1. ~~Η Κοινότητα Η Ένωση θεσπίζει~~ τα μέτρα για την ~~προοδευτική-εγκαθίδρυση~~ της εσωτερικής αγοράς ~~κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1992~~⁷, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου με το παρόν άρθρο, [τα άρθρα 15 και 26], το [άρθρο 47 παράγραφος 2] και [τα άρθρα 49, 80, 93 και 95] και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~.

¹ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου «αθαγένεια» του τμήματος I (άρθρο 7 παράγραφος 2, τελευταίο εδάφιο CONV 528/03).

² Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου του τμήματος I που περιλαμβάνει τον κατάλογο των θεσμικών οργάνων και των δύο συμβουλευτικών οργάνων (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και Επιτροπή των Περιφερειών).

³ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου «αθαγένεια» του τμήματος I (άρθρο 7 παράγραφος 2, CONV 528/03).

⁴ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου «αθαγένεια» του τμήματος I (άρθρο 7 παράγραφος 2, CONV 528/03).

⁵ Σημειώνουμε ότι η διάρθρωση του προσχεδίου συνταγματικής συνθήκης (CONV 369/02) δεν προέβλεπε ειδική θέση για τις διατάξεις σχετικά με ορισμένους τομείς όπως η ενέργεια, το διάστημα, η ανθρωπιστική βοήθεια, η προστασία από τις καταστροφές και ο αθλητισμός, οι οποίοι εντωμεταξύ είχαν προβλεφθεί στα σχέδια άρθρων για τις αρμοδιότητες της Ένωσης (CONV 528/03). Συνεπώς, η Συνέλευση θα πρέπει να αναφέρει εάν και σε ποιο μέρος επιθυμεί να περιληφθούν οι διατάξεις αυτές.

⁶ Προτείνεται να περιληφθούν τα άρθρα 14 και 15 στο κεφάλαιο «Εσωτερική Αγορά».

⁷ Η μνεία της προθεσμίας αυτής έχει περιπέσει σε αχρησία. Προτείνεται να διαγραφεί.

2. Η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**.

3. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~ **προσδιορίζει-θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τα μέτρα που καθορίζουν** τους προσανατολισμούς και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εξασφάλιση ισόρροπης προόδου σε όλους τους σχετικούς τομείς.¹

Άρθρο 14 (πρώην άρθρο 15) ²

Κατά τη διατύπωση των προτάσεων της για την υλοποίηση των στόχων [του άρθρου 14], η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το μέγεθος της προσπάθειας την οποία θα πρέπει να υποστούν ορισμένες οικονομίες που εμφανίζουν διαφορές ανάπτυξης ~~κατά τη διάρκεια της περιόδου για την~~ εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς και μπορεί να προτείνει τα κατάλληλα **μέτρα διατάξεις**.

Αν τα **μέτρα** αυτά ~~οι διατάξεις αυτές~~ λάβουν τη μορφή παρεκκλίσεων, πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα και να επιφέρουν την ελάχιστη δυνατή διαταραχή στη λειτουργία της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς.

Άρθρο 15 (πρώην άρθρο 297)

Τα κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους, για να προβούν σε κοινή ενέργεια προς αποτροπή παρακωλύσεως της λειτουργίας της ~~κοινής-εσωτερικής~~ αγοράς εξαιτίας μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος σε περίπτωση σοβαρής εσωτερικής διαταραχής της δημοσίας τάξεως, σε περίπτωση πολέμου ή σοβαρής διεθνούς εντάσεως που αποτελεί απειλή πολέμου ή προς εκπλήρωση υποχρεώσεων που έχει αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφαλείας.

Άρθρο 16 (πρώην άρθρο 298)

Αν τα μέτρα που λαμβάνονται στις περιπτώσεις των άρθρων 296 και 297 έχουν ως αποτέλεσμα τη νόθευση των όρων του ανταγωνισμού στην ~~κοινή-εσωτερική~~ αγορά, η Επιτροπή εξετάζει μαζί με το ενδιαφερόμενο κράτος τους όρους, υπό τους οποίους τα μέτρα αυτά δύνανται να προσαρμοσθούν στους κανόνες που ~~θεσπίζει η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

¹ Φαίνεται ότι η παράγραφος αυτή δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ. Μήπως πρέπει να διαγραφεί;
² Προτείνεται να καταργηθεί η μνεία στην περίοδο εγκαθίδρυσης της Εσωτερικής Αγοράς (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 14). Ωστόσο, η διαγραφή της μνείας αυτής θα μπορούσε να προκαλέσει διαιώνιση των δυνατοτήτων παρέκκλισης που προβλέπονται στο άρθρο 15 και που μπορούν να εφαρμοσθούν μόνο κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των [άρθρων 226 και 227], η Επιτροπή ή κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, αν θεωρεί ότι άλλο κράτος μέλος ασκεί καταχρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπονται στα [άρθρα 296 και 297]. Το Δικαστήριο αποφασίζει κεκλεισμένων των θυρών.

I. ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Άρθρο 17 (πρώην άρθρο 39)

1. ~~Εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.~~ **Οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα** εντός της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.¹
2. ~~Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση.~~ **Απαγορεύεται κάθε διάκριση** λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.²
3. **Οι εργαζόμενοι έχουν³ το δικαίωμα** με την επιφύλαξη των περιορισμών που δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας : η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει το δικαίωμά τους :
 - α) να αποδέχονται κάθε πραγματική προσφορά εργασίας,
 - β) να διακινούνται ελεύθερα για το σκοπό αυτόν εντός της επικρατείας των κρατών μελών,
 - γ) να διαμένουν σε ένα από τα κράτη μέλη με το σκοπό να ασκούν εκεί ορισμένη εργασία σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων υπηκόων αυτού του κράτους μέλους,
 - δ) να παραμένουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας, κατά τους όρους που ~~θα αποτελέσουν αποτελούν~~ **θα αποτελέσουν** αντικείμενο **ευρωπαϊκών** κανονισμών εφαρμογής που θα εκδώσει η Επιτροπή.
4. ~~Οι διατάξεις~~ **Το παρόν άρθρο** δεν εφαρμόζεται προκειμένου περί απασχολήσεως στη δημόσια διοίκηση.

¹ Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

² Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

³ Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

Άρθρο 18 (πρώην άρθρο 40)

~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, λαμβάνει, με οδηγίες ή κανονισμούς, τα αναγκαία μέτρα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν τους αναγκαίους νόμους ή τους νόμους-πλαίσια για να πραγματοποιηθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, όπως ορίζεται στο [άρθρο 39]. Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Κοινωνική και Οικονομική Επιτροπή. Αυτοί οι νόμοι και οι νόμοι πλαίσια αποσκοπούν ιδίως :~~

- α) με-στην **εξασφάλιση** στενής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών απασχολήσεως,
- β) με-στην **κατάργηση** των διοικητικών διαδικασιών και μεθόδων, όπως και των προθεσμιών που προβλέπονται για την πρόσληψη σε διαθέσιμη απασχόληση, οι οποίες απορρέουν είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, και των οποίων η διατήρηση θα αποτελούσε εμπόδιο στην ελευθέρωση της διακινήσεως των εργαζομένων,
- γ) με-στην **κατάργηση** όλων των προθεσμιών και άλλων περιορισμών, που προβλέπονται είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, οι οποίες επιβάλλουν στους εργαζομένους των άλλων κρατών μελών όρους διαφορετικούς από εκείνους που ισχύουν για τους ημεδαπούς εργαζομένους, όσον αφορά την ελεύθερη επιλογή εργασίας,
- δ) με-στη **δημιουργία** μηχανισμών καταλλήλων να φέρουν σε επαφή την προσφορά και τη ζήτηση εργασίας και να διευκολύνουν την εξισορρόπησή τους με όρους που να αποτρέπουν σοβαρούς κινδύνους για το βιοτικό επίπεδο και το επίπεδο απασχολήσεως στις διάφορες περιφέρειες και βιομηχανίες.

Άρθρο 19 (πρώην άρθρο 41)

Τα κράτη μέλη προωθούν στο πλαίσιο κοινού προγράμματος την ανταλλαγή εργαζομένων νέων.¹

Άρθρο 20 (πρώην άρθρο 42)

~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251~~ **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία** λαμβάνουν στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων², ιδίως με τη θέσπιση ενός συστήματος που να εξασφαλίζει στους διακινούμενους εργαζομένους και στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα :

¹ Προτείνεται να εξετασθεί κατά πόσον θα ήταν χρήσιμο να εκσυγχρονισθεί αυτή η διάταξη προβλέποντας αρμοδιότητα της Ένωσης ο χαρακτήρας της οποίας θα πρέπει να καθορισθεί.
² Αυτή η νομική βάση επιτρέπει τη θέσπιση μέτρων μόνον για τους «εργαζομένους» δηλαδή για τους μισθωτούς. Η επέκταση του κανονισμού «κοινωνική ασφάλιση» για τους μη μισθωτούς έγινε με βάση το άρθρο 308 ΣΕΚ. Εάν η Συνέλευση επιθυμεί να περιορίσει τις περιπτώσεις προσφυγής στο άρθρο 308 θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον είναι σκόπιμο να προβλεφθεί στο κεφάλαιο «εγκατάσταση» που εφαρμόζεται στους μη μισθωτούς μία ειδική νομική βάση η οποία θα καλύπτει το θέμα αυτό.

- α) το συνυπολογισμό όλων των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη από τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, για την κτήση και τη διατήρηση του δικαιώματος προς λήψη παροχής όπως και για τον υπολογισμό του ύψους αυτής,
- β) την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που κατοικούν στις επικράτειες των κρατών μελών.

~~Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 251.~~⁴

2. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Άρθρο 21 (πρώην άρθρο 43)

Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων του [παρόντος κεφαλαίου], οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους απαγορεύονται. Η απαγόρευση αυτή εκτείνεται επίσης στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών από τους υπηκόους ενός κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους.

~~Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει την ανάληψη~~ **Οι υπήκοοι κράτους μέλους δικαιούνται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους πρόσβαση και την άσκηση σε** μη μισθωτές δραστηριότητες **και άσκηση αυτών**, καθώς και σύσταση και διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιρειών κατά την έννοια του [άρθρου 48, εδάφιο 2], σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία ~~της χώρας του κράτους μέλους~~ εγκαταστάσεως για τους δικούς του υπηκόους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του [κεφαλαίου] της παρούσας Συνθήκης που αναφέρονται στην κυκλοφορία κεφαλαίων.²

Άρθρο 22 (πρώην άρθρο 44)

1. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν νόμους-πλαίσια** για την πραγματοποίηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε ορισμένη δραστηριότητα, ~~το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει οδηγίες~~ **Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

2. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί από τις ανωτέρω διατάξεις την παράγραφο 1, ιδίως :**

- α) με την αντιμετώπιση γενικώς κατά προτεραιότητα εκείνων των δραστηριοτήτων για τις οποίες η ελευθερία εγκαταστάσεως αποτελεί μία ιδιαίτερα χρήσιμη συμβολή στην ανάπτυξη της παραγωγής και του εμπορίου,

¹ Διαγραφή της ομοφωνίας στο Συμβούλιο (βλ. έκθεση της Ομάδας Εργασίας IX «απλούστευση» σελ. 14).

² Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας. (βλ. επίσης άρθρο 39 για τους εργαζομένους).

- β) με την εξασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων εθνικών διοικητικών υπηρεσιών, για τη διακρίβωση της ιδιαίτερης καταστάσεως στους διαφόρους τομείς δραστηριότητας εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**,
- γ) με την κατάργηση εκείνων των διοικητικών διαδικασιών και μεθόδων που απορρέουν είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, των οποίων η διατήρηση θα παρεμπόδιζε την ελευθερία εγκαταστάσεως,
- δ) με τη φροντίδα να δύνανται οι εργαζόμενοι μισθωτοί ενός κράτους μέλους, που απασχολούνται στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, να παραμείνουν στην επικράτεια αυτή για να ασκήσουν μη μισθωτή δραστηριότητα, εφόσον πληρούν τους όρους τους οποίους θα έπρεπε να πληρούν αν έφθαναν στο κράτος αυτό τη στιγμή που επιθυμούν να αναλάβουν τη σχετική δραστηριότητα,
- ε) με την παροχή της δυνατότητας αποκτήσεως και εκμεταλλεύσεως εγγείου ιδιοκτησίας εντός της επικρατείας κράτους μέλους, σε υπηκόους άλλου κράτους μέλους, εφόσον δεν θίγονται οι αρχές που καθορίζονται στο [άρθρο 33, παράγραφος 2],
- στ) με την εφαρμογή της προοδευτικής καταργήσεως των περιορισμών της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε κάθε εξεταζόμενο κλάδο δραστηριότητας, αφενός μεν ως προς τους όρους ιδρύσεως πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, αφετέρου δε ως προς τους όρους συμμετοχής του προσωπικού της κυρίας εγκαταστάσεως στα όργανα διαχειρίσεως ή εποπτείας τους,
- ζ) με το συντονισμό, κατά το αναγκαίο μέτρο και με το σκοπό να τις καταστήσουν ισοδύναμες, των απαιτούμενων εγγυήσεων υπό των κρατών μελών εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του [άρθρου 48, εδάφιο 2], για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων,
- η) με την εξασφάλιση ότι οι όροι εγκαταστάσεως δεν νοθεύονται με τη χορήγηση ενισχύσεων από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 23 (πρώην άρθρο 45)

~~Εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων~~ **Το παρόν κεφάλαιο του παρόντος κεφαλαίου, δεν εφαρμόζεται** όσον αφορά το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ~~οι~~ **στις** δραστηριότητες που συνδέονται στο κράτος αυτό, έστω και περιστασιακά, με την άσκηση δημοσίας εξουσίας.¹

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, δύναται ~~με ειδική πλειοψηφία να εξαιρέσει να~~ **θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία μέτρα που εξαιρούν** ορισμένες δραστηριότητες από την εφαρμογή των ~~διατάξεων~~ του παρόντος κεφαλαίου.

¹ Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

Άρθρο 24 (πρώην άρθρο 46)

1. ~~Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου~~ **Το παρόν κεφάλαιο** και τα μέτρα που λαμβάνονται **εκδίδονται** δυνάμει αυτού δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων **των κρατών μελών** που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς υπηκόους και δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας.
2. ~~Το Συμβούλιο αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251, εκδίδει οδηγίες~~ **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν τους νόμους πλαίσια** για το συντονισμό ~~εθνικών των ανωτέρω διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.~~

Άρθρο 25 (πρώην άρθρο 47) ¹

1. Για να διευκολύνουν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, ~~το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν νόμους-πλαίσια :~~
 - α) ~~εκδίδει οδηγίες~~ για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων,
 - β) για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων.
2. ~~Για τον ίδιο σκοπό, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251, εκδίδει οδηγίες. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 251, προκειμένου για οδηγίες, η εκτέλεση των οποίων σε ένα τουλάχιστον κράτος μέλος συνεπάγεται τροποποίηση των υφιστάμενων αρχών της νομοθεσίας που διέπουν το καθεστώς των επαγγελματιών, όσον αφορά την κατάρτιση και τους όρους πρόσβασης των φυσικών προσώπων. Στις άλλες περιπτώσεις, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.²~~
3. Ως προς τα ιατρικά, παραϊατρικά και φαρμακευτικά επαγγέλματα, η προοδευτική άρση των περιορισμών προϋποθέτει το συντονισμό των όρων ασκήσεώς τους στα διάφορα κράτη μέλη.

¹ Προτείνεται να συγχωνευθούν οι παράγραφοι 1 και 2 που ακολουθούν την ίδια διαδικασία (κατόπιν της κατάργησης της ομοφωνίας στο Συμβούλιο όπως αναφέρεται στην έκθεση της Ομάδας Εργασίας ΙΧ «απλούστευση», σελ. 14).

² Κατάργηση της ομοφωνίας στο Συμβούλιο (βλ. έκθεση της Ομάδας Εργασίας ΙΧ σελ. 14).

Άρθρο 26 (πρώην άρθρο 48)

Οι εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και οι οποίες έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** εξομοιώνονται, για την εφαρμογή ~~των διατάξεων του~~ [παρόντος κεφαλαίου], προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι των κρατών μελών.

Ως εταιρείες νοούνται οι εταιρείες αστικού ή εμπορικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών, και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με εξαίρεση εκείνων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό.

Άρθρο 27 (πρώην άρθρο 294) ¹

Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης~~, **του συντάγματος** τα κράτη μέλη παρέχουν στους υπηκόους των άλλων κρατών μελών μεταχείριση ίση με την παρεχόμενη στους υπηκόους τους, σχετικά με τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 48.

3. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 28 (πρώην άρθρο 49)

Στο πλαίσιο ~~των κατωτέρω διατάξεων~~, **του [παρόντος κεφαλαίου]** οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** απαγορεύονται όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε **κράτος μέλος της Κοινότητας** άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, δύναται ~~με ειδική πλειοψηφία να θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία μέτρα που αποσκοπούν στην επέκταση του ευεργετήματος~~ **επεκτείνει το ευεργέτημα των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου και σε υπηκόους τρίτου κράτους που παρέχουν υπηρεσίες και είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της Κοινότητας Ένωσης.**

Άρθρο 29 (πρώην άρθρο 50)

Κατά την έννοια **του παρόντος Συντάγματος**, ~~της παρούσας Συνθήκης~~ ως υπηρεσίες νοούνται οι παροχές που κατά κανόνα προσφέρονται αντί αμοιβής, εφόσον δεν διέπονται από τις διατάξεις τις σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων και των προσώπων.

Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν ιδίως :

α) βιομηχανικές δραστηριότητες,

¹ Η διάταξη αυτή αφορά την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Προτείνεται να καταχωρηθεί στον τίτλο ή το κεφάλαιο σχετικά με τις ελευθερίες αυτές στην Εσωτερική Αγορά.

- β) εμπορικές δραστηριότητες,
- γ) βιοτεχνικές δραστηριότητες,
- δ) δραστηριότητες των ελευθέρων επαγγελμάτων.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων [του κεφαλαίου] που αφορά το δικαίωμα εγκαταστάσεως, εκείνος που παρέχει υπηρεσία δύναται για την εκτέλεση αυτής να ασκήσει προσωρινά τη δραστηριότητά του στο **κράτος μέλος** όπου παρέχεται η υπηρεσία με τους ίδιους όρους που το **κράτος αυτό** επιβάλλει στους δικούς του υπηκόους.

Άρθρο 30 (πρώην άρθρο 51)

1. Η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών διέπεται από τις ~~διατάξεις~~ [τον Τίτλο] που αναφέρεται στις μεταφορές.
2. Η ελευθέρωση των τραπεζικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τις κινήσεις κεφαλαίων πρέπει να πραγματοποιηθεί σε αρμονία με την ελευθέρωση της κυκλοφορίας των κεφαλαίων.

Άρθρο 31 (πρώην άρθρο 52)

1. Για την πραγματοποίηση της ελευθερώσεως συγκεκριμένης υπηρεσίας, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής ~~και κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~, εκδίδει οδηγίες, με ειδική πλειοψηφία **εκδίδει με ειδική πλειοψηφία νόμους-πλαίσια. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**
2. Οι ~~οδηγίες~~ **νόμοι-πλαίσια** που προβλέπονται στην παράγραφο 1 αναφέρονται γενικώς κατά προτεραιότητα στις υπηρεσίες που επηρεάζουν κατά τρόπο άμεσο τα έξοδα παραγωγής ή των οποίων η ελευθέρωση συμβάλλει στη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών.

Άρθρο 32 (πρώην άρθρο 53) ¹

Τα κράτη μέλη δηλώνουν ότι είναι διατεθειμένα να προβούν στην ελευθέρωση των υπηρεσιών πέραν του μέτρου που είναι υποχρεωτικό δυνάμει ~~των οδηγιών των νόμων-πλαisiών~~ που εκδίδονται κατ'εφαρμογή του [άρθρου 52 παράγραφος 1], αν η γενική οικονομική τους κατάσταση και η κατάσταση του σχετικού τομέως τους το επιτρέπουν.

Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή απευθύνει συστάσεις προς τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

¹ Τίθεται το ερώτημα σχετικά με τη σκοπιμότητα της διατήρησης της διάταξης αυτής.

Άρθρο 33 (πρώην άρθρο 54) ¹

Καθ' όσον χρόνο οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν έχουν καταργηθεί, κάθε κράτος μέλος τους εφαρμόζει σε όλους όσους παρέχουν υπηρεσίες κατά την έννοια του [άρθρου 49, πρώτη παράγραφος], χωρίς διακρίσεις ιθαγενείας ή διαμονής.

Άρθρο 34 (πρώην άρθρο 55)

~~Οι διατάξεις των άρθρων~~ Τα [άρθρα 45 μέχρι και 48] εφαρμόζονται επί των θεμάτων που διέπονται από το [παρόν κεφάλαιο].

~~{ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ, ΑΣΥΛΟ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ}~~²

II. ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

1. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ

Άρθρο 35 (πρώην άρθρο 23)

1. ~~Η Κοινότητα Ένωση~~ ~~βασίζεται~~ ~~περιλαμβάνει~~ τελωνειακή ένωση που εκτείνεται στο σύνολο των εμπορευματικών συναλλαγών και περιλαμβάνει την απαγόρευση των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών και όλων των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και την υιοθέτηση κοινού δασμολογίου στις σχέσεις τους με τις τρίτες χώρες.

2. ~~Οι διατάξεις~~ [Το άρθρο 25] και το [κεφαλαίου 2] [του παρόντος Τίτλου] εφαρμόζεται στα προϊόντα καταγωγής κρατών μελών, καθώς και στα προϊόντα προελεύσεως τρίτων χωρών που ευρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός των κρατών μελών.

Άρθρο 36 (πρώην άρθρο 24)

Θεωρούνται ότι ευρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός κράτους μέλους τα προϊόντα προελεύσεως τρίτων χωρών, για τα οποία έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις εισαγωγής και εισπραχθεί σ' αυτό το κράτος μέλος οι απαιτούμενοι δασμοί και φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος και για τα οποία δεν έχουν επιστραφεί ολικώς ή μερικώς αυτοί οι δασμοί και επιβαρύνσεις.

¹ Για λόγους συνοχής τίθεται το ερώτημα κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθεί η διάταξη αυτή οριζοντίως για τις τέσσερις ελευθερίες.

² Ο τίτλος αυτός ενσωματώνεται στο κεφάλαιο A4 παρακάτω προκειμένου να ληφθεί υπόψη το τελευταίο εξεταζόμενο από το Προεδρείο σχέδιο όσον αφορά το χώρο ελευθερίας, ασφάλεια και δικαιοσύνης.

Άρθρο 37 (πρώην άρθρο 25)

Οι εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τους δασμούς ταμιευτικού χαρακτήρα.

Άρθρο 38 (πρώην άρθρο 26)

~~Οι δασμοί του κοινού δασμολογίου καθορίζονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τα μέτρα που καθορίζουν τους δασμούς του κοινού δασμολογίου.~~

Άρθρο 39 (πρώην άρθρο 27)

Για την εκτέλεση του έργου που της ανατίθεται στο παρόν κεφάλαιο, η Επιτροπή καθοδηγείται :

- α) από την ανάγκη προαγωγής των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και των τρίτων χωρών,
- β) από την εξέλιξη των όρων ανταγωνισμού στο εσωτερικό της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**, κατά το μέτρο που η εξέλιξη αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανταγωνιστικής ικανότητας των επιχειρήσεων,
- γ) από τις ανάγκες εφοδιασμού της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** σε πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα, μεριμνώντας συγχρόνως να μη νοθεύονται μεταξύ των κρατών μελών οι όροι ανταγωνισμού ως προς τα τελικά προϊόντα,
- δ) από την ανάγκη να αποφεύγονται σοβαρές διαταραχές της οικονομικής ζωής των κρατών μελών και να εξασφαλίζεται ορθολογική ανάπτυξη της παραγωγής και επέκταση της καταναλώσεως εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

[1Α. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ] ¹

Άρθρο 40 (πρώην άρθρο 135)

Στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης, **του Συντάγματος το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, λαμβάνει σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία θεσπίζει** μέτρα με σκοπό την ενίσχυση της τελωνειακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών καθώς και μεταξύ των τελευταίων και της Επιτροπής. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν την εφαρμογή του εθνικού ποινικού δικαίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.

2. Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 41 (πρώην άρθρο 28) ²

Οι ποσοτικοί περιορισμοί **τόσο** επί των εισαγωγών, **όσο και επί των εξαγωγών** καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος, απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.

~~Άρθρο 29~~

~~Οι ποσοτικοί περιορισμοί τόσο επί των εισαγωγών όσο και επί των εξαγωγών καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.~~

Άρθρο 42 (πρώην άρθρο 30)

~~Οι διατάξεις των άρθρων [Το άρθρο 28] και 29~~ δεν αντιτίθεται στις απαγορεύσεις ή στους περιορισμούς εισαγωγών, εξαγωγών ή διαμετακομίσεων που δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας ηθικής, δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας, προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων ή προφυλάξεως των φυτών, προστασίας των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία, ή προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας. Οι απαγορεύσεις ή οι περιορισμοί αυτοί δεν δύναται πάντως να αποτελούν ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκεκριμένο περιορισμό στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

¹ Πρόταση τίτλου που δεν περιλαμβάνεται στο κείμενο της 28ης Οκτωβρίου 2002.

² Προτείνεται να συγχωνευθεί το άρθρο αυτό με το άρθρο 29.

Άρθρο 43 (πρώην άρθρο 31)

1. Τα κράτη μέλη διαρρυθμίζουν τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα κατά τρόπο, ώστε να αποκλείεται, ως προς τους όρους εφοδιασμού και διαθέσεως, οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών.

~~Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου~~ **Το παρόν άρθρο** εφαρμόζεται σε κάθε οργανισμό με τον οποίο κράτος μέλος, νομικά ή πραγματικά ελέγχει, διευθύνει ή επηρεάζει αισθητά, άμεσα ή έμμεσα, τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές μεταξύ των κρατών μελών. ~~Οι διατάξεις αυτές~~ Εφαρμόζεται επίσης και επί των κατά παραχώρηση κρατικών μονοπωλίων.

2. Τα κράτη μέλη δεν λαμβάνουν νέα μέτρα τα οποία είναι αντίθετα προς τις αρχές της παραγράφου 1 ή περιορίζουν την έκταση εφαρμογής των άρθρων των σχετικών με την απαγόρευση των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών μεταξύ των κρατών μελών.

3. Στην περίπτωση κρατικού μονοπωλίου εμπορικού χαρακτήρα που συνεπάγεται ρύθμιση, η οποία αποσκοπεί να διευκολύνει τη διάθεση ή την αξιοποίηση των γεωργικών προϊόντων, πρέπει να εξασφαλισθούν, κατά την εφαρμογή ~~των κανόνων~~ του παρόντος άρθρου, ισοδύναμες εγγυήσεις για την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο των ενδιαφερομένων παραγωγών.

III. ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Άρθρο 44 (πρώην άρθρο 56) ¹

1. Στα πλαίσια ~~των διατάξεων~~ του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύονται ~~οποιοσδήποτε~~ οι περιορισμοί **τόσο στις κινήσεις** κεφαλαίων, **όσο και στις πληρωμές** μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

~~2. Στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύονται όλοι οι περιορισμοί στις πληρωμές μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.~~

Άρθρο 45 (πρώην άρθρο 57)

1. ~~[Οι διατάξεις του άρθρου]~~ **[Το άρθρο 56]** δεν θίγει την εφαρμογή, έναντι τρίτων χωρών, τυχόν περιορισμών που ισχύουν στις 31 Δεκεμβρίου 1993 δυνάμει του εθνικού ή του δικαίου **της Ένωσης** σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες που αφορούν άμεσες επενδύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε ακίνητα, εγκατάσταση, παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή εισδοχή τίτλων σε κεφαλαιαγορές.

¹ Προτείνεται να συγχωνευθούν οι παράγραφοι 1 και 2.

2. Στην προσπάθειά του να επιτύχει το στόχο της ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό και με την επιφύλαξη των άλλων [κεφαλαίων] ~~της παρούσας Συνθήκης του Σύνταγματος~~, το Συμβούλιο μπορεί να λαμβάνει με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες που αφορούν άμεσες επενδύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε ακίνητα, εγκατάσταση, παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή εισδοχή τίτλων σε κεφαλαιαγορές. **Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα όταν θεσπίζει μέτρα** Για τη λήψη μέτρων δυνάμει της παρούσας παραγράφου απαιτείται ομοφωνία, εάν αυτά που συνιστούν οπισθοδρόμηση του ~~κοινωνικού~~ δικαιού της Ένωσης όσον αφορά την ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες.

Άρθρο 46 (πρώην άρθρο 58)

1. ~~Οι διατάξεις~~ [Το άρθρο 56] δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών :
 - α) να εφαρμόζουν τις οικείες διατάξεις της φορολογικής τους νομοθεσίας οι οποίες διακρίνουν μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση όσον αφορά την κατοικία τους ή τον τόπο όπου είναι επενδεδυμένα τα κεφάλαιά τους,
 - β) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα ~~μέτρα~~ **διατάξεις** για την αποφυγή παραβάσεων των ~~εθνικών~~ νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, ιδίως στον τομέα της φορολογίας ή της προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ή να προβλέπουν διαδικασίες δήλωσης των κινήσεων κεφαλαίων για λόγους διοικητικής ή στατιστικής ενημέρωσης, ή να λαμβάνουν μέτρα υπαγορευμένα από λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσια ασφάλειας.
2. Οι διατάξεις του παρόντος [κεφαλαίου] δεν θίγουν τη δυνατότητα εφαρμογής περιορισμών του δικαιώματος εγκατάστασης που συμβιβάζονται με **το Σύνταγμα**. ~~την παρούσα Συνθήκη~~.
3. Τα μέτρα και οι διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δεν μπορούν να αποτελούν ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκεκριμένο περιορισμό της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων και των πληρωμών όπως ορίζεται στο [άρθρο 56].

Άρθρο 47 (πρώην άρθρο 59)

Εάν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, οι κινήσεις κεφαλαίων προς ή από τρίτες χώρες προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρές δυσχέρειες στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~, προτάσσει της Επιτροπής και ~~μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ~~, μπορεί να **θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία να λαμβάνει έναντι τρίτων χωρών μέτρα διασφάλισης έναντι τρίτων χωρών** για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, εφόσον τα μέτρα αυτά είναι απολύτως αναγκαία. **Αποφασίζει κατόπιν διαβουλεύσεων με την ΕΚΤ.** ¹

¹ Ερώτημα σχετικά με την χρησιμοποίηση συντομογραφιών στο Σύνταγμα. (Βλ. υποσημείωση στο άρθρο 8 παραπάνω).

[III. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ] ¹

Άρθρο 48 (πρώην άρθρο 90)

Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει άμεσα ή έμμεσα στα προϊόντα άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους οποιασδήποτε φύσεως, ανωτέρους από εκείνους που επιβαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα ομοειδή εθνικά προϊόντα.

Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει στα προϊόντα των άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους, η φύση των οποίων οδηγεί έμμεσα στην προστασία άλλων προϊόντων.

Άρθρο 49 (πρώην άρθρο 91)

Για τα προϊόντα ² που εξάγονται **από κράτος μέλος** προς την επικράτεια ενός **άλλου κράτους μέλους των κρατών μελών** η επιστροφή εσωτερικών φόρων δεν δύναται να είναι ανώτερη των εσωτερικών φόρων που τους έχουν επιβληθεί άμεσα ή έμμεσα.

Άρθρο 50 (πρώην άρθρο 92)

Ως προς τους άλλους φόρους, πλην των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων, δεν είναι δυνατό να χορηγηθούν απαλλαγές και επιστροφές κατά την εξαγωγή προς τα άλλα κράτη μέλη ούτε να θεσπισθούν εξισωτικές εισφορές κατά την εισαγωγή εκ κρατών μελών, παρά μόνο αν τα προβλεπόμενα μέτρα έχουν προηγουμένως εγκριθεί για μια περιορισμένη **περίοδο με ευρωπαϊκή απόφαση που ελήφθη με ειδική πλειοψηφία** από το Συμβούλιο, ~~που αποφασίζει, προτάσει της Επιτροπής, με ειδική πλειοψηφία.~~

Άρθρο 51 (πρώην άρθρο 93)

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει διατάξεις~~ **θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα** για την εναρμόνιση των νομοθεσιών περί των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων, στο βαθμό που η εναρμόνιση αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. ~~μέσα στην προθεσμία του άρθρου 14³~~ **Το Συμβούλιο αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

¹ Πρόταση τίτλου που δεν περιλαμβάνεται στο κείμενο της 28ης Οκτωβρίου 2002.

² Πρέπει να επανεξετασθεί η χρήση της λέξης «εξάγονται» δεδομένου ότι πρόκειται περί εμπορίου μεταξύ κρατών μελών.

³ Προτείνεται να διαγραφεί η προθεσμία αυτή (31.12.1992) (βλ. υποσημείωση του άρθρου 14).

IV. Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ

Άρθρο 52 (πρώην άρθρο 94) ¹

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, μετά από πρόταση της Επιτροπής ~~και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή~~, εκδίδει ~~οδηγίες εκδίδει ομόφωνα ευρωπαϊκούς νόμους πλαίσια~~ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών, οι οποίες έχουν άμεση επίπτωση στην εγκαθίδρυση ή τη λειτουργία της ~~κοινής~~-εσωτερικής αγοράς. **Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Άρθρο 53 (πρώην άρθρο 95) ²

1. Κατά παρέκκλιση από το [άρθρο 94] και εκτός αν ορίζει άλλως ~~η παρούσα Συνθήκη το Σύνταγμα~~ εφαρμόζεται ~~οι ακόλουθες διατάξεις το παρόν άρθρο~~ για την πραγματοποίηση των στόχων του [άρθρου 14]. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή~~, **εκδίδει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία λαμβάνουν τα μέτρα σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις φορολογικές διατάξεις, στις διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και στις διατάξεις για τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των μισθωτών.

3. Η Επιτροπή, στις προτάσεις της που προβλέπονται στην παράγραφο 1, σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια, την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία των καταναλωτών, λαμβάνει ως βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη όσες νέες εξελίξεις βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα. Στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επιδιώκουν επίσης την επίτευξη αυτού του στόχου.

¹ Αυτή τη στιγμή τα άρθρα 94 και 95 επιτρέπουν να ληφθούν μέτρα μόνον για την «προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών». Το γεγονός αυτό οδηγεί στη χρησιμοποίηση του άρθρου 308 σε ένα ορισμένο αριθμό περιπτώσεων που αφορούν την εσωτερική αγορά χωρίς ωστόσο να προϋποτίθεται εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών. Αυτό ισχύει, μεταξύ άλλων, όταν πρόκειται για τη δημιουργία κοινοτικού τίτλου πνευματικής ιδιοκτησίας η οποία υπερಿಸχύει των εθνικών τίτλων. Εάν η Συνέλευση επιθυμεί να περιορίσει τις περιπτώσεις προσφυγής στο άρθρο 308, θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον είναι σκόπιμο είτε να δημιουργηθούν ειδικές νομικές βάσεις, είτε να τροποποιηθεί η αναφορά στην «προσέγγιση των νομοθεσιών» στα άρθρα 94 και 95 ώστε να καταστούν δυνατές οι εν λόγω δράσεις. Επιπλέον, η Συνέλευση θα μπορούσε να εξετάσει τη σχέση μεταξύ των άρθρων 94 και 95 (βλ. επεξήγηση στο παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Βλέπε πρόταση στην προηγούμενη υποσημείωση.

4. Όταν, αφού το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το** Συμβούλιο ή η Επιτροπή ¹ θεσπίζουν ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να διατηρήσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο άρθρο 30 ή διατάξεις σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, τις κοινοποιεί στην Επιτροπή, καθώς και τους λόγους διατήρησής τους.

5. Επίσης, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4, εάν, μετά την εκ μέρους του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του** Συμβουλίου ή της Επιτροπής ² θέσπιση μέτρου εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαία τη θέσπιση εθνικών διατάξεων επί τη βάσει νέων επιστημονικών στοιχείων σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, για λόγους οι οποίοι συντρέχουν μόνον στην περίπτωση του και οι οποίοι έχουν ανακύψει μετά την θέσπιση του μέτρου εναρμόνισης, κοινοποιεί στην Επιτροπή τις μελετώμενες **διατάξεις, και τους λόγους που υπαγορεύουν τη θέσπισή τους καθώς και την αιτιολογία τους.**

6. Η Επιτροπή, εντός έξι μηνών από τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5, ~~εγκρίνει ή απορρίπτει~~ **εκδίδει ευρωπαϊκή απόφαση με την οποία εγκρίνει ή απορρίπτει** τις εν λόγω εθνικές διατάξεις, αφού εξακριβώσει εάν αποτελούν ή όχι μέσο αυθαιρέτων διακρίσεων ή συγκεκριμένου περιορισμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, και εάν συνιστούν ή όχι εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Εάν η Επιτροπή δεν ~~αποφασίσει λάβει~~ **ευρωπαϊκή απόφαση** εντός αυτής της περιόδου, οι εθνικές διατάξεις, περί των οποίων οι παράγραφοι 4 και 5, λογίζονται ότι έχουν εγκριθεί.

Εάν η πολυπλοκότητα του αντικειμένου το δικαιολογεί, και δεν υπάρχει κίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου, η Επιτροπή μπορεί να κοινοποιήσει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ότι η περίοδος η αναφερόμενη στην παρούσα παράγραφο μπορεί να παραταθεί μέχρι ένα εξάμηνο.

7. Οσάκις, σύμφωνα με την [παράγραφο 6], επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος να διατηρήσει ή να εισαγάγει εθνικές διατάξεις παρεκκλίνουσες από το μέτρο εναρμόνισης, η Επιτροπή εξετάζει πάραυτα μήπως πρέπει να προτείνει αναπροσαρμογή του εν λόγω μέτρου.

8. Όταν ένα κράτος μέλος επικαλείται συγκεκριμένο πρόβλημα δημόσιας υγείας σε τομέα στον οποίο έχουν ήδη ληφθεί μέτρα εναρμόνισης, το θέτει υπ' όψη της Επιτροπής η οποία αμέσως εξετάζει αν πρέπει να προτείνει κατάλληλα μέτρα στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το** Συμβούλιο.

9. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των [άρθρων 226 και 227], η Επιτροπή ή κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει απ' ευθείας στο Δικαστήριο για το θέμα αυτό, εάν κρίνει ότι ένα άλλο κράτος μέλος ασκεί καταχρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

¹ Προς υπόμνηση η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα εναρμόνισης μόνο δυνάμει των εκτελεστικών εξουσιών που της απονέμονται στα πλαίσια του άρθρου 202.

² Η ίδια παρατήρηση με την υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 95 παράγραφος 4 παραπάνω.

10. Τα ~~προαναφερόμενα~~ μέτρα εναρμόνισης **που αναφέρονται στο παρόν άρθρο** περιλαμβάνουν, στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, ρήτρα διασφάλισης που επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για έναν ή περισσότερους από τους μη οικονομικούς λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 30, ~~προσωρινά μέτρα~~ **προσωρινές διατάξεις** υποκείμενες σε ~~κοινωνική~~ διαδικασία ελέγχου **από την Ένωση.**

Άρθρο 54 (πρώην άρθρο 96)

Αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η ~~υφιστάμενη~~ διαφορά μεταξύ των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών νοθεύει τους όρους ανταγωνισμού εντός της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς και ~~επομένως~~ προκαλεί στρέβλωση που πρέπει να εξαιρεθεί, διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Αν οι διαβουλεύσεις δεν οδηγήσουν στην εξάλειψη της εν λόγω στρεβλώσεως, το Συμβούλιο, προτάσσει της Επιτροπής, εκδίδει τους προς το σκοπό αυτόν αναγκαίους **ευρωπαϊκούς νόμους-πλαίσια**, ~~οδηγίες~~, με ειδική πλειοψηφία. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο δύνανται να ~~λάβουν~~ θεσπίζουν κάθε άλλο αναγκαίο μέτρο προβλεπόμενο από την παρούσα Συνθήκη.

Άρθρο 55 (πρώην άρθρο 97)

1. Αν υπάρχει φόβος, η θέσπιση ή η τροποποίηση **εθνικής** νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διατάξεως να προκαλέσει στρέβλωση κατά την έννοια του [άρθρου 96], το κράτος μέλος που θέλει να προβεί στην ενέργεια αυτή συμβουλευεται την Επιτροπή. Η Επιτροπή, αφού συμβουλευθεί τα κράτη μέλη, ~~συνιστά~~ **απευθύνει** στα ενδιαφερόμενα κράτη **σύσταση σχετικά με** τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή της σχετικής στρεβλώσεως.

2. Αν το κράτος **μέλος** που θέλει να θεσπίσει ή να τροποποιήσει τις εσωτερικές του διατάξεις δεν συμμορφώνεται με τη σύσταση που του απηύθυνε η Επιτροπή, δεν είναι δυνατό να ζητηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 96 από τα άλλα κράτη μέλη να τροποποιήσουν τις εσωτερικές διατάξεις για να εξαιρεθεί η στρέβλωση αυτή. ~~Οι διατάξεις το άρθρου [Το άρθρο 96] δεν εφαρμόζεται αν το~~ κράτος μέλος που αγνοεί τη σύσταση της Επιτροπής προκαλεί στρέβλωση επί ίδια μόνον αυτού ζημία.

A2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Άρθρο 56 (τέως άρθρο 4)¹

1. Για τους σκοπούς [του άρθρου 2]², η δράση των κρατών μελών και της Κοινότητας της Ένωσης περιλαμβάνει, σύμφωνα με τους όρους [και με το χρονοδιάγραμμα]³ που προβλέπει η παρούσα Συνθήκη **το Σύνταγμα** τη θέσπιση μιας οικονομικής πολιτικής, που βασίζεται στο στενό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, στην εσωτερική αγορά, καθώς και στον καθορισμό κοινών στόχων, και ασκείται σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.
2. Παράλληλα, και σύμφωνα με τους όρους, [το χρονοδιάγραμμα]⁴ και τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα Συνθήκη **το Σύνταγμα**, η δράση αυτή περιλαμβάνει τον αμετάκλητο καθορισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, γεγονός που θα οδηγήσει στην καθιέρωση ενιαίου νομίσματος, του **ΕCΥ** ευρώ, και τον καθορισμό και την άσκηση ενιαίας νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, πρωταρχικός στόχος των οποίων είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, και, υπό την επιφύλαξη του στόχου αυτού, η υποστήριξη των γενικών οικονομικών πολιτικών στην Κοινότητα, στην Ένωση, σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.
3. Οι δράσεις αυτές των κρατών μελών και της Κοινότητας της Ένωσης συνεπάγονται την τήρηση των ακόλουθων κατευθυντήριων αρχών : σταθερές τιμές, υγιή δημόσια οικονομικά, υγιείς νομισματικές συνθήκες και σταθερό ισοζύγιο πληρωμών.

Το υπόλοιπο του τίτλου αυτού θα αποτελέσει αντικείμενο προσθήκης στην έκθεση
--

¹ Προτείνεται να περιληφθεί το άρθρο αυτό στην αρχή του κεφαλαίου «Οικονομική και νομισματική πολιτική».

² Το άρθρο 2 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «στόχοι της Ένωσης» του τμήματος I (άρθρο 3 (2) CONV 528/03).

³ Τίθεται το ερώτημα κατά πόσον είναι σκόπιμο να διατηρηθεί η μνεία αυτή [το χρονοδιάγραμμα...].

⁴ Τίθεται το ερώτημα κατά πόσον είναι σκόπιμο να διατηρηθεί η μνεία αυτή [το χρονοδιάγραμμα...].

A3. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

I. ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

[ΤΜΗΜΑ I

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ]

Άρθρο 57 (πρώην άρθρο 81)

1. Είναι ασυμβίβαστες με την ~~κοινή-εσωτερική~~ αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της ~~κοινής εσωτερικής~~ αγοράς και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται :
 - α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
 - β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων,
 - γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού,
 - δ) στην εφαρμογή ανίσων όρων επί ισοδυνάμων παροχών, έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
 - ε) στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.
2. Οι απαγορευόμενες δυνάμει του παρόντος άρθρου συμφωνίες ή αποφάσεις είναι αυτοδικαίως άκυρες.
3. ~~Οι διατάξεις~~ **Εντούτοις**, η παράγραφος 1 **δύνανται** να κηρυχθεί ανεφάρμοστη :
 - α) σε κάθε συμφωνία ή κατηγορία συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων,
 - β) σε κάθε απόφαση ή κατηγορία αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων, και
 - γ) σε κάθε εναρμονισμένη πρακτική ή κατηγορία εναρμονισμένων πρακτικών,

η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, και η οποία :

- δ) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών, και
- ε) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

Άρθρο 58 (πρώην άρθρο 82)

Είναι ασυμβίβαστη με την ~~κοινή-εσωτερική~~ αγορά και απαγορεύεται, κατά το μέτρο που δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους εντός της ~~κοινής-εσωτερικής~~ αγοράς ή σημαντικού τμήματός της.

Η κατάχρηση αυτή δύναται να συνίσταται ιδίως :

- α) στην άμεση ή έμμεση επιβολή μη δικαίων τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
- β) στον περιορισμό της παραγωγής, της διαθέσεως ή της τεχνολογικής αναπτύξεως επί ζημιά των καταναλωτών,
- γ) στην εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδυνάμων παροχών έναντι των εμπορικών συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
- δ) στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Άρθρο 59 (πρώην άρθρο 83)

1. **Το Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία ~~Οι αναγκαίοι κανονισμοί ή οδηγίες τους αναγκαίους ευρωπαϊκούς νόμους/ευρωπαϊκούς κανονισμούς~~¹ ή ευρωπαϊκούς νόμους-πλαίσια** για την εφαρμογή των αρχών που αναφέρονται στα [άρθρα 81 και 82]. ~~Θεσπίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.~~

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δύναται σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων» του τμήματος I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03) να εκδίδει είτε νόμους είτε κανονισμούς, είναι αναγκαίο να προσδιορίσει η Συνέλευση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν άρθρο δύναται το Συμβούλιο να εκδίδει τον ένα ή τον άλλο τύπο πράξεων ή τους δύο τύπους πράξεων (βλ. εξήγηση στο παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

2. Οι προβλεπόμενοι στην παράγραφο 1 **ευρωπαϊκοί νόμοι/ευρωπαϊκοί κανονισμοί ή ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια διατάξεις** έχουν ως σκοπό ιδίως :

- α) να εξασφαλίσουν την τήρηση των απαγορεύσεων του άρθρου 81, παράγραφος 1, και του άρθρου 82 με την πρόβλεψη προστίμων και χρηματικών ποινών,
- β) να καθορίσουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 3, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη της εξασφάλισης αποτελεσματικής επιβλέψεως και της απλουστεύσεως κατά το δυνατόν του διοικητικού ελέγχου,
- γ) να ορίσουν, εφόσον είναι ανάγκη, το πεδίο εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 επί των διαφόρων οικονομικών κλάδων,
- δ) να οριοθετήσουν τα καθήκοντα της Επιτροπής και του Δικαστηρίου κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου,
- ε) να καθορίσουν τη σχέση μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών αφενός, και **αφετέρου των μέτρων που θεσπίζονται των διατάξεων του παρόντος τμήματος καθώς και εκείνων που θα θεσπισθούν κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου.**

Άρθρο 60 (πρώην άρθρο 84)

Μέχρις ~~ανάρξεως της~~ **την ημερομηνία έναρξης** ισχύος ~~των διατάξεων των ευρωπαϊκών νόμων / ευρωπαϊκών κανονισμών ή ευρωπαϊκών νόμων - πλαισίων που θα θεσπισθούν κατ' εφαρμογή του άρθρου 83, οι αρχές των κρατών μελών αποφασίζουν σχετικά με το επιτρεπτό των συμφωνιών, αποφάσεων και περιπτώσεων εναρμονισμένης πρακτικής, καθώς και με της καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσεως εντός της κοινής εσωτερικής αγοράς, σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας τους με το εσωτερικό τους δίκαιο και το άρθρο 81, ιδίως παράγραφος 3, και 82.~~

Άρθρο 61 (πρώην άρθρο 85)

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 84 η Επιτροπή μεριμνά για την πραγμάτωση των αρχών που καθορίζονται στα [άρθρα 81 και 82]. Εξετάζει, κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους ή αυτεπαγγέλτως, συνεργαζόμενη με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών που οφείλουν να της παρέχουν τη συνδρομή τους, τις περιπτώσεις εικαζομένων παραβάσεων των ανωτέρω αρχών. Αν διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, προτείνει τα κατάλληλα μέτρα για τον τερματισμό της.

2. Αν δεν τερματισθούν οι παραβάσεις, η Επιτροπή ~~βεβαιώνει την παράβαση των ανωτέρω αρχών με αιτιολογημένη απόφαση~~ **Η Επιτροπή εκδίδει αιτιολογημένη ευρωπαϊκή απόφαση με την οποία βεβαιώνεται η παράβαση των αρχών.** Δύναται να δημοσιεύσει την **ευρωπαϊκή της** απόφαση και να επιτρέψει στα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, των οποίων καθορίζει τους όρους και τις λεπτομέρειες.

Άρθρο 62 (πρώην άρθρο 86)

1. Τα κράτη μέλη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν μέτρα αντίθετα προς ~~τους κανόνες της παρούσας Συνθήκης, τις διατάξεις του Συντάγματος~~ ιδίως προς εκείνες [των άρθρων 12 και 81 έως ~~και~~ 89], ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα.
2. Οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου υπόκεινται ~~τους κανόνες της παρούσας Συνθήκης, στις διατάξεις του Συντάγματος~~, ιδίως στους κανόνες ανταγωνισμού, κατά το μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί. Η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν πρέπει να επηρεάζεται σε βαθμό ο οποίος θα αντέκειτο προς το συμφέρον της ~~Κοινότητας Ένωσης~~.
3. Η Επιτροπή μεριμνά για την εφαρμογή ~~των διατάξεων~~ του παρόντος άρθρου και απευθύνει **εκδίδει**, εφόσον είναι ανάγκη, κατάλληλους οδηγούς ~~[ευρωπαϊκούς κανονισμούς] ή ευρωπαϊκές αποφάσεις προς τα κράτη μέλη.~~

[ΤΜΗΜΑ 2

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ]

Άρθρο 63 (πρώην άρθρο 87)

1. Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη **μέλη** ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την ~~κοινή εσωτερική~~ αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν ~~η παρούσα Συνθήκη το Σύνταγμα~~ ορίζει άλλως.
2. Συμβιβάζονται με την ~~κοινή εσωτερική~~ αγορά :
 - α) οι ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρος προς μεμονωμένους καταναλωτές, υπό τον όρο ότι χορηγούνται χωρίς διάκριση προελεύσεως των προϊόντων·
 - β) οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα·

¹ Δεδομένου ότι η οδηγία δεν προβλέπεται πλέον μεταξύ των πράξεων που μπορεί να εκδώσει η Επιτροπή, (βλ. σχέδιο τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (CONV 571/03)), απομένει η απόφαση (βλ. άρθρο 26 του εν λόγω σχεδίου) και ο κανονισμός. Ωστόσο, ο κανονισμός συνιστά πράξη η οποία, εν αντιθέσει προς την οδηγία δεν αφήνει κατ' αρχήν κανένα περιθώριο ελιγμού στα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, η πρόβλεψή του στο σημείο αυτό αποτελεί τροποποίηση σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση.

- [γ) οι ενισχύσεις προς την οικονομία ορισμένων περιοχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οι οποίες θίγονται από τη διαίρεση της Γερμανίας, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίες για την αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων που προκαλούνται από τη διαίρεση αυτή.]¹
3. Δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά :
- α) οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση·
- β) οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους·
- γ) οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον·
- δ) οι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον·
- ε) άλλες κατηγορίες ενισχύσεων που καθορίζονται από **μέτρα τα οποία θεσπίζονται με ειδική πλειοψηφία** από το Συμβούλιο, ~~το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία~~, προτάσει της Επιτροπής.

Άρθρο 64 (πρώην άρθρο 88)

1. Η Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη εξετάζει διαρκώς τα καθεστώτα ενισχύσεων που υφίστανται στα κράτη αυτά. Τους προτείνει τα κατάλληλα μέτρα που απαιτεί η προοδευτική ανάπτυξη και η λειτουργία της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς.
2. Αν η Επιτροπή διαπιστώσει, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερομένους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ότι ενίσχυση που χορηγείται από ένα κράτος **μέλος** ή με κρατικούς πόρους δεν συμβιβάζεται με την ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά κατά το [άρθρο 87], ότι η ενίσχυση αυτή εφαρμόζεται καταχρηστικά, ~~αποφασίζει εκδίδει ευρωπαϊκή απόφαση προκειμένου~~ το εν λόγω κράτος ~~οφείλει~~ να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει.

Αν το εν λόγω κράτος δεν συμμορφωθεί προς την **ευρωπαϊκή** αυτή απόφαση εντός της ταχθείσης προθεσμίας, η Επιτροπή ή οποιοδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο κράτος **μέλος** δύναται να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, κατά παρέκκλιση των [άρθρων 226 και 227].

¹ Η Συνέλευση ίσως κρίνει σκόπιμο να εξετάσει κατά πόσον η παρούσα παράγραφος είναι ακόμη επίκαιρη (βλ. και άρθρο 78).

Κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους, το Συμβούλιο δύναται να ~~αποφασίζει ομοφώνως~~ **εκδίδει με ομοφωνία μια ευρωπαϊκή απόφαση, σύμφωνα με την οποία** ~~έπ~~ μια ενίσχυση που έχει θεσπισθεί ή που πρόκειται να θεσπισθεί από το κράτος αυτό θεωρείται συμβιβάσιμη με την ~~κοινή εσωτερική~~ αγορά, κατά παρέκκλιση ~~των διατάξεων~~ του [άρθρου 87] ή των προβλεπομένων από το [άρθρο 89] **ευρωπαϊκών νόμων/κανονισμών**, αν εξαιρετικές περιστάσεις δικαιολογούν μια τέτοια **ευρωπαϊκή** απόφαση. Αν η Επιτροπή έχει κινήσει, ως προς την ενίσχυση αυτή, τη διαδικασία που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, η αίτηση του ενδιαφερομένου κράτους προς το Συμβούλιο έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή της σχετικής διαδικασίας μέχρις ότου αποφανθεί το Συμβούλιο.

Αν το Συμβούλιο δεν αποφανθεί εντός τριών μηνών από την υποβολή της αιτήσεως, αποφασίζει η Επιτροπή.

3. Η Επιτροπή ενημερώνεται εγκαίρως **από τα κράτη μέλη** περί των σχεδίων που αποβλέπουν να θεσπίσουν ή να τροποποιήσουν τις ενισχύσεις, ώστε να δύναται να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Αν κρίνει ότι σχέδιο ενισχύσεως δεν συμβιβάζεται με την ~~κοινή εσωτερική~~ αγορά, κατά το άρθρο 87, κινεί αμελλητί τη διαδικασία που προβλέπεται από την ~~προηγούμενη~~ παράγραφο 2. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν δύναται να εφαρμόσει τα σχεδιαζόμενα μέτρα πριν η Επιτροπή καταλήξει σε τελική **ευρωπαϊκή** απόφαση.

Άρθρο 65 (πρώην άρθρο 89)

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~ μετά από πρόταση της Επιτροπής ~~και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~, δύναται να εκδίδει ~~κάθε αναγκαίο κανονισμό~~ **δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να εκδίδει ευρωπαϊκούς νόμους/κανονισμούς¹ για την** εφαρμογή των [άρθρων 87 και 88] και ιδίως να καθορίζει τους όρους εφαρμογής του [άρθρου 88, παράγραφος 3,] και τις κατηγορίες ενισχύσεων που εξαιρούνται από τη διαδικασία αυτή. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

II. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Άρθρο 66 (πρώην άρθρο 136)

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη, έχοντας υπόψη τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα όπως αυτά που ορίζονται στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που υπογράφηκε στο Τορίνο στις 18 Οκτωβρίου 1961, και στον Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του 1989, έχουν ως στόχο την προώθηση της απασχόλησης, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, ώστε να καταστήσουν δυνατή την εναρμόνισή τους με παράλληλη διατήρηση της προόδου, την κατάλληλη κοινωνική προστασία, τον κοινωνικό διάλογο και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων που θα επιτρέψουν ένα υψηλό και διαρκές επίπεδο απασχόλησης και την καταπολέμηση του αποκλεισμού.

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του Τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03), να εκδίδει είτε νόμους είτε κανονισμούς, η Συνέλευση θα πρέπει να καθορίζει τις περιπτώσεις, σύμφωνα με τις οποίες, στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν άρθρο, το Συμβούλιο δύναται να εκδώσει έναν ή αμφοτέρους τους τύπους πράξεων (βλ. επεξήγηση στο Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

Προς τούτο, η **Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη εφαρμόζουν μέτρα στα οποία λαμβάνεται **δρουν έχοντας** υπόψη την ποικιλομορφία των εθνικών πρακτικών, ιδιαιτέρως στον τομέα των συμβατικών σχέσεων, καθώς και η ανάγκη να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της **Κοινότητας Ένωσης**.

Φρονούν ότι η εξέλιξη αυτή θα προκύψει όχι μόνον από τη λειτουργία της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς, η οποία θα διευκολύνει την εναρμόνιση των κοινωνικών συστημάτων, αλλά και από τις διαδικασίες που θεσπίζει η ~~παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** και από την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων.¹

Άρθρο 67 (πρώην άρθρο 137)

1. Προκειμένου να υλοποιήσει τους στόχους του [άρθρου 136], η **Κοινότητα Ένωση** υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών στους ακόλουθους τομείς :

- α) Βελτίωση, ιδιαιτέρως, του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων,
- β) όροι εργασίας,
- γ) κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική προστασία των εργαζομένων,
- δ) προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας,
- ε) ενημέρωση και διαβούλευση με τους εργαζομένους,
- στ) εκπροσώπηση και συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων εργαζομένων και εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της συνδιαχείρισης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 5,
- ζ) συνθήκες απασχόλησης των υπηκόων των τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος της **Κοινότητας Ένωσης**,
- η) αφομοίωση των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας προσώπων, με την επιφύλαξη του άρθρου 150,
- θ) ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία,
- ι) καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού,
- ια) εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, με την επιφύλαξη του στοιχείου γ).

2. Για τον σκοπό αυτό, ~~το Συμβούλιο~~ **δύνανται να θεσπισθούν:**

¹ Το παρόν εδάφιο φαίνεται ότι έχει μόνο δηλωτική αξία.

- α) ~~Δύναται να θεσπίζει~~ μέτρα ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, μέσω πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στη βελτίωση των γνώσεων, την ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών και δοκιμασμένων πρακτικών, την προώθηση καινοτόμων λύσεων, και την αξιολόγηση εμπειριών, αποκλειόμενης της εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών,
- β) ~~δύναται να θεσπίζει~~, στους τομείς που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως θ) της παραγράφου 1, ~~μέσω οδηγίων~~, **ευρωπαϊκούς νόμους πλαίσια που καθορίζουν** τις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών και των τεχνικών ρυθμίσεων που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος. ~~Στις οδηγίες αυτές~~ **Στους εν λόγω ευρωπαϊκούς νόμους πλαίσια** αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στους τομείς που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχεία α), β), ε), θ), ι) και ια), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.¹

Στους τομείς που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχεία γ), δ), στ), ζ), το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

2α. Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής δύναται να αποφασίζει με ομοφωνία την εφαρμογή της νομοθετικής διαδικασίας στην παράγραφο 1, στοιχεία δ), στ) και ζ). Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

~~Το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251, μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, εκτός από τους τομείς που αναφέρονται στα στοιχεία γ), δ), στ) και η) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όπου το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τις προαναφερθείσες επιτροπές. Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται να αποφασίζει με ομοφωνία την εφαρμογή της διαδικασίας η οποία αναφέρεται στο άρθρο 251, στα στοιχεία δ), στ) και ζ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.²~~

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το ζητήσουν από κοινού, την εφαρμογή των ~~οδηγιών~~ **ευρωπαϊκών νόμων πλαισίων που θεσπίζονται** κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.

Σε αυτή την περίπτωση, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει ότι, το αργότερο κατά την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο ~~μια οδηγία ένας~~ **ευρωπαϊκός νόμος πλαίσιο** σύμφωνα με το άρθρο 249, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα μέσω συμφωνιών, ενώ παράλληλα το κράτος μέλος έχει την υποχρέωση να θεσπίζει τις αναγκαίες διατάξεις ώστε να είναι, ανά πάσα στιγμή, σε θέση να εξασφαλίζει τα αποτελέσματα που επιβάλλονται από τον εν λόγω ~~οδηγιανόμο~~ **πλαίσιο**.

¹ Για λόγους σαφήνειας, τα τρία εδάφια που ακολουθούν επαναλαμβάνουν τις διατάξεις του σημερινού δεύτερου εδαφίου του άρθρου 137, παράγραφος 2, ΕΚ.

² Ολόκληρο το εδάφιο περιλαμβάνεται ανωτέρω.

4. ~~Οι διατάξεις~~ **Τα μέτρα** που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου :
- α) δεν θίγουν την αναγνωρισμένη ευχέρεια των κρατών μελών να καθορίζουν τις θεμελιώδεις αρχές του δικού τους συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως και δεν πρέπει να επηρεάζουν αισθητά την οικονομική ισορροπία του,
- β) δεν εμποδίζουν την εκ μέρους των κρατών μελών διατήρηση ή θέσπιση αυστηρότερων προστατευτικών μέτρων τα οποία συμβιβάζονται με ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.
5. ~~Οι διατάξεις του Το παρόντος άρθρου~~ δεν εφαρμόζεται στις αμοιβές, στο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, στο δικαίωμα για απεργία ή στο δικαίωμα για ανταπεργία (λόκ-άουτ).

Άρθρο 68 (πρώην άρθρο 138)

1. Η Επιτροπή έχει καθήκον να προωθεί τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους σε ~~κοινωνικό~~ επίπεδο **Ένωσης** και ~~λαμβάνει~~ **θεσπίζει** όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνεται ο διάλογος μεταξύ τους, μεριμνώντας ώστε η υποστήριξή της να παρέχεται ισόρροπα προς τα μέρη.
2. Για το σκοπό αυτόν, η Επιτροπή, πριν υποβάλει προτάσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με τους ενδεχόμενους προσανατολισμούς μιας ~~κοινωνικής~~ δράσης **της Ένωσης**.
3. Εάν η Επιτροπή, μετά από αυτές τις διαβουλεύσεις, κρίνει ότι η συγκεκριμένη ~~κοινωνική~~ δράση **της Ένωσης** πρέπει να αναληφθεί, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με το περιεχόμενο της μελετώμενης πρότασης. Οι κοινωνικοί εταίροι διατυπώνουν γνώμη ή, αναλόγως των περιπτώσεων, σύσταση, την οποία διαβιβάζουν στην Επιτροπή.
4. Κατά τις διαβουλεύσεις αυτές, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να πληροφορήσουν την Επιτροπή ότι επιθυμούν να κινησουν τη διαδικασία του [άρθρου 139]. Η διάρκεια της διαδικασίας αυτής δεν υπερβαίνει τους 9 μήνες, εκτός εάν οι ενδιαφερόμενοι κοινωνικοί εταίροι και η Επιτροπή αποφασίσουν από κοινού την παράτασή της.

Άρθρο 69 (πρώην άρθρο 139)

1. Ο διάλογος μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε ~~κοινωνικό~~ επίπεδο **Ένωσης** μπορεί να οδηγεί, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το επιθυμούν, στη σύναψη συμβατικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών.
2. Οι συμφωνίες που συνάπτονται σε ~~κοινωνικό~~ επίπεδο **Ένωσης** εφαρμόζονται, είτε σύμφωνα με τις διαδικασίες και πρακτικές των ενδιαφερομένων κοινωνικών εταίρων και κρατών μελών, είτε σε τομείς που εμπίπτουν στο [άρθρο 137], όταν το ζητούν από κοινού τα υπογράφοντα μέρη, με ~~απόφαση μέτρο~~¹ του Συμβουλίου που **θεσπίζεται με ειδική πλειοψηφία** μετά από πρόταση της Επιτροπής.

¹ Φαίνεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται με τη γενική σημασία και δεν αντιστοιχεί στον ορισμό της «απόφασης» του άρθρου 249, τέταρτο εδάφιο ΕΚ. Η Συνέλευση θα πρέπει να δηλώσει εάν επιθυμεί να διευκρινίζεται η νομική πράξη που θα χρησιμοποιείται και η οποία, μέχρι σήμερα ήταν η οδηγία και εφεξής θα είναι ο νόμος πλαίσιο (βλ. Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

~~Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, εκτός~~ Εάν η εν λόγω συμφωνία περιέχει μία ή περισσότερες διατάξεις σχετικές με τομέα για τον οποίο απαιτείται ομοφωνία δυνάμει του [άρθρου 137, παράγραφος 2], ~~Στην περίπτωση αυτή,~~ το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία.

Άρθρο 70 (πρώην άρθρο 140)

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άρθρου 136 και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης **του Συντάγματος**, η Επιτροπή προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και διευκολύνει το συντονισμό της δράσης τους σε όλους τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής που υπάγονται στο [παρόν κεφάλαιο], ιδίως επί θεμάτων που έχουν σχέση με:

- α) την απασχόληση,
- β) το εργατικό δίκαιο και τους όρους εργασίας,
- γ) την επαγγελματική εκπαίδευση και επιμόρφωση,
- δ) την κοινωνική ασφάλιση,
- ε) την προστασία από τα επαγγελματικά ατυχήματα και ασθένειες,
- στ) την υγιεινή της εργασίας,
- ζ) το συνδικαλιστικό δικαίωμα και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων.

Προς το σκοπό αυτόν, η Επιτροπή, ενεργώντας σε διαρκή συνεννόηση με τα κράτη μέλη, εκπονεί μελέτες, εκφέρει γνώμες και διοργανώνει διαβουλεύσεις, τόσο για τα προβλήματα που ανακύπτουν σε εθνικό επίπεδο όσο και για τα προβλήματα που ενδιαφέρουν διεθνείς οργανισμούς.

Πριν διατυπώσει τις γνώμες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, η Επιτροπή συμβουλευέται την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 71 (πρώην άρθρο 141)

1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «αμοιβή» νοούνται οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.

Η ισότητα αμοιβής, χωρίς διακρίσεις φύλου, συνεπάγεται:

- α) ότι η αμοιβή που παρέχεται για όμοια εργασία που αμείβεται κατ' αποκοπήν καθορίζεται με βάση την ίδια μονάδα μετρήσεως,
- β) ότι η αμοιβή που παρέχεται για εργασία που αμείβεται με βάση τη χρονική διάρκεια είναι η ίδια για όμοια θέση εργασίας.

3. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζουν μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ισότητας αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

4. Προκειμένου να εξασφαλιστεί εμπράκτως η πλήρης ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν μέτρα που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα, τα οποία διευκολύνουν το λιγότερο εκπροσωπούμενο φύλο να συνεχίσει μια επαγγελματική δραστηριότητα ή προλαμβάνουν ή αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα στην επαγγελματική σταδιοδρομία.

Άρθρο 72 (πρώην άρθρο 142)

Τα κράτη μέλη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τη διατήρηση της υφισταμένης ισοτιμίας των συστημάτων περί αδειών μετ' αποδοχών.¹

Άρθρο 73 (πρώην άρθρο 143)

Η Επιτροπή καταρτίζει κάθε χρόνο έκθεση για την πρόοδο της υλοποίησης των στόχων του [άρθρου 136], συμπεριλαμβανομένης της δημογραφικής κατάστασης στην **Κοινότητα Ένωση**. Διαβιβάζει την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

~~Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να καλέσει την Επιτροπή να εκπονήσει εκθέσεις για ιδιαίτερα προβλήματα που αφορούν την κοινωνική κατάσταση.~~²

Άρθρο 74 (πρώην άρθρο 144)

~~Το Συμβούλιο, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ιδρύει συμβουλευτική επιτροπή κοινωνικής προστασίας για την προώθηση της συνεργασίας για την κοινωνική προστασία μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή. Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.~~ Η επιτροπή έχει ως έργο :

¹ Εκφράζονται αμφιβολίες ως προς τη λειτουργικότητα της εν λόγω διάταξης.

² Το παρόν εδάφιο ταυτίζεται με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 145 και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να απαλειφθεί.

- α) να παρακολουθεί την κοινωνική κατάσταση και την εξέλιξη των πολιτικών κοινωνικής προστασίας στα κράτη μέλη και στην ~~Κοινότητα~~ Ένωση,
- β) να διευκολύνει τις ανταλλαγές πληροφοριών, εμπειριών και δοκιμασμένων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή,
- γ) με την επιφύλαξη του άρθρου 207, να καταρτίζει εκθέσεις, να διατυπώνει γνώμες ή να αναλαμβάνει άλλες δραστηριότητες στους τομείς της αρμοδιότητάς της, είτε κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής είτε εξ ιδίας πρωτοβουλίας.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η επιτροπή αναλαμβάνει τις δέουσες επαφές με τους κοινωνικούς εταίρους.

Κάθε κράτος μέλος και η Επιτροπή διορίζουν από δύο μέλη στην επιτροπή.

Άρθρο 75 (πρώην άρθρο 145)

Η ετήσια έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο περί της εξέλιξης της κοινωνικής καταστάσεως εντός της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να καταρτίσει εκθέσεις επί ειδικών προβλημάτων που αφορούν την κοινωνική κατάσταση.

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ]

Άρθρο 76 (πρώην άρθρο 146)

Για τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης των εργαζομένων μέσα στην εσωτερική αγορά και για την, κατ' αυτόν τον τρόπο, συμβολή στην ανύψωση του βιοτικού επιπέδου, ιδρύεται Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, σύμφωνα με τις διατάξεις που ακολουθούν **το παρόν [κεφάλαιο]**, το οποίο έχει ως στόχο να προωθεί μέσα στην ~~Κοινότητα~~ Ένωση τις δυνατότητες απασχόλησης και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων και να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας και στις αλλαγές των συστημάτων παραγωγής, ιδίως μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού.

Άρθρο 77 (πρώην άρθρο 147)

~~Το Ταμείο διοικείται από την~~ Η Επιτροπή **διοικεί το Ταμείο.**

~~Η Επιτροπή~~ Επικουρείται στο έργο αυτό από μία ειδική επιτροπή η οποία αποτελείται από αντιπροσώπους των ~~κυβερνήσεων~~ **κρατών μελών** και των συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών. Η ειδική αυτή επιτροπή προεδρεύεται από ένα μέλος της Επιτροπής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζουν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζουν τα εκτελεστικά μέτρα¹ σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής.

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών ή νήσων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών.

Τα κράτη μέλη ασκούν και συντονίζουν την οικονομική τους πολιτική με σκοπό, μεταξύ άλλων, να επιτύχουν τους στόχους του [άρθρου 158]. Η διαμόρφωση και η υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** καθώς και η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του [άρθρου 158] και συμβάλλουν στην πραγματοποίησή τους². Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** ενισχύει επίσης την υλοποίηση αυτή με τη δράση της μέσω των διαρθρωτικών Ταμείων (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων-Τμήμα Προσανατολισμού, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων.

Η Επιτροπή υποβάλλει ανά τριετία έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί για την υλοποίηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο έχουν συμβάλει τα διάφορα μέσα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από κατάλληλες προτάσεις.

¹ Φαίνεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται με τη γενική σημασία και δεν αντιστοιχεί στον ορισμό της «απόφασης» του άρθρου 249, τέταρτο εδάφιο ΕΚ. Η Συνέλευση θα πρέπει να δηλώσει εάν επιθυμεί να διευκρινίζεται η νομική πράξη που θα χρησιμοποιείται.

² Η διάταξη αυτή, η οποία εφαρμόζεται οριζόντια σε όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συγκεντρωθεί σε ένα μόνον άρθρο με άλλες του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση του άρθρου 3, παρ. 2).

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, δύνανται να θεσπίζουν κάθε Εάν απαιτούνται ειδικές δράσεις απαιτούμενο ειδικό μέτρο πέρα από τα πλαίσια των Ταμείων, και με την επιφύλαξη των μέτρων που ~~αποφασίζονται~~ **θεσπίζονται** στα πλαίσια των άλλων πολιτικών της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**, οι δράσεις αυτές μπορούν να θεσπίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 81 (πρώην άρθρο 160)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συμβάλλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην ~~Κοινότητα~~ **Ένωση**, μέσω συμμετοχής στην ανάπτυξη και στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους καθώς και στη μετατροπή των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή.

Άρθρο 82 (πρώην άρθρο 161)

Με την επιφύλαξη του [άρθρου 162], το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα¹ που καθορίζουν**

- α) **ορίζει** τα καθήκοντα, τους πρωταρχικούς στόχους και την οργάνωση των διαρθρωτικών Ταμείων, γεγονός που μπορεί να επιφέρει συνένωση των Ταμείων **και**
- β) ~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, καθορίζει επίσης~~ τους γενικούς κανόνες που θα εφαρμόζονται στα Ταμεία καθώς και τις αναγκαίες διατάξεις προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά τους και ο συντονισμός των Ταμείων μεταξύ τους και με τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Σύμφωνα με την ίδια διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα για την ίδρυση Ταμείου Συνοχής, ~~ιδρυθέν από το Συμβούλιο με την ίδια διαδικασία,~~ **το οποίο** συμμετέχει χρηματοδοτικώς σε σχέδια περιβάλλοντος και διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα της υποδομής των μεταφορών.

~~Από 1ης Ιανουαρίου 2007, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, στην περίπτωση που θα έχουν υιοθετηθεί κατά την ημερομηνία αυτή, οι πολυετείς δημοσιονομικές προοπτικές οι οποίες ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2007 και η σχετική διοργανική συμφωνία. Σε αντίθετη περίπτωση, η προβλεπόμενη στο παρόν εδάφιο διαδικασία εφαρμόζεται από την ημερομηνία της υιοθέτησής τους.~~

¹ Αλλαγή διαδικασίας λήψης απόφασης, από τη σύμφωνη γνώμη στην συναπόφαση («νομοθετική διαδικασία»), σύμφωνα με την έκθεση της Ομάδας Εργασίας IX «Απλούστευση» (CONV 424/02, σ. 17).

Άρθρο 83 (πρώην άρθρο 162)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα εκτελεστικά μέτρα σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Οι εκτελεστικές αποφάσεις λαμβάνονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα «Προσανατολισμού», και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, εξακολουθούν να ισχύουν αντιστοίχως τα [άρθρα 37 και 148].

IV. ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ

Άρθρο 84 (πρώην άρθρο 32)¹

1. Η **κοινή εσωτερική** αγορά περιλαμβάνει τη γεωργία και το εμπόριο των γεωργικών προϊόντων. Ως γεωργικά προϊόντα νοούνται τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας και της αλιείας, καθώς και τα προϊόντα πρώτης μεταποίησης τα οποία έχουν άμεση σχέση με αυτά.
2. Εκτός αντιθέτων διατάξεων των [άρθρων 33 έως ~~και~~ 38], οι κανόνες που προβλέπονται για την εγκαθίδρυση της **κοινής εσωτερικής** αγοράς εφαρμόζονται στα γεωργικά προϊόντα.
3. Τα προϊόντα τα οποία **απαριθμούνται στο [Παράρτημα I]** υπάγονται ~~στις διατάξεις των~~ στα άρθρα 33 έως και 38 ~~απαριθμούνται στον πίνακα του Παραρτήματος I της παρούσας Συνθήκης.~~²
4. Η λειτουργία και η ανάπτυξη της **κοινής εσωτερικής** αγοράς για τα γεωργικά προϊόντα πρέπει να συνοδεύονται από τη θέσπιση κοινής γεωργικής πολιτικής.

Άρθρο 85 (πρώην άρθρο 33)

1. Στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής είναι :
 - α) να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής, καθώς και της αρίστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού,

¹ Η διατύπωση του άρθρου 32 θα πρέπει να προσαρμοσθεί στην προσθήκη της αλιείας στον τίτλο του παρόντος κεφαλαίου.

² Προτείνεται η απαλοιφή των περιττών διατυπώσεων, διότι η παραπομπή στο Παράρτημα δεν μπορεί να αναφέρεται παρά μόνο στο Σύνταγμα.

- β) να εξασφαλίζει κατ' αυτό τον τρόπο ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στον γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία,
- γ) να σταθεροποιεί τις αγορές,
- δ) να εξασφαλίζει τον εφοδιασμό,
- ε) να διασφαλίζει λογικές τιμές κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

2. Κατά την εκπόνηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και των ειδικών μεθόδων που συνεπάγεται η εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη :

- α) ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της γεωργικής δραστηριότητας, που απορρέει από την κοινωνική δομή της γεωργίας και τις διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών,
- β) η ανάγκη βαθμιαίας εφαρμογής των καταλλήλων προσαρμογών,
- γ) το γεγονός ότι στα κράτη μέλη η γεωργία αποτελεί έναν τομέα στενά συνδεδεμένο με το σύνολο της οικονομίας.

Άρθρο 86 (πρώην άρθρο 34)

1. Για να επιτευχθούν οι στόχοι που προβλέπονται στο [άρθρο 33], δημιουργείται κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών.

Ανάλογα με τα προϊόντα, η οργάνωση αυτή λαμβάνει μία από τις ακόλουθες μορφές :

- α) κοινών κανόνων ανταγωνισμού,
- β) υποχρεωτικού συντονισμού των διαφόρων εθνικών οργανώσεων αγοράς,
- γ) ευρωπαϊκής οργανώσεως της αγοράς.

2. Η κοινή οργάνωση σε μία από τις μορφές που προβλέπει η παράγραφος 1 δύναται να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων του [άρθρου 33], ιδίως δε ρυθμίσεις των τιμών, ενισχύσεις τόσο για την παραγωγή όσο και για την εμπορία των διαφόρων προϊόντων, μέτρα αποθηκείσεως και λογιστικής μεταφοράς, κοινούς μηχανισμούς σταθεροποιήσεως των εισαγωγών ή των εξαγωγών.

Η κοινή οργάνωση πρέπει να περιορίζεται στην επιδίωξη των στόχων του [άρθρου 33] και να αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών ή καταναλωτών εντός της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Μια ενδεχομένη κοινή πολιτική τιμών πρέπει να βασίζεται επί κοινών κριτηρίων και επί ενιαίων μεθόδων υπολογισμού.

3. Για να επιτευχθούν οι στόχοι της κοινής οργανώσεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, είναι δυνατόν να συσταθούν ένα ή περισσότερα ταμεία προσανατολισμού και εγγυήσεως γεωργίας.

Άρθρο 87 (πρώην άρθρο 35)

Για να επιτευχθούν οι στόχοι του [άρθρου 33], είναι δυνατό να προβλεφθούν ιδίως στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής :

- α) αποτελεσματικός συντονισμός των προσπαθειών στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της ερεύννης και της διαδόσεως των γεωργικών γνώσεων, ο οποίος δύναται να περιλαμβάνει κοινή χρηματοδότηση σχεδίων ή οργανισμών,
- β) κοινά μέτρα για την προώθηση της καταναλώσεως ορισμένων προϊόντων.

Άρθρο 87 (πρώην άρθρο 36)

~~Οι διατάξεις του κεφαλαίου Το~~ κεφάλαιο σχετικά με τους κανόνες του ανταγωνισμού δεν εφαρμόζεται στην παραγωγή και στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων παρά μόνο κατά το μέτρο που ορίζεται από το Συμβούλιο στο πλαίσιο των διατάξεων και σύμφωνα με τη διαδικασία του [άρθρου 37, παράγραφοι 2 και 3], λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους του [άρθρου 33].

Το Συμβούλιο δύναται ιδίως να **θεσπίζει μέτρα που επιτρέπουν** τη χορήγηση ενισχύσεων :

- α) για την προστασία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που μειονεκτούν λόγω διαρθρωτικών ή φυσικών συνθηκών,
- β) στο πλαίσιο προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξεως.

Άρθρο 89 (πρώην άρθρο 37)

~~1. — Για τη χάραξη των κατευθυντηρίων γραμμών κοινής γεωργικής πολιτικής, η Επιτροπή συγκαλεί συνδιάσκεψη των κρατών μελών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης, για να προβεί σε σύγκριση της γεωργικής πολιτικής τους, ιδιαίτερα δια της απογραφής των παραγωγικών δυνατοτήτων και αναγκών τους.¹~~

2. Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες της συνδιασκέψεως που προβλέπει η παράγραφος 1, κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και εντός δύο ετών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης, υποβάλλει προτάσεις για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης και της αντικαταστάσεως των εθνικών οργανώσεων αγοράς από τις μορφές κοινής οργανώσεως του [άρθρου 34, παράγραφος 1], καθώς και για την εκτέλεση των μέτρων που ειδικά προβλέπονται στον [παρόντα Τίτλο].

Κατά τη σύνταξη των προτάσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η αλληλεξάρτηση των γεωργικών θεμάτων που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο.

¹ Η παράγραφος αυτή στερείται σημασίας. Η σύνοδος πραγματοποιήθηκε στη Stresa, το 1958. Τα αποτελέσματά της ήδη αποτελούν μέρος του κεκτημένου.

Προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία εκδίδει κανονισμούς ή οδηγίες, ή λαμβάνει αποφάσεις πέραν των συστάσεων που δύναται να διατυπώσει, **Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, εκδίδει με ειδική πλειοψηφία ευρωπαϊκούς νόμους/κανονισμούς¹, ευρωπαϊκούς νόμους πλαίσια, ευρωπαϊκές αποφάσεις και συστάσεις. Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

3. Η κοινή οργάνωση που προβλέπεται στην [παράγραφο 1 του άρθρου 34] δύναται να αντικαταστήσει τις εθνικές οργανώσεις αγοράς, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 2: ~~το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία²~~

- α) αν η κοινή οργάνωση προσφέρει στα κράτη μέλη, που αντιτίθενται στο μέτρο αυτό και που διαθέτουν δική τους εθνική οργάνωση για τη συγκεκριμένη παραγωγή, ισοδύναμες εγγυήσεις για την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο των ενδιαφερομένων παραγωγών, λαμβάνοντας υπόψη το ρυθμό των δυνατών προσαρμογών και των αναγκαίων εξειδικεύσεων και
- β) αν η οργάνωση αυτή εξασφαλίζει στις συναλλαγές στο εσωτερικό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης όρους ανάλογους με εκείνους που υπάρχουν σε μία εθνική αγορά.

4. Αν δημιουργηθεί κοινή οργάνωση για ορισμένες πρώτες ύλες, πριν να υπάρξει ακόμη κοινή οργάνωση για τα αντίστοιχα μεταποιημένα προϊόντα, οι εν λόγω πρώτες ύλες, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τα μεταποιημένα προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγή σε τρίτες χώρες, είναι δυνατό να εισάγονται από το εξωτερικό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Άρθρο 90 (πρώην άρθρο 38)

Όταν σε κράτος μέλος ένα προϊόν αποτελεί αντικείμενο εθνικής οργανώσεως αγοράς ή εσωτερικής ρυθμίσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος που επηρεάζει την ανταγωνιστική θέση ομοειδούς παραγωγής σε άλλο κράτος μέλος, τα κράτη μέλη επιβάλλουν εξισωτική εισφορά στο προϊόν αυτό κατά την εισαγωγή του από το κράτος μέλος, όπου υπάρχει η οργάνωση ή η ρύθμιση, εκτός αν το κράτος αυτό επιβάλλει εξισωτική εισφορά κατά την εξαγωγή.

Η Επιτροπή καθορίζει το ύψος των εισφορών αυτών κατά το ποσό που απαιτείται για την αποκατάσταση της ισορροπίας. Δύναται επίσης να επιτρέψει την προσφυγή σε άλλα μέτρα, των οποίων καθορίζει τους όρους και τις λεπτομέρειες εφαρμογής.

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του Τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03), να εκδίδει είτε νόμους είτε κανονισμούς, η Συνέλευση θα πρέπει να καθορίζει τις περιπτώσεις, σύμφωνα με τις οποίες, στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν άρθρο, το Συμβούλιο δύναται να εκδώσει έναν ή αμφότερους τους τύπους πράξεων (βλ. επεξήγηση στο Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Η φράση αυτή είναι άνευ σημασίας, διότι η εφαρμοστέα διαδικασία προβλέπεται ήδη με τη παραπομπή στο άρθρο 37, παρ. 2.

V. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Άρθρο 91 (πρώην άρθρο 174)

1. Η πολιτική της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επιδίωξη των εξής στόχων :

- α) τη διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος,
- β) την προστασία της υγείας του ανθρώπου,
- γ) τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων,
- δ) την προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

2. Η πολιτική της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα εναρμόνισης που ανταποκρίνονται σε ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνουν, όπου ενδείκνυται, ρήτρα διασφάλισης που εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για μη οικονομικούς περιβαλλοντικούς λόγους, προσωρινές ~~μέτρα~~ **διατάξεις** υποκείμενες σε ~~κοινωνική~~ διαδικασία ελέγχου **εκ μέρους της Ένωσης**.

3. Κατά την εκπόνηση της πολιτικής της στον τομέα του περιβάλλοντος, η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** λαμβάνει υπόψη :

- α) τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα,
- β) τις συνθήκες του περιβάλλοντος στις διάφορες περιοχές της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**,
- γ) τα πλεονεκτήματα και τις επιβαρύνσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δράση ή την απουσία δράσης,
- δ) την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** στο σύνολό της και την ισόρροπη ανάπτυξη των περιοχών της.

4. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το [άρθρο 300].

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

Άρθρο 92 (πρώην άρθρο 175)

1. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, αποφασίζει σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα μέτρα για την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο [άρθρο 174]. Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**

2. Κατά παρέκκλιση από την διαδικασία λήψης αποφάσεων της παράγραφο 1 και με την επιφύλαξη του [άρθρου 95], το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~ μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει **ομόφωνα**:

- α) ~~Διατάξεις~~ **μέτρα** κυρίως φορολογικού χαρακτήρα·
- β) τα μέτρα που επηρεάζουν :
 - i) τη χωροταξία,
 - ii) την ποσοτική διαχείριση των υδάτινων πόρων ή εκείνα που επιδρούν αμέσως ή εμμέσως στη διαθεσιμότητα των εν λόγω πόρων,
 - iii) τις χρήσεις της γης, εξαιρουμένης της διαχείρισης των αποβλήτων·
- γ) τα μέτρα που επηρεάζουν αισθητά την επιλογή ενός κράτους μέλους μεταξύ διαφορετικών πηγών ενέργειας και τη γενική διάρθρωση του ενεργειακού του εφοδιασμού.

Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Σύμφωνα με την ίδια διαδικασία, το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας υπό τους όρους του πρώτου εδαφίου~~, μπορεί να καθορίζει τα θέματα της παρούσας παραγράφου, ~~για τα οποία οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται για τα οποία αποφασίζει~~ με ειδική πλειοψηφία.

3. Σε άλλους τομείς¹, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα που καταρτίζουν** τα προγράμματα γενικών δράσεων που θέτουν τους επιδιωκόμενους πρωταρχικούς στόχους ~~θεσπίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 και~~ **Αποφασίζουν** μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

¹ Το συγκεκριμένο μέλος της φράσης θα μπορούσε να απαλειφθεί, δεδομένου ότι στην πραγματικότητα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζουν προγράμματα - πλαίσιο γενικής εφαρμογής.

~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας Τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των εν λόγω προγραμμάτων θεσπίζονται σύμφωνα με τους όρους τη διαδικασία που προβλέπεται αντίστοιχα στην παράγραφο 1 ή 2, κατά περίπτωση, θεσπίζει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.~~

4. Με την επιφύλαξη ορισμένων μέτρων ~~κοινοτικού χαρακτήρα~~, που θεσπίζει η Ένωση, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη χρηματοδότηση και την εφαρμογή της πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.

5. Υπό την επιφύλαξη της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», εάν ένα μέτρο που βασίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 1 συνεπάγεται δυσανάλογο κόστος για τις δημόσιες αρχές κράτους μέλους, ~~το Συμβούλιο το εν λόγω μέτρο προβλέπει, στην πράξη με την οποία θεσπίζεται το μέτρο αυτό, τις κατάλληλες διατάξεις υπό την κατάλληλη μορφή :~~

- α) προσωρινές παρεκκλίσεις και/ή
- β) οικονομική στήριξης από το Ταμείο Συνοχής ~~που ιδρύθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 161.¹~~

Άρθρο 93 (πρώην άρθρο 176)

~~Τα μέτρα~~ Οι διατάξεις προστασίας που θεσπίζονται δυνάμει του [άρθρου 175] δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν και να θεσπίζουν ~~μέτρα~~ διατάξεις ενισχυμένης προστασίας. ~~Τα μέτρα αυτά~~ Οι διατάξεις αυτές πρέπει να συμβιβάζονται με την παρούσα Συνθήκη, το Σύνταγμα και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

VI. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Άρθρο 94 (πρώην άρθρο 153)

1. Προκειμένου να προωθήσει τα συμφέροντα των καταναλωτών και να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, η ~~Κοινότητα~~ Ένωση συμβάλλει στην προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και στην προώθηση του δικαιώματός τους για ενημέρωση, εκπαίδευση και οργάνωσή τους για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους.

2. Οι απαιτήσεις προστασίας του καταναλωτή λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή άλλων ~~κοινοτικών~~ πολιτικών και δραστηριοτήτων της Ένωσης².

¹ Η διάταξη αυτή είναι περιττή, δεδομένου ότι υπάρχει μόνο ένα Ταμείο Συνοχής.

² Η διάταξη αυτή, η οποία εφαρμόζεται οριζόντια σε όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συγκεντρωθεί σε ένα μόνον άρθρο με άλλες του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση του άρθρου 3, παρ. 2).

3. Η ~~Κοινότητα Ένωση~~ συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 με :

- α) μέτρα θεσπιζόμενα κατ' εφαρμογήν του [άρθρου 95] στα πλαίσια της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς,
- β) μέτρα που στηρίζουν, συμπληρώνουν και παρακολουθούν την πολιτική των κρατών μελών.

4. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζουν τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 3, στοιχείο β). Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

5. Τα μέτρα που θεσπίζονται κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 4, δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερες προστατευτικές ~~μέτρα διατάξεις~~. ~~Τα μέτρα αυτά Οι διατάξεις αυτές~~ πρέπει να συμβιβάζονται με ~~την παρούσα Συνθήκη, το Σύνταγμα και~~ κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

VII. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Άρθρο 95 (πρώην άρθρο 70)

Οι στόχοι ~~της Συνθήκης, του Συντάγματος~~ επιδιώκονται ~~από τα κράτη μέλη~~¹ όσον αφορά το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου στο πλαίσιο κοινής πολιτικής μεταφορών.

Άρθρο 96 (πρώην άρθρο 71)

1. Για την εφαρμογή του [άρθρου 70] και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιομορφία των μεταφορών, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζουν μέτρα αποφασίζοντας σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:**

- α) κοινούς κανόνες εφαρμοστέους στις διεθνείς μεταφορές που εκτελούνται από ή προς την επικράτεια ενός κράτους μέλους ή που διέρχονται από την επικράτεια ενός ή περισσότερων κρατών μελών,
- β) τους όρους υπό τους οποίους γίνονται δεκτοί στις εθνικές μεταφορές ενός κράτους μέλους μεταφορείς μη εγκατεστημένοι σ' αυτό,

¹ Δεδομένου ότι πρόκειται για συντρέχουσα αρμοδιότητα, προτείνεται η διαγραφή της φράσης, η οποία δεν περιέχεται στην αρχή άλλων πολιτικών. Βλέπε επίσης την πρόταση συγχώνευσης με το άρθρο 80 κατωτέρω).

- γ) μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών,
- δ) κάθε άλλο χρήσιμο ~~διατάζει~~ **μέτρο**.

2. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία που προβλέπεται στην [παράγραφο 1], οι ~~διατάξεις~~ **τα μέτρα** που αφορούν τις αρχές του καθεστώτος των μεταφορών και των οποίων η εφαρμογή θα ήταν δυνατόν να επηρεάσει σοβαρά το βιοτικό επίπεδο και την απασχόληση σε ορισμένες περιοχές, όπως και την εκμετάλλευση του εξοπλισμού των μεταφορών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προσαρμογής στην οικονομική ανάπτυξη, που προκύπτει από την εγκαθίδρυση της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς θεσπίζονται ομόφωνα από το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής. **Το Συμβούλιο αποφασίζει** μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 97 (πρώην άρθρο 72)

Μέχρι να θεσπισθούν οι ~~διατάξεις~~ **τα μέτρα** που αναφέρονται στο [άρθρο 71, παράγραφος 1] ~~και εκτός εάν υπάρχει ομόφωνη συγκατάθεση του Συμβουλίου και εκτός εάν το Συμβούλιο έχει θεσπίσει ομόφωνα μέτρα που επιτρέπουν παρέκκλιση~~, κανένα κράτος μέλος δεν δύναται να καταστήσει λιγότερο ευνοϊκές τις διατάξεις οι οποίες διέπουν τον τομέα των μεταφορών την 1η Ιανουαρίου 1958, ή για τα κράτη που προσχωρούν, την ημερομηνία της προσχώρησής τους, ως προς την άμεση ή έμμεση επίπτωσή τους έναντι των μεταφορέων των άλλων κρατών μελών σε σχέση με τους εθνικούς μεταφορείς.

Άρθρο 98 (πρώην άρθρο 73)

Οι ενισχύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες συντονισμού των μεταφορών ή που αντιστοιχούν στην αποκατάσταση ορισμένων βαρών συνυφασμένων με την έννοια της δημοσίας υπηρεσίας, είναι συμβιβάσιμες με ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

Άρθρο 99 (πρώην άρθρο 74)

Κατά τη ~~λήψη~~ **θέσπιση** οποιουδήποτε μέτρου στο πλαίσιο ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, σχετικά με τις τιμές και τους όρους μεταφοράς, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική κατάσταση των μεταφορέων.

Άρθρο 100 (πρώην άρθρο 75)

1. ~~Καταργούνται~~ **Απαγορεύονται** ως προς τις μεταφορές εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** οι διακρίσεις που συνίστανται στην εφαρμογή από ένα μεταφορέα, για τα αυτά εμπορεύματα και για τις αυτές σχέσεις μεταφοράς, διαφορετικών κομίστρων και όρων μεταφοράς, ανάλογα με το κράτος **μέλος** προελεύσεως ή προορισμού των μεταφερομένων προϊόντων.
2. Η παράγραφος 1 δεν αποκλείει τη δυνατότητα λήψεως από το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο** άλλων μέτρων κατ' εφαρμογήν του [άρθρου 71, παράγραφος 1].

3. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~ προτάσει της Επιτροπής ~~και κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή~~ **θεσπίζει κανόνες θεσπίζει, με ειδική πλειοψηφία, μέτρα** για την εφαρμογή ~~των διατάξεων~~ της παραγράφου 1. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Δύναται ιδίως να θεσπίσει τα αναγκαία ~~διατάξεις~~ **μέτρα** για να διευκολύνει τα όργανα να ελέγχουν την τήρηση του κανόνος που διατυπώνεται στην παράγραφο 1 και για να διασφαλίσει ότι οι χρησιμοποιούντες τα μεταφορικά μέσα θα επωφεληθούν πλήρως από την εφαρμογή του.

4. Η Επιτροπή, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως ενός κράτους μέλους, εξετάζει τις περιπτώσεις διακρίσεων που προβλέπει η παράγραφος 1 και, αφού συμβουλευθεί κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ~~λαμβάνει~~ **θεσπίζει** τις αναγκαίες **ευρωπαϊκές** αποφάσεις στο πλαίσιο ~~της ρυθμίσεως των μέτρων που αποφασίσθη κατά τις διατάξεις~~ **προβλέπονται στην** παράγραφο 3.

Άρθρο 101 (πρώην άρθρο 76)

1. Απαγορεύεται η επιβολή από ένα κράτος μέλος, στις μεταφορές που εκτελούνται εντός της ~~Κοινοτήτας, Ένωσης,~~ κομίστρων και όρων που συνεπάγονται καθ' οιονδήποτε τρόπο υποστήριξη ή προστασία προς το συμφέρον μιας ή περισσότερων ορισμένων επιχειρήσεων ή βιομηχανιών, εκτός αν επιτραπεί τούτο από **μια ευρωπαϊκή απόφαση της** Επιτροπής.

2. Η Επιτροπή, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους, εξετάζει τα κόμιστρα και τους όρους που προβλέπει η παράγραφος 1, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη αφενός μεν τις απαιτήσεις μιας κατάλληλης περιφερειακής οικονομικής πολιτικής, τις ανάγκες των υπαναπτύκτων περιοχών, ως και τα προβλήματα των περιοχών που θίγονται σοβαρώς από τις πολιτικές περιστάσεις, αφετέρου δε τις επιπτώσεις των εν λόγω κομίστρων και όρων στον ανταγωνισμό μεταξύ των διαφόρων τρόπων μεταφοράς.

Η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ~~λαμβάνει~~ **θεσπίζει** τις αναγκαίες **ευρωπαϊκές** αποφάσεις.

3. Η απαγόρευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν εφαρμόζεται στα τιμολόγια ανταγωνισμού.

Άρθρο 102 (πρώην άρθρο 77)

Οι φορολογικές επιβαρύνσεις ή τα τέλη, εκτός των κομίστρων που εισπράττονται από¹ το μεταφορέα [κατά τη διέλευση των συνόρων] δεν πρέπει να υπερβαίνουν ένα εύλογο επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά έξοδα που συνεπάγεται η διέλευση αυτή.

Τα κράτη μέλη προσπαθούν να μειώσουν ~~προθεσπικώς~~ τα έξοδα αυτά.

¹ Υφίσταται το ερώτημα ποια είδη φόρων εισπράττονται από το μεταφορέα. Επίσης, σε μια εσωτερική αγορά χωρίς εσωτερικά σύνορα, η φράση «κατά τη διέλευση των συνόρων» φαίνεται απαρχαιωμένη. Θα πρέπει να εξετασθεί μήπως και το άρθρο έχει απαρχαιωμένο χαρακτήρα.

Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου η Επιτροπή δύναται να απευθύνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη.

Άρθρο 103 [(πρώην άρθρο 78)]¹

Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου δεν αντιτίθενται στα μέτρα που λαμβάνονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εφόσον είναι αναγκαία για την αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων που προκαλούνται, λόγω της διαιρέσεως της Γερμανίας, στην οικονομία ορισμένων περιοχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας που θίγονται από τη διαίρεση αυτή.]

Άρθρο 104 (πρώην άρθρο 79)

Παρά τη Επιτροπή συνιστάται μια επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρος από εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Η Επιτροπή τη συμβουλεύεται σε θέματα μεταφορών, όταν το κρίνει χρήσιμο, [με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής].²

Άρθρο 105 (πρώην 80)

1. ~~Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου εφαρμόζονται στις σιδηροδρομικές, οδικές και εσωτερικές πλωτές μεταφορές.~~

2. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δύναται να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία εάν, κατά ποιο μέτρο και κατά ποια διαδικασία³, θα είναι δυνατό να θεσπισθούν κατάλληλες διατάξεις, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, δύνανται να θεσπίζουν μέτρα για τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές⁴. Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών**

~~Είναι εφαρμοστέες οι διαδικαστικές διατάξεις του άρθρου 71.~~

¹ Η Συνέλευση ίσως κρίνει σκόπιμο να εξετάσει κατά πόσον το παρόν άρθρο είναι ακόμη επίκαιρο (βλ. και άρθρο 87, παρ. 2, στοιχείο (γ)).

² Προτείνεται η απαλοιφή της περιττής φράσης διότι είναι προφανές ότι η διαβούλευση με την εν λόγω επιτροπή δεν μπορεί να θίξει τα καθήκοντα της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

³ Η μνεία της «κατάλληλης διαδικασίας» στερείται σημασίας, διότι η εν λόγω διαδικασία, ήτοι η συναπόφαση, ήδη καθορίζεται με το δεύτερο εδάφιο.

⁴ Κατόπιν διαδοχικών τροποποιήσεων της ΣΕΚ, η εξουσιοδότηση του Συμβουλίου που προβλέπεται στο άρθρο 80, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο δύσκολα συμβιβάζεται με το δεύτερο εδάφιο της παρούσας διάταξης. Άλλωστε, φαίνεται ότι δεν χρησιμοποιήθηκε στην πράξη το άρθρο 80, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο. Μετά την έκδοση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, εξεδόθησαν απευθείας διατάξεις σχετικά με τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές.

Μια δυνατότητα πιο σύντομη και ευανάγνωστη θα ήταν να διατυπωθεί η παράγραφος 2 ως εξής: «Μπορούν να θεσπίζονται κατάλληλα μέτρα για τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 71».

VIII. ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Άρθρο 106 (πρώην άρθρο 154)

1. Προκειμένου να συντελέσει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στα [άρθρα 14 και 158] και να επιτρέψει στους πολίτες της Ένωσης, στους οικονομικούς φορείς καθώς και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, να επωφελούνται πλήρως από τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, **η Κοινότητα Ένωση** συμβάλλει στη δημιουργία και την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων όσον αφορά τα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας.

2. Στα πλαίσια συστήματος ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση **της Κοινότητας Ένωσης** αποσκοπεί στην προώθηση της διασύνδεσης και της διαλειτουργικότητας των εθνικών δικτύων, καθώς και της πρόσβασης στα δίκτυα αυτά, και λαμβάνει, ειδικότερα, υπόψη την ανάγκη να συνδεθούν οι νησιωτικές, οι μεσόγειες και οι περιφερειακές περιοχές με τις κεντρικές περιοχές **της Κοινότητας Ένωσης**.

Άρθρο 107 (πρώην άρθρο 155)

1. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 154, **η Κοινότητα Ένωση**:

- α)** καθορίζει ένα σύνολο προσανατολισμών που καλύπτουν τους στόχους, τις προτεραιότητες και τις γενικές γραμμές των μελετώμενων δράσεων στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων· στους εν λόγω προσανατολισμούς προσδιορίζονται σχέδια κοινού ενδιαφέροντος,
- β)** εκτελεί κάθε δράση που αποδεικνύεται αναγκαία για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων, ιδίως στον τομέα της εναρμόνισης των τεχνικών προτύπων,
- γ)** μπορεί να υποστηρίζει σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που υποστηρίζονται από τα κράτη μέλη, τα οποία καθορίζονται στα πλαίσια των προσανατολισμών που αναφέρονται ~~στην πρώτη περίπτωση στο σημείο α)~~, ιδίως με τη βοήθεια μελετών σκοπιμότητας, εγγυήσεων δανείων ή επιδοτήσεων επιτοκίου. **Η Κοινότητα Ένωση** δύναται επίσης να συμμετέχει στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων σχεδίων στον τομέα της υποδομής μεταφορών, στα κράτη μέλη, μέσω του Ταμείου Συνοχής, ~~το οποίο ιδρύθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 161.~~

Η δράση **της Κοινότητας Ένωσης** λαμβάνει υπόψη την εν δυνάμει οικονομική βιωσιμότητα των σχεδίων.

2. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν** ~~Οι προσανατολισμοί και τα άλλα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 155, παράγραφος στην παράγραφο 1, θεσπίζονται από το Συμβούλιο που αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 και, αποφασίζοντας~~ μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Οι προσανατολισμοί και τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν το έδαφος κράτους μέλους απαιτούν την έγκριση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους¹.

2-3. Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές που ακολουθούν σε εθνικό επίπεδο και που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην επίτευξη των στόχων [του άρθρου 154]. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3 4 Η Κοινότητα Ένωση μπορεί να αποφασίζει τη συνεργασία συνεργάζεται με τρίτες χώρες για την προώθηση σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος και την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων.

Άρθρο 156

Οι προσανατολισμοί και τα άλλα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 155, παράγραφος 1, θεσπίζονται από το Συμβούλιο που αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Οι προσανατολισμοί και τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν το έδαφος κράτους μέλους απαιτούν την έγκριση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους².

IX. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 108 (πρώην άρθρο 163)

1. Στόχος της Κοινότητας Ένωσης είναι η ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της βιομηχανίας της Κοινότητας Ένωσης και η διευκόλυνση της ανάπτυξης της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της, καθώς και η προώθηση των ερευνητικών δράσεων που κρίνονται αναγκαίες βάσει άλλων κεφαλαίων της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.

2. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα Ένωση ενθαρρύνει στο σύνολό της τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια στις προσπάθειές τους στους τομείς της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης υψηλής ποιότητας ενισχύει τις προσπάθειες για συνεργασία, αποβλέποντας, ιδιαίτερα, στο να δίδεται στις επιχειρήσεις η ευκαιρία να εκμεταλλεύονται πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει η εσωτερική αγορά, ιδίως μέσω του ανοίγματος των εθνικών δημοσίων συμβάσεων, του καθορισμού κοινών προτύπων και της εξάλειψης των νομικών και φορολογικών εμποδίων στη συνεργασία αυτή.

¹ Με στόχο την απλοποίηση, η νέα παράγραφος 2, που παρέχει τη νομική βάση για τη δράση της Ένωσης σχετικά με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, επαναλαμβάνει ολόκληρο το κείμενο του άρθρου 156. Οι τροποποιήσεις που σημειώνονται είναι οι προτεινόμενες για το ισχύον κείμενο του άρθρου.

² Το παρόν άρθρο ενδέχεται να καταργηθεί. Βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

3. Όλες οι δράσεις **της Κοινότητας Ένωσης** δυνάμει ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων επίδειξης, στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, αποφασίζονται και πραγματοποιούνται σύμφωνα με ~~τις διατάξεις του παρόντος Τίτλου~~ [τον παρόντα Τίτλο].

Άρθρο 109 (πρώην άρθρο 164)

Κατά την επιδίωξη των στόχων αυτών, **η Κοινότητα Ένωση** αναλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες συμπληρώνουν τις δράσεις που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη:

- α) εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης, με προώθηση της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια, καθώς και της συνεργασίας μεταξύ των φορέων αυτών,
- β) προώθηση της συνεργασίας με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς, στον τομέα της ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης **της Ένωσης**,
- γ) διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων στον τομέα της ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης **της Ένωσης**,
- δ) προώθηση της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών **της Κοινότητας Ένωσης**.

Άρθρο 110 (πρώην άρθρο 165)

- 1. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ώστε να εξασφαλίζεται η αμοιβαία συνοχή των εθνικών πολιτικών και της ~~κοινωνικής~~ πολιτικής **της Ένωσης**.
- 2. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να λαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 111 (πρώην άρθρο 166)

- 1. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδουν** ευρωπαϊκό νόμο που θεσπίζει πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των δράσεων **της Κοινότητας Ένωσης**.

Το πρόγραμμα-πλαίσιο:

- α) ορίζει τους επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους που πρέπει να υλοποιηθούν με τις δράσεις που προβλέπονται [στο άρθρο 164] και τις προτεραιότητες που συνδέονται με αυτούς,

- β) υποδεικνύει τις γενικές γραμμές αυτών των δράσεων,
- γ) ορίζει το μέγιστο συνολικό ποσό και τις λεπτομερείς διατάξεις για τη χρηματοδοτική συμμετοχή **της Κοινότητας Ένωσης** στο πρόγραμμα-πλαίσιο, καθώς και τα αντίστοιχα μερίδια κάθε προβλεπόμενης δράσης.
2. Το πρόγραμμα-πλαίσιο προσαρμόζεται ή συμπληρώνεται, ανάλογα με την πορεία των πραγμάτων.
3. Το πρόγραμμα-πλαίσιο τίθεται σε εφαρμογή μέσω ειδικών προγραμμάτων εκπονούμενων στο πλαίσιο κάθε δράσης. Σε κάθε ειδικό πρόγραμμα, διευκρινίζονται οι λεπτομέρειες της υλοποίησής του, καθορίζεται η διάρκειά του και προβλέπονται τα σχετικά μέσα που κρίνονται απαραίτητα. Το άθροισμα των ποσών που κρίνονται απαραίτητα, τα οποία καθορίζονται από τα ειδικά προγράμματα, δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέγιστο συνολικό ποσό που ορίζεται για το πρόγραμμα-πλαίσιο και για κάθε επιμέρους δράση.
4. Το Συμβούλιο, **προτάσει της Επιτροπής, λαμβάνει αποφασίζοντας** με ειδική πλειοψηφία, **προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τα μέτρα για τη θέσπιση των** ειδικών προγραμμάτων **ειδικά προγράμματα. Αποφασίζει δε μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Άρθρο 112 (πρώην άρθρο 167)¹

Για την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν τα μέτρα τα οποία καθορίζουν:**

- α) **καθορίζει** τους κανόνες συμμετοχής των επιχειρήσεων, των κέντρων ερευνών και των πανεπιστημίων,
- β) **καθορίζει** τους κανόνες που εφαρμόζονται στη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 113 (πρώην άρθρο 168)

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, μπορούν να ~~αποφασίζονται~~ **θεσπίζονται** συμπληρωματικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία και εξασφαλίζουν τη χρηματοδότησή τους, με την επιφύλαξη ενδεχόμενης συμμετοχής **της Κοινότητας Ένωσης.**

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζει, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν τα μέτρα τα οποία καθορίζουν τους κανόνες που εφαρμόζονται στα συμπληρωματικά προγράμματα, ιδίως στο θέμα της διάδοσης των γνώσεων και της πρόσβασης άλλων κρατών μελών. **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

¹ Με σκοπό την ευχερέστερη κατανόηση, οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων που προβλέπονται τώρα στο άρθρο 172 ΕΚ συνδέθηκαν με τις αντίστοιχες νομικές βάσεις (άρθρα 167, 168, 169 και 171).

Για τη θέσπιση των συμπληρωματικών προγραμμάτων, απαιτείται η συμφωνία των ενδιαφερόμενων κρατών μελών¹.

Άρθρο 114 (πρώην άρθρο 169)

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, ~~η Κοινότητα Ένωση~~, σε συμφωνία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μπορεί να προβλέπει συμμετοχή σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης που αναλαμβάνονται από περισσότερα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις υποδομές που δημιουργούνται για την εκτέλεση αυτών των προγραμμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα αποφασίζοντας μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 115 (πρώην άρθρο 170)

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, ~~η Κοινότητα Ένωση~~ μπορεί να προβλέπει συνεργασία στον τομέα της ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης ~~της Ένωσης~~ με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

Ο τρόπος της συνεργασίας αυτής μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ ~~της Κοινότητας Ένωσης~~ και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με [το άρθρο 300].

Άρθρο 116 (πρώην άρθρο 171)

Η Κοινότητα Ένωση μπορεί να δημιουργεί κοινές επιχειρήσεις ή οποιαδήποτε άλλη αναγκαία υποδομή για την καλή εκτέλεση των προγραμμάτων ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης ~~της Ένωσης~~. **Το Συμβούλιο θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, τα απαραίτητα μέτρα. Αποφασίζει δε μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Άρθρο 117 (πρώην άρθρο 172)²

~~Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 171.~~

¹ Το εδάφιο ελήφθη από την τελευταία φράση του νυν άρθρου 172 ΕΚ.

² Για ευχερέστερη κατανόηση, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ελήφθησαν όλες από τα ανωτέρω άρθρα 167, 168, 169 και 171.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 167, 168 και 169. Για τη θέσπιση των συμπληρωματικών προγραμμάτων, απαιτείται η συμφωνία των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

Άρθρο 118 (πρώην άρθρο 173)

Στην αρχή κάθε έτους, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση, η οποία αναφέρεται ιδίως στις δραστηριότητες του προηγούμενου έτους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και της διάδοσης των αποτελεσμάτων καθώς και στο πρόγραμμα εργασίας του τρέχοντος έτους.

A4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ **ΧΩΡΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**¹

*[ΤΙΤΛΟΣ IV*²

ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ, ΑΣΥΛΟ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ]

Άρθρο 119 (πρώην άρθρο 61)

Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το Συμβούλιο θεσπίζει:

- 1) α) Εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, μέτρα για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων σύμφωνα με το άρθρο 14, σε συνδυασμό με άμεσα συνδεδεμένα με αυτήν συνοδευτικά μέτρα για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 62, σημεία 2) και 3), και του άρθρου 63, σημείο 1), στοιχείο α) και σημείο 2), στοιχείο α), καθώς και μέτρα για την πρόληψη και την καταστολή της εγκληματικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31, στοιχείο ε) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- β) άλλα μέτρα στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και της διαφύλαξης των δικαιωμάτων υπηκόων τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63,

¹ Ο παρών τίτλος τροποποιήθηκε προκειμένου να ληφθεί υπόψη το τελευταίο σχέδιο που εξετάζεται από το Προεδρείο σχετικά με το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (που συγκεντρώνει τόσο τις διατάξεις σχετικά με τις θεωρήσεις, το άσυλο, τη μετανάστευση κτλ. όσο και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις).

² Ο παρών τίτλος θα επανεξεταστεί από τη Συνέλευση. Ως εκ τούτου δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

- γ) μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, όπως προβλέπονται στο άρθρο 65,
- δ) κατάλληλα μέτρα για την προώθηση και την ενίσχυση της διοικητικής συνεργασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 66,
- ε) μέτρα στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας μέσω της πρόληψης και της καταστολής της εγκληματικότητας στην Ένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 120 (πρώην άρθρο 62)

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67, θεσπίζει, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ:

- 1) Μέτρα, προκειμένου να εξασφαλισθεί, σύμφωνα προς το άρθρο 14, η απουσία κάθε ελέγχου προσώπων, είτε είναι πολίτες της Ένωσης είτε υπήκοοι τρίτων χωρών, όταν διέρχονται εσωτερικά σύνορα·
- 2) μέτρα για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών τα οποία καθορίζουν:
 - α) προδιαγραφές και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν τα κράτη μέλη κατά τη διενέργεια ελέγχων προσώπων στα εξωτερικά σύνορα,
 - β) κανόνες για τις θεωρήσεις, όταν υπάρχει πρόθεση διαμονής όχι άνω των τριών μηνών, στους οποίους περιλαμβάνονται:
 - i) ο κατάλογος των τρίτων χωρών, οι υπήκοοι των οποίων υποχρεούνται να διαθέτουν θεώρηση προκειμένου να διέλθουν τα εξωτερικά σύνορα και των χωρών, οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή,
 - ii) οι διαδικασίες και οι όροι για τη χορήγηση θεωρήσεων από τα κράτη μέλη,
 - iii) θεώρηση ενιαίου τύπου,
 - iv) κανόνες για την ενιαία θεώρηση·
- 3) μέτρα που καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών δύνανται να ταξιδεύουν ελεύθερα εντός του εδάφους των κρατών μελών, για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

Άρθρο 121 (πρώην άρθρο 63)

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67, θεσπίζει, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ:

- 1) Μέτρα περί ασύλου, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του Καθεστώτος των Προσφύγων, και σύμφωνα με άλλες σχετικές συμβάσεις, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) κριτήρια και μηχανισμούς για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας,
 - β) ελάχιστες προδιαγραφές για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη,
 - γ) ελάχιστες προδιαγραφές για την αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ως προσφύγων,
 - δ) ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα·
- 2) μέτρα περί προσφύγων και εκτοπισθέντων, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από τρίτες χώρες, οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, και σε άλλα πρόσωπα που χρειάζονται, για άλλους λόγους, διεθνή προστασία,
 - β) επιδίωξη δίκαιης κατανομής των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής προσφύγων και εκτοπισθέντων·
- 3) μέτρα περί μεταναστευτικής πολιτικής, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής και προδιαγραφές διαδικασιών κατά τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν θεωρήσεις και άδειες διαμονής μακράς διάρκειας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στην επανένωση οικογενειών,
 - β) παράνομη μετανάστευση και παράνομη διαμονή, συμπεριλαμβανομένου του επαναπατρισμού παρανόμως διαμενόντων·
- 4) μέτρα που καθορίζουν τα δικαιώματα και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος δύνανται να διαμένουν σε άλλα κράτη μέλη.

Τα μέτρα, τα οποία θεσπίζονται από το Συμβούλιο, σύμφωνα με τα σημεία 3) και 4), δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν στους εν λόγω τομείς διατάξεις του εθνικού δικαίου που συμβιβάζονται προς την παρούσα Συνθήκη και προς διεθνείς συμφωνίες.

Μέτρα, τα οποία θα θεσπιστούν σύμφωνα με το σημείο 2) στοιχείο β), το σημείο 3) στοιχείο α) και το σημείο 4), δεν υπόκεινται στην προαναφερόμενη περίοδο των πέντε ετών.

Άρθρο 122 (πρώην άρθρο 64)

1. Ο παρών Τίτλος δεν θίγει την άσκηση των αρμοδιοτήτων που εμπίπτουν στα κράτη μέλη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφαλείας.

2. Εάν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν έκτακτη κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από αιφνίδια εισροή υπηκόων τρίτων χωρών, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής, δύναται να θεσπίζει προσωρινά μέτρα η διάρκεια των οποίων δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες υπέρ των εν λόγω κρατών μελών.

Άρθρο 123 (πρώην άρθρο 65)

Τα μέτρα τα οποία θα ληφθούν κατά το άρθρο 67 στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις και στο μέτρο που είναι αναγκαία για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, περιλαμβάνουν:

α) Βελτίωση και απλούστευση:

- του συστήματος διασυνοριακής επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών και εξωδίκων πράξεων,*
- της συνεργασίας κατά την αποδεικτική διαδικασία,*
- της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων επί εξωδίκων υποθέσεων·*

β) προώθηση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, όσον αφορά τη σύγκρουση νόμων και δικαιοδοσίας·

γ) εξάλειψη των εμποδίων για την ομαλή διεξαγωγή πολιτικών δικών, εν ανάγκη προωθώντας τη συμβατότητα των κανόνων πολιτικής δικονομίας που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη.

Άρθρο 124 (πρώην άρθρο 66)

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67, λαμβάνει μέτρα για να εξασφαλίσει τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών των διοικήσεων των κρατών μελών στους τομείς του παρόντος Τίτλου, καθώς και μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών και της Επιτροπής.

Άρθρο 125 (πρώην άρθρο 67)

1. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου πέντε ετών μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή κατόπιν πρωτοβουλίας κράτους μέλους και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Μετά την πάροδο της πενταετίας:

- το Συμβούλιο αποφασίζει βάσει προτάσεων της Επιτροπής· η Επιτροπή εξετάζει οιοδήποτε αίτημα της υποβληθεί από κράτος μέλος με σκοπό να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο,*
- το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνει απόφαση ούτως ώστε το σύνολο ή μέρος των τομέων που καλύπτονται από τον παρόντα Τίτλο να ρυθμίζονται από τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 251 και να προσαρμοστούν οι διατάξεις που αφορούν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.*

3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 62, σημείο 2), στοιχείο β), υπό i) και iii), από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 62, σημείο 2), στοιχείο β), υπό ii) και iv), μετά την πάροδο πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251.

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το Συμβούλιο αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251:

- τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 63, σημείο 1) και σημείο 2), στοιχείο α), εφόσον θα έχει θεσπιστεί προηγουμένως από το Συμβούλιο, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κοινοτική νομοθεσία η οποία θα καθορίζει τους κοινούς κανόνες και τις βασικές αρχές που διέπουν τους τομείς αυτούς,*
- τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 65, αποκλειομένων των θεμάτων που άπτονται του οικογενειακού δικαίου.*

Άρθρο 126 (πρώην άρθρο 68)

1. Το άρθρο 234 εφαρμόζεται στον παρόντα Τίτλο κατά τις εξής περιστάσεις και υπό τις εξής προϋποθέσεις: Εάν ανακύπτει ζήτημα επί της ερμηνείας του παρόντος Τίτλου ή επί του κύρους ή της ερμηνείας πράξεων των οργάνων της Κοινότητας βάσει του παρόντος Τίτλου σε υπόθεση η οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους οι αποφάσεις του οποίου δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, το δικαστήριο αυτό, εάν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, παραπέμπει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.
2. Πάντως, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει μέτρα ή αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 62, σημείο 1) σχετικά με την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.
3. Το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή κράτος μέλος μπορούν να ζητούν από το Δικαστήριο να εκδώσει απόφαση επί της ερμηνείας του παρόντος Τίτλου ή πράξεων των οργάνων της Κοινότητας βάσει αυτού του Τίτλου. Η απόφαση του Δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού δεν εφαρμόζεται σε αποφάσεις δικαστηρίων των κρατών μελών οι οποίες έχουν ισχύ δεδικασμένου.

Άρθρο 127 (πρώην άρθρο 69)

Ο παρών Τίτλος εφαρμόζεται τηρουμένων των διατάξεων του Πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας και του Πρωτοκόλλου για την θέση της Δανίας και υπό την επιφύλαξη του Πρωτοκόλλου για την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου 14 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

[ΤΙΤΛΟΣ VI¹

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ]

Άρθρο 128 (πρώην άρθρο 29 ΕΕ)

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στόχος της Ένωσης είναι να παρέχει στους πολίτες υψηλό επίπεδο προστασίας εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με την ανάπτυξη από κοινού δράσης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, και με την πρόληψη και την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

¹ Ο παρών τίτλος θα επανεξεταστεί από τη Συνέλευση. Ως εκ τούτου δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την πρόληψη και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας, οργανωμένης ή μη, ιδίως της τρομοκρατίας, της εμπορίας ανθρώπων και των εγκλημάτων κατά παιδιών, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και όπλων, της δωροδοκίας και της απάτης, μέσω:

- στενότερης συνεργασίας μεταξύ αστυνομικών δυνάμεων, τελωνειακών και άλλων αρμοδίων αρχών στα κράτη μέλη, τόσο απ' ευθείας όσο και μέσω της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 30 και 32,
- στενότερης συνεργασίας μεταξύ δικαστικών και άλλων αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μέσω της Ευρωπαϊκής Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust), σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 32,
- προσέγγισης, όπου είναι αναγκαίο, των κανόνων σε ποινικές υποθέσεις στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 στοιχείο ε).

Άρθρο 129 (πρώην άρθρο 30 ΕΕ)

1. Η από κοινού δράση στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας περιλαμβάνει:

- α) την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών, τελωνειακών και άλλων ειδικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, σε σχέση με την πρόληψη, την εξακρίβωση και τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων,
- β) τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, ανάλυση και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που κατέχουν οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου για αναφορές ως προς τις καταχωρήσεις ύποπτων οικονομικών συναλλαγών, ιδίως μέσω της Ευρωπόλ, υπό την επιφύλαξη των κατάλληλων διατάξεων για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- γ) συνεργασία και κοινές πρωτοβουλίες για την κατάρτιση, την ανταλλαγή αξιωματικών-συνδέσμων, την απόσπαση υπαλλήλων, τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού και την εγκληματολογική έρευνα,
- δ) την κοινή αξιολόγηση ιδιαίτερων τεχνικών έρευνας σε σχέση με την εξακρίβωση σοβαρών μορφών οργανωμένης εγκληματικότητας.

2. Το Συμβούλιο προωθεί τη συνεργασία μέσω της Ευρωπόλ, ειδικότερα δε, εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης του Αμστερνταμ:

- α) παρέχει τη δυνατότητα στην Ευρωπόλ να διευκολύνει και να υποστηρίζει την προετοιμασία, και να ενθαρρύνει τον συντονισμό και τη διεξαγωγή ειδικών δράσεων έρευνας από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών δράσεων κοινών ομάδων, οι οποίες περιλαμβάνουν εκπροσώπους της Ευρωπόλ, ως υποστήριξη,

- β) θεσπίζει μέτρα που επιτρέπουν στην Ευρωπαϊκή να ζητεί από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να διενεργούν και να συντονίζουν τις έρευνες τους για συγκεκριμένες υποθέσεις και να αναπτύσσει ειδική εμπειρία, η οποία μπορεί να τεθεί στη διάθεση των κρατών μελών και να τα συνδράμει κατά την έρευνα υποθέσεων οργανωμένης εγκληματικότητας,
- γ) ευνοεί την καθιέρωση επαφών μεταξύ εισαγγελικών/ανακριτικών υπαλλήλων ειδικών στην καταπολέμηση της οργανωμένης εγκληματικότητας, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή,
- δ) εγκαθιδρύει δίκτυο έρευνας, τεκμηρίωσης και στατιστικής σχετικά με τη διασυνοριακή εγκληματικότητα.

Άρθρο 130 (πρώην άρθρο 31 ΕΕ)

1. Η από κοινού δράση για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- α) διευκόλυνση και επιτάχυνση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων υπουργείων και των δικαστικών αρχών ή αντίστοιχων αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας, όταν ενδείκνυται, μέσω της Eurojust, σε σχέση με τη διεξαγωγή δίκων και την εκτέλεση αποφάσεων,
- β) διευκόλυνση της έκδοσης μεταξύ των κρατών μελών,
- γ) εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, για τη βελτίωση της εν λόγω συνεργασίας,
- δ) πρόληψη των συγκρούσεων δικαιοδοσίας μεταξύ κρατών μελών,
- ε) προοδευτική θέσπιση μέτρων για τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως των αξιόποινων πράξεων και τις ποινές στους τομείς της οργανωμένης εγκληματικότητας, της τρομοκρατίας και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών.

2. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει τη συνεργασία μέσω της Eurojust ως εξής:

- α) επιτρέπει στην Eurojust να συμβάλλει στον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των εθνικών διωκτικών αρχών των κρατών μελών,
- β) ευνοεί τη συμμετοχή της Eurojust στις έρευνες σχετικά με θέματα σοβαρής διασυνοριακής υπόψη των αναλύσεων που πραγματοποιεί η Ευρωπαϊκή,
- γ) διευκολύνει τη στενή συνεργασία της Eurojust με το ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο, ιδίως προκειμένου να διευκολύνεται η εκτέλεση αιτήσεων δικαστικής συνδρομής και αιτήσεων έκδοσης.

Άρθρο 131 (πρώην άρθρο 32 ΕΕ)

Το Συμβούλιο καθορίζει τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς υπό τους οποίους οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στα άρθρα 30 και 31 μπορούν να αναλάβουν δράση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους σε σύνδεση και σε συμφωνία με τις αρχές του τελευταίου.

Άρθρο 132 (πρώην άρθρο 33 ΕΕ)

Ο παρών Τίτλος δεν θίγει την άσκηση των αρμοδιοτήτων που εμπίπτουν στα κράτη μέλη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφαλείας.

Άρθρο 133 (πρώην άρθρο 34 ΕΕ)

1. Στους τομείς που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο, τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται και διαβουλεύονται μεταξύ τους στα πλαίσια του Συμβουλίου προκειμένου να συντονίζουν τη δράση τους. Προς το σκοπό αυτό, καθιερώνουν συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων υπηρεσιών των διοικήσεών τους.

2. Το Συμβούλιο λαμβάνει μέτρα και προωθεί, με τις κατάλληλες μορφές και διαδικασίες, όπως ορίζονται στον παρόντα Τίτλο, τη συνεργασία η οποία συμβάλλει στην επιδίωξη των στόχων της Ένωσης. Προς το σκοπό αυτό, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας οποιουδήποτε κράτους μέλους ή της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί:

- α) να υιοθετεί κοινές θέσεις προσδιορίζοντας την προσέγγιση της Ένωσης ως προς συγκεκριμένο θέμα,*
- β) να υιοθετεί αποφάσεις-πλαίσιο με σκοπό την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις-πλαίσιο δεσμεύουν τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αλλά αφήνουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών την επιλογή του τύπου και των μέσων. Δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα,*
- γ) να υιοθετεί αποφάσεις για οποιοδήποτε άλλο σκοπό συνεπή με τους στόχους του παρόντος Τίτλου, αποκλειόμενης οποιασδήποτε προσέγγισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις αυτές είναι δεσμευτικές και δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα· το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή αυτών των αποφάσεων στο επίπεδο της Ένωσης,*
- δ) να καταρτίζει συμβάσεις, τις οποίες συνιστά στα κράτη μέλη προς αποδοχή σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα κράτη μέλη κινούν τις εφαρμοστέες διαδικασίες εντός προθεσμίας που ορίζεται από το Συμβούλιο.*

Εκτός αν άλλως ορίζουν, οι συμβάσεις αυτές, αφού υιοθετηθούν τουλάχιστον από τα μισά κράτη μέλη, αρχίζουν να ισχύουν στα εν λόγω κράτη μέλη· τα μέτρα εφαρμογής των συμβάσεων αυτών θεσπίζονται από το Συμβούλιο με πλειοψηφία δύο τρίτων των Συμβαλλομένων Μερών.

3. Όταν το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται όπως ορίζεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας· για την θέσπιση των πράξεων του Συμβουλίου, απαιτούνται τουλάχιστον 62 ψήφοι υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους 10 τουλάχιστον μελών.

4. Για διαδικαστικά ζητήματα, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο 134 (πρώην άρθρο 35 ΕΕ)

1. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αρμοδιότητα, υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, να αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις επί του κύρους και της ερμηνείας των αποφάσεων-πλαίσιο, και των αποφάσεων, επί της ερμηνείας των συμβάσεων που καταρτίζονται βάσει του παρόντος Τίτλου και επί του κύρους και της ερμηνείας των μέτρων εφαρμογής τους.

2. Με δήλωση κατά την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ ή οποιαδήποτε στιγμή μετά την υπογραφή, κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποδέχεται την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.

3. Κάθε κράτος μέλος που προβαίνει σε δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 2 ορίζει είτε:

α) ότι οποιοδήποτε δικαστήριο του κράτους αυτού, του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, δύναται να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση επί ζητήματος το οποίο ανακύπτει σε εκκρεμή υπόθεση ενώπιόν του και αφορά το κύρος ή την ερμηνεία πράξεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εάν το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι η απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, είτε

β) ότι οποιοδήποτε δικαστήριο του κράτους αυτού δύναται να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση επί ζητήματος το οποίο ανακύπτει σε εκκρεμή υπόθεση ενώπιόν του και αφορά το κύρος ή την ερμηνεία πράξεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εάν το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι η απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης.

4. Οποιοδήποτε κράτος μέλος, είτε προέβη είτε μη σε δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 2, δικαιούται να υποβάλει υπόμνημα ή γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο σε υποθέσεις που ανακύπτουν σύμφωνα με την παράγραφο 1.

5. Το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να ελέγχει το κύρος ή την αναλογικότητα επιχειρησιακών δράσεων της αστυνομίας ή άλλων υπηρεσιών επιβολής του νόμου ενός κράτους μέλους ή την άσκηση των ευθυνών που φέρουν τα κράτη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.

6. Το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να ελέγχει τη νομιμότητα των αποφάσεων-πλαίσιο και των αποφάσεων σε προσφυγές που ασκούνται από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Οι προσφυγές που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο ασκούνται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του μέτρου.

7. Το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να αποφαιίνεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ κρατών μελών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή πράξεων που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 34, παράγραφος 2, εφόσον η εν λόγω διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί από το Συμβούλιο εντός έξι μηνών από της υποβολής της στο Συμβούλιο εκ μέρους ενός εκ των μελών του. Το Δικαστήριο έχει επίσης αρμοδιότητα να αποφαιίνεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή συμβάσεων που καταρτίζονται βάσει του άρθρου 34, παράγραφος 2, στοιχείο δ).

Άρθρο 135 (πρώην άρθρο 36 ΕΕ)

1. Συνιστάται Συντονιστική Επιτροπή αποτελούμενη από ανώτατους υπαλλήλους. Εκτός του συντονιστικού της ρόλου, η επιτροπή αυτή έχει ως καθήκοντα:

- να διατυπώνει γνώμες προς το Συμβούλιο, είτε μετά από αίτησή του είτε με δική της πρωτοβουλία,
- να συμβάλλει, με την επιφύλαξη του άρθρου 207 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 29.

2. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου.

Άρθρο 136 (πρώην άρθρο 37 ΕΕ)

Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις που υιοθετούνται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Τίτλου, στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και διεθνών διασκέψεων, στις οποίες συμμετέχουν.

Τα άρθρα 18 και 19 εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, σε θέματα που εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

Άρθρο 137 (πρώην άρθρο 39 ΕΕ)

1. Το Συμβούλιο ζητεί τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προτού θεσπίσει οποιοδήποτε μέτρο αναφερόμενο στο άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχεία β), γ) και δ). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδοτεί εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο, η οποία δεν είναι κατώτερη των τριών μηνών. Εάν δεν υπάρξει γνώμη εντός της προθεσμίας αυτής, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει.

2. Η Προεδρία και η Επιτροπή ενημερώνουν τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις συζητήσεις στους τομείς που εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις ή να διατυπώνει συστάσεις προς το Συμβούλιο. Πραγματοποιεί ετησίως συζήτηση για την πρόοδο που σημειώθηκε στους τομείς που εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

Άρθρο 138 (πρώην άρθρο 40 ΕΕ)

1. Η ενισχυμένη συνεργασία σε έναν από τους τομείς που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο αποβλέπει να επιτρέψει στην Ένωση να καταστεί ταχύτερα ένας χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ενώ σέβεται τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και τους στόχους του παρόντος Τίτλου.

2. Τα άρθρα 29 έως 39 και τα άρθρα 40Α, 40Β και 41 εφαρμόζονται στην ενισχυμένη συνεργασία, η οποία προβλέπεται στο παρόν άρθρο, εκτός αν άλλως ορίζεται στο άρθρο 40 Α και στα άρθρα 43 έως 45.

3. Οι διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου και την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, εφαρμόζονται στο παρόν άρθρο καθώς και στα άρθρα 40 Α και 40 Β.

Άρθρο 139 (πρώην άρθρο 40 Α ΕΕ)

1. Τα κράτη μέλη, τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία δυνάμει του άρθρου 40, απευθύνουν αίτηση στην Επιτροπή, η οποία δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο σχετική πρόταση. Εάν δεν υποβάλει πρόταση η Επιτροπή, ανακοινώνει τους λόγους στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Εν τοιαύτη περιπτώσει, τα κράτη μέλη δύνανται να υποβάλλουν στο Συμβούλιο πρωτοβουλία με σκοπό να εξουσιοδοτηθούν για την εν λόγω ενισχυμένη συνεργασία.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 εξουσιοδότηση παρέχεται, τηρουμένων των άρθρων 43 έως 45, από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή πρωτοβουλίας οκτώ τουλάχιστον κρατών μελών, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι ψήφοι των μελών του Συμβουλίου σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Κάθε μέλος του Συμβουλίου μπορεί να ζητεί την υποβολή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Μετά την υποβολή του θέματος, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 140 (πρώην άρθρο 40 Β ΕΕ)

Κάθε κράτος μέλος, το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει σε ενισχυμένη συνεργασία, η οποία καθιερώνεται βάσει του άρθρου 40 Α, κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, η οποία, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, διαβιβάζει στο Συμβούλιο γνώμη, συνοδευόμενη ενδεχομένως από σύσταση για ειδικές διατάξεις τις οποίες τυχόν κρίνει αναγκαίες, προκειμένου το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να συμμετάσχει στην εν λόγω

συνεργασία. Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με το αίτημα εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Η απόφαση λογίζεται εγκριθείσα, εκτός αν το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, αποφασίσει, εντός της ίδιας προθεσμίας να παραμείνει εκκρεμές το αίτημα· στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο αιτιολογεί την απόφασή του και τάσσει προθεσμία για την επανεξέτασή της.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 44, παράγραφος 1.

Άρθρο 141 (πρώην άρθρο 41 ΕΕ)

1. Τα άρθρα 189, 190, 195, 196 έως 199, 203, 204, 205, παράγραφος 3, 206 έως 209, 213 έως 219, 255 και 290 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφαρμόζονται στις διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου.
2. Οι διοικητικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
3. Οι λειτουργικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, βαρύνουν επίσης τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει άλλως με ομοφωνία. Στις περιπτώσεις που οι δαπάνες δεν καταλογίζονται στον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αυτές βαρύνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλείδα Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, εκτός εάν το Συμβούλιο λάβει ομόφωνα διαφορετική απόφαση.
4. Στις δαπάνες που βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που ορίζεται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 142 (πρώην άρθρο 42 ΕΕ)

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής ή κράτους μέλους, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να αποφασίσει ότι η δράση στους τομείς του άρθρου 29 εμπίπτει στον Τίτλο IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθορίζοντας ταυτοχρόνως τις σχετικές προϋποθέσεις ψηφοφορίας. Συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν αυτή την απόφαση σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Α5. ΤΟΜΕΙΣ ΟΠΟΥ Η ΕΝΩΣΗ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ι. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ¹

Άρθρο 143 (πρώην άρθρο 125)

Τα κράτη μέλη και η ~~Κοινότητα~~ Ένωση εργάζονται, σύμφωνα με τον παρόντα [Τίτλο], για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, και δη για να προάγουν τη δημιουργία εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού, και αγοράς εργασίας ανταποκρινόμενης στις εξελίξεις της οικονομίας, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που ορίζονται ~~στο [άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2...]~~² της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.

Άρθρο 144 (πρώην άρθρο 126)

1. Τα κράτη μέλη, μέσω των πολιτικών τους για την απασχόληση, συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο [άρθρο 125] κατά τρόπο που συμβιβάζεται με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης που διαμορφώνονται βάσει του [άρθρου 99, παράγραφος 2].
2. Τα κράτη μέλη, έχοντας υπ' όψη τις εθνικές πρακτικές που έχουν σχέση με τον τομέα των εργασιακών σχέσεων, θεωρούν την προώθηση της απασχόλησης ως θέμα κοινού ενδιαφέροντος και συντονίζουν τη σχετική δράση τους στα πλαίσια του Συμβουλίου, σύμφωνα με [το άρθρο 128].

Άρθρο 145 (πρώην άρθρο 127)

1. Η ~~Κοινότητα~~ Ένωση συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης ενθαρρύνοντας την συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, υποστηρίζοντας και, εάν χρειάζεται, συμπληρώνοντας τη δράση τους. Ενεργώντας κατ'αυτόν τον τρόπο, σέβεται τις αρμοδιότητες των κρατών μελών.
2. Ο στόχος υψηλού επιπέδου απασχόλησης λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη και την εφαρμογή των ~~κοινωνικών~~ πολιτικών και δραστηριοτήτων της Ένωσης³.

¹ Το περιεχόμενο του παρόντος τίτλου ενδεχομένως θα επανεξετασθεί λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Συνέλευσης σχετικά με την έκθεση της Ομάδας Εργασίας XI - «Κοινωνική Ευρώπη» (CONV 516/03).

² Προσθήκη μνείας στο σχέδιο άρθρου «στόχοι της Ένωσης» του Μέρους Ι (άρθρο 3 CONV 528/03).

³ Η διάταξη αυτή, οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

Άρθρο 146 (πρώην άρθρο 128)

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξετάζει κατ'έτος την κατάσταση της απασχόλησης **στην Κοινότητα Ένωση** και εκδίδει σχετικά συμπεράσματα, βάσει κοινής ετήσιας έκθεσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής.
2. Βάσει των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο, **μετά από πρόταση της Επιτροπής, αποφασίζοντας θεσπίζει κατ' έτος με ειδική πλειοψηφία** ~~μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Επιτροπή Απασχόλησης που αναφέρεται στο άρθρο 130, χαράζει κατ' έτος κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη στις πολιτικές τους για την απασχόληση. Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Επιτροπή Απασχόλησης.~~
- Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές συνάδουν προς τους γενικούς προσανατολισμούς που διαμορφώνονται δυνάμει του [άρθρου 99, παράγραφος 2].
3. Κάθε κράτος μέλος υποβάλλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή ετήσια έκθεση για ~~τα κυριότερα μέτρα~~ **τις** κυριότερες **διατάξεις** που θεσπίζει ~~λαμβάνει~~ κατ' εφαρμογή της πολιτικής του για την απασχόληση, υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση που αναφέρονται στην παράγραφο 2.
4. Κάθε χρόνο, το Συμβούλιο, βάσει των εκθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και αφού λάβει τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης, εξετάζει την εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών, υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας μετά από σύσταση της Επιτροπής, δύνανται να εγκρίνει με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, δύνανται, εάν το κρίνει σκόπιμο, υπό το πρίσμα της εξέτασης αυτής, να απευθύνει συστάσεις τις οποίες απευθύνει προς τα κράτη μέλη.~~
5. Βάσει των πορισμάτων αυτής της εξέτασης, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποβάλλουν, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κοινή ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση της απασχόλησης **στην Κοινότητα Ένωση** και την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση.

Άρθρο 147 (πρώην άρθρο 129)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ακολουθώντας την νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, δύνανται να θεσπίζει δύνανται να θεσπίζουν μέτρα ενθάρρυνσης για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, και την υποστήριξη της δράσης των τελευταίων στον τομέα της απασχόλησης μέσω πρωτοβουλιών, οι οποίες αποσκοπούν στην ανάπτυξη ανταλλαγής πληροφοριών και δοκιμασμένων πρακτικών, στην παροχή συγκριτικής ανάλυσης και συμβουλευτικού υλικού, καθώς και στην προαγωγή καινοτόμων προσεγγίσεων και στην αξιολόγηση εμπειριών, ιδίως με τη μορφή πιλοτικών σχεδίων. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**

Τα μέτρα αυτά δεν περιλαμβάνουν εναρμόνιση των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Άρθρο 148 (πρώην άρθρο 130)

Το Συμβούλιο, ~~μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~, συγκροτεί συμβουλευτική Επιτροπή Απασχόλησης για την προώθηση του συντονισμού των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση και την αγορά εργασίας και **αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**.

Καθήκοντα της Επιτροπής Απασχόλησης είναι:

- α) η παρακολούθηση της κατάστασης της απασχόλησης και των πολιτικών για την απασχόληση στα κράτη μέλη και **στην Κοινότητα Ένωση**,
- β) με την επιφύλαξη του [άρθρου 207], η διατύπωση γνώμων προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, κατόπιν σχετικής αιτήσεώς τους ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας, και η συμβολή στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου που αναφέρονται στο [άρθρο 128].

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η Επιτροπή Απασχόλησης ζητά τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων.

Κάθε κράτος μέλος και η Επιτροπή διορίζουν από δύο μέλη στην Επιτροπή Απασχόλησης.

II. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ¹

Άρθρο 149 (πρώην άρθρο 152)²

1. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων **της Κοινότητας Ένωσης**, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου.³

Η δράση **της Κοινότητας Ένωσης**, η οποία συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας καθώς και στην πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας σε όλες τις μορφές της και στην αποτροπή των πηγών κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία. Η δράση αυτή καλύπτει την καταπολέμηση των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας στον τομέα της υγείας, ευνοώντας τη διερεύνηση των αιτίων τους, της μετάδοσης και της πρόληψής τους, καθώς και την ενημέρωση και την διαπαιδαγώγηση στον τομέα της υγείας.

¹ Η θέση του κεφαλαίου για τη δημόσια υγεία στο σημείο αυτό, υπό το «Α5» που συγκεντρώνει τους τομείς υποστηρικτικής δράσης, ακολουθεί τα οριζόμενα στο σχέδιο διάρθρωσης της Συνταγματικής Συνθήκης της 28ης Οκτωβρίου 2002 (CONV 369/02) και όχι τα οριζόμενα στο σχέδιο άρθρου «συντρέχουσες αρμοδιότητες» του Μέρους I (CONV 528/03) που εισάγει τη δημόσια υγεία ως συντρέχουσα αρμοδιότητα).

² Η Ομάδας Εργασίας XI - «Κοινωνική Ευρώπη» πρότεινε να διευρυνθεί το παρόν άρθρο ώστε «να καλύπτει θέματα όπως οι σοβαρές διασυννοριακές απειλές, οι μεταδοτικές ασθένειες, η βιοτρομοκρατία και οι Συμφωνίες του ΠΟΕ» (CONV 516/03, σημείο 35).

³ Η διάταξη αυτή, με οριζόντια εφαρμογή για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

Η Κοινότητα Ένωση συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών για τη μείωση της βλάβης που προκαλούν στην υγεία τα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης και της πρόληψης.

2. **Η Κοινότητα Ένωση** ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στους τομείς που αναφέρει το παρόν άρθρο και, εν ανάγκη, στηρίζει τη δράση τους.

Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές και τα προγράμματά τους στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή επαφή με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα δημόσιας υγείας.

4. Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, συμβάλλει συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, θεσπίζοντας:**

- α) μέτρα με υψηλές προδιαγραφές όσον αφορά την ποιότητα και την ασφάλεια των οργάνων και ουσιών ανθρώπινης προέλευσης, του αίματος και των παραγώγων του. Αυτά τα μέτρα δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα,
- β) κατά παρέκκλιση από [το άρθρο 37], μέτρα στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα με άμεσο στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας,
- γ) **μέτρα** ενθάρρυνσης της προστασίας και της βελτίωσης της υγείας του ανθρώπου, εκτός οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, διατυπώνει επίσης συστάσεις με ειδική πλειοψηφία για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.

5. Η δράση **της Κοινότητας Ένωσης** στον τομέα της δημόσιας υγείας αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται στο παραμικρό οι αρμοδιότητες των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την οργάνωση και την παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης. Ειδικότερα, τα μέτρα περί των οποίων η παράγραφος 4 στοιχείο α), δεν θίγουν τις εθνικές διατάξεις περί δωρεάς ή ιατρικής χρήσεως οργάνων και αίματος.

III. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Άρθρο 150 (πρώην άρθρο 157)

1. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας **της Κοινότητας Ένωσης**.

Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με ένα σύστημα ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση τους αποσκοπεί:

- α) να επιταχύνει την προσαρμογή της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές μεταβολές,
- β) να προαγάγει ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάληψη πρωτοβουλιών και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του συνόλου **της Κοινότητας Ένωσης**, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- γ) να προαγάγει περιβάλλον που να ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων,
- δ) να βελτιώσει την εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

2. Τα κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους και με την Επιτροπή και, εφόσον χρειάζεται, συντονίζουν τις δράσεις τους. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. **Η Κοινότητα Ένωση** συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέσω των πολιτικών και δράσεων που αναλαμβάνει, δυνάμει άλλων διατάξεων **της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος**.¹ **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, δύναται να θεσπίζει δύναται να θεσπίζουν** συγκεκριμένα μέτρα υποστήριξης των δράσεων που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παραγράφου 1. **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Ο παρών Τίτλος δεν αποτελεί βάση για την εκ μέρους **της Κοινότητας Ένωσης** εισαγωγή οποιουδήποτε μέτρου που θα μπορούσε να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού ή περιλαμβάνει φορολογικές διατάξεις ή διατάξεις σχετικές με τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των μισθωτών.

¹ Η διάταξη αυτή, με οριζόντια εφαρμογή για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

IV. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 151 (πρώην άρθρο 151)

1. **Η Κοινότητα Ένωση** συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά.
2. Η δράση **της Κοινότητας Ένωσης** αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό είναι αναγκαίο, υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση τους στους εξής τομείς:
 - α) βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών,
 - β) διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας,
 - γ) μη εμπορικές πολιτιστικές ανταλλαγές,
 - δ) καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα.
3. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς στον πολιτιστικό τομέα, και ειδικότερα με το Συμβούλιο της Ευρώπης.
4. **Η Κοινότητα Ένωση** όταν αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~, λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της.¹
5. Προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, ~~το Συμβούλιο:~~
 - α) ~~αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή των Περιφερειών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία θεσπίζει δράσεις~~ **θεσπίζουν μέτρα** ενθάρρυνσης, χωρίς να εναρμονίζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών. ~~Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 251,~~ **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή των Περιφερειών,**
 - β) **το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα** προτάσει της Επιτροπής, **εγκρίνει ομόφωνα** διατυπώνει συστάσεις.

¹ Η διάταξη αυτή, οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

Υ. ΠΑΙΔΕΙΑ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

Άρθρο 152 (πρώην άρθρο 149)

1. **Η Κοινότητα Ένωση** συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς και την πολιτιστική και γλωσσική τους πολυμορφία.
2. Η δράση **της Κοινότητας Ένωσης** έχει ως στόχο:
 - α) να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας, μέσω ιδίως της εκμάθησης και της διάδοσης των γλωσσών των κρατών μελών,
 - β) να ευνοεί την κινητικότητα φοιτητών και εκπαιδευτικών, μεταξύ άλλων και μέσω της ακαδημαϊκής αναγνώρισης διπλωμάτων και περιόδων σπουδών,
 - γ) να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,
 - δ) να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών μελών,
 - ε) να ευνοεί την ανάπτυξη των ανταλλαγών νέων, καθώς και οργανωτών κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων,
 - στ) να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως.
3. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα παιδείας, και ειδικότερα με το Συμβούλιο της Ευρώπης.
4. Προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου,
 - α) **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και με την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει δράσεις νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν μέτρα** ενθάρρυνσης, χωρίς να εναρμονίζει εναρμονίζουν τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών, **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**
 - β) το **Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία** προτάσει της Επιτροπής, **διατυπώνει εκδίδει συστάσεις με ειδική πλειοψηφία.**

1. **Η Κοινότητα Ένωση** εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.
2. Η δράση της **Κοινότητας Ένωσης** έχει ως στόχο:
 - α) να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας, ιδίως μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού,
 - β) να βελτιώνει την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και τη συνεχή κατάρτιση, για να διευκολύνεται η επαγγελματική ένταξη και επανένταξη στην αγορά της εργασίας,
 - γ) να διευκολύνει την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευτών και των εκπαιδευομένων και ιδίως των νέων,
 - δ) να τονώνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων στον τομέα της κατάρτισης,
 - ε) να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των συστημάτων κατάρτισης των κρατών μελών.
3. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης.
4. Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζει** θεσπίζουν μέτρα για να ~~συμβάλει~~ συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, χωρίς να ~~εναρμονίζει~~ εναρμονίζουν τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**

B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ¹

I. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ²

Άρθρο 154 (πρώην άρθρο 131)

Τα κράτη μέλη αποσκοπούν, με τη δημιουργία τελωνειακής ενώσεως μεταξύ τους, να συμβάλουν προς το κοινό συμφέρον στην αρμονική ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, στην προοδευτική κατάργηση των περιορισμών στις διεθνείς συναλλαγές και στον περιορισμό των τελωνειακών φραγμών.

Κατά τη θέσπιση τις κοινής εμπορικής πολιτικής λαμβάνεται υπόψη η ευμενής επίπτωση που δύναται να έχει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων των κρατών μελών η κατάργηση των δασμών μεταξύ τους.

Άρθρο 155 (πρώην άρθρο 132)

1. Με την επιφύλαξη των ανειλημμένων από τα κράτη μέλη υποχρεώσεων στο πλαίσιο άλλων διεθνών οργανισμών, τα συστήματα ενισχύσεων που χορηγούνται από τα κράτη μέλη για τις εξαγωγές προς τρίτες χώρες εναρμονίζονται προοδευτικώς κατά το αναγκαίο μέτρο για την αποφυγή νοθεύσεως του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο εκδίδει, προτάσει της Επιτροπής, τις αναγκαίες για το σκοπό αυτόν οδηγίες, με ειδική πλειοψηφία.

2. Οι προηγούμενες διατάξεις δεν εφαρμόζονται επί των επιστροφών δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος ούτε επί επιστροφών εμμέσων φόρων, συμπεριλαμβανομένων των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων, κατά την εξαγωγή εμπορεύματος από κράτος μέλος προς τρίτη χώρα, κατά το μέτρο που οι συγκεκριμένες επιστροφές δεν υπερβαίνουν τις επιβαρύνσεις που βαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα εξαγόμενα προϊόντα.

¹ Το σύνολο του παρόντος κεφαλαίου θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση.

² Ο παρών τίτλος θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

1. Η κοινή εμπορική πολιτική διαμορφώνεται βάσει ενιαίων αρχών, ιδίως όσον αφορά τις μεταβολές δασμολογικών συντελεστών, τη σύναψη δασμολογικών και εμπορικών συμφωνιών, την ενοποίηση των μέτρων ελευθερώσεως, την πολιτική εξαγωγών και τα μέτρα εμπορικής άμυνας, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνονται σε περιπτώσεις ντάμπινγκ και επιδοτήσεων.
 2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο προτάσεις για τη θέση σε εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής.
 3. Εάν πρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις συμφωνιών με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις. Εμπίπτει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή να μεριμνούν ώστε οι υπό διαπραγμάτευση συμφωνίες να συνάδουν προς τις εσωτερικές πολιτικές και κανόνες της Κοινότητας.
- Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή σε συνεννόηση με ειδική επιτροπή που ορίζεται από το Συμβούλιο για να επικουρεί την Επιτροπή στο έργο αυτό και στο πλαίσιο των οδηγιών που μπορεί να της απευθύνει το Συμβούλιο. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά έκθεση στην ειδική επιτροπή για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων.
- Εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του άρθρου 300.
4. Το Συμβούλιο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από το παρόν άρθρο, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.
 5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται επίσης στη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνιών στους τομείς του εμπορίου υπηρεσιών και των εμπορικών πτυχών της διανοητικής ιδιοκτησίας, κατά το μέτρο που οι συμφωνίες αυτές δεν προβλέπονται από τις παραγράφους αυτές, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 6.

Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνίας σ' έναν από τους τομείς που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, όταν η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει διατάξεις για τις οποίες απαιτείται ομοφωνία για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων ή όταν η συμφωνία αφορά τομέα στον οποίο η Κοινότητα, κατά τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων, δεν έχει ακόμα ασκήσει τις αρμοδιότητές της δυνάμει της παρούσας Συνθήκης.

Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνίας οριζοντίου φύσεως, κατά το μέτρο που αυτή αφορά επίσης το προηγούμενο εδάφιο ή την παράγραφο 6, δεύτερο εδάφιο.

Η παρούσα παράγραφος δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να διατηρούν και να συνάπτουν συμφωνίες με τρίτες χώρες ή με διεθνείς οργανισμούς, στο βαθμό που οι εν λόγω συμφωνίες τηρούν το κοινοτικό δίκαιο και τις άλλες συναφείς διεθνείς συμφωνίες.

6. Το Συμβούλιο δεν δύναται να συνάπτει συμφωνία εάν αυτή περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες υπερβαίνουν τις εσωτερικές αρμοδιότητες της Κοινότητας, ιδίως εάν αυτή συνεπάγεται εναρμόνιση των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών σε τομέα στον οποίον η παρούσα Συνθήκη αποκλείει μια τέτοια εναρμόνιση.

Σ' αυτά τα πλαίσια, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 5, πρώτο εδάφιο, οι συμφωνίες στον τομέα του εμπορίου των υπηρεσιών του πολιτιστικού και οπτικοακουστικού τομέα, των εκπαιδευτικών υπηρεσιών καθώς και των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών στον τομέα της ανθρώπινης υγείας, εμπίπτουν στην κοινή αρμοδιότητα της Κοινότητας και των κρατών μελών της. Ως εκ τούτου, η διαπραγμάτευση αυτών των συμφωνιών απαιτεί, πλην της λήψεως κοινοτικής αποφάσεως σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του άρθρου 300, την κοινή συμφωνία των κρατών μελών. Οι συμφωνίες οι οποίες αποτέλεσαν το αντικείμενο διαπραγμάτευσης κατ' αυτόν τον τρόπο συνάπτονται από κοινού από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη.

Η διαπραγμάτευση και η σύναψη διεθνών συμφωνιών στον τομέα των μεταφορών εξακολουθούν να υπόκεινται στις διατάξεις του Τίτλου V και του άρθρου 300.

7. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 6, πρώτο εδάφιο, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται να επεκτείνει την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4 στις διεθνείς διαπραγματεύσεις και συμφωνίες που αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία, κατά το μέτρο που αυτές δεν διέπονται από την παράγραφο 5.

Άρθρο 157 (πρώην άρθρο 134)

Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η εκτέλεση των μέτρων εμπορικής πολιτικής που λαμβάνουν τα κράτη μέλη δυνάμει της παρούσας Συνθήκης δεν θα εμποδίζεται από εκτροπές του εμπορίου ή όταν διαφορές μεταξύ των μέτρων αυτών επιφέρουν οικονομικές δυσχέρειες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, η Επιτροπή συνιστά τις μεθόδους για την αναγκαία συνεργασία των κρατών μελών. Άλλως, η Επιτροπή μπορεί να επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προστασίας, καθορίζοντας τους όρους και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη ζητούν από την Επιτροπή, η οποία αποφαινεται το συντομότερο δυνατόν, την άδεια να λάβουν μόνα τους τα απαραίτητα μέτρα, τα οποία και κοινοποιούν στη συνέχεια στα άλλα κράτη μέλη. Η Επιτροπή μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να αποφασίσει ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν τα εν λόγω μέτρα.

Κατά προτεραιότητα, πρέπει να επιλέγονται τα μέτρα που προκαλούν της λιγότερες διαταραχές στη λειτουργία της κοινής αγοράς.

II. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ¹

Άρθρο 158 (πρώην άρθρο 177)

1. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη, η οποία συμπληρώνει την πολιτική των κρατών μελών, ευνοεί:

- τη σταθερή και διαρκή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών, και ιδιαιτέρως των πιο μειονεκτικών,
- την αρμονική και προοδευτική ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στη διεθνή οικονομία,
- την καταπολέμηση της ένδειας στις αναπτυσσόμενες χώρες.

2. Η κοινοτική πολιτική στον τομέα αυτόν συμβάλλει στον γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και στο στόχο του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη σέβονται τις υποχρεώσεις και λαμβάνουν υπόψη τους στόχους που έχουν εγκρίνει στα πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών και των άλλων αρμόδιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 159 (πρώην άρθρο 178)

Στις πολιτικές που εφαρμόζει και οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη τους στόχους του άρθρου 177.

Άρθρο 160 (πρώην άρθρο 179)

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251, θεσπίζει τα απαραίτητα μέτρα για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 177. Αυτά τα μέτρα μπορούν να έχουν τη μορφή πολυετών προγραμμάτων.

2. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συμβάλλει, υπό τους όρους που προβλέπονται στο καταστατικό της, στην εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τη συνεργασία με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, στα πλαίσια της σύμβασης ΑΚΕ-ΕΚ.

¹ Ο παρών τίτλος θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

Άρθρο 161 (πρώην άρθρο 180)

1. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συντονίζουν τις πολιτικές τους στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη και συνεννοούνται για τα προγράμματα σχετικά με την παροχή βοήθειας, μεταξύ άλλων στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και διεθνών διασκέψεων, και μπορούν να αναλαμβάνουν κοινές δράσεις. Όταν χρειάζεται, τα κράτη μέλη συμβάλλουν στην εφαρμογή των κοινοτικών προγραμμάτων βοήθειας.
2. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 162 (πρώην άρθρο 181)

Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της Κοινότητας μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγματέυση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 300.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

[Π Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ]¹

Άρθρο 163 (πρώην άρθρο 181 Α)

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, και ιδίως των διατάξεων του Τίτλου XX, η Κοινότητα αναλαμβάνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, δράσεις οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας με τρίτες χώρες. Οι δράσεις αυτές είναι συμπληρωματικές εκείνων που διεξάγονται από τα κράτη μέλη και συνεπείς προς την αναπτυξιακή πολιτική της Κοινότητας.

Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα αυτόν συμβάλλει στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και στον στόχο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

¹ Ο παρών τίτλος θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό. Παρεμβλήθηκε εδώ αν και δεν υπάρχει στη διάθρωση της 28ης Οκτωβρίου 2002.

2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της παραγράφου 1. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως για τις συμφωνίες σύνδεσης που αναφέρονται στο άρθρο 310 καθώς και για τις συμφωνίες οι οποίες θα συναφθούν με τα υποψήφια προς ένταξη στην Ένωση κράτη.

3. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της Κοινότητας μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 300.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

III. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α1 ΕΩΣ Α4 ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ¹

[....]

IV. ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ²

- [1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**
- 2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ]**

Άρθρο 164 (πρώην άρθρο 11 ΕΕ)

1. Η Ένωση καθορίζει και εφαρμόζει μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας η οποία καλύπτει όλους τους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και της οποίας στόχοι είναι:

- η διαφύλαξη των κοινών αξιών, των θεμελιωδών συμφερόντων, της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Ένωσης σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

¹ Ο τίτλος αυτός αφέθηκε κενός εν αναμονή των αποφάσεων που θα λάβει η Συνέλευση για τα στοιχεία τα οποία επιθυμεί να περιληφθούν.

² Η ομάδα δεν κατένειμε τις διάφορες πτυχές της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας για τους σκοπούς της έκθεσης αυτής (εκτός από τη διάταξη για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών), δεδομένου ότι, αφενός, οι διατάξεις αυτές είναι αυτή τη στιγμή στενά αλληλένδετες και ακολουθούν λογική διαφορετική από τη λογική που υποδεικνύει η διάρθρωση της 28ης Οκτωβρίου 2002 και ότι, αφετέρου, οι διατάξεις αυτές αποτελούν ή θα αποτελέσουν αντικείμενο εις βάθος εξέτασης από τη Συνέλευση.

- η ενίσχυση της ασφαλείας της Ένωσης υπό όλες τις μορφές της,
- η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφαλείας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι και τους στόχους του Χάρτη των Παρισίων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τα εξωτερικά σύνορα,
- η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας,
- η ανάπτυξη και η εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

2. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ενεργά και ανεπιφυλάκτως την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της Ένωσης, με πνεύμα πίστης και αμοιβαίας αλληλεγγύης.

Τα κράτη μέλη εργάζονται ομού για την ενίσχυση και ανάπτυξη της αμοιβαίας πολιτικής τους αλληλεγγύης. Απέχουν από κάθε δράση αντίθετη προς τα συμφέροντα της Ένωσης ή ικανή να θίξει την αποτελεσματικότητά της ως συνεκτικής δύναμης στις διεθνείς σχέσεις.

Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση αυτών των αρχών.

Άρθρο 165 (πρώην άρθρο 12 ΕΕ)

Η Ένωση επιδιώκει τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 11:

- καθορίζοντας τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας,
- αποφασίζοντας για κοινές στρατηγικές,
- υιοθετώντας κοινές δράσεις,
- υιοθετώντας κοινές θέσεις,
- ενισχύοντας τη συστηματική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών για την άσκηση της πολιτικής τους.

Άρθρο 166 (πρώην άρθρο 13 ΕΕ)

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που έχουν συνέπειες στην άμυνα.

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει για κοινές στρατηγικές οι οποίες θα εφαρμόζονται από την Ένωση, στους τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν σημαντικά κοινά συμφέροντα.

Οι κοινές στρατηγικές καθορίζουν τους στόχους τους, τη διάρκειά τους και τα μέσα που πρέπει να παρέχονται από την Ένωση και τα κράτη μέλη.

3. Το Συμβούλιο λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις για τον καθορισμό και την εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας βάσει των γενικών προσανατολισμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο συνιστά κοινές στρατηγικές στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τις εφαρμόζει, ιδίως υιοθετώντας κοινές δράσεις και κοινές θέσεις.

Το Συμβούλιο μεριμνά για την ενότητα, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα της δράσης της Ένωσης.

Άρθρο 167 (πρώην άρθρο 14 ΕΕ)

1. Το Συμβούλιο υιοθετεί κοινές δράσεις. Οι κοινές δράσεις αντιμετωπίζουν ειδικές καταστάσεις όταν κρίνεται ότι απαιτείται επιχειρησιακή δράση εκ μέρους της Ένωσης. Προσδιορίζουν τους στόχους τους, το πεδίο εφαρμογής τους, τα μέσα που πρέπει να τεθούν στη διάθεση της Ένωσης, τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους και, εφόσον είναι απαραίτητο, τη διάρκειά τους.

2. Σε περίπτωση αλλαγής των περιστάσεων με σαφή επίπτωση στο θέμα το οποίο αποτελεί αντικείμενο κοινής δράσης, το Συμβούλιο αναθεωρεί τις αρχές και τους στόχους αυτής της δράσης και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις. Η κοινή δράση εξακολουθεί να ισχύει ενόσω το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει.

3. Οι κοινές δράσεις δεσμεύουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις θέσεις που υιοθετούν και τη διεξαγωγή της δράσης τους.

4. Το Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να του υποβάλει οιοσδήποτε προτάσεις ενδείκνυνται όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας για να εξασφαλίσει την εφαρμογή μιας κοινής δράσης.

5. Κάθε θέση ή δράση κατ' ιδίαν κράτους μέλους η οποία σχεδιάζεται στα πλαίσια κοινής δράσης, γνωστοποιείται μέσα σε προθεσμίες οι οποίες επιτρέπουν, εάν είναι αναγκαίο, προηγούμενη συνεννόηση στα πλαίσια του Συμβουλίου. Η υποχρέωση της προηγούμενης ενημέρωσης δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που αποτελούν απλή μεταφορά, σε εθνικό επίπεδο, των αποφάσεων του Συμβουλίου.

6. Σε περίπτωση επιτακτικής ανάγκης που οφείλεται σε μεταβολή της κατάστασης και ελλείψει αποφάσεως του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν, επειγόντως, τα μέτρα που επιβάλλονται στα πλαίσια των γενικών στόχων της κοινής δράσης. Το αφορώμενο κράτος μέλος ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο για τα ληφθέντα μέτρα.

7. Σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών κατά την εφαρμογή μιας κοινής δράσης, ένα κράτος μέλος προσφεύγει στο Συμβούλιο το οποίο τις συζητά και αναζητεί τις κατάλληλες λύσεις. Οι λύσεις αυτές δεν μπορούν να αντιβαίνουν προς τους στόχους της κοινής δράσης ούτε να βλάπτουν την αποτελεσματικότητά της.

Άρθρο 168 (πρώην άρθρο 15 ΕΕ)

Το Συμβούλιο υιοθετεί κοινές θέσεις. Οι κοινές θέσεις καθορίζουν τη στάση της Ένωσης επί συγκεκριμένου ζητήματος γεωγραφικής ή θεματικής φύσεως. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές τους πολιτικές να συνάδουν προς τις κοινές θέσεις.

Άρθρο 169 (πρώην άρθρο 16)

Τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται και συνεννοούνται μεταξύ τους στα πλαίσια του Συμβουλίου για κάθε ζήτημα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας που παρουσιάζει γενικό ενδιαφέρον, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η επιρροή της Ένωσης ασκείται με τον αποτελεσματικότερο τρόπο μέσω συντονισμένης και συγκλίνουσας δράσης.

Άρθρο 170 (πρώην άρθρο 17)

1. Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το αποφασίσει. Στην περίπτωση αυτή, συστήνει στα κράτη μέλη την υιοθέτηση μιας τέτοιας απόφασης, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Η πολιτική της Ένωσης κατά την έννοια του παρόντος άρθρου δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφαλείας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών και σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη τα οποία θεωρούν ότι η κοινή τους άμυνα υλοποιείται στα πλαίσια της Οργάνωσης της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού (Ν.Α.Τ.Ο.), δυνάμει της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού, και συμβιβάζεται με την κοινή πολιτική ασφαλείας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό.

Η προοδευτική διαμόρφωση κοινής αμυντικής πολιτικής υποστηρίζεται, όπως τα κράτη μέλη το κρίνουν πρόσφορο, με τη συνεργασία τους στον τομέα των εξοπλισμών.

2. Τα θέματα τα οποία μνημονεύει το παρόν άρθρο περιλαμβάνουν τις ανθρωπιστικές αποστολές και τις αποστολές διάσωσης, τις αποστολές της διατήρησης της ειρήνης, της επέμβασης μαχίμων δυνάμεων στη διαχείριση των κρίσεων, καθώς και την αποκατάσταση της ειρήνης.

3. Οι αναφερόμενες στο παρόν άρθρο αποφάσεις που έχουν συνέπειες στον τομέα της άμυνας, λαμβάνονται με την επιφύλαξη των πολιτικών και των υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο.

4. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, σε διμερές επίπεδο, στα πλαίσια της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και του Ν.Α.Τ.Ο., στο βαθμό που αυτή η συνεργασία δεν αντιβαίνει στη συνεργασία που προβλέπεται στον παρόντα Τίτλο ούτε την εμποδίζει.

5. Για την προώθηση των στόχων του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του θα επανεξεταστούν σύμφωνα με το άρθρο 48.

Άρθρο 171 (πρώην άρθρο 18 ΕΕ)

1. *Η Προεδρία εκπροσωπεί την Ένωση στα θέματα που υπάγονται στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.*
2. *Η Προεδρία έχει την ευθύνη της εφαρμογής των αποφάσεων που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος Τίτλου· μ' αυτή της την ιδιότητα εκφράζει κατ' αρχήν τη θέση της Ένωσης στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις.*
3. *Η Προεδρία επικουρείται από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, ο οποίος ασκεί τα καθήκοντα του Υπατού Εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.*
4. *Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στα καθήκοντα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2. Η Προεδρία επικουρείται εάν είναι αναγκαίο στα καθήκοντα αυτά από το κράτος μέλος που θα ασκήσει την επόμενη Προεδρία.*
5. *Το Συμβούλιο δύναται, όταν το κρίνει απαραίτητο, να διορίζει ειδικό εντεταλμένο για συγκεκριμένα θέματα πολιτικής.*

Άρθρο 172 (πρώην άρθρο 19 ΕΕ)

1. *Τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και στις διεθνείς διασκέψεις και υποστηρίζουν, στα πλαίσια αυτά, τις κοινές θέσεις.*
Στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις στις οποίες δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τα κράτη που συμμετέχουν υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις.
2. *Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 και του άρθρου 14, παράγραφος 3, τα κράτη μέλη που εκπροσωπούνται σε διεθνείς οργανισμούς ή διεθνείς διασκέψεις όπου δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τηρούν ενήμερα τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν για κάθε ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος.*
Όσα κράτη μέλη είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών θα συνεννοούνται μεταξύ τους και θα τηρούν πλήρως ενήμερα τα άλλα κράτη μέλη. Όσα κράτη μέλη είναι μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας φροντίζουν, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, να υπερασπίζονται τις θέσεις και τα συμφέροντα της Ένωσης, με την επιφύλαξη των ευθυνών τους δυνάμει των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 173 (πρώην άρθρο 20 ΕΕ)

Οι διπλωματικές και προξενικές αποστολές των κρατών μελών και οι αντιπροσωπίες της Επιτροπής σε τρίτες χώρες και σε διεθνείς διασκέψεις, καθώς και οι αντιπροσωπίες τους σε διεθνείς οργανισμούς, συνεργάζονται προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση και η εφαρμογή των κοινών θέσεων και των κοινών δράσεων που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο.

Οι ανωτέρω εντείνουν τη συνεργασία τους ανταλλάσσοντας πληροφορίες, προβαίνοντας σε κοινές αξιολογήσεις και συμβάλλοντας στην εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 20 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 174 (πρώην άρθρο 21 ΕΕ)

Η Προεδρία ζητά τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και μεριμνά ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι απόψεις του. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται τακτικά από την Προεδρία και την Επιτροπή για τις εξελίξεις της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις ή να διατυπώνει συστάσεις προς το Συμβούλιο. Διεξάγει κάθε χρόνο συζήτηση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο 175 (πρώην άρθρο 22 ΕΕ)

1. Κάθε κράτος μέλος ή η Επιτροπή μπορούν να προσφεύγουν στο Συμβούλιο για κάθε θέμα που αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και να υποβάλλουν προτάσεις στο Συμβούλιο.

2. Στις περιπτώσεις που απαιτείται ταχεία λήψη αποφάσεως, η Προεδρία συγκαλεί, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από σχετική αίτηση της Επιτροπής ή ενός κράτους μέλους, έκτακτη σύνοδο του Συμβουλίου, εντός προθεσμίας σαράντα οκτώ ωρών ή, σε περίπτωση απόλυτης ανάγκης, εντός βραχύτερου διαστήματος.

Άρθρο 176 (πρώην άρθρο 23 ΕΕ)

1. Οι αποφάσεις δυνάμει του παρόντος Τίτλου λαμβάνονται ομοφώνως από το Συμβούλιο. Οι αποχές μελών τα οποία είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται δεν εμποδίζουν την θέσπιση αυτών των αποφάσεων.

Σε περίπτωση αποχής κατά την διεξαγωγή ψηφοφορίας, ένα μέλος του Συμβουλίου δύναται να συνοδεύσει την αποχή του με τυπική δήλωση, σύμφωνα με το παρόν εδάφιο. Σ' αυτή την περίπτωση, δεν υποχρεούται να εφαρμόσει την απόφαση, αλλά αποδέχεται ότι η απόφαση δεσμεύει την Ένωση. Εκφράζοντας πνεύμα αμοιβαίας αλληλεγγύης, το εν λόγω κράτος μέλος απέχει από οποιαδήποτε δράση, η οποία ενδέχεται να αντιτίθεται ή να εμποδίζει τη δράση της Ένωσης που βασίζεται σ' αυτή την απόφαση, ενώ τα άλλα κράτη μέλη σέβονται την θέση του. Εάν τα μέλη του Συμβουλίου που συνόδευσαν την αποχή τους με τέτοια δήλωση αντιπροσωπεύουν πλέον του ενός τρίτου των ψήφων που σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η απόφαση δεν υιοθετείται.

2. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία:

- όταν υιοθετεί κοινές δράσεις, κοινές θέσεις ή λαμβάνει οποιαδήποτε άλλη απόφαση βάσει κοινής στρατηγικής,
- όταν υιοθετεί απόφαση που προβλέπει την εφαρμογή κοινής δράσης ή κοινής θέσης.
- όταν διορίζει ειδικό εντεταλμένο σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 5.

Αν μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι, για σημαντικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής, προτίθεται να αντιταχθεί στην θέσπιση απόφασης η οποία πρόκειται να ληφθεί με ειδική πλειοψηφία, δεν διεξάγεται ψηφοφορία. Το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει την παραπομπή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ώστε να ληφθεί ομοφώνως απόφαση.

Οι ψήφοι των μελών του Συμβουλίου σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Για την θέσπισή τους, οι αποφάσεις απαιτούν τουλάχιστον 62 ψήφους υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους τουλάχιστον 10 μελών.

Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει για αποφάσεις με στρατιωτικές συνέπειες ή με συνέπειες στην άμυνα.

3. Όσον αφορά τα διαδικαστικά θέματα, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο 177 (πρώην άρθρο 25 ΕΕ)

Με την επιφύλαξη του άρθρου 207 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μια επιτροπή πολιτικής και ασφαλείας παρακολουθεί τη διεθνή κατάσταση στους τομείς που εμπίπτουν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και συμβάλλει στον καθορισμό των πολιτικών διατυπώνοντας γνώμες απευθυνόμενες στο Συμβούλιο, είτε μετά από αίτηση του Συμβουλίου είτε με δική της πρωτοβουλία. Η εν λόγω επιτροπή εποπτεύει επίσης την εφαρμογή των συμφεφωνημένων πολιτικών, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Προεδρίας και της Επιτροπής.

Στα πλαίσια του παρόντος Τίτλου, η εν λόγω επιτροπή ασκεί, υπό την ευθύνη του Συμβουλίου, τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων.

Το Συμβούλιο δύναται, για τους σκοπούς των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων και για τη διάρκειά τους, όπως προσδιορίζονται από το Συμβούλιο, να εξουσιοδοτεί την εν λόγω επιτροπή να λαμβάνει τις προσήκουσες αποφάσεις που αφορούν τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση της επιχείρησης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 47.

Άρθρο 178 (πρώην άρθρο 26 ΕΕ)

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου, Υπάτος Εκπρόσωπος για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, επικουρεί το Συμβούλιο σε θέματα που υπάγονται στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, συμβάλλοντας ιδίως στη διατύπωση, την προπαρασκευή και την εφαρμογή αποφάσεων πολιτικής, και, όπου απαιτείται, ενεργώντας εξ ονόματος του Συμβουλίου κατ' αίτηση της Προεδρίας, διεξάγοντας πολιτικό διάλογο με τρίτους.

Άρθρο 179 (πρώην άρθρο 27 ΕΕ)

Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες του τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Άρθρο 180 (πρώην άρθρο 27 Α ΕΕ)

1. Η ενισχυμένη συνεργασία σε έναν από τους τομείς που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο σκοπό έχει να διαφυλάξει τις αξίες και να υπηρετήσει τα συμφέροντα της Ένωσης στο σύνολό της, εδραιώνοντας την ταυτότητά της ως συνεκτικής δύναμης στη διεθνή σκηνή. Μια τέτοια συνεργασία σέβεται:

- τις αρχές, τους στόχους, τους γενικούς προσανατολισμούς και τη συνοχή της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, καθώς και τις αποφάσεις οι οποίες λαμβάνονται στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής,*
- τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και*
- τη συνοχή μεταξύ του συνόλου των πολιτικών της Ένωσης και της εξωτερικής δράσης της.*

2. Τα άρθρα 11 έως 27 και τα άρθρα 27 Β έως 28 εφαρμόζονται στην ενισχυμένη συνεργασία, η οποία προβλέπεται στο παρόν άρθρο, εκτός αν άλλως ορίζεται στο άρθρο 27 Γ και στα άρθρα 43 έως 45.

Άρθρο 181 (πρώην άρθρο 27 Β ΕΕ)

Η ενισχυμένη συνεργασία δυνάμει του παρόντος Τίτλου αφορά την εφαρμογή κοινής δράσης ή κοινής θέσης. Δεν μπορεί να αφορά θέματα που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας.

Άρθρο 182 (πρώην άρθρο 27 Γ ΕΕ)

Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία βάσει του άρθρου 27 Β απευθύνουν σχετική αίτηση προς το Συμβούλιο.

Η αίτηση διαβιβάζεται στην Επιτροπή και, προς ενημέρωση, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή δίνει τη γνώμη της, ιδίως σχετικά με τη συνοχή της σχεδιαζόμενης ενισχυμένης συνεργασίας με τις πολιτικές της Ένωσης. Η εξουσιοδότηση παρέχεται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, τηρουμένων των άρθρων 43 έως 45.

Άρθρο 183 (πρώην άρθρο 27 Δ ΕΕ)

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Προεδρίας και της Επιτροπής, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου, Υπάτος Εκπρόσωπος για θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, μεριμνά ιδίως ώστε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και όλα τα μέλη του Συμβουλίου να ενημερώνονται πλήρως σχετικά με την εφαρμογή της ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο 184 (πρώην άρθρο 27 Ε ΕΕ)

Κάθε κράτος μέλος, το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει σε ενισχυμένη συνεργασία, η οποία καθιερώνεται βάσει του άρθρου 27 Γ, κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και ενημερώνει την Επιτροπή. Η Επιτροπή διαβιβάζει γνώμη στο Συμβούλιο, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με το αίτημα καθώς και σχετικά με ενδεχόμενες ειδικές διατάξεις που τυχόν κρίνει αναγκαίες. Η απόφαση λογίζεται εγκριθείσα, εκτός αν το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, αποφασίσει, εντός της ίδιας προθεσμίας να παραμείνει εκκρεμές το αίτημα· στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο αιτιολογεί την απόφασή του και τάσσει προθεσμία για την επανεξέτασή της.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων και η αυτή αναλογία του αριθμού των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 23, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο.

Άρθρο 185 (πρώην άρθρο 28 ΕΕ)

1. Τα άρθρα 189, 190, 196 έως 199, 203, 204, 206 έως 209, 213 έως 219, 255 και 290 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφαρμόζονται στις διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου.

2. Οι διοικητικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3. Οι λειτουργικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, βαρύνουν επίσης τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πλην των δαπανών που οφείλονται σε ενέργειες που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στην άμυνα και των περιπτώσεων όπου το Συμβούλιο λαμβάνει ομόφωνα διαφορετική απόφαση.

Στις περιπτώσεις που οι δαπάνες δεν καταλογίζονται στον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αυτές βαρύνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλείδα Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, εκτός εάν το Συμβούλιο λάβει ομόφωνα διαφορετική απόφαση. Όσον αφορά τις δαπάνες που οφείλονται σε ενέργειες που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στην άμυνα, τα κράτη μέλη οι αντιπρόσωποι των οποίων στο Συμβούλιο, προέβησαν σε τυπική δήλωση δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεν υποχρεούνται να συμβάλουν στην χρηματοδότησή τους.

4. Στις δαπάνες που βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που ορίζεται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

V. ΣΥΝΑΨΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ

Άρθρο 186 (πρώην άρθρο 300)¹

1. Όταν η παρούσα Συνθήκη προβλέπει τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και ενός ή περισσοτέρων κρατών ή διεθνών οργανισμών, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις. Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή, σε συνεννόηση με τις ειδικές επιτροπές που ορίζονται από το Συμβούλιο για να την επικουρούν στο έργο αυτό και στο πλαίσιο των οδηγιών που ενδεχομένως της απευθύνει το Συμβούλιο.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του αναθέτει η παρούσα παράγραφος, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2, στις οποίες αποφασίζει με ομοφωνία.

2. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής στον τομέα αυτό, η υπογραφή, η οποία ενδέχεται να συνοδεύεται από απόφαση περί προσωρινής εφαρμογής πριν από την έναρξη ισχύος, και η σύναψη των συμφωνιών, αποφασίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα όταν η συμφωνία αφορά τομέα στον οποίο απαιτείται ομοφωνία για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων, καθώς και προκειμένου περί συμφωνιών του άρθρου 310.

¹ Το παρόν άρθρο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

Κατά παρέκκλιση από τους κανόνες της παραγράφου 3, η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και για απόφαση περί αναστολής της εφαρμογής συμφωνίας, καθώς και για τον καθορισμό των θέσεων που θα υιοθετηθούν εξ ονόματος της Κοινότητας, σε όργανο το οποίο συνιστάται από συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να λάβει αποφάσεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις αποφάσεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται αμέσως και εμπεριστατωμένα για οποιαδήποτε απόφαση η οποία λαμβάνεται δυνάμει της παρούσας παραγράφου και η οποία αφορά την προσωρινή εφαρμογή ή την αναστολή συμφωνιών, ή τον καθορισμό της θέσης της Κοινότητας σε όργανο που συνιστάται από συμφωνία.

3. *Εκτός από τις συμφωνίες που προβλέπονται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, το Συμβούλιο συνάπτει τις συμφωνίες μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ακόμη και όταν η συμφωνία αφορά τομέα για τον οποίο απαιτείται η διαδικασία του άρθρου 251 ή του άρθρου 252 για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατυπώνει τη γνώμη του μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο ανάλογα με το επείγον του ζητήματος. Ελλείψει γνώμης μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίζει.*

Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, συνάπτονται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 310, καθώς και οι άλλες συμφωνίες που δημιουργούν ειδικό θεσμικό πλαίσιο μέσω της οργάνωσης διαδικασιών συνεργασίας, οι συμφωνίες που συνεπάγονται σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Κοινότητα και οι συμφωνίες που συνεπάγονται τροποποίηση πράξης που εγκρίθηκε κατά τη διαδικασία του άρθρου 251.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορούν να συμφωνούν προθεσμία για τη σύμφωνη γνώμη.

4. *Κατά τη σύναψη συμφωνίας, το Συμβούλιο μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 2, να εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εγκρίνει εξ ονόματος της Κοινότητας τις τροποποιήσεις, εφόσον προβλέπεται από τη συμφωνία ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να εγκρίνονται με απλοποιημένη διαδικασία ή μέσω ενός οργάνου που συνιστάται από την εν λόγω συμφωνία· το Συμβούλιο μπορεί να εξαρτά την εξουσιοδότηση αυτή από ορισμένους ειδικούς όρους.*

5. *Όταν το Συμβούλιο σχεδιάζει σύναψη συμφωνίας που τροποποιεί την παρούσα Συνθήκη, οι τροποποιήσεις πρέπει να εγκριθούν προηγουμένως σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.*

6. *Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή ένα κράτος μέλος μπορούν να ζητούν προηγουμένως από το Δικαστήριο να γνωμοδοτήσει εάν η μελετώμενη συμφωνία συμβιβάζεται με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης. Εάν η γνωμοδότηση του Δικαστηρίου είναι αρνητική, η συμφωνία μπορεί να τεθεί σε ισχύ μόνον υπό τους όρους που ορίζει το άρθρο 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.*

7. *Οι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη μέλη.*

Άρθρο 187 (πρώην άρθρο 24 ΕΕ)

1. Όταν είναι αναγκαίο να συναφθεί συμφωνία με ένα ή περισσότερα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς κατ' εφαρμογή του παρόντος Τίτλου, το Συμβούλιο δύναται να εξουσιοδοτήσει την Προεδρία, επικουρούμενη, κατά περίπτωση, από την Επιτροπή, να αρχίσει εν προκειμένω διαπραγματεύσεις. Οι συμφωνίες αυτές συνάπτονται από το Συμβούλιο μετά από σύσταση της Προεδρίας.
2. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως όταν η συμφωνία αφορά θέμα ως προς το οποίο απαιτείται ομοφωνία για τη λήψη εσωτερικών αποφάσεων.
3. Όταν η συμφωνία αποσκοπεί να θέσει σε εφαρμογή κοινή δράση ή κοινή θέση, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2.
4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και σε θέματα που εμπίπτουν στον Τίτλο VI. Όταν η συμφωνία αφορά θέμα ως προς το οποίο απαιτείται ειδική πλειοψηφία για τη λήψη εσωτερικών αποφάσεων ή μέτρων, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 3.
5. Ένα κράτος μέλος του οποίου ο αντιπρόσωπος δηλώνει στο Συμβούλιο ότι στο κράτος του πρέπει να πληρωθούν συγκεκριμένες συνταγματικές επιταγές, δεν δεσμεύεται από τη συμφωνία αυτή. Τα άλλα μέλη του Συμβουλίου μπορεί να συμφωνήσουν ότι η συμφωνία θα εφαρμοσθεί εν τούτοις προσωρινά.
6. Οι συμφωνίες που συνάπτονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Ένωσης.

Άρθρο 188 (πρώην άρθρο 38 ΕΕ)

Οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 24 μπορούν να καλύπτουν θέματα τα οποία εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

[V Α. ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ]¹

Άρθρο 189 (πρώην άρθρο 3 ΕΕ)

[...]²

Η Ένωση μεριμνά, ειδικότερα, για τη συνοχή του συνόλου της εξωτερικής της δράσης στα πλαίσια των πολιτικών της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, της ασφάλειας, της οικονομίας και της ανάπτυξης. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν την ευθύνη να εξασφαλίζουν τη συνοχή αυτή και συνεργάζονται προς τούτο. Εξασφαλίζουν, στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, την υλοποίηση αυτών των πολιτικών.³

Άρθρο 190 (πρώην άρθρο 60)⁴

1. Εάν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο [άρθρο 301], κρίνεται αναγκαία κοινοτική δράση, το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο [άρθρο 301] διαδικασία, να λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές έναντι των οικείων τρίτων χωρών⁵.

2. Με την επιφύλαξη του [άρθρου 297] και εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει λάβει μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 1, ένα κράτος μέλος μπορεί, για σοβαρούς πολιτικούς λόγους και για λόγους επείγουσας ανάγκης, να λαμβάνει μονομερώς μέτρα έναντι τρίτης χώρας, σχετικά με την κίνηση κεφαλαίων και τις πληρωμές. Η Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη ενημερώνονται για τα μέτρα αυτά το αργότερο μέχρι και την ημερομηνία κατά την οποία αυτά αρχίζουν να ισχύουν.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία ότι το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να τροποποιήσει ή να καταργήσει τα μέτρα αυτά. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για κάθε σχετική απόφαση που λαμβάνει το Συμβούλιο.

¹ Εισήγηση νέου τίτλου που δεν υπήρχε στη διάθρωση της 28ης Οκτωβρίου 2002.

² Το πρώτο εδάφιο του άρθρου αυτού παρατίθεται στην προσθήκη του παρόντος εγγράφου.

³ Το παρόν σημείο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

⁴ Το παρόν άρθρο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό. Προτείνεται να εξετασθεί αν θα ήταν σκόπιμο να συγχωνευτεί το άρθρο αυτό με το άρθρο 301.

⁵ Η μνεία μόνο «χωρών» εμποδίζει επί του παρόντος τη χρήση αυτού του άρθρου για κυρώσεις κατά μεμονωμένων ατόμων ή μη κρατικών οντοτήτων (π.χ. οι κυρώσεις κατά των Ταλιμπάν και των τρομοκρατών οι οποίοι μνημονεύονται ονομαστικά). Αυτό το κενό καθιστά αναγκαστική επί του παρόντος την επιπρόσθετη χρήση του άρθρου 308 ΣΕΚ. Προτείνεται, επομένως, να εξετασθεί αν θα ήταν χρήσιμο να προβλεφθεί διεύρυνση του άρθρου (βλ. επίσης πρόταση στο άρθρο 301).

Άρθρο 191(πρώην άρθρο 301)¹

Όταν μία κοινή θέση ή κοινή δράση, που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, προβλέπει δράση της Κοινότητας για τη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες², το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα.

Άρθρο 192 (πρώην άρθρο 302)³

Η Επιτροπή διασφαλίζει κάθε πρόσφορη σχέση με τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών και των ειδικευμένων οργανισμών τους.

Διασφαλίζει επίσης πρόσφορες σχέσεις με όλους τους διεθνείς οργανισμούς.

Άρθρο 193 (πρώην άρθρο 303)

Η Κοινότητα καθιερώνει την κατάλληλη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Άρθρο 194 (πρώην άρθρο 304)

Η Κοινότητα συνεργάζεται στενά με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως κατά τρόπο που ορίζεται με κοινή συμφωνία.

Άρθρο 195 (πρώην άρθρο 310)⁴

Η Κοινότητα δύναται να συνάπτει, με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, συμφωνίες που συνιστούν σύνδεση, η οποία συνεπάγεται αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις, κοινές δράσεις και ειδικές διαδικασίες.

¹ Το παρόν άρθρο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό. Μολαταύτα, προτείνεται να εξετασθεί εάν θα ήταν σκόπιμο να συγχωνευτεί με το νυν άρθρο 60 της Συνθήκης ΕΚ.

² Η μνεία μόνο σε «χώρες» εμποδίζει επί του παρόντος τη χρήση αυτού του άρθρου για κυρώσεις κατά μεμονωμένων ατόμων ή μη κρατικών οντοτήτων. Για εξελίξεις και προτάσεις εν προκειμένω, βλ. υποσημείωση στο άρθρο 60.

³ Τα άρθρα 302 έως 304 θα πρέπει να εξεταστούν από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζονται στο σημείο αυτό.

⁴ Το παρόν άρθρο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

Δ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το παρόν μέρος αποτέλεσε αντικείμενο τεχνικών τροποποιήσεων σύμφωνα με την εντολή.
Οι τροποποιήσεις αυτές δεν προδικάζουν ουσιαστικές τροποποιήσεις που μπορεί να επιφέρει η Συνέλευση.
Εξάλλου, όπως δηλώνεται στο έγγραφο CONV 369/02 (σελίδα 7, υποσημείωση 1):
«Το εύρος των θεσμικών και διαδικαστικών διατάξεων στο μέρος αυτό θα εξαρτηθεί από τον βαθμό λεπτομερείας του πρώτου μέρους. Υπάρχει και η δυνατότητα να αναφέρονται οι σχετικές διατάξεις σε διοργανικές μόνο διαδικασίες: στην περίπτωση αυτή, οι διατάξεις περί εσωτερικής εφαρμογής από τα θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να περιέχονται σε πρωτόκολλα».

[ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ]

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ]

[ΤΜΗΜΑ 1

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ]

Άρθρο 196 (πρώην άρθρο 189)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα και ασκεί εξουσίες που του αναθέτει η παρούσα Συνθήκη.

Ο αριθμός των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνει τα επτακόσια τριάντα δύο.

¹ Ο παρών τίτλος έμεινε κενός για τους λόγους που αναφέρονται στην υποσημείωση στο κεφάλαιο Β. IV (κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας).

1. Οι αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των λαών των κρατών, τα οποία συνενώθηκαν εντός της Κοινότητας, εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

2. Ο αριθμός των εκλεγμένων σε κάθε κράτος μέλος αντιπροσώπων καθορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	25
Δανία	16
Γερμανία	99
Ελλάδα	25
Ισπανία	64
Γαλλία	87
Ιρλανδία	15
Ιταλία	87
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	31
Αυστρία	21
Πορτογαλία	25
Φινλανδία	16
Σουηδία	22
Ηνωμένο Βασίλειο	87.

Σε περίπτωση τροποποίησης της παρούσας παραγράφου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος, πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα.

3. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται για περίοδο πέντε ετών.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδιο για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση και καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το οποίο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

5. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, θεσπίζει τους κανόνες και τους γενικούς όρους που θα διέπουν την εκπλήρωση, των καθηκόντων των μελών του. Κάθε κανόνας ή όρος σχετικά με το φορολογικό καθεστώς των μελών ή των πρώην μελών υπάγεται στην ομοφωνία στο πλαίσιο του Συμβουλίου.

Άρθρο 198 (πρώην άρθρο 191)

Τα πολιτικά κόμματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την ολοκλήρωση στα πλαίσια της Ένωσης. Συμβάλλουν στη δημιουργία ευρωπαϊκής συνείδησης και στην έκφραση της πολιτικής βούλησης των πολιτών της Ένωσης.

Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, καθορίζει σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν τα μέτρα τα οποία καθορίζουν** το καθεστώς των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ιδίως τους κανόνες για τη χρηματοδότησή τους.

Άρθρο 199 (πρώην άρθρο 192)

Στο βαθμό που προβλέπεται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει στη διαδικασία θέσπισης των ~~κοινοτικών~~ πράξεων **της Ένωσης**, ασκώντας τις εξουσίες του στα πλαίσια ~~των διαδικασιών που ορίζονται στα άρθρα 251 και 252, της νομοθετικής διαδικασίας~~ και διατυπώνοντας σύμφωνες ή συμβουλευτικές γνώμες¹.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία των μελών ~~και που το απαρτίζουν~~, να ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις για θέματα για τα οποία χρειάζεται κατά τη γνώμη του να εκπονηθούν ~~κοινοτικές πράξεις~~ **μέτρα της Ένωσης**² προκειμένου να υλοποιηθεί ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

Άρθρο 200 (πρώην άρθρο 193)

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, αιτήσει του ενός τετάρτου των μελών ~~και που το απαρτίζουν~~,³ να συνιστά προσωρινή εξεταστική επιτροπή για να εξετάσει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που έχουν δοθεί από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** σε άλλα όργανα ή οργανισμούς, τις καταγγελίες παραβάσεων ή κακοδιοίκησης κατά την εφαρμογή του ~~κοινοτικού~~ δικαίου **της Ένωσης**⁴, εκτός εάν τα καταγγελλόμενα γεγονότα εκδικάζονται ενώπιον δικαστηρίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ολοκληρωθεί η δικαστική διαδικασία.

Η προσωρινή εξεταστική επιτροπή παύει να υφίσταται από τη στιγμή που καταθέτει την έκθεσή της.

¹ Η γενική αυτή περιγραφή των καθηκόντων του Κοινοβουλίου θα πρέπει να συμπληρωθεί με αναφορά στις δημοσιονομικές εξουσίες του, τις εξουσίες ελέγχου και διορισμού· διαθέτει επίσης αυτόνομη εξουσία λήψης αποφάσεων (παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (αίτηση υποβολής πρότασης) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

³ Διευκρίνιση, σύμφωνα με τη διατύπωση της πλειονότητας των άλλων διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ που απαιτούν πλειοψηφία των μελών του Κοινοβουλίου για την έκδοση απόφασης.

⁴ Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (προσωρινή εξεταστική επιτροπή) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

Οι λεπτομερείς διατάξεις άσκησης του δικαιώματος εξέτασης των πραγμάτων καθορίζονται με κοινή συμφωνία¹ μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Άρθρο 201 (πρώην άρθρο 194)

Οι πολίτες της Ένωσης, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος, δικαιούνται να υποβάλλουν, ατομικά ή από κοινού με άλλους πολίτες ή πρόσωπα, αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που υπάγεται στους τομείς δραστηριοτήτων της Κοινότητας Ένωσης² και το οποίο τους αφορά άμεσα³.

Άρθρο 202 (πρώην άρθρο 195)

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει διαμεσολαβητή⁴, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ή των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα σε κράτος μέλος, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινωτικών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης⁵, με εξαίρεση το Δικαστήριο και, το Πρωτοδικείο και τα δικαιοδοτικά τμήματα⁶ κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων.

Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Εάν ο διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στο διαμεσολαβητή. Ο διαμεσολαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.

Ο διαμεσολαβητής συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

2. Ο διαμεσολαβητής διορίζεται μετά από κάθε εκλογή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου. Η θητεία του δύναται να ανανεωθεί.

¹ Η πράξη αυτή δεν υπάγεται στην τυπολογία του σχεδίου άρθρου «νομικές πράξεις της Ένωσης» του μέρους I (άρθρο 24 CONV 571/03).

² Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (δικαίωμα αναφοράς) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

³ Η Συνέλευση μπορεί να εξετάσει εάν θα ήταν ενδεδειγμένο να προστεθεί σε αυτό το άρθρο συγκεκριμένη νομική βάση για τη θέσπιση των λεπτομερειών άσκησης του δικαιώματος αναφοράς.

⁴ Σύμφωνα με την πρακτική, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί εδώ ο όρος «Ευρωπαίος διαμεσολαβητής».

⁵ Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (διαμεσολαβητής) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο πυλώνα.

⁶ Ακόμα κι αν τα δικαιοδοτικά τμήματα «προσαρτώνται στο Πρωτοδικείο», θα ήταν ενδεδειγμένο να αναφέρονται ρητώς στο σημείο αυτό.

Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει το διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

3. Ο διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κανένα οργανισμό. Ο διαμεσολαβητής δεν μπορεί, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων του, να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο **θεσπίζει τα μέτρα**¹ τα οποία καθορίζουν το καθεστώς και τους γενικούς όρους της άσκησης των καθηκόντων του διαμεσολαβητή, μετά από γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου **που αποφασίζει** με ειδική πλειοψηφία, ~~προσδιορίζει το καθεστώς και τους γενικούς όρους της άσκησης των καθηκόντων του διαμεσολαβητή.~~

Άρθρο 203 (πρώην άρθρο 196)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέρχεται σε ετήσια σύνοδο αυτοδικαίως τη δεύτερη Τρίτη του Μαρτίου.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να συνέλθει σε έκτακτη ~~σύννοδο~~ **περίοδο** συνόδου², αν το ζητήσει η πλειοψηφία των μελών του, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή.

Άρθρο 204 (πρώην άρθρο 197)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Πρόεδρο και το προεδρείο του.

Τα μέλη της Επιτροπής δύνανται να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις και ακούονται εξ ονόματος της Επιτροπής όποτε ζητήσουν το λόγο.

Η Επιτροπή απαντά προφορικά ή γραπτώς στις ερωτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή των μελών του.

Το Συμβούλιο ακούεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τον κανονισμό του.

Άρθρο 205 (πρώην άρθρο 198)

Εκτός αντιθέτων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με την ~~απόλυτη~~³ πλειοψηφία των ψηφισάντων.

Ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ορίζει την απαρτία.

¹ Σημειωτέον ότι το σχέδιο τίτλου V του μέρους I του Συντάγματος (CONV 571/03) δεν προβλέπει δυνατότητα του Κοινοβουλίου να θεσπίζει μόνο του πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα (βλ. Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Η τρέχουσα ορολογία δεν αντιστοιχεί ούτε στη συνήθη πρακτική ούτε στην ορολογία του προηγούμενου εδαφίου· η διάκριση μεταξύ «συνόδου» και «περιόδου συνόδου» λαμβάνεται από το άρθρο 10 του εσωτερικού Κανονισμού του Κοινοβουλίου.

³ Η λέξη «απόλυτη» είναι πιθανόν να δημιουργήσει σύγχυση μεταξύ της πλειοψηφίας των ψηφισάντων και της (ειδικής) πλειοψηφίας των μελών του Κοινοβουλίου (βλ. Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

Άρθρο 206 (πρώην άρθρο 199)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ~~ψηφίζει~~ **εκδίδει** τον κανονισμό του αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των μελών του.

Τα πρακτικά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δημοσιεύονται κατά τις διατάξεις του κανονισμού αυτού.

Άρθρο 207 (πρώην άρθρο 200)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συζητεί σε δημόσια συνεδρίαση την ετήσια γενική έκθεση που του υποβάλλει η Επιτροπή.

Άρθρο 208 (πρώην άρθρο 201)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν δύναται να αποφασίσει επί προτάσεως δυσπιστίας κατά της δραστηριότητας της Επιτροπής πριν παρέλθουν τρεις τουλάχιστον ημέρες μετά την υποβολή της, και μόνο με φανερή ψηφοφορία.

Αν η πρόταση δυσπιστίας γίνει δεκτή με την πλειοψηφία των δύο τρίτων **των ψηφισάντων** και την πλειοψηφία των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα μέλη της Επιτροπής οφείλουν να παραιτηθούν συλλογικώς. Μέχρις ότου αντικατασταθούν, σύμφωνα με το [άρθρο 214], εξακολουθούν να διεκπεραιώνουν τις τρέχουσες υποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή, η θητεία των μελών της Επιτροπής που διορίζονται σε αντικατάστασή τους λήγει την ημερομηνία που θα είχε λήξει η θητεία των μελών της Επιτροπής που εξαναγκάστηκαν σε συλλογική παραίτηση.

[ΤΜΗΜΑ 2

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ]

Άρθρο 209 (πρώην άρθρο 202)

Για την πραγματοποίηση των σκοπών ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος** και κατά τους όρους ~~αυτής~~ **αυτού**, το Συμβούλιο:

- α)** διασφαλίζει το συντονισμό της γενικής οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών,
- β)** έχει εξουσία λήψεως αποφάσεων,

- γ) αναθέτει στην Επιτροπή, με τις πράξεις που εκδίδει, αρμοδιότητες εκτέλεσης των κανόνων που θεσπίζει. Το Συμβούλιο μπορεί να υπαγάγει την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων σε ορισμένους όρους. Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να διατηρήσει το δικαίωμα να ασκεί απευθείας εκτελεστικές αρμοδιότητες σε ειδικές περιπτώσεις. Οι ανωτέρω όροι πρέπει να ανταποκρίνονται στις αρχές και στους κανόνες που θα έχει θεσπίσει προηγουμένως το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση, μετά από πρόταση της Επιτροπής και γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹.

Άρθρο 210 (πρώην άρθρο 203)

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους σε υπουργικό επίπεδο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να δεσμεύει την κυβέρνηση του κράτους μέλους που αντιπροσωπεύει.

Η προεδρία ασκείται διαδοχικώς από κάθε κράτος μέλος του Συμβουλίου για περίοδο έξι μηνών σύμφωνα με τη σειρά που αποφασίζει το Συμβούλιο ομοφώνως.

Άρθρο 211 (πρώην άρθρο 204)

Το Συμβούλιο συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του με πρωτοβουλία αυτού του ιδίου, ενός από τα μέλη του ή της Επιτροπής.

Άρθρο 212 (πρώην άρθρο 205)

1. Εκτός αντιθέτων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

2. Όταν το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται ως εξής:

Βέλγιο	5
Δανία	3
Γερμανία	10
Ελλάδα	5
Ισπανία	8
Γαλλία	10
Ιρλανδία	3
Ιταλία	10
Λουξεμβούργο	2
Κάτω Χώρες	5
Αυστρία	4
Πορτογαλία	5
Φινλανδία	3
Σουηδία	4
Ηνωμένο Βασίλειο	10.

¹ Βλ. σχέδιο άρθρου «εκτελεστικές πράξεις» του μέρους I (άρθρο 28 παράγραφος 3 CONV 571/03).

Για να αποφασίσει το Συμβούλιο απαιτούνται τουλάχιστον:

- εξήντα δύο ψήφοι, όταν κατά την παρούσα Συνθήκη το Συμβούλιο αποφασίζει προτάσει της Επιτροπής,
- εξήντα δύο ψήφοι που περιλαμβάνουν τις ψήφους δέκα τουλάχιστον μελών, στις άλλες περιπτώσεις.

3. Οι αποχές παρόντων ή αντιπροσωπευομένων μελών δεν εμποδίζουν το Συμβούλιο να αποφασίσει όταν απαιτείται ομοφωνία.

Άρθρο 213 (πρώην άρθρο 206)

Σε περίπτωση ψηφοφορίας, κάθε μέλος του Συμβουλίου δύναται να αντιπροσωπεύσει ένα μόνο από τα λοιπά μέλη.

Άρθρο 214 (πρώην άρθρο 207)

1. Μια επιτροπή αποτελούμενη από τους Μόνιμους Αντιπροσώπους των κρατών μελών έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο. Η επιτροπή δύναται να λαμβάνει διαδικαστικές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του Συμβουλίου.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από Γενική Γραμματεία, υπό την ευθύνη ενός Γενικού Γραμματέα, Ύπατου Εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, επικουρούμενου από Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα υπεύθυνο για τη λειτουργία της Γενικής Γραμματείας. Ο Γενικός Γραμματέας και ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας διορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της Γενικής Γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.

Για τους σκοπούς εφαρμογής του [άρθρου 255, παράγραφος 3], το Συμβούλιο εισάγει στον **εν λόγω εσωτερικό** κανονισμό **του** τις προϋποθέσεις για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, το Συμβούλιο ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να θεωρείται ότι ενεργεί στα πλαίσια της νομοθετικής του εξουσίας, με σκοπό να καθίσταται δυνατή μια μεγαλύτερη πρόσβαση στα έγγραφα για τις περιπτώσεις αυτές, παράλληλα δε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, όταν το Συμβούλιο ενεργεί στα πλαίσια της νομοθετικής του εξουσίας, δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και η αιτιολόγηση των ψήφων καθώς επίσης και οι δηλώσεις στα πρακτικά.

Άρθρο 215 (πρώην άρθρο 208)

Το Συμβούλιο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να διεξαγάγει τις κατά την άποψή του πρόσφορες έρευνες για την πραγματοποίηση των κοινών σκοπών και να του υποβάλει τις κατάλληλες προτάσεις.

Άρθρο 216 (πρώην άρθρο 209)

Το Συμβούλιο, ~~μετά γνώμη της Επιτροπής, καθορίζει λαμβάνει τα μέτρα τα οποία καθορίζουν το~~ νομικό καθεστώς των επιτροπών που προβλέπονται ~~στην παρούσα Συνθήκη~~ στο Σύνταγμα και αποφασίζει ~~μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή.~~

Άρθρο 217 (πρώην άρθρο 210)

Το Συμβούλιο ~~ορίζει~~ **θεσπίζει** με ειδική πλειοψηφία **τα μέτρα που καθορίζουν** τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, του Προέδρου, των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων και του γραμματέως του Δικαστηρίου καθώς και των μελών και του γραμματέως του Πρωτοδικείου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε άλλη αποζημίωση που καταβάλλεται αντί αμοιβής.

[ΤΜΗΜΑ 3

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ]

Άρθρο 218 (πρώην άρθρο 211)¹

[Για τη διασφάλιση της λειτουργίας και αναπτύξεως της **εσωτερικής κοινής αγοράς**]², η Επιτροπή:

- α) μεριμνά για την εφαρμογή ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος** καθώς και των ~~διατάξεων μέτρων που θεσπίζονται~~ δυνάμει ~~αυτής~~ **αυτού** από τα όργανα,
- β) διατυπώνει συστάσεις ή γνώμες επί θεμάτων που αποτελούν αντικείμενο ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, εφόσον προβλέπεται ρητώς ~~από αυτήν~~ **αυτό** ή θεωρείται αναγκαίο από την Επιτροπή,
- γ) έχει ίδια εξουσία λήψεως αποφάσεων και συμπράττει στη διαμόρφωση των πράξεων **του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** κατά τις διατάξεις ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**,
- δ) ασκεί τις αρμοδιότητες που ~~της αναθέτει~~ **αναθέτουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή το Συμβούλιο** για την εκτέλεση ~~των κανόνων μέτρων που θεσπίζει~~ **θεσπίζουν**.

¹ Παρατηρείται ότι η εξαφάνιση των πυλώνων μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση της έκτασης των τομέων που καλύπτονται από τις εξουσίες της Επιτροπής στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

² Τίθεται το ερώτημα της συνοχής μεταξύ του πεδίου της φράσης αυτής και της έκτασης των εξουσιών της Επιτροπής που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) εν συνεχεία.

Άρθρο 219 (πρώην άρθρο 212)

Η Επιτροπή δημοσιεύει κατ' έτος, ένα μήνα τουλάχιστον προ της ενάρξεως της συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, γενική έκθεση περί της δραστηριότητας της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Άρθρο 220 (πρώην άρθρο 213)

1. Η Επιτροπή αποτελείται από είκοσι μέλη που επιλέγονται βάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δύναται να τροποποιείται ομοφώνως από το Συμβούλιο.

Μόνον οι έχοντες την ιθαγένεια των κρατών μελών δύνανται να είναι μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο.

2. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε πράξη ασυμβίβαστη προς το χαρακτήρα των καθηκόντων τους. Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να σέβεται την αρχή αυτή και να μην επιδιώκει να επηρεάζει τα μέλη της Επιτροπής κατά την εκτέλεση του έργου τους.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τα καθήκοντα εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων. Σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων αυτών, το Δικαστήριο, αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, δύναται, αναλόγως της περιπτώσεως, να απαλλάξει από τα καθήκοντά του το ενδιαφερόμενο μέλος, υπό τις προϋποθέσεις του [άρθρου 216], ή να αποφασίσει την έκπτωσή του από το δικαίωμα συνταξιοδότησης ή από άλλες αντ' αυτού παροχές.

Άρθρο 221 (πρώην άρθρο 214)

1. Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, για περίοδο πέντε ετών, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2, και με την επιφύλαξη, ενδεχομένως, των διατάξεων του άρθρου 201.

Η θητεία τους δύναται να ανανεωθεί.

2. Το Συμβούλιο, συνερχόμενο σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, και αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, ορίζει την προσωπικότητα που προτίθεται να διορίσει ως Πρόεδρο της Επιτροπής· ο διορισμός εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, και κατόπιν κοινής συμφωνίας με τον ορισθέντα Πρόεδρο, εγκρίνει τον κατάλογο των άλλων προσωπικοτήτων που προτίθεται να διορίσει μέλη της Επιτροπής, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλει κάθε κράτος μέλος.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής που ορίστηκαν κατ'αυτόν τον τρόπο υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής διορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 222 (πρώην άρθρο 215)

Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους της Επιτροπής λήγουν ατομικώς κατόπιν παραιτήσεως ή απαλλαγής από αυτά.

Το παραιτηθέν, απαλλαγέν των καθηκόντων του ή αποθανόν μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος που διορίζεται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει **ομόφωνα** ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης.

Εάν ο Πρόεδρος παραιτηθεί ή απαλλαγεί από τα καθήκοντά του ή αποβιώσει, αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο [άρθρο 214, παράγραφος 2].

Εκτός από την περίπτωση απαλλαγής από τα καθήκοντά τους που προβλέπεται στο άρθρο 216, τα μέλη της Επιτροπής παραμένουν σε υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν ή μέχρις ότου το Συμβούλιο αποφασίσει **ομόφωνα** ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης, ~~σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου.~~

Άρθρο 223 (πρώην άρθρο 216)

Κάθε μέλος της Επιτροπής, αν δεν πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των καθηκόντων του ή αν διαπράξει βαρύ παράπτωμα, δύναται να απαλλάσσεται των καθηκόντων του από το Δικαστήριο, κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής.

Άρθρο 224 (πρώην άρθρο 217)

1. Η Επιτροπή εργάζεται υπό την πολιτική καθοδήγηση του Προέδρου της, ο οποίος αποφασίζει σχετικά με την εσωτερική οργάνωσή της προκειμένου να διασφαλίζονται η συνοχή, η αποτελεσματικότητα και η συλλογικότητα της δράσης της.
2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής διαρθρώνονται και κατανέμονται μεταξύ των μελών της από τον Πρόεδρο. Ο Πρόεδρος μπορεί να προβαίνει σε ανακατανομή των αρμοδιοτήτων αυτών κατά τη διάρκεια της θητείας. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται από τον Πρόεδρο υπό την εποπτεία του τελευταίου.

3. Ο Πρόεδρος, κατόπιν εγκρίσεως του σώματος, ορίζει αντιπροέδρους μεταξύ των μελών της Επιτροπής.

4. Ένα μέλος της Επιτροπής υποβάλλει την παραίτησή του, εφόσον του το ζητήσει ο Πρόεδρος, κατόπιν εγκρίσεως του σώματος.

Άρθρο 225 (πρώην άρθρο 218)

1. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή διεξάγουν μεταξύ τους διαβουλεύσεις και ρυθμίζουν με κοινή συμφωνία τους τρόπους συνεργασίας τους¹.

2. Η Επιτροπή **θεσπίζει** τον εσωτερικό κανονισμό της προς εξασφάλιση της λειτουργίας της και της λειτουργίας των υπηρεσιών της, ~~κατά τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη~~. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κανονισμό αυτόν.

Άρθρο 226 (πρώην άρθρο 219)

Η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο [άρθρο 213].

Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.

[ΤΜΗΜΑ 4

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ]²

Οι διατάξεις αυτού του τμήματος ίσως χρειαστούν προσαρμογή μετά από τις εργασίες του κύκλου συζήτησης για το Δικαστήριο (CONV 543/03)

Άρθρο 227 (πρώην άρθρο 220)

Το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο εξασφαλίζουν, στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**.

¹ Τίθεται το ερώτημα της χρησιμότητας αυτής της παραγράφου, η οποία είναι καθαρά δηλωτικού χαρακτήρα.

² Σημειώνεται ότι η εξαφάνιση των πυλώνων θα μπορούσε να επηρεάσει την έκταση των αρμοδιοτήτων του Δικαστηρίου. Για την ισχύουσα κατάσταση, βλέπε το σημερινό άρθρο 46 της συνθήκης ΕΕ. Το παράρτημα II περιέχει συμπληρωματικές παρατηρήσεις επί του θέματος αυτού.

Είναι, εξάλλου, δυνατόν να προσαρτώνται στο Πρωτοδικείο δικαιοδοτικά τμήματα υπό τους όρους [του άρθρου 225 Α], προκειμένου να ασκούν, σε ορισμένους συγκεκριμένους τομείς, δικαιοδοτικές αρμοδιότητες οι οποίες προβλέπονται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

Άρθρο 228 (πρώην άρθρο 221)

Το Δικαστήριο αποτελείται από ένα δικαστή ανά κράτος μέλος.

Το Δικαστήριο συνέρχεται σε τμήματα ή ως τμήμα μείζονος συνθέσεως, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται για τον σκοπό αυτό από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου.

Εφόσον το προβλέπει ο Οργανισμός, το Δικαστήριο δύναται επίσης να συνεδριάζει σε ολομέλεια.

Άρθρο 229 (πρώην άρθρο 222)

Το Δικαστήριο επικουρείται από οκτώ γενικούς εισαγγελείς. Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας ομόφωνα, να αυξήσει τον αριθμό των γενικών εισαγγελέων.

Ο γενικός εισαγγελέας διατυπώνει δημοσία, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου, απαιτούν την παρέμβασή του.

Άρθρο 230 (πρώην άρθρο 223)

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς του Δικαστηρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και συγκεντρώνουν στις χώρες τους τις αναγκαίες προϋποθέσεις για τον διορισμό στα ανώτατα δικαστικά αξιώματα ή είναι νομικοί αναγνωρισμένου κύρους. Διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών.

Κάθε τρία έτη γίνεται μερική ανανέωση των δικαστών και των γενικών εισαγγελέων σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου.

Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

Επιτρέπεται ο επαναδιορισμός απερχομένων δικαστών και γενικών εισαγγελέων.

Το Δικαστήριο διορίζει το γραμματέα του και καθορίζει την υπηρεσιακή του κατάσταση.

Το Δικαστήριο καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του ¹. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 231 (πρώην άρθρο 224)

Το Πρωτοδικείο περιλαμβάνει έναν τουλάχιστο δικαστή ανά κράτος μέλος. Ο αριθμός των δικαστών καθορίζεται από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου. Ο Οργανισμός είναι δυνατόν να προβλέπει ότι το Πρωτοδικείο επικουρείται από γενικούς εισαγγελείς.

Τα μέλη του Πρωτοδικείου επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση υψηλών δικαστικών καθηκόντων. Διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα απερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

Το Πρωτοδικείο διορίζει τον γραμματέα του και ~~καθορίζει~~**θεσπίζει** την υπηρεσιακή του κατάσταση.

Το Πρωτοδικείο ~~καταρτίζει~~**θεσπίζει** τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο ². ~~Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.~~**Αποφασίζει μετά από** έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν δεν ορίζει άλλως ο Οργανισμός του Δικαστηρίου, οι διατάξεις ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~ σχετικά με το Δικαστήριο εφαρμόζονται και για το Πρωτοδικείο.

Άρθρο 232 (πρώην άρθρο 225)

1. Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαινεται σε πρώτο βαθμό επί των προσφυγών που αναφέρονται στα [άρθρα 230, 232, 235, 236 και 238], με εξαίρεση αυτές που έχουν ανατεθεί σε δικαιοδοτικό τμήμα και αυτές που ο Οργανισμός επιφυλάσσει στο Δικαστήριο. Ο Οργανισμός μπορεί να προβλέπει ότι το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο και για άλλες κατηγορίες προσφυγών.

Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο δυνάμει της παρούσας παραγράφου υπόκεινται σε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται από τον Οργανισμό.

2. Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων των δικαιοδοτικών τμημάτων τα οποία συνιστώνται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 225Α.]

¹ Το παρόν εδάφιο προβλέπει κανονιστική εξουσία του Δικαστηρίου. Σημειώνεται ότι επί του παρόντος το σχέδιο τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (CONV 571/03) δεν προβλέπει δυνατότητα του Δικαστηρίου να θεσπίζει κανονιστικές πράξεις.

² Βλ. υποσημείωση στο άρθρο 223.

Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο δυνάμει της παρούσας παραγράφου μπορούν κατ' εξαίρεση να επανεξετάζονται από το Δικαστήριο, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται από τον Οργανισμό, εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να θιγεί η ενότητα ή η συνοχή του ~~κοινοτικού~~ δικαίου της Ένωσης.

3. Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προδικαστικών ζητημάτων, τα οποία του υποβάλλονται δυνάμει [του άρθρου 234], σε συγκεκριμένους τομείς που καθορίζονται από τον Οργανισμό.

Όταν το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η υπόθεση συνεπάγεται την έκδοση απόφασης επί αρχής, η οποία ενδέχεται να θίξει την ενότητα ή τη συνοχή του ~~κοινοτικού~~ δικαίου της Ένωσης, δύναται να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο προκειμένου να αποφανθεί επ' αυτής.

Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο επί προδικαστικών θεμάτων, είναι δυνατόν κατ' εξαίρεση να επανεξετάζονται από το Δικαστήριο, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπει ο Οργανισμός, εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να θιγεί η ενότητα ή η συνοχή του ~~κοινοτικού~~ δικαίου της Ένωσης.

Άρθρο 233 (πρώην άρθρο 225 Α)

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Δικαστήριο, ή τη αιτήσει του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή,~~ δύναται να συνιστά δικαιοδοτικά τμήματα για να εκδικάζουν σε πρώτο βαθμό ορισμένες κατηγορίες προσφυγών οι οποίες ασκούνται σε συγκεκριμένους τομείς. **Αποφασίζει ομόφωνα είτε προτάσει της Επιτροπής μετά από διαβούλευση με το Δικαστήριο, είτε αιτήσει του Δικαστηρίου μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

~~Η απόφαση~~ **Το μέτρο**¹ σχετικά με τη σύσταση δικαιοδοτικού τμήματος ορίζει τους κανόνες σχετικά με τη σύνθεση του εν λόγω τμήματος και προσδιορίζει την έκταση των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται.

Οι αποφάσεις των δικαιοδοτικών τμημάτων υπόκεινται σε αναίρεση, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, ή, εάν το προβλέπει ~~η απόφαση~~ **το μέτρο** για τη σύσταση του τμήματος, σε έφεση, η οποία μπορεί να αφορά και πραγματικά περιστατικά, ενώπιον του Πρωτοδικείου.

Τα μέλη των δικαιοδοτικών τμημάτων επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων. Διορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομοφώνως.

¹ Φαίνεται ότι ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται εδώ με γενική έννοια, δεδομένου ότι δεν αντιστοιχεί στον ορισμό της απόφασης που προβλέπεται στο σημερινό άρθρο 249 της συνθήκης ΕΚ (ήτοι πράξη με έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους αποδέκτες). Θα πρέπει να υποδείξει η Συνέλευση εάν επιθυμεί να προβλέψει ειδική πράξη.

Τα δικαιοδοτικά τμήματα ~~καταρτίζουν~~**θεσπίζουν** τον κανονισμό διαδικασίας τους, σε συμφωνία με το Δικαστήριο ¹. ~~Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην~~**Αποφασίζουν μετά από** έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν ~~η απόφαση~~**το μέτρο** για τη σύσταση του τμήματος δεν ορίζει άλλως, οι διατάξεις ~~της παρούσας Συνθήκης~~**του Συντάγματος** σχετικά με το Δικαστήριο και οι διατάξεις του Οργανισμού του Δικαστηρίου εφαρμόζονται και στα δικαιοδοτικά τμήματα.

Άρθρο 234 (πρώην άρθρο 226)

Αν η Επιτροπή κρίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ ~~της παρούσας Συνθήκης~~**του Συντάγματος**, διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί του θέματος, αφού προηγουμένως παρέχει τη δυνατότητα στο κράτος αυτό να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του.

Αν το κράτος δεν συμμορφωθεί με τη γνώμη αυτή εντός της προθεσμίας που του τάσσει η Επιτροπή, δύναται η τελευταία να προσφύγει στο Δικαστήριο.

Άρθρο 235 (πρώην άρθρο 227)

Κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο, αν κρίνει ότι άλλο κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ ~~της παρούσας Συνθήκης~~**του Συντάγματος**.

Πριν ένα κράτος μέλος ασκήσει προσφυγή κατά άλλου κράτους μέλους, επικαλούμενο παράβαση υποχρέωσης εκ ~~της παρούσας Συνθήκης~~**του Συντάγματος**, οφείλει να φέρει το ζήτημα στην Επιτροπή.

Η Επιτροπή διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί του θέματος, αφού προηγουμένως παρέχει τη δυνατότητα στα ενδιαφερόμενα κράτη να προβούν κατ' αντιδικία σε γραπτές ή προφορικές παρατηρήσεις.

Αν η Επιτροπή δεν διατυπώνει γνώμη εντός τριών μηνών από της υποβολής της αιτήσεως, η προσφυγή δύναται να κατατεθεί στο Δικαστήριο και χωρίς τη γνώμη της Επιτροπής.

Άρθρο 236 (πρώην άρθρο 228)

1. Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ ~~της παρούσας Συνθήκης~~**του Συντάγματος**, το κράτος αυτό οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

2. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έλαβε τα προαναφερόμενα μέτρα, συντάσσει, αφού παράσχει σ' αυτό το κράτος τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, αιτιολογημένη γνώμη, διευκρινίζοντας τα σημεία στα οποία το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου.

¹ Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 223.

Εάν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου μέσα στην προθεσμία που όρισε η Επιτροπή, τότε η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο, προσδιορίζοντας ταυτόχρονα το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού ή της χρηματικής ποινής που οφείλει να καταβάλει το κράτος μέλος και το οποίο η Επιτροπή κρίνει κατάλληλο για την περίπτωση.

Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε με την απόφασή του, μπορεί να του επιβάλει την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού ή χρηματικής ποινής.

Η διαδικασία αυτή δεν θίγει [το άρθρο 227].

Άρθρο 237 (πρώην άρθρο 229)

~~Οι κανονισμοί που το ευρωπαϊκό νόμοι εκδίδονται από κοινού από του~~ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ~~οι ευρωπαϊκοί νόμοι/ευρωπαϊκοί κανονισμοί~~¹ ~~από το Συμβούλιο του Συμβουλίου που εκδίδονται~~ βάσει της παρούσας Συνθήκης του **Συντάγματος**, δύνανται να χορηγούν στο Δικαστήριο πλήρη δικαιοδοσία σχετικά με τις κυρώσεις που προβλέπουν.

Άρθρο 238 (πρώην άρθρο 229 Α)

Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας Συνθήκης του **Συντάγματος**, το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~ προτάσει της Επιτροπής και ~~μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~, μπορεί να **θεσπίζει ομόφωνα μέτρα με τα οποία ανατίθεται, στην έκταση που αυτό καθορίζει, να θεσπίζει διατάξεις προκειμένου να ανατεθεί** στο Δικαστήριο η αρμοδιότητα να αποφαινεται επί διαφορών σχετικών με την εφαρμογή των πράξεων οι οποίες εκδίδονται βάσει της παρούσας Συνθήκης του **Συντάγματος** και δημιουργούν κοινοτικούς τίτλους [βιομηχανικής]² ιδιοκτησίας **στο επίπεδο της Ένωσης**. Το Συμβούλιο **αποφασίζει μετά από διαβούλευση, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**. ~~Ο~~ **Συνιστά** στα κράτη μέλη να υιοθετήσουν τις ~~διατάξεις αυτές~~ **μέτρα αυτά** σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες τους.

¹ Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03) το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει είτε νόμους, είτε κανονισμούς, θα ήταν απαραίτητο να προσδιορίσει η Συνέλευση τις περιπτώσεις στις οποίες, στον τομέα που καλύπτεται από αυτό το άρθρο, το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει ένα από τα δύο είδη πράξεων ή και τα δύο (βλ. επεξήγηση στο Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς ως προς τη σημασία της έννοιας αυτής, η οποία φαίνεται περιοριστική, σημειώνεται δε ότι το άρθρο 133 (7) της συνθήκης ΕΚ αναφέρεται στην ευρύτερη έννοια της «πνευματικής ιδιοκτησίας».

Άρθρο 230 (πρώην άρθρο 230) ¹

Το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, από το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΚΤ ², εκτός των συστάσεων και γνώμων και των πράξεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων. ³

Για τον σκοπό αυτό, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται από κράτος μέλος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο και την ΕΚΤ, με σκοπό τη διατήρηση των προνομίων τους.

*Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται με τις ίδιες προϋποθέσεις να ασκεί προσφυγή κατά των **ευρωπαϊκών** αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως **[ευρωπαϊκοί νόμοι]** ⁴, **ευρωπαϊκοί** κανονισμοί ή **ευρωπαϊκές** αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά.*

Οι προσφυγές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποίησεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως.

Άρθρο 240 (πρώην άρθρο 231)

Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, το Δικαστήριο κηρύσσει την προσβαλλομένη πράξη άκυρη.

Ωστόσο, Αν το Δικαστήριο κηρύξει κανονισμό άκυρο, προσδιορίζει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, εκείνα τα αποτελέσματα του ακυρωθέντος κανονισμού ⁵ της ακυρωθείσας πράξης που θεωρούνται ότι διατηρούν την ισχύ τους.

¹ Το άρθρο αυτό αποτελεί το αντικείμενο ειδικής ανάλυσης εκ μέρους του κύκλου συζήτησης για το Δικαστήριο και άρα δεν εξετάζεται εδώ.

² Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 8 όσον αφορά την ορθότητα της χρησιμοποίησης συντομογραφιών στο Σύνταγμα και όσον αφορά εναλλακτικές δυνατότητες.

³ Στο πλαίσιο των συζητήσεων για το Δικαστήριο, η Συνέλευση θα μπορούσε να εξετάσει τη σκοπιμότητα επέκτασης της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου η οποία προβλέπεται στο παρόν άρθρο, με σκοπό να καλυφθούν οι πράξεις που εκδίδονται από τις κοινοτικές υπηρεσίες και άλλα όργανα, και έχουν σκοπό να παραγάγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων. Στο σημερινό στάδιο, αυτή η αρμοδιότητα προβλέπεται από διάφορους κανονισμούς για τη σύσταση υπηρεσιών.

⁴ Σημειώνεται ότι η προσθήκη της λέξης «νόμος» θα συνιστούσε τροποποίηση ουσίας.

⁵ Η υποκατάσταση του όρου «κανονισμός» από τον όρο «πράξη» αποτελεί απαραίτητη προσαρμογή για να εξασφαλισθεί η συμφωνία του εδαφίου αυτού με την νομολογία μέσω της οποίας το Δικαστήριο διατήρησε τα αποτελέσματα πράξεων άλλων εκτός από τους κανονισμούς.

Άρθρο 241 (πρώην άρθρο 232)

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή, κατά παράβαση της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος, παραλείπουν ¹ να αποφασίσουν, τα κράτη μέλη και τα άλλα όργανα της Κοινότητας Ένωσης δύνανται να ασκούν προσφυγή στο Δικαστήριο και να ζητούν τη διαπίστωση της παράβασης αυτής.

Η προσφυγή αυτή είναι παραδεκτή μόνον αν το εν λόγω όργανο κληθεί προηγουμένως να ενεργήσει. Αν αυτό το όργανο δεν λάβει θέση εντός δύο μηνών από την πρόσκληση, η προσφυγή δύναται να ασκηθεί εντός νέας προθεσμίας δύο μηνών.

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υπό τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, δύναται να προσφεύγει στο Δικαστήριο κατά οργάνου της Κοινότητας Ένωσης το οποίο παρέλειψε να του απευθύνει πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, υπό τις αυτές προϋποθέσεις, να εκδικάζει προσφυγές που ασκεί η ΕΚΤ στους τομείς των αρμοδιοτήτων της ή που ασκούνται κατ' αυτής.

Άρθρο 242 (πρώην άρθρο 233)

Το όργανο ή τα όργανα των οποίων η πράξη εκηρύχθη άκυρη ή των οποίων η παράλειψη εκηρύχθη αντίθετη προς την παρούσα Συνθήκη του Συντάγματος, οφείλουν να λαμβάνουν τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει τις υποχρεώσεις που δύνανται να προκύψουν από την εφαρμογή [του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο].

Το παρόν άρθρο ισχύει και για την ΕΚΤ.

Άρθρο 243 (πρώην άρθρο 234)

Το Δικαστήριο αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις :

- α) επί της ερμηνείας της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος,
- β) επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των οργάνων της Κοινότητας Ένωσης και της ΕΚΤ,
- γ) επί της ερμηνείας των καταστατικών των οργανισμών που ιδρύθηκαν με πράξη [του Συμβουλίου], εφόσον το προβλέπουν τα εν λόγω καταστατικά. ²

¹ Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 230 όσον αφορά τη σκοπιμότητα της επέκτασης στις υπηρεσίες και σε άλλους φορείς.

² Μπορεί να διερωτηθεί κανείς ως προς την έκταση αυτού του σημείου γ) εν σχέσει προς το προηγούμενο σημείο. Εν πάσει περιπτώσει, θα πρέπει να προσαρμοσθεί το κείμενο για να ληφθούν υπόψη οι οργανισμοί που ιδρύονται με πράξη που εκδίδεται με συναπόφαση.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, δύναται, αν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

Άρθρο 244 (πρώην άρθρο 235)

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί των διαφορών αποζημιώσεως που προβλέπονται [στο άρθρο 288, δεύτερη παράγραφος].

Άρθρο 245 (πρώην άρθρο 236)

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** και των υπαλλήλων της, εντός των ορίων και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο κανονισμός περί της υπηρεσιακής τους καταστάσεως ή οι οποίες προκύπτουν από το καθεστώς που τους διέπει.

Άρθρο 246 (πρώην άρθρο 237)

Υπό τους όρους των κατωτέρω διατάξεων, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί των διαφορών που αφορούν :

- α) την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κρατών μελών που προκύπτουν από το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας διαθέτει εν προκειμένω τις εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή [από το άρθρο 226],
- β) τις πράξεις του Συμβουλίου των Διοικητών της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· κάθε κράτος μέλος, η Επιτροπή και το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας δύνανται να ασκούν σχετικώς προσφυγή, σύμφωνα με το [άρθρο 230],
- γ) τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· κατά των πράξεων αυτών δύνανται να προσφεύγουν, σύμφωνα με [το άρθρο 230], μόνο κράτη μέλη ή η Επιτροπή και μόνο λόγω παράβασης των τύπων που προβλέπει το άρθρο 21, παράγραφος 2, και παράγραφοι 5 μέχρι και 7 του καταστατικού της Τράπεζας,
- δ) την εκτέλεση εκ μέρους των εθνικών κεντρικών τραπεζών των υποχρεώσεων που απορρέουν από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Το Συμβούλιο της ΕΚΤ διαθέτει, για το σκοπό αυτό, έναντι των εθνικών κεντρικών τραπεζών, τις εξουσίες που διαθέτει η Επιτροπή βάσει [του άρθρου 226] έναντι των κρατών μελών. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι εθνική κεντρική τράπεζα έχει παραβεί υποχρέωσή της εκ ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, η τράπεζα αυτή οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου.

Άρθρο 247 (πρώην άρθρο 238)

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να λαμβάνει αποφάσεις δυνάμει ρήτρας διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, η οποία συνάπτεται από την ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** ή για λογαριασμό της.

Άρθρο 248 (πρώην άρθρο 239)

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ των κρατών μελών, συναφούς με το αντικείμενο ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, αν η διαφορά αυτή του υποβληθεί δυνάμει συμβάσεως διαιτησίας.

Άρθρο 249 (πρώην άρθρο 240)

Εφόσον ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** δεν προβλέπει αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, οι διαφορές στις οποίες η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** είναι διάδικος δεν εξαιρούνται εκ του λόγου αυτού από την αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων.

Άρθρο 250 (πρώην άρθρο 241)

Παρά τη λήξη της προθεσμίας [του άρθρου 230, πέμπτο εδάφιο], κάθε διάδικος μπορεί επ' ευκαιρία διαφοράς που θέτει υπό αμφισβήτηση την ισχύ ~~κανονισμού που έχει εκδοθεί από κοινού από το ευρωπαϊκό νόμου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου~~ και του Συμβουλίου, ή την ισχύ **ευρωπαϊκού νόμου του Συμβουλίου ή ευρωπαϊκού κανονισμού του Συμβουλίου**, της Επιτροπής ή της *EKT*, να επικαλείται το ανεφάρμοστο ~~του κανονισμού αυτού~~ **της πράξης αυτής**, ενώπιον του Δικαστηρίου, για έναν από του λόγους που προβλέπονται [στο άρθρο 230, δεύτερο εδάφιο].

Άρθρο 251 (πρώην άρθρο 242)

Οι προσφυγές στο Δικαστήριο δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο όμως δύναται, αν κρίνει ότι επιβάλλεται από τις περιστάσεις, να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως.

Άρθρο 252 (πρώην άρθρο 243)

Στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιόν του, το Δικαστήριο δύναται να διατάσσει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα.

Άρθρο 253 (πρώην άρθρο 244)

Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι εκτελεστές κατά τους όρους που καθορίζονται [στο άρθρο 256].

Άρθρο 254 (πρώην άρθρο 245)

Ο οργανισμός του Δικαστηρίου ορίζεται σε ~~ιδιαίτερο~~ Πρωτόκολλο.

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, ή κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Δικαστήριο,~~ μπορεί να τροποποιεί τις διατάξεις του Οργανισμού, εξαιρέσει του Τίτλου Ι. **Αποφασίζει ομόφωνα είτε αιτήσει του Δικαστηρίου μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή, είτε αιτήσει της Επιτροπής μετά από διαβούλευση με το Δικαστήριο. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

[ΤΜΗΜΑ 5

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ]

Άρθρο 255 (πρώην άρθρο 246)

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξασφαλίζει τον έλεγχο των λογαριασμών.

Άρθρο 256 (πρώην άρθρο 247)

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από έναν υπήκοο κάθε κράτους μέλους.
2. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει στις χώρες τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή διαθέτουν ειδικά προσόντα για το λειτούργημα αυτό. Οφείλουν να παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας.
3. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου διορίζονται για περίοδο έξι ετών. **Η θητεία τους ανανεώνεται.** Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειονηφία μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,~~ εγκρίνει **με ειδική πλειονηφία** τον κατάλογο των μελών, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλει κάθε κράτος μέλος. ~~Η θητεία των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύναται να ανανεωθεί.~~ **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**¹.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρό ~~τους του Ελεγκτικού Συνεδρίου~~, για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

4. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

¹ Φαίνεται λογικότερο να ρυθμισθεί κατ' αρχάς η διάρκεια και η ανανέωση της θητείας, και κατόπιν η διαδικασία διορισμού.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε ενέργεια ασυμβίβαστη με τα καθήκοντά τους.

5. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τις υποχρεώσεις εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά την αποχώρησή τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων.

6. Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου λήγουν είτε ατομικώς διά παραιτήσεως είτε δι' απαλλαγής εξ αυτών που κηρύσσεται από το Δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7.

Το μέλος που αποχωρεί αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του.

Εκτός της περιπτώσεως της απαλλαγής από τα καθήκοντά τους, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου παραμένουν εν υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

7. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να απαλλάσσονται των καθηκόντων τους ή να κηρύσσονται έκπτωτα του δικαιώματος προς σύνταξη ή άλλων αντ' αυτού ωφελημάτων μόνον αν το Δικαστήριο διαπιστώσει, κατόπιν αιτήσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι έπαυσαν να ανταποκρίνονται προς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους.

8. Το Συμβούλιο ορίζει, με ειδική πλειοψηφία, τους όρους απασχολήσεως, και ιδίως τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου. ~~Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, καθώς~~ κάθε άλλη αποζημίωση που επέχει θέση αμοιβής.

9. Οι επί των δικαστών του Δικαστηρίου εφαρμοζόμενες διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και των ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ¹ ισχύουν και για τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ².

Άρθρο 257 (πρώην άρθρο 248)

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης. Ελέγχει επίσης τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και εξόδων κάθε οργανισμού ιδρυμένου από την ~~Κοινότητα~~ Ένωση, στο βαθμό που η ιδρυτική πράξη δεν αποκλείει τον έλεγχο αυτό.

¹ Θα πρέπει να αλλάξει η ονομασία αυτού του πρωτοκόλλου, μετά από την νέα ονομασία της Ένωσης.

² Επιδιώκοντας την απλούστευση, θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς μήπως θα ήταν καλύτερο η παράγραφος αυτή να τοποθετηθεί απευθείας στο πρωτόκολλο, όπως συμβαίνει για τα μέλη των λοιπών οργάνων.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγχειρίζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση που βεβαιώνει την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων, η οποία δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η δήλωση αυτή είναι δυνατόν να συμπληρώνεται από ειδικές εκτιμήσεις για κάθε σημαντικό τομέα της ~~κοινωνικής~~ δραστηριότητας της Ένωσης.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποιήσεως των εσόδων και εξόδων και εξακριβώνει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, το Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρει ειδικότερα οποιαδήποτε παρατυπία.

Ο έλεγχος των εσόδων διενεργείται βάσει των ποσών που βεβαιώνονται ως οφειλόμενα και των ποσών που πράγματι καταβάλλονται στην ~~Κοινότητα~~ Ένωση.

Ο έλεγχος των εξόδων διενεργείται βάσει των αναληφθεισών υποχρεώσεων και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών.

Οι έλεγχοι αυτοί δύνανται να διενεργούνται προ του κλεισίματος των λογαριασμών του σχετικού οικονομικού έτους.

3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επιτόπου στα άλλα όργανα της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, στις εγκαταστάσεις κάθε οργανισμού που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης και στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους. Τα όργανα αυτά ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο εάν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Τα άλλα όργανα της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, κάθε οργανισμός που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό, και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, αν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, οι αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες, διαβιβάζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μετά από αίτησή του, κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη διαχείριση των εσόδων και εξόδων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, τα δικαιώματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχει η Τράπεζα διέπονται από συμφωνία μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Τράπεζας και της Επιτροπής. Ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για τον έλεγχο των εξόδων και εσόδων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης τα οποία διαχειρίζεται η Τράπεζα.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει ετήσια έκθεση μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στα άλλα όργανα της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης και δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, συνοδευόμενη από τις απαντήσεις των οργάνων αυτών στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται εξ άλλου να υποβάλλει οποτεδήποτε παρατηρήσεις, ιδίως υπό μορφή ειδικών εκθέσεων επί ειδικών ζητημάτων και να γνωμοδοτεί μετά από αίτηση ενός από τα άλλα όργανα της ~~Κοινοτητας Ένωσης~~.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγκρίνει τις ετήσιες ή ειδικές εκθέσεις ή τις γνωμοδοτήσεις του με την πλειοψηφία των μελών του. Μπορεί, ωστόσο, να συνιστά στους κόλπους του τμήματα προκειμένου να εγκρίνουν ορισμένες κατηγορίες εκθέσεων ή γνωμοδοτήσεων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο επικουρεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του. Αποφασίζει μετά από έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΟΡΓΑΝΑ]

Άρθρο 249¹

~~Προς εκπλήρωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με την παρούσα Συνθήκη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από κοινού με το Συμβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή εκδίδουν κανονισμούς και οδηγίες, λαμβάνουν αποφάσεις και διατυπώνουν συστάσεις ή γνώμες.~~

~~Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.~~

~~Η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.~~

~~Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τους αποδέκτες που ορίζει.~~

~~Οι συστάσεις και οι γνώμες δεν δεσμεύουν.~~

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «νομικές πράξεις της Ένωσης» του τίτλου V του μέρους I (άρθρο 24 CONV 571/03).

Άρθρο 258 (πρώην άρθρο 250) ¹

1. Όταν, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, θεσπίζεται πράξη του Συμβουλίου προτάσσει της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την πρόταση αυτή μόνο ομόφωνα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 251, παράγραφοι 4 και 5.
2. Εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει την πρόταση της καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών που οδηγούν στη θέσπιση κοινοτικής πράξης.

Άρθρο 259 (πρώην άρθρο 251) ²

1. Όταν η παρούσα Συνθήκη παραπέμπει στο παρόν άρθρο για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η εξής διαδικασία.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, και αφού λάβει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

- εφόσον εγκρίνει όλες τις τροπολογίες που περιέχονται στη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύναται να εκδώσει την προτεινόμενη πράξη όπως τροποποιήθηκε,
- εφόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν προτείνει τροπολογίες, το Συμβούλιο δύναται να εκδώσει την προτεινόμενη πράξη,
- άλλως υιοθετεί κοινή θέση και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που το οδήγησαν να υιοθετήσει την κοινή του θέση. Η Επιτροπή ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη θέση της.

Εάν, εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο :

- α) εγκρίνει τη κοινή θέση ή δεν έχει λάβει απόφαση, η εν λόγω πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε σύμφωνα με αυτήν την κοινή θέση,
- β) απορρίπτει, με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, την κοινή θέση, η προτεινόμενη πράξη θεωρείται ότι δεν εκδόθηκε,
- γ) προτείνει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν τροπολογίες στην κοινή θέση, το τροποποιημένο κείμενο διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για τις τροπολογίες αυτές.

¹ Το άρθρο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο του μέρους I του Συντάγματος και άρα δεν εξετάζεται εδώ.

² Το άρθρο αυτό θα πρέπει να προσαρμοσθεί ανάλογα με το άρθρο 250 της συνθήκης ΕΚ και με τις συστάσεις της ομάδας ΙΧ «Απλούστευση»· δεν ρυθμίζεται επομένως εδώ.

3. Εάν, εντός τριών μηνών από την παραλαβή των τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο εγκρίνει, με ειδική πλειοψηφία, όλες αυτές τις τροπολογίες, η σχετική πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε με τη μορφή της κοινής θέσης όπως τροποποιήθηκε· το Συμβούλιο, πάντως, αποφασίζει ομόφωνα για τις τροπολογίες για τις οποίες η Επιτροπή έχει εκφέρει αρνητική γνώμη. Εάν το Συμβούλιο δεν εγκρίνει όλες τις τροπολογίες, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, σε συμφωνία με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συγκαλεί εντός έξι εβδομάδων σε συνεδρίαση την επιτροπή συνδιαλλαγής.
4. Η επιτροπή συνδιαλλαγής, που αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει ως αποστολή την επίτευξη συμφωνίας για ένα κοινό σχέδιο, με ειδική πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων τους και με πλειοψηφία των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Για την εκπλήρωση του καθήκοντος αυτού, η επιτροπή συνδιαλλαγής εξετάζει την κοινή θέση με βάση τις τροπολογίες που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
5. Εάν, εντός έξι εβδομάδων από τη σύγκλησή της, η επιτροπή συνδιαλλαγής εγκρίνει κοινό σχέδιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν προθεσμία έξι εβδομάδων έκαστο από την έγκριση για να εκδώσουν τη σχετική πράξη σύμφωνα με το κοινό σχέδιο, με την απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά το Συμβούλιο. Αν δεν υπάρξει η έγκριση ενός από τα δύο όργανα εντός της ως άνω προθεσμίας, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.
6. Αν η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν εγκρίνει κοινό σχέδιο, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.
7. Οι προθεσμίες των τριών μηνών και των έξι εβδομάδων που αναφέρει το παρόν άρθρο παρατείνονται αντίστοιχα κατά ένα μήνα ή κατά δύο εβδομάδες το πολύ, με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

~~Άρθρο 252~~¹

~~Όταν η παρούσα Συνθήκη παραπέμπει στο παρόν άρθρο για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η εξής διαδικασία:~~

- ~~α) Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, προτάσσει της Επιτροπής, και μετά από γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζει μία κοινή θέση.~~
- ~~β) Η κοινή θέση του Συμβουλίου διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνουν πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που οδήγησαν το Συμβούλιο να υιοθετήσει την κοινή θέση καθώς και σχετικά με τη θέση της Επιτροπής.~~

¹ Το άρθρο διαγράφεται, βλέπε την έκθεση της ομάδας εργασίας IX «Απλούστευση», σελίδα 16.

Εάν, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ανακοίνωση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει την κοινή αυτή θέση ή αν δεν λάβει απόφαση μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο εκδίδει οριστικά τη σχετική πράξη σύμφωνα με την κοινή θέση.

- γ) — Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσα στην τρίμηνη προθεσμία του στοιχείου β), μπορεί να προτείνει τροπολογίες της κοινής θέσης του Συμβουλίου, με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται. Μπορεί επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, να απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου. Το αποτέλεσμα των εργασιών διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει σε δεύτερη ανάγνωση μόνο με ομοφωνία.

- δ) — Η Επιτροπή επανεξετάζει, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός, την πρόταση βάσει της οποίας το Συμβούλιο καθόρισε την κοινή του θέση με αφετηρία τις τροπολογίες που έχει προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο, ταυτόχρονα με την επανεξετασθείσα πρότασή της τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις οποίες δεν δέχθηκε, και διατυπώνει τη γνώμη της. Το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει ομόφωνα τις τροπολογίες αυτές.

- ε) — Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, εγκρίνει την επανεξετασθείσα από την Επιτροπή πρόταση.

Το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την επανεξετασθείσα πρόταση της Επιτροπής μόνον ομόφωνα.

- στ) — Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ), δ) και ε), το Συμβούλιο υποχρεούται να αποφασίζει μέσα σε προθεσμία τριών μηνών. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός της προθεσμίας αυτής, θεωρείται ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν εγκρίθηκε.

- ζ) — Οι προθεσμίες που αναφέρονται στα στοιχεία β) και στ) μπορούν να παρατείνονται κατά ένα μήνα το πολύ, με κοινή συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άρθρο 253 ¹

Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, καθώς και οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, πρέπει να αιτιολογούνται και να αναφέρονται στις προτάσεις ή γνώμες που απαιτούνται κατά την παρούσα Συνθήκη.

¹ Το άρθρο διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «κοινές αρχές που διέπουν τις πράξεις της Ένωσης» του τίτλου V του μέρους I (άρθρο 32 CONV 571/03).

Άρθρο 254 ¹

~~1. Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις που εκδίδονται με τη διαδικασία του άρθρου 251, υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.~~

~~2. Οι κανονισμοί του Συμβουλίου και της Επιτροπής, καθώς και οι οδηγίες αυτών των οργάνων που απευθύνονται σε όλα τα κράτη μέλη, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.~~

~~3. Οι άλλες οδηγίες καθώς και οι αποφάσεις, κοινοποιούνται στους αποδέκτες τους και αποκτούν ενέργεια με την κοινοποίησή τους.~~

Άρθρο 260 (πρώην άρθρο 255) ²

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος, έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των αρχών και των προϋποθέσεων που θα καθοριστούν σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Οι γενικές αρχές και τα όρια, εκ λόγων δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν αυτό το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα, καθορίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, εντός διετίας από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

3. Καθένα από τα ανωτέρω αναφερόμενα όργανα εισάγει, στον εσωτερικό του κανονισμό, ειδικές διατάξεις για την πρόσβαση στα δικά του έγγραφα.

Άρθρο 261 (πρώην άρθρο 256)

Οι αποφάσεις **Τα μέτρα** ³ του Συμβουλίου, ή της Επιτροπής ή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ⁴ που επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση εις βάρος προσώπων, εκτός των κρατών, είναι τίτλοι εκτελεστοί.

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «δημοσίευση και έναρξη ισχύος» του τίτλου V του μέρους I (άρθρο 33 CONV 571/03).

² Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να περιληφθεί στο μέρος I του Συντάγματος. βλ. CONV 369/02. Δεν εξετάζεται λοιπόν εδώ. Προτείνεται ωστόσο, να εξετασθεί από τη Συνέλευση η σκοπιμότητα επέκτασης της προβλεπόμενης στο παρόν άρθρο υποχρέωσης στις υπηρεσίες και λοιπούς φορείς. Στο σημερινό στάδιο, προβλέπεται τέτοια υποχρέωση σε ορισμένους κανονισμούς για τη σύσταση υπηρεσιών.

³ Ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται εδώ με τη γενική της έννοια. Προτείνεται λοιπόν να αντικατασταθεί από τον όρο «μέτρα» για να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι θα μπορούσε να καλύπτει άλλα είδη πράξεων.

⁴ Η προσθήκη αυτή επιτρέπει τη διαγραφή του άρθρου 110 (2), τέταρτο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ το οποίο παραπέμπει στο παρόν άρθρο.

Η αναγκαστική εκτέλεση διέπεται από τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας που ισχύει στο κράτος μέλος, στην επικράτεια του οποίου γίνεται. Ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται, μετά έλεγχο της γνησιότητας μόνο του τίτλου, από την εθνική αρχή που ορίζει η κυβέρνηση του κράτους μέλους για το σκοπό αυτόν και την οποία γνωστοποιεί στην Επιτροπή και στο Δικαστήριο.

Ο ενδιαφερόμενος, κατόπιν αιτήσεως του οποίου ετηρήθησαν οι διατυπώσεις αυτές, δύναται να επισπεύσει την αναγκαστική εκτέλεση κατά το εσωτερικό δίκαιο, απευθυνόμενος απευθείας στην αρμόδια αρχή.

Η αναγκαστική εκτέλεση αναστέλλεται μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου. Ο έλεγχος όμως της κανονικότητας των εκτελεστικών μέτρων ανήκει στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων.

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ]¹

Άρθρο 262 (πρώην άρθρο 257)

Συνιστάται Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με συμβουλευτικά καθήκοντα.

Η επιτροπή αυτή συγκροτείται από αντιπροσώπους των διαφόρων συνιστωσών οικονομικής και κοινωνικής φύσεως της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, ιδίως των παραγωγών, των γεωργών, των μεταφορέων, των εργαζομένων, των εμπόρων, των βιοτεχνών, των ελευθερίων επαγγελματιών, των καταναλωτών, και άλλων κατηγοριών γενικού συμφέροντος.

Άρθρο 263 (πρώην άρθρο 258)

Ο αριθμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν υπερβαίνει τα τριακόσια πενήντα.

¹ Προτείνεται να εξετασθεί εάν θα πρέπει να προστεθεί ο όρος «ευρωπαϊκή» σύμφωνα με την ονομασία που χρησιμοποιεί σήμερα η επιτροπή αυτή.

Ο αριθμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής καθορίζεται ως εξής :

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Αυστρία	12
Πορτογαλία	12
Φινλανδία	9
Σουηδία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας Ένωσης.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, καθορίζει **θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τα μέτρα για τον καθορισμό** ~~της~~ των αποζημιώσεων των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Άρθρο 264 (πρώην άρθρο 259)

1.—Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής διορίζονται, ~~βάσει προτάσεως των κρατών μελών~~¹, για περίοδο τεσσάρων ετών. **Η θητεία τους ανανεώνεται.** Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, εγκρίνει **με ειδική πλειοψηφία** τον κατάλογο των μελών, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλει κάθε κράτος μέλος. ~~Η θητεία των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δύναται να ανανεωθεί.~~²

2.—Το Συμβούλιο **αποφασίζει μετά από διαβούλευση με** ~~ζητεί τη γνώμη της~~ Επιτροπής. Δύναται να ζητήσει τη γνώμη των ευρωπαϊκών οργανώσεων των αντιπροσωπευτικών των διαφόρων κλάδων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, οι οποίες ενδιαφέρονται για τη δραστηριότητα της Κοινότητας Ένωσης.

Άρθρο 265 (πρώην άρθρο 260)

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκλέγει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών.

~~Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή καταρτίζει~~ **Θεσπίζει** τον εσωτερικό της κανονισμό.

¹ Η μνεία της πρότασης των κρατών μελών δημιουργεί αλληλεπικάλυψη με την επόμενη φράση.

² Η ομάδα θεωρεί πιο λογικό να ρυθμίζεται πρώτα η διάρκεια και η ανανέωση της θητείας, και μετά η διαδικασία διορισμού.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της αιτήσει του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, ¹ Συμβουλίου ή της Επιτροπής· μπορεί επίσης να συνεδριάσει με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 266 (πρώην άρθρο 261)

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή περιλαμβάνει ειδικευμένα τμήματα για τους κύριους τομείς που προβλέπει ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

Τα ειδικευμένα τμήματα λειτουργούν στο πλαίσιο των γενικών αρμοδιοτήτων της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Δεν δύναται να ζητηθεί η γνώμη των ειδικευμένων τμημάτων ανεξαρτήτως της επιτροπής αυτής.

Στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δύνανται επίσης να συγκροτούνται υποεπιτροπές για την επεξεργασία σχεδίων γνώμων επί ορισμένων ζητημάτων ή τομέων, τα οποία υποβάλλουν στην κρίση της επιτροπής αυτής.

Ο κανονισμός της επιτροπής αυτής καθορίζει τον τρόπο της συνθέσεως και ρυθμίζει την αρμοδιότητα των ειδικευμένων τμημάτων και των υποεπιτροπών.

Άρθρο 267 (πρώην άρθρο 262)

Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις περιπτώσεις που προβλέπει ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**. Σε κάθε άλλη περίπτωση δύνανται να ζητούν τη γνώμη της σε κάθε περίπτωση που το κρίνουν σκόπιμο. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δύναται **επίσης** να λαμβάνει την πρωτοβουλία να διατυπώνει γνώμη στις περιπτώσεις που το θεωρεί σκόπιμο.

Αν **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και η γνώμη του αρμοδίου ειδικευμένου τμήματος, καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται **στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

~~Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.~~²

¹ Η τροποποίηση αυτή, όπως και οι τροποποιήσεις των άρθρων 262, 264 και 265 είναι σκόπιμες προκειμένου να τεθεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε ίση βάση με το Συμβούλιο στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, όπως εισηγείται η έκθεση της ομάδας εργασίας IX «Απλούστευση», CONV 424/02, σελίδα 15.

² Η διαγραφή αυτή αποτελεί συνέπεια των λοιπών τροποποιήσεων του παρόντος άρθρου, βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 260.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ]

Άρθρο 268 (πρώην άρθρο 263)

Συνιστάται επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα, καλούμενη στο εξής «Επιτροπή των Περιφερειών», αποτελούμενη από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, οι οποίοι είτε είναι αιρετά μέλη ενός οργανισμού περιφερειακής διοίκησης ή τοπικής αυτοδιοίκησης είτε είναι πολιτικώς υπεύθυνοι ενώπιον μιας εκλεγμένης συνέλευσης.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών δεν υπερβαίνει τα τριακόσια πενήντα.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών καθορίζεται ως εξής :

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Αυστρία	12
Πορτογαλία	12
Φινλανδία	9
Σουηδία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών, καθώς και ισάριθμοι αναπληρωτές, διορίζονται ~~μετά από προτάσεις των οικείων κρατών μελών~~¹ για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~, εγκρίνει **με ειδική πλειοψηφία** τον κατάλογο των μελών και των αναπληρωτών τους, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλουν **τα αντίστοιχα κράτη μέλη** κάθε κράτος μέλος. Κατά τη λήξη της θητείας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, δυνάμει της οποίας έχουν προταθεί, η θητεία των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών λήγει αυτομάτως και τα μέλη αντικαθίστανται για το υπόλοιπο της εν λόγω θητείας με την ίδια διαδικασία. Κανένα μέλος της Επιτροπής των Περιφερειών δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

¹ Η μνεία της πρότασης των κρατών μελών δημιουργεί αλληλεπικάλυψη με την επόμενη φράση.

Άρθρο 269 (πρώην άρθρο 264)

Η Επιτροπή των Περιφερειών διορίζει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών.

~~Η Επιτροπή των Περιφερειών καταρτίζει~~ **Θεσπίζει** τον εσωτερικό της κανονισμό.

Η Επιτροπή των Περιφερειών συγκαλείται από τον Πρόεδρό της αιτήσει **του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, του Συμβουλίου και της Επιτροπής· μπορεί επίσης να συνεδριάσει με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 270 (πρώην άρθρο 265)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών στις περιπτώσεις που προβλέπονται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** και σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ιδίως εφόσον πρόκειται για διασυνοριακή συνεργασία, και εφόσον τούτο κρίνεται σκόπιμο από το ένα από τα δύο αυτά όργανα.

Εάν **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Επιτροπή των Περιφερειών προθεσμία ενός τουλάχιστον μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη της γνώμης δεν εμποδίζει **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Όταν ζητείται γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής κατ' εφαρμογή του [άρθρου 262], η Επιτροπή των Περιφερειών ενημερώνεται από **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή γι' αυτήν την αίτηση γνώμης. ~~[Η Επιτροπή των Περιφερειών δύναται, εφόσον θεωρεί ότι διακυβεύονται συγκεκριμένα περιφερειακά συμφέροντα, να εκφέρει γνώμη σχετικά με το θέμα.]¹~~

~~Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών.²~~

Η Επιτροπή των Περιφερειών δύναται να εκφέρει γνώμη και με δική της πρωτοβουλία **όταν φρονεί ότι διακυβεύονται συγκεκριμένα περιφερειακά συμφέροντα** στις περιπτώσεις που το κρίνει σκόπιμο.

Η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται **στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.

¹ Προτείνεται να συγχωνευθεί αυτή η φράση με το προτελευταίο εδάφιο του παρόντος άρθρου, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι στο εδάφιο αυτό προβλέπεται ότι η Επιτροπή των Περιφερειών μπορεί να εκφέρει γνώμη και με δική της πρωτοβουλία σε όλες τις περιπτώσεις.

² Η διαγραφή αυτή αποτελεί συνέπεια των υπολοίπων τροποποιήσεων του παρόντος άρθρου, βλ. υποσημείωση του άρθρου 260.

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ]

Άρθρο 271 (πρώην άρθρο 266)

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει νομική προσωπικότητα.

Μέλη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων είναι τα κράτη μέλη.

Το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προσαρτάται ως πρωτόκολλο ~~στην παρούσα Συνθήκη~~. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα, κατόπιν αιτήσεως της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή ή κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων~~, μπορεί να τροποποιήσει τα άρθρα 4, 11 και 12 και το άρθρο 18, παράγραφος 5 του καταστατικού της Τράπεζας. **Αποφασίζει ομόφωνα είτε προτάσει της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή, είτε προτάσει της Επιτροπής μετά από διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

Άρθρο 272 (πρώην άρθρο 267)

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει ως αποστολή να συμβάλλει στην ισόρροπη και απρόσκοπτη ανάπτυξη της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς για το συμφέρον της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** προσφεύγοντας στην κεφαλαιαγορά και στους ιδίους της πόρους. Για το σκοπό αυτόν, χωρίς να επιδιώκει κέρδος, διευκολύνει με την παροχή δανείων και εγγυήσεων τη χρηματοδότηση των κατωτέρω σχεδίων, σε όλους τους τομείς της οικονομίας :

- α) σχεδίων που αποβλέπουν στην αξιοποίηση των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών,
- β) σχεδίων που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό ή στη μετατροπή επιχειρήσεων ή στη δημιουργία νέων δραστηριοτήτων που συνεπάγεται η προοδευτική εγκαθίδρυση της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς και που, λόγω της εκτάσεως ή της φύσεώς τους, δεν δύνανται να καλυφθούν πλήρως από τα διαθέσιμα σε κάθε κράτος μέλος μέσα χρηματοδοτήσεως,
- γ) σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος για περισσότερα κράτη μέλη που, λόγω της εκτάσεως ή της φύσεώς τους, δεν δύνανται να καλυφθούν πλήρως από τα διαθέσιμα σε κάθε κράτος μέλος μέσα χρηματοδοτήσεως.

Η Τράπεζα, κατά την εκτέλεση της αποστολής της, διευκολύνει τη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

[ΤΙΤΛΟΣ II ¹

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ]

Άρθρο 273 (πρώην άρθρο 268) ²

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα της Κοινότητας Ένωσης περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πρέπει να προβλέπονται για κάθε οικονομικό έτος και να εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

Οι διοικητικές δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται τα όργανα βάσει των διατάξεων της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων ³, βαρύνουν τον προϋπολογισμό. Οι λειτουργικές δαπάνες που συνεπάγεται η υλοποίηση των διατάξεων αυτών μπορούν να βαρύνουν τον προϋπολογισμό, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σ' αυτές.

Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ως προς τα έσοδα και τα έξοδα.

Άρθρο 274 (πρώην άρθρο 269)

Ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται στο ακέραιο, υπό την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων της Κοινότητας που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο 275 (πρώην άρθρο 270)

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η δημοσιονομική πειθαρχία, η Επιτροπή δεν προτείνει κοινοτική πράξη, δεν τροποποιεί τις προτάσεις της και δεν λαμβάνει εκτελεστικά μέτρα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, χωρίς να παρέχει τη διαβεβαίωση ότι η πρόταση ή το μέτρο αυτό δύναται να χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια των ιδίων πόρων της Κοινότητας, όπως καθορίζονται στις διατάξεις που έχει θεσπίσει το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 269.

¹ Ορισμένες διατάξεις του τίτλου αυτού θα μπορούσαν να περιληφθούν στο μέρος I του Συντάγματος, βλ. CONV 369/02.

² Τα άρθρα 268 έως 273 θα πρέπει να εξετασθούν από τη Συνέλευση στο πλαίσιο του μέρους I και δεν εξετάζονται επομένως εδώ.

³ Η μνεία αυτή δεν συνάδει με τις τροποποιήσεις που επέφερε στη συνθήκη ΕΕ η συνθήκη του Άμστερνταμ· η ορθή διατύπωση είναι «διατάξεις για την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις».

Άρθρο 276 (πρώην άρθρο 271)

Τα εγγεγραμμένα στον προϋπολογισμό έξοδα εγκρίνονται για τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, εκτός αντιθέτων διατάξεων του κανονισμού που εκδίδεται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279].

Με εξαίρεση τις πιστώσεις οι οποίες αφορούν τα έξοδα υπαλληλικού προσωπικού, οι πιστώσεις οι οποίες παραμένουν αχρησιμοποίητες στο τέλος του οικονομικού έτους είναι δυνατό να μεταφερθούν μόνο στο επόμενο οικονομικό έτος, κατά τους όρους που καθορίζονται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279].

Οι πιστώσεις εξειδικεύονται κατά κεφάλαια, στα οποία περιλαμβάνονται τα έξοδα αναλόγως της φύσεως ή του προορισμού τους. Τα κεφάλαια υποδιαιρούνται εφόσον είναι αναγκαίο, συμφώνως προς τον κανονισμό που εκδίδεται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279].

Τα έξοδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου, της Επιτροπής και του Δικαστηρίου αποτελούν αντικείμενο χωριστών τμημάτων του προϋπολογισμού, με την επιφύλαξη ειδικού καθεστώτος για ορισμένα κοινά έξοδα.

Άρθρο 277 (πρώην άρθρο 272)

- 1. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου.*
- 2. Κάθε όργανο της Κοινότητας καταρτίζει προ της 1ης Ιουλίου κατάσταση των προβλεπομένων εξόδων του. Η Επιτροπή συγκεντρώνει τις καταστάσεις αυτές σε προσχέδιο προϋπολογισμού. Επισυνάπτει γνώμη η οποία δύναται να περιέχει αποκλίνοσες προβλέψεις.*

Το προσχέδιο αυτό περιλαμβάνει πρόβλεψη των εσόδων και των εξόδων.

- 3. Η Επιτροπή καταθέτει το προσχέδιο προϋπολογισμού στο Συμβούλιο το αργότερο την 1η Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του έτους της εκτελέσεως του προϋπολογισμού.*

Αν το Συμβούλιο προτίθεται να παρεκκλίνει από το προσχέδιο, λαμβάνει τη γνώμη της Επιτροπής και, κατά περίπτωση, των άλλων ενδιαφερομένων οργάνων.

Το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, καταρτίζει το σχέδιο προϋπολογισμού και το διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

- 4. Το σχέδιο προϋπολογισμού κατατίθεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το αργότερο την 5η Οκτωβρίου του έτους που προηγείται του έτους της εκτελέσεως του προϋπολογισμού.*

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει το δικαίωμα να τροποποιεί με την πλειοψηφία των μελών του το σχέδιο προϋπολογισμού και να προτείνει στο Συμβούλιο, με απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων, τροπολογίες στο σχέδιο προϋπολογισμού, ως προς τα έξοδα τα οποία υποχρεωτικώς απορρέουν από τη Συνθήκη ή από τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής.

Αν εντός σαράντα πέντε ημερών μετά την κατάθεση του σχεδίου προϋπολογισμού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δώσει την έγκρισή του, ο προϋπολογισμός καθίσταται οριστικός. Αν εντός της προθεσμίας αυτής το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν τροποποιήσει το σχέδιο προϋπολογισμού ούτε προτείνει τροπολογίες στο σχέδιο αυτό, ο προϋπολογισμός θεωρείται οριστικώς εγκεκριθείς.

Αν εντός της προθεσμίας αυτής το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιφέρει τροποποιήσεις ή προτείνει τροπολογίες, το σχέδιο προϋπολογισμού, όπως τροποποιήθηκε ή συνοδευόμενο από τις προτάσεις τροπολογιών διαβιβάζεται στο Συμβούλιο.

5. Το Συμβούλιο, αφού συζητήσει το σχέδιο του προϋπολογισμού με την Επιτροπή και, κατά περίπτωση, με τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα, αποφαινεται υπό τους κατωτέρω όρους :

- α) δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλλει κάθε μία από τις τροποποιήσεις που επέφερε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,*
- β) όσον αφορά τις προτάσεις τροπολογιών :*
 - αν τροπολογία προτεινόμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του συνολικού ποσού των εξόδων ενός οργάνου, ιδίως επειδή η αύξηση των εξόδων που θα επέφερε αντισταθμίζεται ειδικώς από μία ή περισσότερες προτεινόμενες τροπολογίες, οι οποίες συνεπάγονται αντίστοιχη μείωση των εξόδων, το Συμβούλιο δύναται με ειδική πλειοψηφία να απορρίψει αυτή την πρόταση τροπολογίας. Ελλείψει απορριπτικής αποφάσεως, η πρόταση τροπολογίας γίνεται δεκτή,*
 - αν τροπολογία προτεινόμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του συνολικού ποσού των εξόδων ενός οργάνου, το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να δεχθεί αυτή την πρόταση τροπολογίας. Ελλείψει αποφάσεως περί αποδοχής, η πρόταση τροπολογίας απορρίπτεται,*
 - αν, κατ' εφαρμογή των διατάξεων ενός από τα ανωτέρω δύο εδάφια, το Συμβούλιο απορρίψει μία πρόταση τροπολογίας, δύναται με ειδική πλειοψηφία είτε να διατηρήσει το ποσό των εξόδων που αναγράφεται στο σχέδιο του προϋπολογισμού είτε να ορίσει άλλο ποσό.*

Το σχέδιο προϋπολογισμού μεταβάλλεται σύμφωνα με τις προτάσεις τροπολογιών που γίνονται δεκτές από το Συμβούλιο.

Αν, εντός δεκαπέντε ημερών από τη γνωστοποίηση του σχεδίου προϋπολογισμού, το Συμβούλιο δεν μεταβάλει καμία από τις τροποποιήσεις που επέφερε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεχθεί τις προτάσεις τροπολογιών που του υπεβλήθησαν από αυτό, ο προϋπολογισμός θεωρείται ως οριστικώς εγκριθείς. Το Συμβούλιο πληροφορεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι δεν μετέβαλε καμία από τις τροποποιήσεις του και ότι οι προτάσεις τροπολογιών έγιναν δεκτές.

Αν, εντός της προθεσμίας αυτής το Συμβούλιο μεταβάλει μία ή περισσότερες από τις τροποποιήσεις που επέφερε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή αν απορρίψει ή μεταβάλει τις προτάσεις τροπολογιών που υπεβλήθησαν από αυτό, το τροποποιημένο σχέδιο προϋπολογισμού διαβιβάζεται εκ νέου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο γνωστοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το αποτέλεσμα των συσκέψεών του.

6. Εντός δεκαπέντε ημερών από τη γνωστοποίηση του σχεδίου προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πληροφορούμενο περί της συνεχείας που εδόθη στις προτεινόμενες τροπολογίες του δύναται, με πλειοψηφία των μελών του και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων, να τροποποιήσει ή να απορρίψει τις μεταβολές που επέφερε το Συμβούλιο στις τροποποιήσεις του και εγκρίνει κατά συνέπεια τον προϋπολογισμό. Αν εντός αυτής της προθεσμίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν λάβει απόφαση, ο προϋπολογισμός θεωρείται οριστικώς εγκριθείς.

7. Όταν περατωθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διαπιστώνει ότι ο προϋπολογισμός έχει οριστικώς εγκριθεί.

8. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται, αν συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι, με την πλειοψηφία των μελών του και των δύο τρίτων των ψηφισάντων, να απορρίψει το σχέδιο του προϋπολογισμού και να ζητήσει να του υποβληθεί νέο σχέδιο.

9. Για το σύνολο των εξόδων που δεν απορρέουν υποχρεωτικώς από τη Συνθήκη ή από τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής, ορίζεται κατ' έτος ανώτατο ποσοστό αυξήσεως σε σχέση προς τα έξοδα της αυτής φύσεως του τρέχοντος οικονομικού έτους.

Η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής, ορίζει αυτό το ανώτατο ποσοστό το οποίο προκύπτει :

- από την εξέλιξη του μεγέθους του ακαθαρίστου εθνικού προϊόντος εντός της Κοινότητας,
- από τη μέση διακύμανση των προϋπολογισμών των κρατών μελών,

και

- από την εξέλιξη του κόστους ζωής κατά τη διάρκεια του τελευταίου οικονομικού έτους.

Το ανώτατο ποσοστό γνωστοποιείται προ της 1ης Μαΐου σε όλα τα όργανα της Κοινότητας. Τα όργανα της Κοινότητας υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς αυτό κατά τη διαδικασία του προϋπολογισμού με την επιφύλαξη των διατάξεων του τέταρτου και του πέμπτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Αν, για τα έξοδα που δεν απορρέουν υποχρεωτικώς από τη Συνθήκη ή από τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής, το ποσοστό αυξήσεως που προκύπτει από το σχέδιο προϋπολογισμού το οποίο καταρτίζεται από το Συμβούλιο είναι ανώτερο από το ήμισυ του ανωτάτου ποσοστού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται, κατά την άσκηση του δικαιώματός του τροποποίησεως, να αυξήσει περαιτέρω το συνολικό ποσό των σχετικών εξόδων εντός του ορίου του ημίσεος του ανωτάτου ποσοστού.

Όταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θεωρούν ότι οι δραστηριότητες των Κοινοτήτων καθιστούν αναγκαία την υπέρβαση του ποσοστού που καθορίζεται κατά τη διαδικασία της παρούσας παραγράφου, είναι δυνατό να ορισθεί νέο ποσοστό κατόπιν συμφωνίας μεταξύ του Συμβουλίου, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων.

10. Κάθε όργανο ασκεί τις εξουσίες που του παρέχονται από το παρόν άρθρο σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης και των πράξεων που εκδίδονται δυνάμει αυτής, ιδίως όσον αφορά τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων και την ισοσκέλιση εσόδων και εξόδων.

Άρθρο 278 (πρώην άρθρο 273)

Αν στην αρχή ενός οικονομικού έτους ο προϋπολογισμός δεν έχει ακόμη ψηφισθεί, τα έξοδα δύνανται να πραγματοποιούνται μηνιαίως κατά κεφάλαιο ή κατ' άλλη υποδιαίρεση, κατά τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται εις εκτέλεση του άρθρου 279 εντός των ορίων του ενός δωδεκάτου των πιστώσεων του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, χωρίς το μέτρο αυτό να έχει ως αποτέλεσμα να τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής πιστώσεις που υπερβαίνουν το ένα δωδέκατο εκείνων που προβλέπονται στο σχέδιο του υπό κατάρτιση προϋπολογισμού.

Το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, και με την επιφύλαξη της τηρήσεως των άλλων όρων που ορίζονται στην παράγραφο 1, δύναται να εγκρίνει έξοδα που υπερβαίνουν το ένα δωδέκατο.

Αν η απόφαση αυτή αφορά άλλα έξοδα που δεν απορρέουν υποχρεωτικώς από τη Συνθήκη ή τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής, το Συμβούλιο τη διαβιβάζει αμέσως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Εντός τριάντα ημερών το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται, με την πλειοψηφία των μελών του και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων, να λάβει διαφορετική απόφαση ως προς τα έξοδα αυτά, όσον αφορά το τμήμα που υπερβαίνει το δωδέκατο το αναφερόμενο στην πρώτη παράγραφο. Το μέρος αυτό της αποφάσεως του Συμβουλίου αναστέλλεται μέχρις ότου αποφασίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αν εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν λάβει διαφορετική απόφαση από το Συμβούλιο, η απόφασή του θεωρείται οριστικώς ληφθείσα.

Οι αποφάσεις που αναφέρονται στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο προβλέπουν τα αναγκαία μέτρα σχετικά με τους πόρους για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 279 (πρώην άρθρο 274)

Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με **τους ευρωπαϊκούς νόμους/ευρωπαϊκούς κανονισμούς** ~~τις διατάξεις του κανονισμού~~ που εκδίδονται σε εκτέλεση [του άρθρου 279], με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

~~Ο κανονισμός~~ **Ο ευρωπαϊκός νόμος/ευρωπαϊκός κανονισμός** προβλέπει τον ειδικό τρόπο κατά τον οποίο κάθε όργανο συμμετέχει στην εκτέλεση των ιδίων δαπανών.

Η Επιτροπή δύναται να προβαίνει, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις **του ευρωπαϊκού νόμου/ευρωπαϊκού κανονισμού** ~~του κανονισμού~~ που εκδίδεται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279], σε μεταφορές πιστώσεων του προϋπολογισμού είτε από κεφάλαιο σε κεφάλαιο είτε από υποδιαίρεση σε υποδιαίρεση.

Άρθρο 280 (πρώην άρθρο 275)

Η Επιτροπή καταθέτει κατ' έτος στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο** και το ~~Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~ τους λογαριασμούς του διαρρέυσαντος οικονομικού έτους, που αναφέρονται στην εκτέλεση του προϋπολογισμού. Η Επιτροπή τους γνωστοποιεί επίσης ένα δημοσιονομικό ισολογισμό περί του ενεργητικού και του παθητικού της **Ένωσης**.

Άρθρο 281 (πρώην άρθρο 276)

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για το σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και τον δημοσιονομικό ισολογισμό, που αναφέρονται [στο άρθρο 275], την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη δήλωση βεβαίωσης που αναφέρεται [στο άρθρο 248, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο], καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις του.
 2. Προτού απαλλάξει την Επιτροπή, ή για οποιονδήποτε άλλο σκοπό που εντάσσεται στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών της σε θέματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει να ακούσει την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών ή τη λειτουργία των συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου. Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αιτήσει του, κάθε αναγκαία πληροφορία.
 3. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις που συνοδεύουν τις αποφάσεις απαλλαγής και οι άλλες παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών, καθώς και τα σχόλια που συνοδεύουν τις συστάσεις απαλλαγής που διατυπώνει το Συμβούλιο.
- Μετά από αίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση για τα μέτρα που έχουν ληφθεί με βάση αυτές τις παρατηρήσεις και σχόλια, και ιδίως σχετικά με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στις υπηρεσίες οι οποίες έχουν αναλάβει την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Οι εκθέσεις αυτές διαβιβάζονται επίσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 282 (πρώην άρθρο 277)

Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται σε ~~λογιστικές μονάδες που καθορίζονται κατά τις διατάξεις του κανονισμού, ο οποίος εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 279 ευρώ.~~

Άρθρο 283 (πρώην άρθρο 278)

Η Επιτροπή δύναται, με την επιφύλαξη ότι πληροφορεί σχετικά τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερομένων κρατών μελών, να μεταφέρει στο νόμισμα ενός κράτους μέλους, τα στοιχεία ενεργητικού που κατέχει στο νόμισμα ενός άλλου κράτους μέλους, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για τη χρησιμοποίησή τους για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**. Η Επιτροπή αποφεύγει, κατά το δυνατό, να προβαίνει σε τέτοιες μεταφορές, αν κατέχει στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα ή ρευστοποιήσιμα στο νόμισμα που χρειάζεται.

Η Επιτροπή επικοινωνεί με κάθε κράτος μέλος μέσω της αρχής την οποία αυτό ορίζει. Κατά την εκτέλεση των δημοσιονομικών πράξεων, προσφεύγει στην εκδοτική τράπεζα του ενδιαφερομένου κράτους μέλους ή σε άλλον εξουσιοδοτημένο από αυτό οικονομικό οργανισμό.

Άρθρο 284 (πρώην άρθρο 279)

1. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, προτάσει της Επιτροπής ~~και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου~~:

- α) εκδίδει τους **ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς νόμους/ευρωπαϊκούς** δημοσιονομικούς κανονισμούς ¹που ρυθμίζουν ιδίως τη διαδικασία σχετικά με την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την απόδοση και εξέλεξη των λογαριασμών,
- β) ορίζει τους κανόνες και οργανώνει τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσιονομικών ελεγκτών, των διατακτών και των υπολόγων.

Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα και, από 1ης Ιανουαρίου 2007, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, ~~προτάσει της Επιτροπής και~~ **Αποφασίζει** μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ~~γνώμη του~~ **με το** Ελεγκτικό Συνέδριο.

2. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, προτάσει της Επιτροπής ~~και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου~~, **θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα τα οποία καθορίζει καθορίζουν** τους τρόπους και τη διαδικασία κατά τα οποία τα έσοδα του προϋπολογισμού που προβλέπονται από τη ρύθμιση περί ιδίων πόρων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής ~~και προσδιορίζει καθώς και~~ τα εφαρμοστέα μέτρα προς αντιμετώπιση, εφόσον είναι ανάγκη, των ταμειακών αναγκών. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με το Ελεγκτικό Συνέδριο.**

Άρθρο 285 (πρώην άρθρο 280)

1. Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη καταπολεμούν την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**, λαμβάνοντας σύμφωνα με το παρόν άρθρο μέτρα τα οποία θα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και θα προσφέρουν αποτελεσματική προστασία στα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** με εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των ιδίων οικονομικών συμφερόντων.

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03) να εκδίδει είτε νόμους, είτε κανονισμούς, θα πρέπει να προσδιορισθούν από τη Συνέλευση οι περιπτώσεις στις οποίες, στον τομέα που καλύπτεται από αυτό το άρθρο, το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει το ένα ή το άλλο είδος πράξης ή και τα δύο (βλ. επεξήγηση στο Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

3. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος, τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας Ένωσης κατά της απάτης. Για το σκοπό αυτό, διοργανώνουν μαζί με την Επιτροπή, στενή και τακτική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251, και μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο, θεσπίζει λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα στους τομείς της πρόληψης και της καταπολέμησης της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας Ένωσης με σκοπό την παροχή αποτελεσματικής και ισοδύναμης προστασίας στα κράτη μέλη. Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν την εφαρμογή του εθνικού ποινικού δικαίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.

5. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, υποβάλλει κατ'έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τα μέτρα και τις διατάξεις που θεσπίστηκαν και ελήφθησαν κατ'εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

[ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ]¹

Άρθρο 286 (πρώην άρθρο 11) ²

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία σε τομέα που εμπίπτει στην παρούσα Συνθήκη απευθύνουν αίτηση στην Επιτροπή, η οποία μπορεί να υποβάλει στο Συμβούλιο σχετική πρόταση. Εάν η Επιτροπή δεν υποβάλει πρόταση, ανακοινώνει τους λόγους στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 εξουσιοδότηση για την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας παρέχεται, τηρουμένων των άρθρων 43 έως 45 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Όταν η ενισχυμένη συνεργασία αφορά τομέα που υπάγεται στη διαδικασία του άρθρου 251 της παρούσας Συνθήκης, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κάθε μέλος του Συμβουλίου μπορεί να ζητεί την υποβολή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Μετά την υποβολή του θέματος, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

3. Οι πράξεις και οι αποφάσεις οι οποίες απαιτούνται για την εφαρμογή των δράσεων ενισχυμένης συνεργασίας υπόκεινται στις οικείες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης, εκτός αν άλλως ορίζεται στο παρόν άρθρο και στα άρθρα 43 έως 45 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

¹ Πρόταση νέου τίτλου ο οποίος δεν περιλαμβανόταν στη δομή της 28ης Οκτωβρίου 2002.

² Τα άρθρα 11 και 11Α θα εξετασθούν από τη Συνέλευση.

Άρθρο 287 (πρώην άρθρο 11 Α)

Κάθε κράτος μέλος το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει σε ενισχυμένη συνεργασία, η οποία καθιερώνεται βάσει του άρθρου 11, κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, η οποία διαβιβάζει γνώμη στο Συμβούλιο, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Η Επιτροπή αποφασίζει για το θέμα αυτό καθώς και για ενδεχόμενες ειδικές διατάξεις που τυχόν κρίνει αναγκαίες, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης.

Άρθρο 288 (πρώην άρθρο 282)

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη δυνατή νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται από τις εθνικές νομοθεσίες στα νομικά πρόσωπα· δύναται ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου. Προς το σκοπό αυτόν η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** αντιπροσωπεύεται από την Επιτροπή.

Άρθρο 289 (πρώην άρθρο 283)

Το Συμβούλιο εκδίδει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής ~~και μετά από διαβούλευση με τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα~~ **εκδίδει με ειδική πλειοψηφία**, τον κανονισμό περί της υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων ~~των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της Ένωσης~~ και το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού ~~των Κοινοτήτων αυτών της Ένωσης~~. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα.**

Άρθρο 290 (πρώην άρθρο 284)

Για να εκπληρώσει τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί, η Επιτροπή δύναται να συλλέγει κάθε πληροφορία και να προβαίνει σε όλους τους αναγκαίους ελέγχους εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Συμβούλιο κατά ~~τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης το~~ **Σύνταγμα**.

Άρθρο 291 (πρώην άρθρο 285)

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 του Πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας** σύμφωνα με τη **νομοθετική** διαδικασία ~~των άρθρων 251,~~ **θεσπίζουν** μέτρα για την εκπόνηση στατιστικών εφόσον τούτο απαιτείται για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

2. Η εκπόνηση των στατιστικών χαρακτηρίζεται από αμεροληψία, αξιοπιστία, αντικειμενικότητα, επιστημονική ανεξαρτησία, σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας και στατιστικό απόρρητο, ενώ δεν επιβάλλει υπέρογκες επιβαρύνσεις στους οικονομικούς παράγοντες.

Άρθρο 292 (πρώην άρθρο 286) ¹

1. Από την 1η Ιανουαρίου 1999, **Οι κοινοτικές πράξεις της Ένωσης** για την προστασία του ατόμου όσον αφορά την επεξεργασία και την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζονται στα όργανα και οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί από την παρούσα **Συνθήκη το Σύνταγμα** ή βάσει αυτής αυτού.

2. ~~Πριν από την ημερομηνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251, συνιστά θεσπίζουν μέτρα για τη σύσταση ενός ανεξάρτητου εποπτικού οργάνου υπεύθυνου για την παρακολούθηση της εφαρμογής αυτών των κοινοτικών πράξεων που προβλέπονται στη παράγραφο 1 στα όργανα και οργανισμούς της Κοινότητας Ένωσης, και θεσπίζει καθώς και όποια άλλα κατάλληλα σχετικά μέτρα.~~

Άρθρο 293 (πρώην άρθρο 287) ²

Τα μέλη των οργάνων της **Κοινότητας Ένωσης**, τα μέλη των επιτροπών καθώς και οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό της **Κοινότητας Ένωσης** οφείλουν, και μετά τη λήξη της υπηρεσιακής τους σχέσεως, να μη μεταδίδουν πληροφορίες που αποτελούν εκ φύσεως επαγγελματικά απόρρητα, ιδίως πληροφορίες σχετικές με επιχειρήσεις που αφορούν τις εμπορικές τους σχέσεις και τα κοστολογικά τους στοιχεία.

Άρθρο 294 (πρώην άρθρο 288)

Η συμβατική ευθύνη της **Κοινότητας Ένωσης** διέπεται από το δίκαιο που εφαρμόζεται στη σχετική σύμβαση.

Στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, η **Κοινότητα Ένωση** ³ υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις στις ζημίες που προξενεί η ΕΚΤ ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Η προσωπική ευθύνη των υπαλλήλων έναντι της **Κοινότητας Ένωσης** διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού περί της υπηρεσιακής τους καταστάσεως ή του καθεστώτος που τους διέπει.

¹ Σημειώνεται ότι η εξαφάνιση των πυλώνων θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα, πλην ειδικών διατάξεων, επέκταση του πεδίου εφαρμογής αυτής της διάταξης στα θέματα που σήμερα υπάγονται στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα.

² Θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς ως προς τη σκοπιμότητα επέκτασης της προβλεπόμενης στο παρόν άρθρο υποχρέωσης στις υπηρεσίες και στους λοιπούς φορείς, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την ενδεχόμενη επέκταση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο άρθρο 255 της συνθήκης ΕΚ.

³ Σημειώνεται ότι η αντικατάσταση του όρου «Κοινότητα» από τον όρο «Ένωση» θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα, πλην ειδικών διατάξεων, επέκταση του πεδίου εφαρμογής αυτού του άρθρου (εξωσυμβατική ευθύνη) στα θέματα που σήμερα υπάγονται στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα.

Άρθρο 295 (πρώην άρθρο 289)

Η έδρα των οργάνων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** ορίζεται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών.

Άρθρο 296 (πρώην άρθρο 290)

Το Συμβούλιο **θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα για τον καθορισμό του** γλωσσικού καθεστώτος των οργάνων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** ~~ορίζεται από το Συμβούλιο ομοφώνως, με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπονται από τον~~ του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

Άρθρο 297 (πρώην άρθρο 291)

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** απολαύει, στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται στο Πρωτόκολλο της 8ης Απριλίου 1965 περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ¹. Το αυτό ισχύει και για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ~~το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.~~

Άρθρο 298 (πρώην άρθρο 292) ²

Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μη ρυθμίζουν διαφορές σχετικές με την ερμηνεία ή την εφαρμογή ~~της παρούσας Συνθήκης~~ του **Συντάγματος** κατά τρόπο διάφορο από εκείνον που ~~το ίδιο προβλέπει η Συνθήκη.~~

Άρθρο 299 (πρώην άρθρο 307)

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών αφενός και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών αφετέρου, δεν θίγονται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα.**

Κατά το μέτρο που οι συμβάσεις αυτές δεν συμβιβάζονται με ~~την παρούσα συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**, το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προσφεύγουν σε όλα τα πρόσφορα μέσα, για να άρουν τα διαπιστωθέντα ασυμβίβαστα. Εν ανάγκη τα κράτη μέλη παρέχουν προς το σκοπό αυτό αμοιβαία συνδρομή και υιοθετούν, κατά περίπτωση, κοινή στάση.

¹ Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 247 (αλλαγή της ονομασίας του πρωτοκόλλου).

² Σημειώνεται ότι η εξάλειψη των πυλώνων θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα, πλην ειδικών διατάξεων, επέκταση του πεδίου εφαρμογής αυτής της διάταξης στα θέματα που σήμερα υπάγονται στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα.

Κατά την εφαρμογή των συμβάσεων που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι τα πλεονεκτήματα που παραχωρεί με **το Σύνταγμα την παρούσα Συνθήκη** κάθε κράτος μέλος αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ιδρύσεως της **Κοινότητας Ένωσης** και επομένως είναι αδιαχωρίστως συνδεδεμένα με τη σύσταση κοινών οργάνων, τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σ' αυτά και την παραχώρηση των ιδίων πλεονεκτημάτων από όλα τα άλλα κράτη μέλη.

* * *

**Διατάξεις των συνθηκών ΕΚ και ΕΕ οι οποίες
δεν ευρίσκονται στο μέρος II
του σχεδίου Συντάγματος**

*Θα τοποθετηθούν είτε στο μέρος I, είτε στο μέρος III
(γενικές και τελικές διατάξεις)¹*

¹

Προς υπόμνηση, μερικά άρθρα φέρουν διαγραφή είτε διότι αποτελούν το αντικείμενο σχεδίων άρθρων που πρότεινε το Προεδρείο, είτε διότι δεν είναι πλέον επίκαιρα. Τα άρθρα που περιλαμβάνονται με πλάγια στοιχεία είναι όσα αποτελούν ή θα αποτελέσουν το αντικείμενο εξέτασης επί της ουσίας από τη Συνέλευση (βλ. παράρτημα I της έκθεσης).

[Διατάξεις εκ της συνθήκης ΕΚ]

Άρθρο 1¹

~~Δια της παρούσας Συνθήκης τα ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ιδρύουν μεταξύ τους μία ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.~~

Άρθρο 2

~~Η Κοινότητα έχει ως αποστολή, με τη δημιουργία κοινής αγοράς, οικονομικής και νομισματικής ένωσης και με την εφαρμογή των κοινών πολιτικών ή δράσεων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, να προάγει στο σύνολο της Κοινότητας την αρμονική, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, αειφόρο, μη πληθωριστική ανάπτυξη, υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ κρατών μελών.~~

Άρθρο 3

~~1. — Για τους σκοπούς του άρθρου 2, η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει, σύμφωνα με τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η παρούσα Συνθήκη:~~

- ~~α) — την απαγόρευση, μεταξύ των κρατών μελών, των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή εμπορευμάτων, καθώς και όλων των άλλων μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος,~~
- ~~β) — μια κοινή εμπορική πολιτική,~~
- ~~γ) — μια εσωτερική αγορά την οποία θα χαρακτηρίζει η εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, μεταξύ των κρατών μελών,~~
- ~~δ) — μέτρα σχετικά με την είσοδο και την κυκλοφορία των προσώπων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Τίτλου IV,~~
- ~~ε) — μια κοινή πολιτική στον τομέα της γεωργίας και της αλιείας,~~

¹ Τα άρθρα 1, 2 και 3(1) διαγράφονται και αντικαθίστανται από σχέδια άρθρων (ίδρυση, αξίες και στόχοι της Ένωσης), του μέρους I (άρθρα 1, 2 και 3 CONV 528/03).

- στ) ~~— μια κοινή πολιτική στον τομέα των μεταφορών,~~
- ζ) ~~— ένα καθεστώς που εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό μέσα στην εσωτερική αγορά,~~
- η) ~~— την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών στο βαθμό που απαιτείται για τη λειτουργία της κοινής αγοράς,~~
- θ) ~~— την προαγωγή του συντονισμού μεταξύ των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους με την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση,~~
- ι) ~~— μια πολιτική στον κοινωνικό τομέα, η οποία περιλαμβάνει ένα Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,~~
- κ) ~~— την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής,~~
- λ) ~~— μια πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος,~~
- μ) ~~— την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της Κοινότητας,~~
- ν) ~~— την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης,~~
- ξ) ~~— την ενθάρρυνση της δημιουργίας και της ανάπτυξης διευρωπαϊκών δικτύων,~~
- ο) ~~— συμβολή στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας,~~
- π) ~~— συμβολή σε μία παιδεία και κατάρτιση υψηλού επιπέδου, καθώς και στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών,~~
- ρ) ~~— μια πολιτική στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη,~~
- σ) ~~— τη σύνδεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, με σκοπό την αύξηση των συναλλαγών και την προώθηση με κοινή προσπάθεια της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης,~~
- τ) ~~— συμβολή στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών,~~
- υ) ~~— μέτρα στους τομείς της ενέργειας, της πολιτικής άμυνας και του τουρισμού.~~

2. [...] ¹

Άρθρο 5 ²

Η Κοινότητα δρα μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που της αναθέτει και των στόχων που της ορίζει η παρούσα Συνθήκη.

¹ Η παράγραφος αυτή περιλαμβάνεται παραπάνω στις «κοινές διατάξεις» στην αρχή της συμπληρωματικής εκδοχής.

² Το άρθρο 5 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «θεμελιώδεις αρχές» του μέρους I (άρθρο 8 CONV 528/03).

~~Στους τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Κοινότητα δρα σύμφωνα με την αρχή επικουρικότητας, μόνον εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο.~~

~~Η δράση της Κοινότητας δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της παρούσας Συνθήκης.~~

Άρθρο 7¹

1. Η πραγματοποίηση του έργου που έχει ανατεθεί στην Κοινότητα εξασφαλίζεται από :

- ένα ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,*
- ένα ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,*
- μία ΕΠΙΤΡΟΠΗ,*
- ένα ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,*
- ένα ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ.*

Κάθε όργανο ενεργεί εντός των ορίων των εξουσιών που του παρέχονται από την παρούσα Συνθήκη.

2. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή επικουρούνται από μία Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και από μία Επιτροπή των Περιφερειών που ασκούν συμβουλευτικά καθήκοντα.

Άρθρο 8²

Ιδρύεται, με τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα Συνθήκη, ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, εφεξής καλούμενο «ΕΣΚΤ», και μία Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εφεξής καλούμενη «ΕΚΤ», που δρουν μέσα στα όρια των εξουσιών που τους ανατίθενται από την παρούσα Συνθήκη και το προσαρτημένο σ' αυτήν καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, το οποίο εφεξής καλείται «καταστατικό του ΕΣΚΤ».

¹ Τα άρθρα 7 έως 10 θα καλύπτονται από το μέρος Ι.

² Διευκρινίζεται κανείς εάν είναι σκόπιμο να περιέχει συντομογραφίες το Σύνταγμα («ΕΚΤ» για την «Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα» π.χ.) ή εάν θα ήταν σαφέστερο για τον αναγνώστη να χρησιμοποιείται η συνήθης ονομασία του οικείου οργάνου ή οργανισμού. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (άρθρο 9) δεν αναφέρεται ως «ΕΤΕπ» στα άρθρα της συνθήκης. Αν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν τέτοιου είδους συντομογραφίες, θα πρέπει να περιληφθούν οπωσδήποτε σε κάποιο σημείο του Συντάγματος οι σχετικές επεξηγήσεις.

Άρθρο 9

Ιδρύεται Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων η οποία δρα μέσα στα όρια των εξουσιών που της ανατίθενται από την παρούσα Συνθήκη και το προσαρτημένο σ' αυτήν καταστατικό.

Άρθρο 10

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα Συνθήκη ή προκύπτουν από πράξεις των οργάνων της Κοινότητας. Διευκολύνουν την Κοινότητα στην εκτέλεση της αποστολής της.

Απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 17¹

1. — ~~Θεσπίζεται ιθαγένεια της Ένωσης. Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους. Η ιθαγένεια της Ένωσης συμπληρώνει και δεν αντικαθιστά την εθνική ιθαγένεια.~~

2. — ~~Οι πολίτες της Ένωσης έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη.~~

[ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΔΑΦΩΝ]²

Άρθρο 182

~~Τα κράτη μέλη συμφωνούν να συνδέσουν με την Κοινότητα τις~~ Οι μη ευρωπαϊκές χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με τη Δανία, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο **είναι συνδεδεμένες με την Ένωση**. Αυτές οι χώρες και τα εδάφη, που αναφέρονται ακολούθως «ως χώρες και εδάφη», απαριθμούνται στο [Παράρτημα II] ~~της παρούσας Συνθήκης.~~

Σκοπός της συνδέσεως είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των χωρών και εδαφών και της δημιουργίας στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** στο σύνολό της.

¹ Το άρθρο 17 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ιθαγένεια» του μέρους I (άρθρο 7(1) CONV 528/03).

² Το μέρος «ΥΧΕ» αποσκοπεί σε μερική εφαρμογή του καθεστώτος της συνθήκης ΕΚ στις οικείες χώρες και εδάφη. Θα μπορούσε να τοποθετηθεί στις τελικές διατάξεις που αφορούν την εδαφική εφαρμογή του Συντάγματος. Επιπλέον, θα πρέπει να περιληφθεί μνεία του καθεστώτος σύνδεσης στο πρώτο μέρος του Συντάγματος.

Σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται ~~στο προοίμιο της παρούσας Συνθήκης ...~~¹ η σύνδεση οφείλει κατά πρώτο λόγο να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κατοίκων των χωρών και εδαφών αυτών και να προάγει την ευημερία τους, ώστε να οδηγηθούν στην οικονομική, κοινωνική και μορφωτική ανάπτυξη που επιδιώκουν.

Άρθρο 183

Η σύνδεση έχει τους εξής σκοπούς.

- 1) Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις χώρες και εδάφη το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις ~~δυνάμει της παρούσας Συνθήκης του~~
Συντάγματος.
- 2) Κάθε χώρα ή έδαφος εφαρμόζει στις εμπορικές του συναλλαγές με τα κράτη μέλη και τις άλλες χώρες και εδάφη το καθεστώς που εφαρμόζει έναντι του ευρωπαϊκού κράτους, με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.
- 3) Τα κράτη μέλη συμβάλλουν στις επενδύσεις που απαιτεί η προοδευτική ανάπτυξη των εν λόγω χωρών και εδαφών.
- 4) Η συμμετοχή σε διαγωνισμούς και προμήθειες, για επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από την ~~Κοινότητα Ένωση~~, είναι ελεύθερη επί ίσοις όροις για όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια ενός των κρατών μελών ή των χωρών και εδαφών.
- 5) Με την επιφύλαξη των ειδικών ~~διατάξεων~~ **μέτρων** των θεσπιζόμενων δυνάμει [του άρθρου 187], το δικαίωμα εγκαταστάσεως υπηκόων και εταιρειών, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των χωρών και εδαφών, ρυθμίζεται χωρίς διακρίσεις σύμφωνα με τις διατάξεις και διαδικασίες που προβλέπονται στο κεφάλαιο περί του δικαιώματος εγκαταστάσεως.

Άρθρο 184

1. Απαγορεύονται οι δασμοί κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη των καταγόμενων εμπορευμάτων από τις χώρες και εδάφη, σύμφωνα με την απαγόρευση των δασμών μεταξύ των κρατών μελών, όπως προβλέπεται ~~στην παρούσα Συνθήκη~~ **στο Σύνταγμα.**
2. Οι εισαγωγικοί δασμοί που επιβάλλει κάθε χώρα και έδαφος επί προϊόντων των κρατών μελών και των άλλων χωρών και εδαφών απαγορεύονται κατά [το άρθρο 25].
3. Οι χώρες και εδάφη δύνανται, πάντως, να επιβάλλουν δασμούς που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεως και της εκβιομηχανίσεώς τους ή δασμούς ταμειευτικού χαρακτήρος που έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους.

¹ Θα πρέπει να επαναληφθούν οι εν λόγω αρχές, οι οποίες περιλαμβάνονται σήμερα στο προοίμιο της συνθήκης ΕΚ. Θα πρέπει να περιληφθούν στο Σύνταγμα και, ενδεχομένως, στην παρούσα διάταξη.

Οι δασμοί που αναφέρονται στο ~~ανωτέρω~~ **πρώτο** εδάφιο δεν μπορούν να υπερβαίνουν εκείνους που ισχύουν για τις εισαγωγές των προϊόντων των προερχομένων από το κράτος μέλος, με το οποίο κάθε χώρα ή έδαφος διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

4. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται επί των χωρών και εδαφών που, λόγω ιδιαίτερων διεθνών υποχρεώσεων, εφαρμόζουν ήδη δασμολόγιο χωρίς διακρίσεις.

5. Η θέσπιση ή η τροποποίηση δασμών για εμπορεύματα που εισάγονται στις χώρες και εδάφη δεν επιτρέπεται να οδηγεί, νομικά ή πραγματικά, σε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών των προερχομένων από τα διάφορα κράτη μέλη.

Άρθρο 185

Αν, κατά την εφαρμογή [του άρθρου 184, παράγραφος 1], το ύψος των δασμών που ισχύουν κατά την εισαγωγή εντός χώρας ή εδαφους για τα εμπορεύματα που προέρχονται από τρίτη χώρα είναι ικανό να προκαλέσει εκτροπές του εμπορίου εις βάρος κράτους μέλους, το κράτος τούτο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να προτείνει στα άλλα κράτη μέλη **να λάβουν** τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής.

Άρθρο 186 ¹

Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί δημοσίας υγείας, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας τάξεως, η ελευθερία κυκλοφορίας των εργαζομένων των χωρών και εδαφών εντός των κρατών μελών και των εργαζομένων των κρατών μελών εντός των χωρών και εδαφών θα ρυθμισθεί με μεταγενέστερες συμφωνίες που απαιτούν την ομοφωνία των κρατών μελών.

Άρθρο 187

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα,~~ **θεσπίζει ομόφωνα,** ² με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια της συνδέσεως των χωρών και εδαφών με την ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τις αρχές ~~της παρούσας Συνθήκης ...~~ ³, **καθορίζει τα μέτρα** τα σχετικά με τις λεπτομερείς διατάξεις και τη διαδικασία για τη σύνδεση των χωρών και εδαφών με την ~~Κοινότητα~~ **Ένωση**.

¹ Το άρθρο αυτό απαιτεί προσαρμογή προκειμένου να ληφθεί υπ' όψιν η αρμοδιότητα της Ένωσης να ρυθμίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων των τρίτων χωρών στα κράτη μέλη (βλ. το άρθρο 187 παρακάτω). Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι η ομάδα εργασίας Χ «Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη» εισηγήθηκε να καταργηθεί η χρησιμοποίηση της σύμβασης μεταξύ κρατών μελών ως νομικού μέσου για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης.

² Σημειώνεται ότι εδώ το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς πρόταση της Επιτροπής.

³ Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 182, εδάφιο 3, ΕΚ, παραπάνω.

Άρθρο 188

~~Οι διατάξεις των~~ Τα άρθρα 182 έως 187 εφαρμόζονται στη Γροιλανδία με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων περί Γροιλανδίας που περιέχονται στο πρωτόκολλο σχετικά με το ιδιαίτερο καθεστώς που εφαρμόζεται στη Γροιλανδία, ~~το οποίο προσαρτάται στην παρούσα Συνθήκη.~~

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 181¹

~~Η Κοινότητα έχει νομική προσωπικότητα.~~

[Άρθρο 293²

Τα κράτη μέλη, εφόσον είναι αναγκαίο, διεξάγουν μεταξύ τους διαπραγματεύσεις, για να εξασφαλίσουν προς όφελος των υπηκόων τους :

- την προστασία των προσώπων, καθώς και την απόλαυση και την προστασία των δικαιωμάτων υπό τους όρους που αναγνωρίζει κάθε κράτος στους υπηκόους του,
- την κατάργηση της διπλής φορολογίας εντός της Κοινότητας,
- την αμοιβαία αναγνώριση των εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 48, δεύτερη παράγραφος, τη διατήρηση της νομικής προσωπικότητας επί μεταφοράς της έδρας από ένα κράτος σε άλλο και τη δυνατότητα συγχωνεύσεως εταιρειών που διέπονται από το δίκαιο διαφόρων κρατών μελών,
- την απλούστευση των διατυπώσεων για την αμοιβαία αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων.]

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «νομική προσωπικότητα» του τίτλου I του μέρους I (άρθρο 4 CONV 528/03).

² Έχοντας υπόψη τις συστάσεις των ομάδων εργασίας IX «Απλούστευση» και X «Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη», όσον αφορά την κατάργηση του μέσου της σύμβασης προτείνεται να εξετάσει η συνέλευση ποια θα πρέπει να είναι η μοίρα αυτού του άρθρου.

1. ~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **Το Σύνταγμα**¹ ισχύει στο Βασίλειο του Βελγίου, στο Βασίλειο της Δανίας, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στην Ελληνική Δημοκρατία, στο Βασίλειο της Ισπανίας, στη Γαλλική Δημοκρατία, στην Ιρλανδία, στην Ιταλική Δημοκρατία, στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στη Δημοκρατία της Αυστρίας, στην Πορτογαλική Δημοκρατία, στη Δημοκρατία της Φινλανδίας, στο Βασίλειο της Σουηδίας και στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας².
2. ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **Το Σύνταγμα** ισχύει στα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα, στις Αζόρες, στη Μαδέρα και στις Καναρίους Νήσους.

Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τη διαρθρωτική οικονομική και κοινωνική κατάσταση των υπερπόντιων γαλλικών διαμερισμάτων, των Αζορών, της Μαδέρας και των Καναρίων Νήσων, που επιδεινώνεται από τη μεγάλη απόσταση, τον νησιωτικό τους χαρακτήρα, τη μικρή έκταση, τη δύσκολη μορφολογία και κλίμα, την οικονομική εξάρτηση όσον αφορά ένα μικρό αριθμό προϊόντων, προβλήματα μόνιμα και σωρευτικά τα οποία αναχαιτίζουν σημαντικά την ανάπτυξή τους, το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~, **θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία** ειδικά μέτρα αποσκοπούντα ιδίως στον καθορισμό των προϋποθέσεων εφαρμογής ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~ στις περιοχές αυτές, συμπεριλαμβανομένων κοινών πολιτικών. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

Το Συμβούλιο, όταν θεσπίζει τα σχετικά μέτρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο, λαμβάνει υπόψη τομείς όπως η τελωνειακή και εμπορική πολιτική, η φορολογική πολιτική, οι ελεύθερες ζώνες, η γεωργική και αλιευτική πολιτική, οι όροι προμήθειας πρώτων υλών και βασικών καταναλωτικών αγαθών, οι κρατικές ενισχύσεις και οι προϋποθέσεις πρόσβασης στα διαρθρωτικά ταμεία και στα οριζόντια ~~κοινωνικά~~ προγράμματα **της Ένωσης**.

Το Συμβούλιο θεσπίζει τα μέτρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς των εξόχως απόκεντρων περιοχών, χωρίς ωστόσο να υπονομεύεται η ακεραιότητα και η συνοχή της ~~κοινωνικής~~ έννομης τάξης **της Ένωσης**, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αγοράς και των κοινών πολιτικών.

3. Για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που αναφέρονται [στο Παράρτημα II] ~~της παρούσας Συνθήκης~~ ισχύει το ιδιαίτερο καθεστώς συνδέσεως που ορίζεται στο [Τέταρτο μέρος] ~~της Συνθήκης του Συντάγματος~~.

~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **Το Σύνταγμα** δεν εφαρμόζεται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας και δεν αναφέρονται στο ~~ανωτέρω~~ **Παράρτημα II**.

4. ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **Το Σύνταγμα** εφαρμόζεται στα ευρωπαϊκά εδάφη, για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι ένα κράτος μέλος.

¹ Σημειώνεται ότι το άρθρο 299 εφαρμόζεται μόνο στη ΣΕΚ και ότι η αντικατάσταση της λέξης «συνθήκης» από «Σύνταγμα» θέτει το ζήτημα του πεδίου εδαφικής εφαρμογής του Συντάγματος

² Η παράγραφος αυτή θα πρέπει να προσαρμοσθεί σύμφωνα με την Πράξη προσχώρησης.

5. Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης **Το Σύνταγμα** εφαρμόζεται στα νησιά Åland σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο αριθ. 2 της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας.

6. Κατά παρέκκλιση από τις προηγούμενες παραγράφους :

- α) ~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** δεν εφαρμόζεται στις Νήσους Φερόες.
- β) ~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** δεν εφαρμόζεται στις περιοχές κυρίαρχων βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο.
- γ) Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης **το Σύνταγμα εφαρμόζονται** στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν, μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλισθεί η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει για τις νήσους αυτές η Συνθήκη της 22ας Ιανουαρίου 1972 περί προσχωρήσεως νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενεργείας.

Άρθρο 305¹

1. ~~Η παρούσα Συνθήκη το Σύνταγμα δεν τροποποιεί τις διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών, τις εξουσίες των οργάνων της Κοινότητας Ένωσης αυτής και τις διατάξεις της περί της λειτουργίας της κοινής αγοράς άνθρακα και χάλυβα.~~

2. ~~Η παρούσα Συνθήκη Το Σύνταγμα δεν θίγει τις διατάξεις τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας.~~

Άρθρο 306

~~Η παρούσα Συνθήκη Το Σύνταγμα δεν εμποδίζει την ύπαρξη και ολοκλήρωση των περιφερειακών ενώσεων μεταξύ Βελγίου και Λουξεμβούργου καθώς και μεταξύ Βελγίου, Λουξεμβούργου και Κάτω Χωρών, εφόσον οι στόχοι των περιφερειακών αυτών ενώσεων δεν επιτυγχάνονται με την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.~~

¹ Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να επανεξετασθεί με βάση τη ρύθμιση που θα δοθεί στο ζήτημα που αφορά τη συνθήκη EYPATOM.

Άρθρο 308¹

Αν ενέργεια της Κοινότητας θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση ενός από τους στόχους της στο πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς και δεν προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη οι προς το σκοπό αυτόν απαιτούμενες εξουσίες, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομοφώνως τις κατάλληλες διατάξεις.

Άρθρο 309²

1. Εφόσον αποφασισθεί η αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης κράτους μέλους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτά τα δικαιώματα ψήφου αναστέλλονται επίσης και όσον αφορά την παρούσα Συνθήκη.

2. Επί πλέον, εφόσον έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1 της Συνθήκης αυτής, το Συμβούλιο, δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

3. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με τις μεταβολές της καταστάσεως, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

4. Όταν λαμβάνει αποφάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ψήφους του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 205, παράγραφος 2, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 205 παράγραφος 2.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 1. Στις περιπτώσεις αυτές, απόφαση η οποία απαιτεί ομοφωνία λαμβάνεται χωρίς την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους.

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ρήτρα ευελιξίας του τίτλου ΙΙΙ του μέρους Ι (άρθρο 16 CONV 528/03).

² Το άρθρο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο του μέρους Ι και άρα δεν εξετάζεται εδώ.

Άρθρο 311¹

Τα Πρωτόκολλα που προσαρτώνται στην παρούσα Συνθήκη με κοινή συμφωνία των κρατών μελών αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.

Άρθρο 312

Η παρούσα Συνθήκη ισχύει επί απεριόριστο χρόνο.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 313

Η παρούσα Συνθήκη θα κυρωθεί από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη συμφώνως προς τους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα κυρώσεως θα κατατεθούν στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Η παρούσα Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την κατάθεση του τελευταίου εγγράφου κυρώσεως. Αν η κατάθεση αυτή απέχει λιγότερο από δεκαπέντε ημέρες από την αρχή του επομένου μηνός, η Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δευτέρου μηνός από της ημερομηνίας της καταθέσεως.

Άρθρο 314

Η παρούσα Συνθήκη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στη γαλλική, γερμανική, ιταλική και ολλανδική γλώσσα και τα τέσσερα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά. Η Συνθήκη θα κατατεθεί στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας η οποία θα διαβιβάσει κεκυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα λοιπά υπογράφοντα κράτη.

Δυνάμει των Συνθηκών Προσχωρήσεως, τα κείμενα της παρούσας Συνθήκης στην αγγλική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα, είναι εξίσου αυθεντικά.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα Συνθήκη.

Έγινε στη Ρώμη, στις είκοσι πέντε Μαρτίου χίλια εννιακόσια πενήντα επτά.

¹ Τα άρθρα 311 έως 314 θα πρέπει να περιληφθούν στο μέρος III (βλ. CONV 369/02) και δεν εξετάζονται άρα εδώ.

Άρθρο 1¹

~~Με την παρούσα Συνθήκη, τα ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ιδρύουν μεταξύ τους μία ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, εφεξής καλούμενη «Ένωση».~~

~~Η παρούσα Συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες.~~

~~Η Ένωση βασίζεται στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, συμπληρούμενες με τις πολιτικές και τις μορφές συνεργασίας που θεσπίζονται με την παρούσα Συνθήκη. Έχει αποστολή να οργανώσει συνεκτικά και αλληλέγγυα τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των λαών τους.~~

Άρθρο 2

Η Ένωση θέτει ως στόχους :

- ~~— να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης και να επιτύχει ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη, ιδίως με τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλάβει, εν καιρώ, ένα ενιαίο νόμισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης,~~
- ~~— να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17,~~
- ~~— να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με τη θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης,~~
- ~~— να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας,~~

¹ Τα άρθρα 1 και 2 εξαλείφονται και αντικαθίστανται από σχέδια άρθρων (ίδρυση, αξίες και στόχοι της Ένωσης) του μέρους I (άρθρα 1,2 και 3 CONV 528/03).

~~να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει με την προοπτική να μελετηθεί κατά πόσον οι πολιτικές και οι μορφές συνεργασίας που καθιερώνονται με την παρούσα Συνθήκη θα πρέπει να αναθεωρηθούν, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της Κοινότητας.~~

~~Οι στόχοι της Ένωσης επιτυγχάνονται σύμφωνα με την παρούσα Συνθήκη, υπό τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπονται σε αυτήν, ενώ συγχρόνως τηρείται η αρχή της επικουρικότητας όπως καθορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.¹~~

Άρθρο 3

Η Ένωση διαθέτει ενιαίο θεσμικό πλαίσιο που εξασφαλίζει τη συνέπεια και τη συνέχεια των δράσεων που αναλαμβάνονται για την επίτευξη των στόχων της, ενώ παράλληλα τηρείται και αναπτύσσεται το κοινοτικό κεκτημένο.

[...]²

Άρθρο 4³

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δίνει στην Ένωση την αναγκαία ώθηση για την ανάπτυξή της και καθορίζει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς της.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συγκεντρώνει τους Αρχηγούς Κρατών ή Κυβερνήσεων των κρατών μελών καθώς και τον Πρόεδρο της Επιτροπής, οι οποίοι επικουρούνται στο έργο τους από τους Υπουργούς Εξωτερικών των κρατών μελών και από ένα μέλος της Επιτροπής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, υπό την προεδρία του Αρχηγού Κράτους ή Κυβερνήσεως του κράτους μέλους που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μετά από κάθε σύνοδό του, υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση, καθώς και ετήσια γραπτή έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειώσει η Ένωση.

Άρθρο 5

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, το Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκούν τις αρμοδιότητές τους υπό τους όρους και για τους σκοπούς που προβλέπουν, αφενός μεν οι διατάξεις των Συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των μεταγενέστερων Συνθηκών και πράξεων που τις τροποποιούν και τις συμπληρώνουν, αφετέρου δε οι άλλες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.

¹ Το σημείο αυτό θα καλυφθεί από τον τίτλο IV (όργανα) του μέρους I.

² Το εδάφιο αυτό περιλαμβάνεται παραπάνω στο κεφάλαιο B. Va (εξωτερική δράση, λοιπές διατάξεις) της συμπληρωματικής εκδοχής.

³ Τα άρθρα 4 και 5 θα καλυφθούν από τον τίτλο IV (όργανα) του μέρους I.

Άρθρο 6 ¹

1. ~~Η Ένωση βασίζεται στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου, αρχές οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη.~~

2. ~~Η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.~~

3. ~~Η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της.~~

4. [Η Ένωση διαθέτει τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της και για την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της.] ²

Άρθρο 7 ³

1. Το Συμβούλιο δύναται, βάσει αιτιολογημένης προτάσεως του ενός τρίτου των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή της Επιτροπής, αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων των μελών του και κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να διαπιστώσει την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, και να του απευθύνει κατάλληλες συστάσεις. Το Συμβούλιο, προτού προβεί στη διαπίστωση αυτή, ακούει το εν λόγω κράτος μέλος και δύναται, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, να ζητήσει από ανεξάρτητες προσωπικότητες να υποβάλουν εντός εύλογης προθεσμίας έκθεση για την κατάσταση στο εν λόγω κράτος μέλος.

Το Συμβούλιο επαληθεύει τακτικά ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι λόγοι που οδήγησαν στη διαπίστωση αυτή.

2. Το Συμβούλιο, συνερχόμενο υπό τη σύνθεση Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση του ενός τρίτου των κρατών μελών ή της Επιτροπής και αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύναται να διαπιστώσει την ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6, αφού καλέσει την κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

¹ Η παράγραφος 1 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «αξίες» του μέρους I (άρθρο 2 CONV 528/03), η παράγραφος 2 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «θεμελιώδη δικαιώματα» του μέρους I (άρθρο 5 (3) CONV 528/03 η παράγραφος 3 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ίδρυση της Ένωσης» του μέρους I (άρθρο 1 (2) CONV 528/03).

² Προτείνεται να καλυφθεί η παράγραφος αυτή από το μέρος I και επομένως να εξαιρεθεί.

³ Το άρθρο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο του μέρους I και επομένως δεν ρυθμίζεται εδώ.

3. Εφόσον γίνει η αναφερόμενη στην παράγραφο 2 διαπίστωση, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης αυτού του κράτους μέλους στο Συμβούλιο. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

4. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, ανάλογα με τις μεταβολές της καταστάσεως, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Αποχές παρόντων ή αντιπροσωπευομένων μελών δεν εμποδίζουν τη θέσπιση αποφάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώντων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 3.

6. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με πλειοψηφία δύο τρίτων των ψηφισάντων, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο 43

Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία μπορούν να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό τον όρο ότι η σχεδιαζόμενη συνεργασία :

- α) επιδιώκει να διευκολύνει την πραγμάτωση των στόχων της Ένωσης και της Κοινότητας, να διαφυλάσσει και να υπηρετεί τα συμφέροντά τους και να ενισχύει τη διαδικασία ενοποίησής τους,
- β) σέβεται τις εν λόγω Συνθήκες καθώς και το ενιαίο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης,
- γ) σέβεται το κοινοτικό κεκτημένο και τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει των άλλων διατάξεων των εν λόγω Συνθηκών,
- δ) παραμένει εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της Ένωσης ή της Κοινότητας και δεν αφορά τους τομείς που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας,
- ε) δεν θίγει την εσωτερική αγορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 14, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ούτε την οικονομική και κοινωνική συνοχή που καθιερώνεται σύμφωνα με τον Τίτλο XVII της ίδιας Συνθήκης,

- στ) δεν συνιστά διάκριση ούτε φραγμό στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ούτε προκαλεί στρεβλώσεις του μεταξύ τους ανταγωνισμού,
- ζ) συγκεντρώνει τουλάχιστον οκτώ κράτη μέλη,
- η) σέβεται τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μη συμμετεχόντων κρατών μελών,
- θ) δεν επηρεάζει τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- ι) είναι ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 43 Β.

Άρθρο 43 Α

Η ενισχυμένη συνεργασία επιλέγεται μόνον ως έσχατη λύση, εφόσον διαπιστωθεί στα πλαίσια του Συμβουλίου ότι είναι αδύνατον να επιτευχθούν οι στόχοι της, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, κατ' εφαρμογήν των σχετικών διατάξεων των Συνθηκών.

Άρθρο 43 Β

Η ενισχυμένη συνεργασία κατά την καθιέρωσή της είναι ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη. Είναι επίσης ανοικτή οποτεδήποτε, σύμφωνα με τα άρθρα 27 Ε και 40 Β της παρούσας Συνθήκης και με το άρθρο 11 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό την επιφύλαξη της τήρησης της αρχικής απόφασης, καθώς και των αποφάσεων που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο αυτό. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε ενισχυμένη συνεργασία φροντίζουν να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού κρατών μελών.

Άρθρο 44

1. Για την υιοθέτηση των πράξεων και αποφάσεων, που απαιτούνται για την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας η οποία αναφέρεται στο άρθρο 43, ισχύουν οι σχετικές θεσμικές διατάξεις της παρούσας Συνθήκης και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ωστόσο, όλα τα μέλη του Συμβουλίου δύνανται να συμμετέχουν στις συζητήσεις, καίτοι στη θέσπιση των αποφάσεων λαμβάνουν μέρος μόνον οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων και η αυτή αναλογία του αριθμού των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 23, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρούσας Συνθήκης όσον αφορά ενισχυμένη συνεργασία που καθιερώνεται δυνάμει του άρθρου 27 Γ. Η ομοφωνία νοείται μόνον μεταξύ των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου.

Οι σχετικές πράξεις και αποφάσεις δεν αποτελούν τμήμα του κεκτημένου της Ένωσης.

2. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν, στο βαθμό που τα αφορά, τις πράξεις και τις αποφάσεις που εκδίδονται για την εφαρμογή της ενισχυμένης συνεργασίας στην οποία συμμετέχουν. Οι εν λόγω πράξεις και αποφάσεις δεσμεύουν μόνο τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία και, ανάλογα με την περίπτωση, ισχύουν άμεσα μόνο στα κράτη αυτά. Τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία δεν εμποδίζουν την εφαρμογή της από τα κράτη μέλη τα οποία συμμετέχουν σ' αυτήν.

Άρθρο 44 Α

Οι δαπάνες που απορρέουν από την εφαρμογή μιας ενισχυμένης συνεργασίας, πέραν των διοικητικών εξόδων των οργάνων, βαρύνουν τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, εκτός αν το Συμβούλιο αποφασίσει άλλως, με ομοφωνία όλων των μελών του και έπειτα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 45

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή εξασφαλίζουν τη συνοχή των δράσεων που αναλαμβάνονται βάσει του παρόντος Τίτλου, καθώς και τη συνοχή των δράσεων αυτών με τις πολιτικές της Ένωσης και της Κοινότητας, και συνεργάζονται προς το σκοπό αυτό.

ΤΙΤΛΟΣ VIII ¹

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46

Οι διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας, εφαρμόζονται μόνον στις ακόλουθες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης :

- α) στις διατάξεις που τροποποιούν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, εν όψει της ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,
- β) στις διατάξεις του Τίτλου VI, σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 35,
- γ) στις διατάξεις του Τίτλου VII, σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στα άρθρα 11 και 11 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 40 της παρούσας Συνθήκης,

¹ Ο τίτλος αυτός θα περιληφθεί στις γενικές και τελικές διατάξεις (το τμήμα III).

- δ) στο άρθρο 6, παράγραφος 2 όσον αφορά τη δραστηριότητα των οργάνων, στο μέτρο που το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα βάσει των Συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της παρούσας Συνθήκης,
- 2) ε) μόνον στις διαδικαστικές επιταγές του άρθρου 7, όταν το Δικαστήριο αποφασίζει κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου κράτους μέλους και εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία το Συμβούλιο προβαίνει στην προβλεπόμενη από το εν λόγω άρθρο διαπίστωση,
- στ) στα άρθρα 46 έως 53.

Άρθρο 47

Με την επιφύλαξη των διατάξεων που τροποποιούν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ενόψει της ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και των παρουσών τελικών διατάξεων, καμία διάταξη της παρούσας Συνθήκης δεν θίγει τις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ούτε και τις μετέπειτα Συνθήκες και πράξεις που τις έχουν τροποποιήσει ή συμπληρώσει.

Άρθρο 48

Η κυβέρνηση κάθε κράτους μέλους ή η Επιτροπή δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο σχέδια αναθεωρήσεως των Συνθηκών οι οποίες θεμελιώνουν την Ένωση.

Αν το Συμβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και, κατά περίπτωση, της Επιτροπής, διατυπώσει γνώμη υπέρ της συγκλήσεως διασκέψεως αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, η διάσκεψη αυτή συγκαλείται από τον πρόεδρο του Συμβουλίου, για να καθορισθούν, με κοινή συμφωνία, οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν σ' αυτές τις Συνθήκες. Σε περίπτωση θεσμικών μεταβολών στον νομισματικό τομέα, ζητείται επίσης η γνώμη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ μετά την επικύρωσή τους από όλα τα κράτη μέλη κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο 49

Κάθε ευρωπαϊκό κράτος το οποίο σέβεται τις αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1 μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Απευθύνει την αίτησή του στο Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται.

Οι όροι της προσχωρήσεως και οι λόγω αυτής αναγκαίες προσαρμογές των Συνθηκών που θεμελιώνουν την Ένωση, αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών και του αιτούντος κράτους. Η συμφωνία αυτή υπόκειται σε επικύρωση εκ μέρους όλων των συμβαλλομένων κρατών, κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο 50

1. Καταργούνται τα άρθρα 2 έως 7 και 10 έως 19 της Συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που υπεγράφη στις Βρυξέλλες, στις 8 Απριλίου 1965.
2. Το άρθρο 2, το άρθρο 3, παράγραφος 2, και ο Τίτλος III της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης που έγινε στο Λουξεμβούργο και στη Χάγη στις 17 και 28 Φεβρουαρίου 1986, αντιστοίχως, καταργούνται.

Άρθρο 51

Η παρούσα Συνθήκη συνάπτεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 52

1. Η παρούσα Συνθήκη επικυρώνεται από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.
2. Η παρούσα Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1993, εφόσον έχουν κατατεθεί όλα τα έγγραφα επικύρωσης ή άλλως την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης του υπογράφοντος κράτους που προέβη τελευταίο στη διατύπωση αυτή.

Άρθρο 53

Η παρούσα Συνθήκη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική και πορτογαλική γλώσσα, και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά· κατατίθεται στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας, η οποία διαβιβάζει κυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα άλλα υπογράφοντα κράτη.

Δυνάμει της Συνθήκης Προσχώρησης του 1994, τα κείμενα της παρούσας Συνθήκης στη σουηδική και φινλανδική γλώσσα, είναι εξίσου αυθεντικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

του Τόμου Ι

της ενοποιημένης έκθεσης της Ομάδας Εμπειρογνομόνων των Νομικών Υπηρεσιών

Συμβατικές και τυπογραφικές διευκρινήσεις

Ορολογικές και τυπογραφικές διευκρινήσεις

I. Ορολογικές διευκρινήσεις

Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η ομάδα εμπειρογνομόνων ακολούθησε τους προσανατολισμούς που της δόθηκαν στην εντολή της 29ης Ιανουαρίου 2003 και στην έκθεση της ομάδας εργασίας IX, «Απλούστευση», της 29ης Νοεμβρίου 2002 (CONV 424/02). Έλαβε επίσης υπ' όψιν τις εκθέσεις των υπολοίπων ομάδων εργασίας στο πλαίσιο της Συνέλευσης καθώς και τις υποδείξεις του Γενικού Γραμματέα της Συνέλευσης.

Συμφωνήθηκαν οι ακόλουθοι τρόποι παρουσίασης και διατύπωσης.

1. Τα άρθρα της ΣΕΕ και της ΣΕΚ συγχωνεύθηκαν και κατατάχθηκαν κατά τρόπον ο οποίος ακολουθεί τη δομή του προσχεδίου Συνταγματικής Συνθήκης της 28ης Οκτωβρίου 2002, που περιλαμβάνεται στο έγγραφο CONV 369/02.
 2. Οι όροι «*η Κοινότητα*» ή «*κοινοτικός*» αντικαθίστανται από τους όρους «*η Ένωση*», «*της Ένωσης*» ή «*από την Ένωση*». Όπως θα δούμε αργότερα, οι μεταβολές αυτές ενδέχεται ενίοτε να συνεπάγονται τροποποιήσεις ουσίας (βλ. το παράρτημα II).
 3. Κάθε φορά που γίνεται τώρα αναφορά στη «*συνθήκη*» ή στην «*παρούσα συνθήκη*», θα χρησιμοποιείται ο όρος «*Σύνταγμα*» (με τις συνέπειες που αυτή η τροποποίηση μορφής θα μπορούσε να έχει στην έκταση του πεδίου εφαρμογής που αποδίδεται έτσι στο Σύνταγμα· βλ. παράρτημα II).
 4. Οι όροι «*κοινή αγορά*» ή «*ενιαία αγορά*» αντικαθίστανται αδιακρίτως από τον όρο «*εσωτερική αγορά*».
 5. Οι όροι «*νόμος*» και «*νόμος-πλαίσιο*» αντικαθιστούν τους όρους «*κανονισμός*» και «*οδηγία*» αντιστοίχως. Όταν απαιτείται απόφαση ουσίας για να καθορισθεί ο νομοθετικός, ή μη, χαρακτήρας μίας πράξης περιλαμβανομένης στο σχέδιο Συντάγματος, η ομάδα χρησιμοποιεί τόσο τον παλαιό όσο και τον νέο όρο (παραδείγματος χάρη «*νόμος/κανονισμός*»· βλ. επίσης το παράρτημα II).
- Επίσης, κατόπιν ρητού αιτήματος του Γενικού Γραμματέα της Συνέλευσης, το επίθετο «*ευρωπαϊκός*» ή «*ευρωπαϊκή*» προσετέθη στα ονόματα των πράξεων (νόμων, νόμων-πλαισίων, κανονισμών και αποφάσεων), όπως αναφέρεται στο σχέδιο άρθρου «*οι νομικές πράξεις της Ένωσης*» του Μέρους I (CONV 571/03).
6. Όταν υπάρχει δυνατότητα να εκτιμηθεί η μορφή της δράσης ή της παρέμβασης των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, προτιμήθηκε ο όρος «*μέτρο*» από άλλους όρους που δηλούν είτε γενικές πράξεις όπως η «*απόφαση*», είτε μεθόδους παρέμβασης που δεν ορίζονται ρητώς. Η επιλογή αυτού του όρου δίνει λαβή για ορισμένες παρατηρήσεις με αφορμή το σχέδιο των άρθρων 24 έως 33 (CONV 571/03 της 26ης Φεβρουαρίου 2003), περί των οποίων θα επανέλθουμε στο παράρτημα II.

7. Κατ'αντιδιαστολή, ο όρος «διάταξη» χρησιμοποιείται τόσο για το εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών ή, κατά περίπτωση, για το διεθνές δίκαιο, όσο και για τον υπάρχοντα ρυθμιστικό μηχανισμό.
8. Βάσει του αυτού σκεπτικού, το ρήμα «*adopter*» (εκδίδω/θεσπίζω) χρησιμοποιήθηκε για να εκφράζει, κατά ενιαίο τρόπο, τη λήψη απόφασης από τα όργανα της Ένωσης, ενώ στις σημερινές συνθήκες χρησιμοποιούνται εναλλακτικά διάφοροι όροι.
9. Ομοίως, προτιμήθηκε το ουσιαστικό από τη ρηματική διατύπωση, εφόσον το ουσιαστικό αυτό αντιστοιχεί σε γνωστή νομική πράξη, π.χ. : «*εκδίδω απόφαση*» αντί για «*αποφασίζω...*».
10. Για να τηρηθούν οι προσανατολισμοί του εγγράφου CONV 424/02, μέρος II, Β) γ), συμφωνήθηκε η εξής διατύπωση για τη λήψη μέτρων σε συναπόφαση (σημερινό άρθρο 251 ΕΚ) :

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με την νομοθετική διαδικασία,.....εκδίδουν νόμο/νόμο-πλαίσιο/νόμο-πλαίσιο/μέτρο....».

Το γεγονός ότι η έκφραση «*νομοθετική διαδικασία*» χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη δράση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από κοινού με το Συμβούλιο δίνει λαβή για νομικές παρατηρήσεις επί της ουσίας, του τύπου και επί του ευανάγνωστου του κειμένου, περί των οποίων στο παράρτημα II παρακάτω.

11. Για τις πράξεις που εκδίδονται μόνον από το Συμβούλιο επελέγη η ακόλουθη διατύπωση : «*το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, εκδίδει με ειδική πλειοψηφία/ομόφωνα*» (βλ. επίσης το παράρτημα II).
12. Όταν ένα μέτρο λαμβάνεται κατόπιν διαβουλεύσεως ή κατόπιν γνωμοδοτήσεως θεσμικού ή άλλου οργάνου, το στοιχείο αυτό δεν αναφέρεται πλέον κατ'αντιδιαστολή προς το όργανο λήψεως αποφάσεων, όπως συμβαίνει σήμερα, αλλά σε μία τελική φράση, κατά την ακόλουθη διατύπωση : «*Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή....*».
13. Για να γίνει πιο ευανάγνωστο το κείμενο, η ομάδα προτίμησε να διαγράψει τις περιπτώσεις που εμφανίζονται στη διάρθρωση των άρθρων και τις αντικατέστησε από τα στοιχεία α), β), γ) ή i), ii), iii), ανάλογα με το βαθμό προσδιορισμού των οικείων διατάξεων.
14. Έγινε συντομότερη η μνεία νομοθετικών διατάξεων. Έτσι, παραδείγματος χάρη, αντί για «*κατ'εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος άρθρου*» θα λέγεται «*.... κατ'εφαρμογήν του άρθρου*».
15. Η γαλλική έκφραση «*en vue de*» αντικαθίσταται από «*pour*».

II. Τυπογραφικές διευκρινήσεις

16. Οι διαγραφόμενες λέξεις ή φράσεις θα πρέπει να απαλειφθούν.
17. Οι λέξεις ή φράσεις με μαύρα στοιχεία (bold) είναι αυτές οι οποίες θα πρέπει να προστεθούν.
18. Τα άρθρα που περιλαμβάνονται με πλάγια στοιχεία είναι αυτά τα οποία πρόκειται να υποστούν μεταγενέστερη τροποποίηση επί της ουσίας από τη Συνέλευση. Θεωρήθηκε προτιμότερο να παραμείνουν με τη μορφή την οποία έχουν σήμερα στη ΣΕΕ και στη ΣΕΚ.
19. Οι λέξεις ή φράσεις μεταξύ αγκυλών μπορεί να υποστούν μεταγενέστερες προσαρμογές για να ληφθούν υπ' όψιν οι νέες διατάξεις που απορρέουν από τις εργασίες της Συνέλευσης.
20. Τα άρθρα του δεύτερου μέρους του προσχεδίου Συντάγματος ακολουθούν νέα αρίθμηση, της οποίας έπεται η παλαιά, προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν σύγχυση κατά το προκαταρκτικό αυτό στάδιο των εργασιών της Συνέλευσης. Τα νέα άρθρα ονομάζονται "Ρήτρες". Τα άρθρα που προέρχονται από τη ΣΕΚ φέρουν την ένδειξη «(πρώην άρθρο...)» και τα προερχόμενα από τη ΣΕΕ, την ένδειξη «(πρώην άρθρο...ΣΕΕ) ».
21. Οι παραπομπές σε άλλες διατάξεις της συνθήκης (διασταυρούμενες παραπομπές) τοποθετούνται επίσης μεταξύ αγκυλών για να ληφθεί υπ' όψιν η ανάγκη τροποποίησής τους βάσει μελλοντικής επαναρίθμησης.
22. Οι ονομασίες των σημερινών ενδιάμεσων τίτλων και τμημάτων της ΣΕΕ και της ΣΕΚ διατηρούνται για να διευκολύνεται η ανάγνωση και τοποθετούνται μεταξύ αγκυλών, ώστε να δηλώνεται ο μεταβατικός τους χαρακτήρας, εν αναμονή των αποφάσεων που θα λάβει η Συνέλευση σχετικά με μια λεπτομερέστερη δομή.

* * *

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

του Τόμου I

της ενοποιημένης έκθεσης της Ομάδας Εμπειρογνομόνων των Νομικών Υπηρεσιών

Παρατηρήσεις και προτάσεις

Εισαγωγή	σελίδα
I. <u>ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ</u>	176
A. Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής ορισμένων διατάξεων	176
B. Χρησιμοποίηση των συντομογραφιών	176
Γ. Δομή του Μέρους II του Συντάγματος	177
II. <u>ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ</u>	178
A. Προτάσεις εξάλειψης	178
α. <i>εξάλειψη διατάξεων λόγων απηρχαιωμένου χαρακτήρα</i>	
β. <i>εξάλειψη διατάξεων σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας IX, «Απλούστευση»</i>	
γ. <i>άλλες δυνατότητες εξάλειψης διατάξεων</i>	
B. Προτάσεις συγχώνευσης/διάσπασης	178
α. <i>διατάξεις που έχουν συγχωνευθεί ή διασπασθεί</i>	
β. <i>προτεινόμενες συγχωνεύσεις διατάξεων</i>	
Γ. Γενικές οριζόντιες ρήτρες	181
Δ. Αναδιάταξη ορισμένων άρθρων	182
III. <u>ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ</u>	183
A. Οι πράξεις που δεν προβλέπονται στα σχέδια των άρθρων 24 έως 33 του Συντάγματος	183
α. <i>οι πράξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου</i>	
β. <i>οι πράξεις γενικής εμβέλειας που εκδίδονται από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης</i>	
γ. <i>οι πράξεις που εκδίδονται με κοινή συμφωνία</i>	
B. Διαδικασίες απόφασης	184
α. <i>το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο</i>	
β. <i>το Συμβούλιο</i>	
γ. <i>η Επιτροπή</i>	
Γ. Ονομασία των νομοθετικών πράξεων	185
Δ. Διάκριση μεταξύ των νομοθετικών και των μη νομοθετικών πράξεων του Συμβουλίου	186
Ε. Ονομασία της διαδικασίας σύμφωνης γνώμης	186
ΣΤ. Διευκρίνιση νομικών βάσεων	187
Ζ. Οι ετήσιες περίοδοι συνόδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	187

Εισαγωγή

1. Στο παράρτημα II της έκθεσης περιέχονται ορισμένες προτάσεις και παρατηρήσεις που αφορούν το σημείο 4, 4η και 5η περίπτωση, της εντολής καθυκόντων της ομάδας εμπειρογνομόνων.

Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, οι παρατηρήσεις αναπτύσσουν τις υποσημειώσεις οι οποίες έχουν εισαχθεί με σκοπό να επεξηγήσουν τις επιλογές και τις προτάσεις που έγιναν ως προς τις διάφορες διατάξεις της ΣΕΕ και της ΣΕΚ που περιλαμβάνονται στους τόμους I και II.

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

A. Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής ορισμένων διατάξεων

2. Η εφαρμογή ορισμένων απλουστεύσεων - παραδείγματος χάρη η αντικατάσταση των όρων «Κοινότητα» από «Ένωση» και «συνθήκη» από «Σύνταγμα» - έχει ενίοτε ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής ορισμένων διατάξεων της συνθήκης ΕΚ. Αυτό ισχύει κυρίως για :

- τις οριζόντιες διατάξεις ενσωμάτωσης ορισμένων πολιτικών,
- τις διατάξεις σχετικά με τις εξουσίες που αποδίδονται στο Κοινοβούλιο, στην Επιτροπή και στο Ελεγκτικό Συνέδριο,
- τα τελικά άρθρα της συνθήκης ΕΚ (προστασία των προσωπικών δεδομένων, υποχρέωση τήρησης απορρήτου, εδαφική εφαρμογή, κλπ).

Πράγματι με τις εν λόγω ορολογικές μεταβολές, η εφαρμογή των διατάξεων αυτών - η οποία προς το παρόν περιορίζεται στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης ΕΚ - θα επεκταθεί στους τομείς που καλύπτονται από τον δεύτερο και τρίτο πυλώνα, οι οποίοι αφορούν την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και τη δικαστική και αστυνομική συνεργασία στον ποινικό τομέα.

Θα πρέπει να εξετασθούν οι συνέπειες της επέκτασης αυτής.

B. Χρησιμοποίηση των συντομογραφιών

3. Οι σημερινές συνθήκες περιέχουν συντομογραφίες σε ελάχιστες μόνο περιπτώσεις, και συγκεκριμένα τη συντομογραφία «ΕΚΤ», η οποία δηλοί την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τη συντομογραφία «ΕΣΚΤ» η οποία δηλοί το Ευρωπαϊκό Σύστημα κεντρικών τραπεζών.

Τίθεται το ερώτημα εάν είναι σκόπιμη η χρησιμοποίηση των συντομογραφιών αυτών στο Σύνταγμα, και μήπως θα ήταν σαφέστερο για τον αναγνώστη να χρησιμοποιείται, σε αυτό το κείμενο, η επίσημη ονομασία του οικείου θεσμικού οργάνου ή φορέα. Για παράδειγμα, αντιθέτως προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων δεν αναφέρεται με τη συντομογραφία «ΕΤΕπ» στη σημερινή συνθήκη ΕΚ. Εν πάση περιπτώσει, αν χρησιμοποιηθούν τέτοιου είδους συντομογραφίες, θα πρέπει να περιληφθούν κατά σαφή τρόπο στο Σύνταγμα οι κατάλληλες επεξηγήσεις.

Γ. Δομή του μέρους II του Συντάγματος

4. Από την ενσωμάτωση της ΣΕΕ και της ΣΕΚ στο Μέρος II του Συντάγματος προέκυψαν ορισμένα θέματα, στα οποία η ομάδα εφιστά την προσοχή της Συνέλευσης, όπως:

- το γεγονός ότι ορισμένες διατάξεις δεν υπάρχουν στη δομή της 28ης Οκτωβρίου 2002, όπως, φερ' ειπείν, οι διατάξεις γενικής εφαρμογής (άρθρο 3, παρ. 2, άρθρα 6, 16, 295 και 296 ΣΕΚ), οι διατάξεις για τη μη επιβολή διακρίσεων και την ιθαγένεια (άρθρα 12, 13, 18 έως 22), για τη φορολογία (άρθρα 90 έως 93), την τελωνειακή συνεργασία (άρθρο 135) ή την οικονομική, χρηματοοικονομική και τεχνική συνεργασία με τις τρίτες χώρες (άρθρο 181 Α). Ως εκ τούτου, η ομάδα υπέβαλε προτάσεις για τη συμπερίληψή τους στο μέρος II,
- το γεγονός ότι η δομή του Οκτωβρίου του 2002 θα πρέπει να επικαιροποιηθεί ώστε να ληφθούν υπόψη οι εν εξελίξει εργασίες της Συνέλευσης. Δηλαδή:
 - η δομή του Οκτωβρίου του 2002 συγκεντρώνει τους τομείς αρμοδιότητας χωρίς να αναφέρει την κατάταξή τους σε κατηγορίες, εξαιρουμένων των τομέων των υποστηρικτικών δράσεων,
 - ορισμένες αρμοδιότητες οι οποίες προτάθηκαν εν των μεταξύ από το Προεδρείο και εξετάσθηκαν από τη Συνέλευση, δεν περιλαμβάνονται στη δομή, όπως η ενέργεια, το διάστημα, η ανθρωπιστική βοήθεια, η προστασία από τις καταστροφές και ο αθλητισμός. Η Συνέλευση θα μπορούσε να εξετάσει τη δυνατότητα να προβλεφθούν ειδικές νομικές βάσεις στους εν λόγω τομείς,
 - στη δομή του Οκτωβρίου του 2002, η δημόσια υγεία συγκαταλέγεται στις «υποστηρικτικές δράσεις», ενώ, εν τω μεταξύ, το Προεδρείο την πρότεινε ως «συντρέχουσα αρμοδιότητα »,
- ο εντελώς προσωρινός χαρακτήρας ορισμένων ομάδων άρθρων, όπως φερ' ειπείν, στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, λόγω του ότι τα άρθρα αυτά προαπαιτούν ουσιαστικές επιλογές εκ μέρους της Συνέλευσης,
- η εμβέλεια του κεφαλαίου Δ σχετικά με τη λειτουργία της Ένωσης, όπου η ομάδα έχει προς το παρόν συμπεριλάβει το σύνολο των θεσμικών και δημοσιονομικών διατάξεων της ΣΕΚ, εν αναμονή των σχετικών αποφάσεων της Συνέλευσης. Ομοίως, η ομάδα εισήγαγε στο κεφάλαιο Δ ορισμένες διατάξεις γενικής εφαρμογής της ΣΕΚ, όπως τα άρθρα 282 έως 292 και τα άρθρα 11 και 11Α που αφορούν την ενισχυμένη συνεργασία.

II. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ

A. Προτάσεις εξάλειψης

α. εξάλειψη διατάξεων λόγω απηρχαιωμένου χαρακτήρα

5. Ορισμένες διατάξεις της συνθήκης ΕΚ αναφέρονται σε ημερομηνίες ή σε γεγονότα τα οποία έχουν παρέλθει. Έτσι, για παράδειγμα, το άρθρο 14 ΕΚ (και, δια παραπομπής, το άρθρο 93 ΕΚ) αναφέρεται στην ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 1992, ημερομηνία που προβλεπόταν για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, και το άρθρο 37 παρ. 1 της ΕΚ αναφέρεται σε μία συνδιάσκεψη η οποία έλαβε χώρα στη Stresa το 1958 και της οποίας τα αποτελέσματα αποτελούν εφεξής τμήμα του κεκτημένου. Οι αναφορές αυτές δεν είναι πλέον επίκαιρες.

β. εξάλειψη διατάξεων σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας IX, «Απλούστευση»

6. Η έκθεση της ομάδας εργασίας IX «Απλούστευση» προτείνει να εγκαταλειφθεί η διαδικασία συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 252 ΕΚ (CONV 424/02, σελίδα 16).

γ. άλλες δυνατότητες εξάλειψης διατάξεων

7. Ορισμένες από τις ισχύουσες διατάξεις της συνθήκης ΕΚ δεν μοιάζουν σύμφωνες με προτάσεις που έχουν ήδη γίνει στη Συνέλευση: έτσι, το άρθρο 293 ΕΚ προβλέπει τη σύναψη συμβάσεων μεταξύ των κρατών μελών, ενώ στα συμπεράσματα των ομάδων εργασίας IX «Απλούστευση» και X «Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη» προτείνεται η κατάργηση της πράξης αυτού του τύπου.

Αμφιβολίες μπορεί να υπάρξουν, επίσης, ως προς τα άρθρα 78 και 87 παρ. 2γ), τα οποία αφορούν το ειδικό καθεστώς που έπρεπε να εφαρμοσθεί για να ληφθεί υπόψιν η διαίρεση της Γερμανίας.

Κρίθηκε σκόπιμο να επισημανθούν τα θέματα αυτά στη Συνέλευση, η οποία θα κληθεί να εξετάσει εάν θα πρέπει να διατηρηθούν ή να εξαιρεθούν οι οικείες διατάξεις.

B. Προτάσεις συγχώνευσης/διάσπασης

α. Διατάξεις που έχουν συγχωνευθεί ή διασπασθεί

8. Επιδιώκοντας την απλούστευση, η Ομάδα προέβη σε ορισμένο αριθμό συγχωνεύσεων άρθρων ή παραγράφων όταν δεν υπήρχε φόβος να μεταβληθεί, με τον τρόπο αυτόν, η έννοια των εν λόγω διατάξεων. Έτσι, για παράδειγμα, επήλθε συγχώνευση των άρθρων 28 και 29 ΕΚ τα οποία απαγορεύουν, με πανομοιότυπη διατύπωση, τους ποσοτικούς περιορισμούς τόσο επί των εισαγωγών όσο και επί των εξαγωγών.

Το αυτό ισχύει για τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 56 ΕΚ οι οποίες απαγορεύουν, με πανομοιότυπη διατύπωση, τους περιορισμούς των κινήσεων κεφαλαίων και των πληρωμών αντιστοίχως μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

9. Η Ομάδα προέβη επίσης σε διάσπαση των διατάξεων όταν με τον τρόπο αυτό καθίστατο σαφέστερο το κείμενο χωρίς να μεταβάλλεται η έννοιά του. Έτσι, για παράδειγμα, το άρθρο 172 ΕΚ, το οποίο προβλέπει τους διαδικαστικούς κανόνες για την έκδοση ορισμένου αριθμού νομικών πράξεων σε θέματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, διασπάστηκε προκειμένου να προστεθούν οι διαδικαστικοί κανόνες σε καθεμία από τις οικείες νομικές βάσεις, ήτοι τα άρθρα 167, 168, 169 και 171 ΕΚ.

β. Προτεινόμενες συγχωνεύσεις διατάξεων

10. Σε άλλες περιπτώσεις και για να τηρήσει τους όρους της εντολής της, η Ομάδα ανέφερε απλώς ότι υπήρχε η δυνατότητα συγχωνεύσεων στο ίδιο το κείμενο, χωρίς ωστόσο να προβεί στις συγχωνεύσεις αυτές στην πράξη. Αυτό συνέβη στις ακόλουθες τέσσερις περιπτώσεις:

i) Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 19 ΕΚ

11. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 19 ΕΚ παρέχουν τη νομική βάση για τη θέσπιση διατάξεων περί άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι τόσο στις δημοτικές εκλογές όσο και στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Καίτοι οι διατάξεις αυτές είναι διατυπωμένες κατά σχεδόν πανομοιότυπο τρόπο και τα σχετικά δικαιώματα έχουν συνενωθεί στο άρθρο 7, παρ. 2, δεύτερη περίπτωση του σχεδίου του πρώτου μέρους του Συντάγματος (CONV 528/03 της 6ης Φεβρουαρίου 2003), η Ομάδα έκρινε ότι η συγχώνευσή τους έθετε θέματα στα οποία θα χρειαζόταν πολιτική απάντηση. Κατ' αρχάς, το δικαίωμα του εκλέγειν στις δημοτικές εκλογές και το αντίστοιχο δικαίωμα στις «ευρωπαϊκές» εκλογές θέτουν διαφορετικά ζητήματα· άλλωστε δε, τα δύο θέματα έχουν ρυθμισθεί χωριστά στο παρελθόν. Επιπλέον, το γεγονός ότι το δικαίωμα του εκλέγειν στις ευρωπαϊκές εκλογές το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 19, παρ. 2, ΕΚ εκφράζεται «[με την] επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 190, παράγραφος 4» ΕΚ, καθιστά δυσχερέστερη τη συγχώνευση των διατάξεων αυτών, όπως έχουν σήμερα τα κείμενα.

ii) Τα άρθρα 60 και 301 ΕΚ

12. Η Ομάδα δεν πρότεινε τροποποίηση ούτε του άρθρου 60 ΕΚ, ούτε του άρθρου 301 ΕΚ, δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές υπάγονται αμφοτέρως στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης, ο οποίος θα ρυθμισθεί αργότερα από τη Συνέλευση. Τα δύο αυτά άρθρα, τα οποία αφορούν τη λήψη οικονομικών μέτρων κατά τρίτων χωρών, θα ήταν ίσως σκόπιμο να συνενωθούν σε ένα ενιαίο άρθρο στο μελλοντικό κεφάλαιο περί εξωτερικών σχέσεων.

iii) Τα άρθρα 70 και 80 ΕΚ

- 13) Το άρθρο 70 ΕΚ θεσπίζει κοινή πολιτική μεταφορών, ενώ το άρθρο 80 ΕΚ καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της και ιδίως τη διαδικασία εφαρμογής της στις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές. Η Ομάδα διαπίστωσε ότι, μετά από τις διαδοχικές τροποποιήσεις της συνθήκης ΕΚ, η δύναμη του άρθρου 80, παράγραφος 2, 1ο εδάφιο, νομιμοποίηση του Συμβουλίου δύσκολα συμβιβάζεται με το δεύτερο εδάφιο της αυτής διάταξης. Εξάλλου, στην πράξη, δεν φαίνεται να έχει γίνει χρήση του άρθρου 80, παρ. 2, 1ο εδάφιο της ΣΕΚ. Μετά από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1986, εξεδόθησαν απευθείας διατάξεις όσον αφορά τις θαλάσσιες και τις αεροπορικές μεταφορές χωρίς προηγούμενη νομιμοποίηση.

14. Η ακόλουθη διατύπωση της παραγράφου 2 θα προσέφερε μία δυνατότητα ακριβέστερης και πιο ευανάγνωστης απλούστευσης: *«Μπορούν να ληφθούν κατάλληλα μέτρα για τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 71»*.
15. Μία ουσιαστικότερη μεταβολή θα συνίστατο στη συγχώνευση των άρθρων 70 και 80 ΕΚ, πράγμα το οποίο θα συνεπαγόταν τροποποίηση ουσίας, λόγος για τον οποίο απλώς προτείνεται στο σημείο αυτό η ακόλουθη διατύπωση του άρθρου 70:

*«Οι στόχοι του Συντάγματος επιδιώκονται, όσον αφορά τις μεταφορές, με μία κοινή πολιτική.
Η κοινή πολιτική μεταφορών η οποία προβλέπεται στον παρόντα τίτλο εφαρμόζεται στις σιδηροδρομικές, οδικές και εσωτερικές πλωτές μεταφορές.
Μπορεί να περιλαμβάνει κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές.»*

iv) Τα άρθρα 94 και 95 ΕΚ

16. Εφιστάται επίσης η προσοχή της Συνέλευσης στο θέμα της σχέσης μεταξύ των άρθρων 94 και 95 της συνθήκης ΕΚ. Ενώ το άρθρο 94 ΕΚ αποτελεί τη νομική βάση για την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών που έχουν *«άμεση επίπτωση»* στην εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της κοινής (εσωτερικής) αγοράς, το άρθρο 95 ΕΚ αποτελεί τη νομική βάση για την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών που *«έχουν ως αντικείμενο»* την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Σημειώνεται ότι η εφαρμογή των διατάξεων αυτών γίνεται σύμφωνα με διαφορετικές διαδικασίες λήψεως αποφάσεων: το άρθρο 94 ΕΚ προβλέπει ομοφωνία του Συμβουλίου και απλή γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενώ το άρθρο 95 ΕΚ προβλέπει συναπόφαση και επομένως απόφαση του Συμβουλίου με ειδική πλειοψηφία.

17. Αυτό εξηγείται βάσει ιστορικών λόγων: το παλαιό άρθρο 100 Α (σημερινό άρθρο 95 ΕΚ) το οποίο ενσωματώθηκε στη συνθήκη για το σκοπό της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς είχε εκείνη την εποχή την έννοια εξαίρεσης, ευρύτατης ασφαλώς, από το άρθρο 100 (σημερινό 94 ΕΚ). Ωστόσο, η προσφυγή στο άρθρο 95 ΕΚ ήταν πολύ πιο συχνή από ό,τι η προσφυγή στο άρθρο 94 ΕΚ.

Έτσι, καίτοι το άρθρο 95 ΕΚ είναι, όπως ορίζει το ίδιο, διάταξη παρέκκλισης από το άρθρο 94 ΕΚ, στην πράξη τα θεσμικά όργανα ανατρέχουν στο άρθρο 95 ΕΚ για τη θέσπιση μέτρων τα οποία αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, εκτός από ό,τι αφορά τις διατάξεις που εξαιρούνται δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού (φορολογικές διατάξεις, ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, δικαιώματα και συμφέροντα των μισθωτών).

Η Συνέλευση θα μπορούσε επομένως να εξετάσει την ενδεχόμενη διευθέτηση των εν λόγω άρθρων με σκοπό να αναγνωρισθεί ότι, εφεξής, το άρθρο 95 ΕΚ αποτελεί τον γενικό κανόνα, και το άρθρο 94 ΕΚ την εξαίρεση.

Γ. Γενικές οριζόντιες ρήτρες

18. Στο σημερινό κείμενο της συνθήκης ΕΚ υπάρχουν διάφορες διατάξεις γενικής εφαρμογής, οι οποίες δηλαδή ενσωματώνονται σε όλα τα επίπεδα της δραστηριότητας της Κοινότητας, ανεξαρτήτως των τομεακών πολιτικών που ακολουθούνται.

Οι ρήτρες αυτές περιλαμβάνονται είτε στο πρώτο μέρος της συνθήκης ΕΚ («Αρχές») είτε στο τρίτο μέρος («Πολιτικές»). Πρόκειται συγκεκριμένα:

- για το άρθρο 3, παρ. 2, το οποίο επιδιώκει «να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών»,
- για το άρθρο 6, το οποίο ορίζει ότι «οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων.....»,
- για το άρθρο 127, παρ. 2, σύμφωνα με το οποίο «ο στόχος υψηλού επιπέδου απασχόλησης λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών.....»,
- για το άρθρο 151, παρ. 4, σύμφωνα με το οποίο «η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχέςτης πολυμορφίας των πολιτισμών της»,
- για το άρθρο 152, παρ. 1, σύμφωνα με το οποίο κατά την εφαρμογή των πολιτικών «εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου»,
- για το άρθρο 153, παρ. 4, σύμφωνα με το οποίο ισχύει το ίδιο για τις «απαιτήσεις προστασίας του καταναλωτή».

Η αυτή έννοια απαντάται προκειμένου για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας στην Κοινότητα (άρθρο 157, παρ. 3, ΕΚ), την οικονομική και κοινωνική συνοχή (άρθρο 159 ΕΚ) και τη συνεργασία για την ανάπτυξη (άρθρο 178 ΕΚ).

19. Υπάρχουν δύο πιθανές απλουστευτικές λύσεις. Η μία θα ήταν να περιληφθούν σε ένα ενιαίο άρθρο στο πρώτο μέρος του Συντάγματος τα δύο είδη ρητρών που περιέχονται επί του παρόντος στο πρώτο μέρος της συνθήκης ΕΚ, ήτοι στα άρθρα 3, παρ. 2, και 6 ΕΚ. Η άλλη θα ήταν να περιληφθεί στην αρχή του μέρους II το σύνολο των προαναφερομένων εννοιών, εν είδει γενικής «οριζόντιας ρήτρας».
20. Περιλαμβάνεται, για παν ενδεχόμενο, ένα μοντέλο για καθεμία από τις λύσεις αυτές.

Λύση Α (σύντομη, το άρθρο 3, παράγραφος 2, και το άρθρο 6 που περιλαμβάνονται στο μέρος «Αρχές» της συνθήκης ΕΚ)

«Οι ακόλουθες απαιτήσεις εντάσσονται στον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης οι οποίες προβλέπονται στο παρόν μέρος:

- α. η εξάλειψη των ανισοτήτων, και η προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών,*
- β. η προστασία του περιβάλλοντος, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.»*

Λύση Β (εκτενής, όλες οι οριζόντιες διατάξεις της συνθήκης ΕΚ)

«Οι ακόλουθες απαιτήσεις εντάσσονται στον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης που προβλέπονται στο παρόν μέρος:

- α. η εξάλειψη των ανισοτήτων, και η προώθηση τη ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών,
- β. η προστασία του περιβάλλοντος, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη,
- γ. η προστασία της υγείας του ανθρώπου.

Η Ένωση λαμβάνει υπόψη τους ακόλουθους στόχους, κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων που θα προβλέπονται στο παρόν μέρος

- α. την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου απασχόλησης,
- β. τις πολιτιστικές πτυχές, με σκοπό κυρίως το σεβασμό και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών,
- γ. την προστασία των καταναλωτών,
- δ. την εξασφάλιση των αναγκαίων προϋποθέσεων για να καταστεί ανταγωνιστική η βιομηχανία της Ένωσης,
- ε. την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Ένωσης και τους στόχους της πολιτικής αυτής,
- στ. τους στόχους της συνεργασίας για την ανάπτυξη, όταν οι πολιτικές και οι δράσεις ενδέχεται να επηρεάσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες.»

Δ. Αναδιάταξη ορισμένων άρθρων

21. Στον τόμο Ι πραγματοποιήθηκαν ορισμένες αναδιατάξεις περιορισμένης έκτασης:

- α. το άρθρο 4 ΕΚ θα μπορούσε να μετατοπισθεί στην αρχή του τίτλου «οικονομική και νομισματική πολιτική»
- β. τα άρθρα 14 και 15 ΕΚ θα μπορούσαν να τοποθετηθούν μάλλον στην αρχή ενός νέου τίτλου ή κεφαλαίου αφιερωμένου στην εσωτερική αγορά, το οποίο θα περιλαμβάνει επίσης τα άρθρα 94 έως 97 ΕΚ
- γ. εάν ο τίτλος II «Γεωργία» της συνθήκης ΕΚ συμπληρωθεί με τις λέξεις «και αλιεία» προκειμένου να αντικατοπτρίζει ο τίτλος το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 32, παρ. 1 ΕΚ, το κείμενο του άρθρου θα πρέπει να προσαρμοσθεί ώστε να ληφθεί υπόψη η εν λόγω προσθήκη.

- δ. το τέταρτο μέρος της συνθήκης ΕΚ, το οποίο αφορά τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών, αποσκοπεί σε μία μερική εφαρμογή του καθεστώτος της συνθήκης στις οικείες χώρες και εδάφη. Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι θα πρέπει μάλλον να προσεγγίσει τη ρήτρα εδαφικής εφαρμογής της συνθήκης.

III. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ

A. Οι πράξεις που δεν προβλέπονται στα σχέδια των άρθρων 24 έως 33 του Συντάγματος

22. Ορισμένες διατάξεις της συνθήκης ΕΚ, οι οποίες ενδέχεται να περιληφθούν στο μέρος II του Συντάγματος προβλέπουν διαδικασίες και πράξεις που δεν αναφέρονται επί του παρόντος στα άρθρα 24 έως 33 του σχεδίου (CONV 571/03 της 26ης Φεβρουαρίου 2003).

Θα μπορούσε να τεθεί το ερώτημα εάν θα ήταν σκόπιμη μία παρέμβαση προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ της γενικής προσέγγισης και των ειδικών διατάξεων.

α. Οι πράξεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

23. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαθέτει εξουσίες λήψεως αποφάσεων οι οποίες δεν αναφέρονται στα εν λόγω σχέδια άρθρων και δεν εμπίπτουν στην εξουσία αυτοοργάνωσης του Κοινοβουλίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 195, παρ. 1, ΕΚ: «*το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει διαμεσολαβητή του οποίου «προσδιορίζει το καθεστώς και τους γενικούς όρους άσκησης των καθηκόντων μετά από γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου ...»* (άρθρο 195, παρ. 4, ΕΚ). Ομοίως, σύμφωνα με το άρθρο 190, παράγραφος 5, ΕΚ, «*αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου, ... θεσπίζει τους κανόνες και τους γενικούς όρους που θα διέπουν την εκπλήρωση των καθηκόντων των μελών του ...»*.

Το γεγονός ότι οι πράξεις αυτές θεσπίζονται «*με την έγκριση του Συμβουλίου*» δεν αφαιρεί τίποτα από την εξουσία λήψεως αποφάσεως που αποδίδεται στο Κοινοβούλιο εν προκειμένω.

Επιπλέον, στη διαδικασία του προϋπολογισμού, «*ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διαπιστώνει ότι ο προϋπολογισμός έχει οριστικώς εγκριθεί*» (άρθρο 272, παρ. 7, ΕΚ). Τέλος, το Κοινοβούλιο διαθέτει την αρμοδιότητα να απαλλάσσει, μόνο του, την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού, «*μετά από σύσταση του Συμβουλίου*» (άρθρο 276, παρ. 1, ΕΚ).

β. οι πράξεις γενικής εμβέλειας που εκδίδονται από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης

24. Σύμφωνα με το άρθρο 223, εδάφιο 6 ΕΚ, «*το Δικαστήριο καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην έγκριση του Συμβουλίου ...»*. Το ίδιο ισχύει για το Πρωτοδικείο και για τα δικαιοδοτικά τμήματα, κατ' εφαρμογή αντιστοίχως του άρθρου 224, εδάφιο 5, ΕΚ, και του άρθρου 225 Α, εδάφιο 5, ΕΚ.

Εκεί ασφαλώς υπάρχει εξουσία απόφασης η οποία αποδίδεται στις δικαιοδοτικές αρχές της Ένωσης, δεδομένου ότι ο κανονισμός διαδικασίας των αρχών αυτών δεν μπορεί να εξομοιωθεί με εσωτερικό κανονισμό.

γ. *οι πράξεις που εκδίδονται με κοινή συμφωνία*

25. Σύμφωνα με το άρθρο 193, εδάφιο 3, της συνθήκης ΕΚ «οι λεπτομερείς διατάξεις άσκησης του δικαιώματος εξέτασης, των πραγμάτων καθορίζονται με κοινή συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.»

Το αυτό ισχύει για τη συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 247 παρ. 3, εδάφιο 3, ΕΚ, και η οποία αφορά το δικαίωμα πρόσβασης του Δικαστηρίου σε πληροφορίες που κατέχει η Τράπεζα.

B. Διαδικασίες λήψης αποφάσεων

α. *Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο*

26. Όταν το Κοινοβούλιο αποφασίζει με την κοινώς αποκαλούμενη «απλή» ή «σχετική» πλειοψηφία - πράγμα το οποίο αποτελεί τον κανόνα - η συνθήκη ΕΚ χρησιμοποιεί την ορολογία «απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων» (άρθρα 198, εδάφιο 1· 251, εδάφιο 5· 272, εδάφιο 4 ...). Όταν εκφράζεται με την κοινώς γνωστή ως απόλυτη πλειοψηφία, στο γαλλικό κείμενο της συνθήκης γίνεται λόγος για «*majorité des membres qui le composent*». Χρησιμοποιούνται επίσης οι διατυπώσεις «*majorité de ses membres*» ή «*majorité des membres du Parlement européen*». Αυτή είναι η διατύπωση που χρησιμοποιείται επίσης στο αγγλικό και στο γερμανικό κείμενο.

Η χρησιμοποίηση του όρου «απόλυτη» μπορεί επομένως να οδηγήσει σε σύγχυση, αφού δεν πρόκειται, στην ουσία, παρά για σχετική πλειοψηφία.

Υπ' αυτές τις συνθήκες προτείνεται η χρησιμοποίηση των όρων «πλειοψηφία των ψηφισάντων» αφενός, και «πλειοψηφία των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου» ή «πλειοψηφία των μελών του» αφετέρου.

β. *το Συμβούλιο*

27. Μπορεί να τεθεί το ερώτημα μήπως ο σημερινός κανόνας ψηφοφορίας σύμφωνα με τον οποίο «το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του» (άρθρο 205, παρ. 1 ΕΚ) θα πρέπει να αντικατασταθεί από τη διατύπωση «το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία».

Είναι γνωστό ότι στην πράξη το Συμβούλιο αποφασίζει κυρίως με ειδική πλειοψηφία, σπανιότερα δε ομόφωνα ή με απλή πλειοψηφία. Άρα, ο κανόνας ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία ισχύει κατ' αρχήν στις περισσότερες περιπτώσεις και μία τέτοια τροποποίηση θα διευκόλυνε ιδιαίτερα την ανάγνωση του κειμένου του Συντάγματος.

Έτσι, η μνεία του Συμβουλίου στο Σύνταγμα δεν θα συνοδεύεται πλέον από τους όρους «που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία», ο δε κανόνας ψηφοφορίας (απλή πλειοψηφία ή ομοφωνία) θα εμφανίζεται αντιθέτως ρητά στις περιπτώσεις που συνιστούν εξαίρεση.

γ. η Επιτροπή

28. Η Ομάδα εμπειρογνομόνων διερωτάται επίσης εάν είναι ανάγκη να αναπαράγονται, σε κάθε λειτουργικό άρθρο του Συντάγματος που αποτελεί νομική βάση, οι διάφορες θεσμικές φάσεις της περίπλοκης πράξης που αποτελεί τη νομοθετική διαδικασία της Ένωσης.

Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη τη σχεδόν γενική εξουσία πρωτοβουλίας της Επιτροπής για κάθε κανονιστική δράση της Κοινότητας, διερωτάται κανείς εάν είναι πράγματι αναγκαία η συστηματική προσθήκη της φράσης «μετά από πρόταση της Επιτροπής» σε κάθε πράξη.

Θα αρκούσε να προβλεφθεί, στο άρθρο του πρώτου μέρους του Συντάγματος που είναι αφιερωμένο στην Επιτροπή, ή ενδεχομένως του δεύτερου μέρους που αφορά ειδικά τη λειτουργία της Επιτροπής, μία διατύπωση του είδους: «Εκτός αν προβλέπεται ρητά αντίθετη διάταξη, μία πράξη της Ένωσης εκδίδεται μόνο προτάσει της Επιτροπής».

Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις θα μπορούσε να χρησιμοποιείται, παραδείγματος χάρη, η διατύπωση: «Το Συμβούλιο, με πρωτοβουλία του/με πρωτοβουλία κράτους μέλους/μετά από σύσταση της Επιτροπής, εκδίδει ...»¹.

Γ. Ονομασία των νομοθετικών πράξεων

29. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας ΙΧ, «Απλούστευση» (CONV 424/02, μέρη II, Δ, γ), η ομάδα εμπειρογνομόνων χρησιμοποίησε τον όρο «νομοθετική διαδικασία» οσάκις πρόκειται για πράξεις εκδιδόμενες με τη διαδικασία της συναπόφασης. Η διατύπωση αυτή πηγάζει από εκείνη που επέλεξε το Προεδρείο στο σχέδιο άρθρου 28, παρ. 3, του Συντάγματος «...που έχουν θεσπίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία ...».

Σε ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από το Σύνταγμα, το Συμβούλιο διαθέτει επίσης αποκλειστική νομοθετική αρμοδιότητα (σχέδιο άρθρου 25, παρ. 2).

Είναι γεγονός ότι υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης, λόγω του ότι ορισμένοι νόμοι / νόμοι-πλαίσια, δηλαδή οι νόμοι / νόμοι-πλαίσια του Συμβουλίου, θα εκδίδονται σύμφωνα με διαδικασία διαφορετική από τη νομοθετική διαδικασία.

¹ Οι προτάσεις που περιέχονται στο δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 28 δεν υποστηρίζονται από τα μέλη της Ομάδας που έχουν ορισθεί από τη Νομική Υπηρεσία του Συμβουλίου, τα οποία θεωρούν ότι οι προτάσεις αυτές χρήζουν περαιτέρω εξέτασης.

Δ. Διάκριση μεταξύ των νομοθετικών και των μη νομοθετικών πράξεων του Συμβουλίου

30. Από το σχέδιο του άρθρου 25, παρ. 1, του πρώτου μέρους του Συντάγματος και από τις παρατηρήσεις που το συνοδεύουν, προκύπτει ότι για την έκδοση των νομοθετικών πράξεων ισχύει κατά γενικό κανόνα η διαδικασία της συναπόφασης.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του αυτού άρθρου, κατά παρέκκλιση από αυτόν τον κανόνα, νομοθετικές πράξεις μπορούν επίσης να εκδίδονται μόνο από το Συμβούλιο. Οι περιπτώσεις στις οποίες το Συμβούλιο διαθέτει αποκλειστική νομοθετική αρμοδιότητα πρέπει να προβλέπονται ρητά από το Σύνταγμα.

Δεδομένου ότι ο κατάλογος των εξαιρέσεων αυτών δεν είχε ακόμη καταρτισθεί από τη Συνέλευση σε αυτό το στάδιο, δεν μπόρεσε να ληφθεί υπόψη από τους εμπειρογνώμονες κατά τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης.

31. Ομοίως, εάν η Συνέλευση θεωρεί ότι στο πλαίσιο συγκεκριμένης πολιτικής ή δράσης, το Συμβούλιο θα πρέπει να διαθέτει ταυτόχρονα νομοθετική αρμοδιότητα δυνάμει του σχεδίου άρθρου 25, παράγραφος 2 (έκδοση νόμου ή νόμου-πλαισίου), και μη νομοθετική αρμοδιότητα δυνάμει του σχεδίου άρθρου 26 (έκδοση κανονισμού ή απόφασης), θα πρέπει να δηλωθούν σαφώς, στο πλαίσιο της οικείας πολιτικής ή δράσης, οι περιπτώσεις στις οποίες το Συμβούλιο διαθέτει νομοθετική αρμοδιότητα και εκείνες στις οποίες διαθέτει μη νομοθετική αρμοδιότητα.

32. Κατά γενικότερο τρόπο, η ομάδα εμπειρογνομόνων εφιστά την προσοχή της Συνέλευσης στην ανάγκη να γίνει ακριβής διάκριση μεταξύ των νομοθετικών και των μη νομοθετικών αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου, όπως προβλέπεται στα σχέδια άρθρων 25 παράγραφος 2, και 26 του Συντάγματος.

Σημειώνει εν προκειμένω ότι η εκ μέρους του Συμβουλίου άσκηση νομοθετικών αρμοδιοτήτων θα επέφερε, σε αυτό το στάδιο των εργασιών της Συνέλευσης, δύο επιπτώσεις επί της διαδικασίας : κατ' αρχήν το Συμβούλιο υποχρεούται να συνεδριάζει δημοσίως (σχέδιο άρθρου 25 παράγραφος 3)· κατόπιν σύμφωνα με το σχέδιο πρωτοκόλλου σχετικά με την επικουρικότητα, ο «μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης» ισχύει μόνο για τις νομοθετικές προτάσεις.

Ε. Ονομασία της διαδικασίας σύμφωνης γνώμης

33. Όσον αφορά την ειδική εξουσία σύμφωνης γνώμης που αποδίδεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τίθεται το ερώτημα μήπως ο όρος αυτός θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον όρο «έγκριση», πράγμα το οποίο δεν θα μετέβαλε τη φύση της πράξης η οποία ζητείται από το θεσμικό όργανο με το οποίο γίνεται η διαβούλευση. Αυτή η διαδικασία έγκρισης εμφανίζεται ήδη στη συνθήκη ΕΚ, συγκεκριμένα στο άρθρο 214, σχετικά με το διορισμό των μελών της Επιτροπής.

Οσάκις απαιτείται η συγκατάθεση του Συμβουλίου πριν από την έκδοση πράξης υπό άλλου θεσμικού οργάνου, το Συμβούλιο παρέχει επίσης «έγκριση» (βλ. π.χ. τα άρθρα 199, παράγραφος 5, ή 195 παράγραφος 4, ΕΚ).

Εν προκειμένω σημειώνεται ότι στο γερμανικό κείμενο της συνθήκης χρησιμοποιείται, παραδείγματος χάρη, τόσο για τον όρο «*avis conforme*» (σύμφωνη γνώμη) όσο και για τον όρο «*approbation*» (έγκριση) ο αυτός όρος της «*Zustimmung*».

Άλλωστε η λέξη «έγκριση» φαίνεται ευκολότερα κατανοητή για τον πολίτη από τον όρο «σύμφωνη γνώμη».

ΣΤ Διευκρίνιση νομικών βάσεων

34. Η έγκριση της ομάδας V «Επικουρικές αρμοδιότητες» (CONV 375/1/02/REC, της 4ης Νοεμβρίου 2002) συνιστά να περιορισθούν οι περιπτώσεις προσφυγής στο άρθρο 308 ΕΚ, με την εισαγωγή των απαραίτητων νομικών βάσεων οι οποίες θα επιτρέψουν στην Ένωση να αναλάβει δράση στους τομείς εκείνους όπου σήμερα έχει δυνατότητα παρέμβασης μόνο κατόπιν προσφυγής στην οικεία διάταξη. Ως παραδείγματα αναφέρουμε :
- την επέκταση του κανονισμού «κοινωνική ασφάλιση» για τους μη μισθωτούς, δεδομένου ότι το άρθρο 42 ΕΚ αποτελεί την κατάλληλη νομική βάση αποκλειστικά για τους μισθωτούς,
 - τις οικονομικές κυρώσεις κατά ιδιωτών ή ενώσεων εκτός της Ένωσης, δεδομένου ότι τα άρθρα 60 και 301 της συνθήκης ΕΚ ισχύουν αποκλειστικά για τις «τρίτες χώρες» ή
 - τις πράξεις σχετικά με την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς οι οποίες προχωρούν πέραν της προσέγγισης των εθνικών νομοθεσιών (βλ. τα άρθρα 94 και 95 ΕΚ), μεταξύ άλλων αυτές που αφορούν τους τίτλους πνευματικής ιδιοκτησίας στο επίπεδο της Ένωσης.
35. Εάν η Συνέλευση ήθελε να περιορίσει τις περιπτώσεις προσφυγής στο άρθρο 308 ΕΚ, θα μπορούσε να προβλέψει, σε όλες τις κατάλληλες περιπτώσεις, ειδική νομική βάση. Σε κάθε περίπτωση μπορούν να εξετασθούν διαφορετικές λύσεις. Παραδείγματος χάρη, όσον αφορά την επέκταση του κανονισμού «κοινωνική ασφάλιση» στους μη μισθωτούς, θα μπορούσε να εξετασθεί η πρόβλεψη νομικής βάσης στο κεφάλαιο που αφορά την «εγκατάσταση».

Για τις πράξεις σχετικά με την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς οι οποίες προχωρούν πέραν της προσέγγισης των εθνικών νομοθεσιών, μεταξύ άλλων αυτές που αφορούν τη δημιουργία τίτλων πνευματικής ιδιοκτησίας στο επίπεδο της Ένωσης, θα μπορούσε να εξετασθεί είτε μια προσαρμογή της μνείας της προσέγγισης των νομοθεσιών στα άρθρα 94 και 95 ΕΚ, είτε η δημιουργία ειδικής νομικής βάσης.

Z. Οι ετήσιες περίοδοι συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

36. Το Κοινοβούλιο συνέρχεται σε ετήσια σύνοδο (άρθρο 196, εδάφιο 1, ΕΚ). Από τη συνθήκη της Ρώμης, αποφάσισε στο πλαίσιο της εξουσίας αυτοοργάνωσής του, να οργανώσει το χρονοδιάγραμμα εργασιών του βάσει «περιοδών συνόδου» κατάσταση η οποία επιβεβαιώνεται ευρέως από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

Επειδή η διατύπωση που προβλέπεται στο 2ο εδάφιο του άρθρου 196 ΕΚ «*το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να συνέλθει σε έκτακτη σύνοδο ...*» μπορεί εύκολα να προκαλέσει σύγχυση και να δημιουργήσει ερωτηματικά στον πολίτη, προτείνεται, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να χρησιμοποιηθεί η διατύπωση που χρησιμοποιείται στον κανονισμό του Κοινοβουλίου από το 1958 ήτοι «*η περίοδος συνόδου*».

Για το λόγο αυτό, η ομάδα προτείνει να τροποποιηθεί το εδάφιο 2 του άρθρου 196 ως εξής : «*Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να συνέρχεται σε έκτακτη περίοδο συνόδου ...*».

* * *

ΤΟΜΟΣ II

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

Προτάσεις προσαρμογών τεχνικού χαρακτήρα των διατάξεων των συνθηκών ΕΚ και ΕΕ

* * *

Κείμενο που ακολουθεί την αρχική διάρθρωση των συνθηκών ΕΚ και ΕΕ

Το μέρος Α του τόμου αυτού περιλαμβάνει τις διατάξεις της συνθήκης ΕΚ (σελ. 2 έως 140)
Το μέρος Β του τόμου αυτού περιλαμβάνει τις διατάξεις της συνθήκης ΕΕ (σελ 141 έως 170).

Ο παρών τόμος πρέπει να διαβαστεί με βάση τα παραρτήματα Ι και ΙΙ του τόμου Ι.

Μέρος Α

Διατάξεις της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Συνθήκη ΕΚ)

Περιεγόμενα

		Σελίδα
Μέρος πρώτο	Αρχές	6
Μέρος Δεύτερο	Ιθαγένεια της Ένωσης	13
Μέρος τρίτο	Πολιτικές Κοινότητας της Ένωσης	16
ΤΙΤΛΟΣ Ι	Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων	16
Κεφάλαιο 1	Η τελωνειακή ένωση	17
Κεφάλαιο 2	Η απαγόρευση των ποσοτικών περιορισμών μεταξύ των κρατών μελών	18
ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ	Η γεωργία	19
ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ	Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων	23
Κεφάλαιο 1	Οι εργαζόμενοι	23
Κεφάλαιο 2	Το δικαίωμα εγκαταστάσεως	25
Κεφάλαιο 3	Οι υπηρεσίες	28
Κεφάλαιο 4	Κεφάλαια και πληρωμές	30
ΤΙΤΛΟΣ ΙV	Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	32
ΤΙΤΛΟΣ V	Οι μεταφορές	37
ΤΙΤΛΟΣ VI	Κοινοί κανόνες για τον ανταγωνισμό, τη φορολογία και την προσέγγιση των νομοθεσιών	41
Κεφάλαιο 1	Κανόνες ανταγωνισμού	41
Τμήμα 1	Κανόνες εφαρμοστέοι επί των επιχειρήσεων	41
Τμήμα 2	Κρατικές ενισχύσεις	44
Κεφάλαιο 2	Φορολογικές διατάξεις	46
Κεφάλαιο 3	Η προσέγγιση των νομοθεσιών	48
ΤΙΤΛΟΣ VII	Οικονομική και νομισματική πολιτική	51
Κεφάλαιο 1	Οικονομική πολιτική	
Κεφάλαιο 2	Νομισματική πολιτική	
Κεφάλαιο 3	Θεσμικές διατάξεις	
Κεφάλαιο 4	Μεταβατικές διατάξεις	

ΤΙΤΛΟΣ VIII	Απασχόληση	51
ΤΙΤΛΟΣ IX	Κοινή εμπορική πολιτική	54
ΤΙΤΛΟΣ X	Τελωνειακή συνεργασία	56
ΤΙΤΛΟΣ XI	Κοινωνική πολιτική, παιδεία, επαγγελματική εκπαίδευση και νεολαία	57
Κεφάλαιο 1	Κοινωνικές διατάξεις	57
Κεφάλαιο 2	Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	63
Κεφάλαιο 3	Παιδεία, Επαγγελματική Εκπαίδευση και νεολαία	64
ΤΙΤΛΟΣ XII	Πολιτισμός	65
ΤΙΤΛΟΣ XIII	Δημόσια Υγεία	67
ΤΙΤΛΟΣ XIV	Προστασία των καταναλωτών	68
ΤΙΤΛΟΣ XV	Διευρωπαϊκά δίκτυα	69
ΤΙΤΛΟΣ XVI	Βιομηχανία	71
ΤΙΤΛΟΣ XVII	Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή	72
ΤΙΤΛΟΣ XVIII	Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη	74
ΤΙΤΛΟΣ XIX	Περιβάλλον	78
ΤΙΤΛΟΣ XX	Συνεργασία για την ανάπτυξη	80
ΤΙΤΛΟΣ XXI	Οικονομική, χρηματοοικονομική και τεχνική συνεργασία με τις τρίτες χώρες	82
Μέρος τέταρτο	Η σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και εδαφών	83
Μέρος πέμπτο	Τα όργανα της Κοινότητας	86
ΤΙΤΛΟΣ I	Διατάξεις περί των οργάνων	86
Κεφάλαιο 1	Τα όργανα	86
Τμήμα 1	Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	86
Τμήμα 2	Το Συμβούλιο	91
Τμήμα 3	Η Επιτροπή	94
Τμήμα 4	Το Δικαστήριο	97
Τμήμα 5	Το Ελεγκτικό Συνέδριο	107

Κεφάλαιο 2	Κοινές διατάξεις για περισσότερα όργανα	110
Κεφάλαιο 3	Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	115
Κεφάλαιο 4	Η Επιτροπή των Περιφερειών	118
Κεφάλαιο 5	Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	119
ΤΙΤΛΟΣ II	Δημοσιονομικές διατάξεις	121
Έκτος μέρος	Γενικές και τελικές διατάξεις	128
Τελικές διατάξεις		139

* * *

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1¹

~~Διά της παρούσας Συνθήκης τα ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ιδρύουν μεταξύ τους μία ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.~~

Άρθρο 2

~~Η Κοινότητα έχει ως αποστολή, με τη δημιουργία κοινής αγοράς, οικονομικής και νομισματικής ένωσης και με την εφαρμογή των κοινών πολιτικών ή δράσεων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, να προάγει στο σύνολο της Κοινότητας την αρμονική, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, αειφόρο, μη πληθωριστική ανάπτυξη, υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ κρατών μελών.~~

Άρθρο 3

~~1. — Για τους σκοπούς του άρθρου 2, η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει, σύμφωνα με τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπει η παρούσα Συνθήκη:~~

- ~~α) — την απαγόρευση, μεταξύ των κρατών μελών, των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή εμπορευμάτων, καθώς και όλων των άλλων μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος,~~
- ~~β) — μια κοινή εμπορική πολιτική,~~
- ~~γ) — μια εσωτερική αγορά την οποία θα χαρακτηρίζει η εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, μεταξύ των κρατών μελών,~~
- ~~δ) — μέτρα σχετικά με την είσοδο και την κυκλοφορία των προσώπων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Τίτλου IV,~~
- ~~ε) — μια κοινή πολιτική στον τομέα της γεωργίας και της αλιείας,~~
- ~~στ) — μια κοινή πολιτική στον τομέα των μεταφορών,~~
- ~~ζ) — ένα καθεστώς που εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό μέσα στην εσωτερική αγορά,~~

¹ Τα άρθρα 1, 2 και 3 (1) διαγράφονται και αντικαθίστανται από τα σχέδια άρθρου (ίδρυση, αξίες και στόχοι της Ένωσης) του μέρους I (άρθρα 1, 2 και 3 CONV 528/03).

- η) ~~την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών στο βαθμό που απαιτείται για τη λειτουργία της κοινής αγοράς,~~
- θ) ~~την προαγωγή του συντονισμού μεταξύ των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους με την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση,~~
- ι) ~~μια πολιτική στον κοινωνικό τομέα, η οποία περιλαμβάνει ένα Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο,~~
- κ) ~~την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής,~~
- λ) ~~μια πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος,~~
- μ) ~~την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της Κοινότητας,~~
- ν) ~~την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης,~~
- ξ) ~~την ενθάρρυνση της δημιουργίας και της ανάπτυξης διευρωπαϊκών δικτύων,~~
- ο) ~~συμβολή στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας,~~
- π) ~~συμβολή σε μία παιδεία και κατάρτιση υψηλού επιπέδου, καθώς και στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών,~~
- ρ) ~~μια πολιτική στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη,~~
- σ) ~~τη σύνδεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, με σκοπό την αύξηση των συναλλαγών και την προώθηση με κοινή προσπάθεια της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης,~~
- τ) ~~συμβολή στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών,~~
- υ) ~~μέτρα στους τομείς της ενέργειας, της πολιτικής άμυνας και του τουρισμού.~~

2. Σε όλες τις δραστηριότητες που αναφέρονται ~~στο παρόν άρθρο~~, **στο παρόν Μέρος η Κοινότητα η Ένωση** επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.¹

¹ Η παράγραφος αυτή, οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να αποτελέσει ένα και μόνο άρθρο με το άρθρο 6 (περιβάλλον,) και μάλιστα ακόμη και με άλλες διατάξεις αυτού του τύπου που είναι διάσπαρτες στα κεφάλαια, π.χ. υπό τον τίτλο "κοινές διατάξεις". Σημειώνουμε εξάλλου, ότι η μνεία του "παρόντος μέρους", στο βαθμό που περιέχει θέματα υπαγόμενα σήμερα στον δεύτερο και τρίτο πυλώνα, θα διευρύνει το πεδίο εφαρμογής αυτής (ή αυτών) της (ή των) οριζοντίας (ων) παραγράφου (ων).

Άρθρο 4¹

1. Για τους σκοπούς [του άρθρου 2]², η δράση των κρατών μελών και της ~~Κοινότητας της Ένωσης~~ περιλαμβάνει, σύμφωνα με τους όρους [και με το χρονοδιάγραμμα]³ που προβλέπει η ~~παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** τη θέσπιση μιας οικονομικής πολιτικής, που βασίζεται στο στενό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, στην εσωτερική αγορά, καθώς και στον καθορισμό κοινών στόχων, και ασκείται σύμφωνα με την αρχή της ανοιχτής οικονομίας της αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.

2. Παράλληλα, και σύμφωνα με τους όρους, [το χρονοδιάγραμμα]⁴ και τις διαδικασίες που προβλέπει η ~~παρούσα Συνθήκη~~, **το Σύνταγμα**, η δράση αυτή περιλαμβάνει ~~τον αμετάκλητο καθορισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, γεγονός που θα οδηγήσει στην καθιέρωση~~ ένα ενιαίο νόμισμα, το **ECU** ευρώ, και τον καθορισμό και την άσκηση ενιαίας νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, πρωταρχικός στόχος των οποίων είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, και, υπό την επιφύλαξη του στόχου αυτού, η υποστήριξη των γενικών οικονομικών πολιτικών ~~στην Κοινότητα~~, **στην Ένωση**, σύμφωνα με την αρχή της ανοιχτής οικονομίας της αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.

3. Οι δράσεις αυτές των κρατών μελών και ~~της Κοινότητας της Ένωσης~~ συνεπάγονται την τήρηση των ακόλουθων κατευθυντήριων αρχών : σταθερές τιμές, υγιή δημόσια οικονομικά, υγιείς νομισματικές συνθήκες και σταθερό ισοζύγιο πληρωμών.

Άρθρο 5⁵

~~Η Κοινότητα δρα μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που της αναθέτει και των στόχων που της ορίζει η παρούσα Συνθήκη.~~

~~Στους τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Κοινότητα δρα σύμφωνα με την αρχή επικουρικότητας, μόνον εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο.~~

~~Η δράση της Κοινότητας δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της παρούσας Συνθήκης.~~

¹ Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να μεταφερθεί στην αρχή του τίτλου VII "Οικονομική και νομισματική πολιτική".
² Το άρθρο 2 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου "στόχοι της Ένωσης" του μέρους I (άρθρο 3 (2) CONV 528/03).
³ Τίθεται το ερώτημα κατά πόσον είναι σκόπιμο να διατηρηθεί η μνεία αυτή [το χρονοδιάγραμμα...].
⁴ Τίθεται το ερώτημα κατά πόσον είναι σκόπιμο να διατηρηθεί η μνεία αυτή [το χρονοδιάγραμμα...].
⁵ Το άρθρο 5 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου "θεμελιώδεις αρχές" του μέρους I (άρθρο 8 CONV 528/03).

Άρθρο 6¹

Οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 3, στο παρόν τμήμα ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.

Άρθρο 7²

1. Η πραγματοποίηση του έργου που έχει ανατεθεί στην Κοινότητα Ένωση εξασφαλίζεται από :

- ένα ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
- ένα ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,
- μία ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
- ένα ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,
- ένα ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ.

Κάθε όργανο ενεργεί εντός των ορίων των εξουσιών που του παρέχονται από την παρούσα Συνθήκη.

2. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή επικουρούνται από μία Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και από μία Επιτροπή των Περιφερειών που ασκούν συμβουλευτικά καθήκοντα.

Άρθρο 8³

Ιδρύεται, με τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα Συνθήκη, ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, εφεξής καλούμενο «ΕΣΚΤ», και μία Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εφεξής καλούμενη «ΕΚΤ», που δρουν μέσα στα όρια των εξουσιών που τους ανατίθενται από την παρούσα Συνθήκη και το προσαρτημένο σ' αυτήν καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, το οποίο εφεξής καλείται «καταστατικό του ΕΣΚΤ».

¹ Το άρθρο αυτό, οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να αποτελέσει ένα και μόνο άρθρο μαζί με άλλα του ίδιου τύπου (πρβ. υποσημείωση του άρθρου 3 (2)). Ίδια παρατήρηση με την εν λόγω υποσημείωση όσον αφορά τη χρήση των όρων "το παρόν τμήμα".

² Τα άρθρα 7 έως 11Α καλύπτονται ή θα καλύπτονται από το τμήμα Ι.

³ Τίθεται το ερώτημα κατά πόσον είναι σκόπιμο να περιέχει το Σύνταγμα συντομογραφίες ("ΕΚΤ" για την "Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) π.χ.) ή μήπως είναι σαφέστερο για τους αναγνώστες να χρησιμοποιηθεί η συνήθης ονομασία του οικείου θεσμικού ή άλλου οργάνου. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (άρθρο 9) δεν αναφέρεται ως συντομογραφία "ΕΤΕπ" στα άρθρα της συνθήκης. Εάν υπάρχει πρόθεση να χρησιμοποιηθούν οι συντομογραφίες αυτές θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η εξήγησή τους θα περιλαμβάνεται σε κάποιο σημείο του Συντάγματος.

Άρθρο 9

Ιδρύεται Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων η οποία δρα μέσα στα όρια των εξουσιών που της ανατίθενται από την παρούσα Συνθήκη και το προσαρτημένο σ' αυτήν καταστατικό.

Άρθρο 10

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα Συνθήκη ή προκύπτουν από πράξεις των οργάνων της Κοινότητας. Διευκολύνουν την Κοινότητα στην εκτέλεση της αποστολής της.

Απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 11

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία σε τομέα που εμπίπτει στην παρούσα Συνθήκη απευθύνουν αίτηση στην Επιτροπή, η οποία μπορεί να υποβάλει στο Συμβούλιο σχετική πρόταση. Εάν η Επιτροπή δεν υποβάλει πρόταση, ανακοινώνει τους λόγους στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 εξουσιοδότηση για την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας παρέχεται, τηρουμένων των άρθρων 43 έως 45 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Όταν η ενισχυμένη συνεργασία αφορά τομέα που υπάγεται στη διαδικασία του άρθρου 251 της παρούσας Συνθήκης, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κάθε μέλος του Συμβουλίου μπορεί να ζητεί την υποβολή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Μετά την υποβολή του θέματος, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

3. Οι πράξεις και οι αποφάσεις οι οποίες απαιτούνται για την εφαρμογή των δράσεων ενισχυμένης συνεργασίας υπόκεινται στις οικείες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης, εκτός αν άλλως ορίζεται στο παρόν άρθρο και στα άρθρα 43 έως 45 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 11Α

Κάθε κράτος μέλος το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει σε ενισχυμένη συνεργασία, η οποία καθιερώνεται βάσει του άρθρου 11, κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, η οποία διαβιβάζει γνώμη στο Συμβούλιο, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Η Επιτροπή αποφασίζει για το θέμα αυτό καθώς και για ενδεχόμενες ειδικές διατάξεις που τυχόν κρίνει αναγκαίες, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης.

Άρθρο 12

Εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν με τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251, δύναται να λαμβάνει μέτρα δύνανται να θεσπίζουν μέτρα για την απαγόρευση των διακρίσεων αυτών λόγω εθνικότητας όπως αναφέρεται στο [άρθρο (...)]¹

Άρθρο 13

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που παρέχει αυτή ~~αυτή~~ **Κοινότητα, στην Ένωση** το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~ μετά από πρόταση της Επιτροπής, ~~και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να αναλάβει μπορεί να θεσπίζει, ομόφωνα,~~ τα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. **Το Συμβούλιο αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ~~όταν το Συμβούλιο θεσπίζει τα κοινοτικά μέτρα ενθάρρυνσης της Ένωσης,~~ αποκλειόμενης της εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών, **οι οποίες στηρίζουν** τις δράσεις των κρατών μελών ~~προς υποστήριξη των δράσεων των κρατών μελών~~ οι οποίες αναλαμβάνονται για να συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων της παραγράφου 1, ~~αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251~~ **θεσπίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία.**

Άρθρο 14²

1. Η ~~Κοινότητα Ένωση~~ **θεσπίζει** τα μέτρα για την προοδευτική εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1992³, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου με το παρόν άρθρο, [τα άρθρα 15 και 26], το [άρθρο 47 παράγραφος 2] και [τα άρθρα 49, 80, 93 και 95] και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.

2. Η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.

¹ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου "απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγένειας" του μέρους I (άρθρο 6 ...).

² Τα άρθρα 14 και 15 θα μπορούσαν να μεταφερθούν στην αρχή του σημερινού τρίτου μέρους "οι κοινοτικές πολιτικές". Τίθεται επιπλέον το ερώτημα κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθεί τίτλος ή κεφάλαιο "Εσωτερική Αγορά" στην αρχή των οποίων θα μπορούσαν να περιληφθούν αυτά τα δύο άρθρα.

³ Η μνεία της προθεσμίας αυτής έχει περιπέσει σε αχρησία. Προτείνεται να διαγραφεί.

3. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~ μετά από πρόταση της Επιτροπής, ~~προσδιορίζει~~ **θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τα μέτρα που καθορίζουν** τους προσανατολισμούς και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εξασφάλιση ισόρροπης προόδου σε όλους τους σχετικούς τομείς ¹.

Άρθρο 15 ²

Κατά τη διατύπωση των προτάσεών της για την υλοποίηση των στόχων [του άρθρου 14], η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το μέγεθος της προσπάθειας την οποία θα πρέπει να υποστούν ορισμένες οικονομίες που εμφανίζουν διαφορές ανάπτυξης ~~κατά τη διάρκεια της περιόδου για την~~ εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς και μπορεί να προτείνει τα κατάλληλα **μέτρα** ~~διατάξεις~~.

Αν **τα μέτρα αυτά** ~~οι διατάξεις αυτές~~ λάβουν τη μορφή παρεκκλίσεων, πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα και να επιφέρουν την ελάχιστη δυνατή διαταραχή στη λειτουργία της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς.

Άρθρο 16

Υπό την επιφύλαξη [των άρθρων 73, 86 και 87], και ενόψει της θέσης που κατέχουν οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια των [κοινών αξιών] ³ της Ένωσης καθώς και της συμβολής τους στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη, εντός των πλαισίων των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, και εντός του πεδίου εφαρμογής **του Συντάγματος της παρούσας Συνθήκης**, μεριμνούν ούτως ώστε οι υπηρεσίες αυτές να λειτουργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων οι οποίες να επιτρέπουν την εκπλήρωση του σκοπού τους.

¹ Φαίνεται ότι η παράγραφος αυτή δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ. Μήπως πρέπει να διαγραφεί;

² Προτείνεται να καταργηθεί η μνεία στην περίοδο εγκαθίδρυσης της εσωτερικής αγοράς (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 14). Ωστόσο, η διαγραφή της μνείας αυτής θα μπορούσε να προκαλέσει διαιώνιση των δυνατοτήτων παρέκκλισης που προβλέπονται στο άρθρο 15 και που μπορούν να εφαρμοσθούν μόνο κατά την υπό εξέταση περίοδο.

³ Μπορούμε να διερωτηθούμε σχετικά με την έννοια αυτή των "κοινών αξιών", τη στιγμή που η έννοια των "αξιών" καθορίζεται στο σχέδιο άρθρου "αξίες της Ένωσης" του μέρους I (άρθρο 2 CONV 528/03) και αναφέρεται σε αξίες του τύπου των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Προτείνεται να αναζητηθεί άλλος όρος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 17 ¹

1. ~~Θεσπίζεται ιθαγένεια της Ένωσης. Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους. Η ιθαγένεια της Ένωσης συμπληρώνει και δεν αντικαθιστά την εθνική ιθαγένεια.~~

2. ~~Οι πολίτες της Ένωσης έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη.~~

Άρθρο 18

1. ~~Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών και με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη και στις διατάξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή της.~~ ²

2. Εάν, προς επίτευξη ~~αυτού του~~ στόχου που αναφέρεται στο [άρθρο (...)] ³, του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ελεύθερης παραμονής για κάθε πολίτη της Ένωσης απαιτείται δράση της Κοινότητας Ένωσης και εφόσον η παρούσα Συνθήκη ~~το Σύνταγμα~~ δεν έχει προβλέψει εξουσίες προς τούτο, ~~το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει διατάξεις το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία μπορούν να θεσπίζουν μέτρα που διευκολύνουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού. των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251.~~

3. Η [παράγραφος 2] δεν ισχύει για ~~τις διατάξεις τα~~ μέτρα σχετικά με τα διαβατήρια, τα δελτία ταυτότητας, τους τίτλους παραμονής ή κάθε άλλο εξομοιούμενο έγγραφο, ούτε για τις διατάξεις σχετικά με την κοινωνική ασφάλεια ή την κοινωνική προστασία. ⁴

¹ Το άρθρο 17 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 1 CONV 528/03).

² Το άρθρο 18 παράγραφος 1 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 1 CONV 528/03).

³ Καταχωρείται μνεία στο σχέδιο άρθρου "Ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 1 CONV 528/03).

⁴ Προτείνεται να διευκρινισθεί κατά πόσον η παράγραφος αυτή αποσκοπεί να αποκλείσει κάθε αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου αυτού στους αναφερόμενους τομείς ή εάν πρόκειται για αποκλεισμό της συναπόφασης ή της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο. Στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει η Συνέλευση να εξετάσει κατά πόσο είναι σκόπιμο να εισαχθεί ειδική νομική βάση για τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 μέτρα.

Άρθρο 19 ¹

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης που κατοικεί σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοος έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους. Το δικαίωμα αυτό ² ασκείται με την επιφύλαξη των λεπτομερέστερων διατάξεων που θεσπίζει το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής, θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα για τον καθορισμό των τρόπων άσκησης του δικαιώματος που αναφέρεται στο [άρθρο (...)] ³, του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές για κάθε πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος κατοικίας του. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διατάξεις αυτές μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις όταν αυτό δικαιολογείται λόγω ειδικών προβλημάτων σε ένα κράτος μέλος.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 190, παράγραφος 4 ⁴, και των διατάξεων που θεσπίζονται μέτρων που θεσπίζονται προς εφαρμογή του, κάθε πολίτης της Ένωσης που κατοικεί σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοος έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο κράτος μέλος της κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την επιφύλαξη των λεπτομερέστερων διατάξεων που θεσπίζει το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα που καθορίζουν τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος το οποίο αναφέρεται στο [άρθρο (...)] ⁵ του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για κάθε πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος της κατοικίας του. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διατάξεις αυτές μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις όταν αυτό δικαιολογείται λόγω ειδικών προβλημάτων σε ένα κράτος μέλος.

¹ Προτείνεται να συγχωνευθούν αυτές οι δύο παράγραφοι οι οποίες ταυτίζονται πρακτικά, υπό την επιφύλαξη εξεύρεσης λύσης στον προβληματισμό σχετικά με την μνεία του άρθρου 190 παράγραφος 4 (βλ. υποσημείωση του άρθρου 19 παράγραφος 2 παρακάτω).

² Η πρώτη φράση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 19 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03).

³ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03.

⁴ Η μνεία στο άρθρο 190 (η ενιαία εκλογική διαδικασία για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η οποία θα καλυφθεί από το μέρος I) αφορά το δικαίωμα (του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις ευρωπαϊκές εκλογές) και όχι τη διαδικασία για τη θέσπιση των διατάξεων για την άσκηση του δικαιώματος αυτού (που προβλέπεται εδώ). Ωστόσο το σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03 το οποίο περιέχει το δικαίωμα αυτό δεν αναφέρεται πλέον στο άρθρο 190 εάν μείνει εδώ η μνεία στο άρθρο 190 η οποία αφορά μόνο τη διαδικασία τροποποιείται το πεδίο εφαρμογής της μνείας αυτής εκτός και αν προβλεφθεί χωριστή φράση η οποία θα προσδιορίζει ότι ισχύει μόνο για το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι.

⁵ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 2 CONV 528/03).

Άρθρο 20 ¹

~~Κάθε πολίτης της Ένωσης απολαύει, στο έδαφος τρίτων χωρών στις οποίες δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος, της διπλωματικής και προξενικής προστασίας κάθε κράτους μέλους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του κράτους αυτού. Τα κράτη μέλη καθορίζουν μεταξύ τους τους αναγκαίους κανόνες και αρχίζουν τις απαιτούμενες διεθνείς διαπραγματεύσεις για να εξασφαλίσουν την διπλωματική και προξενική προστασία των πολιτών της Ένωσης στα τρίτα κράτη όπως αναφέρεται στο [άρθρο (...)] ².~~

Άρθρο 21 ³

~~Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 194.~~

~~Κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται στον διαμεσολαβητή που θεσμοθετείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 195.~~

Οι γλώσσες τις οποίες κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται γραπτώς στα οποιοδήποτε από τα όργανα ή τους οργανισμούς, δυνάμει του [άρθρου (...)] ⁴ και να λαμβάνει απάντηση στην ίδια γλώσσα είναι εκείνες που απαριθμούνται αναφέρονται στο παρόν άρθρο ή στο άρθρο 7, σε μία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 314. γλώσσες, και να παίρνει απάντηση στην ίδια γλώσσα. Τα όργανα και οι οργανισμοί που αναφέρονται στο παρόν άρθρο είναι εκείνοι που απαριθμούνται στο [άρθρο (...)], καθώς και ο διαμεσολαβητής. ⁵

Άρθρο 22

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κάθε τρία έτη σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του [άρθρου (...)] ⁶ και του παρόντος [μέρους]. Η έκθεση αυτή λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη της Ένωσης.

¹ Η πρώτη φράση του άρθρου 20 διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 3 CONV 528/03). Για να δοθεί συνέχεια στη διάταξη αυτή, τα κράτη μέλη προέβησαν σε διαπραγματεύσεις στα πλαίσια του Συμβουλίου και συνήψαν μεταξύ τους διεθνή συμφωνία. Η Συνέλευση θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον είναι σκόπιμο να τροποποιηθεί η διαδικασία σύμφωνα με την οποία πρέπει να θεσπισθούν οι προβλεπόμενοι από το άρθρο αυτό κανόνες και ιδίως κατά πόσον είναι δυνατόν να μην υπάρχει πλέον προσφυγή σε συμβατικό νομικό μέσο (πρ. έκθεση της Ομάδας Εργασίας IX "Απλούστευση" σ. 5).

² Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, εδάφιο 3 CONV 528/03).

³ Τα δύο πρώτα εδάφια τα οποία δεν είναι λειτουργικά και δεν παραπέμπουν στα άρθρα 194 και 195 πρέπει να διαγραφούν εφόσον το δικαίωμα που προβλέπουν περιλαμβάνεται στο σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, τελευταίο εδάφιο CONV 528/03).

⁴ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, τελευταίο εδάφιο CONV 528/03).

⁵ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου του μέρους I που περιλαμβάνει τον κατάλογο των θεσμικών οργάνων και των δύο συμβουλευτικών οργάνων (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και Επιτροπή των Περιφερειών).

⁶ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, CONV 528/03).

Επ' αυτής της βάσεως, και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης του **Συντάγματος**, το Συμβούλιο ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ~~μπορεί να θεσπίζει διατάξεις~~ **μπορεί να θεσπίζει ομόφωνα μέτρα** για τη συμπλήρωση των δικαιωμάτων που προβλέπονται ~~στο στο παρόν μέρος~~¹ [άρθρο (...)]¹, και συνιστά στα κράτη μέλη την αποδοχή των εν λόγω **μέτρων** σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. **Το Συμβούλιο αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

Η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 23

1. Η ~~Κοινότητα Ένωση~~ ~~βασίζεται περιλαμβάνει~~ τελωνειακή ένωση που εκτείνεται στο σύνολο των εμπορευματικών συναλλαγών και περιλαμβάνει την απαγόρευση των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών και όλων των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και την υιοθέτηση κοινού δασμολογίου στις σχέσεις τους με τις τρίτες χώρες.
2. ~~Οι διατάξεις~~ [Το άρθρο 25] και το [κεφαλαίου 2] [του παρόντος Τίτλου] εφαρμόζεται στα προϊόντα καταγωγής κρατών μελών, καθώς και στα προϊόντα προελεύσεως τρίτων χωρών που ευρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός των κρατών μελών.

Άρθρο 24

Θεωρούνται ότι ευρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός κράτους μέλους τα προϊόντα προελεύσεως τρίτων χωρών, για τα οποία έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις εισαγωγής και εισπραχθεί σ' αυτό το κράτος μέλος οι απαιτούμενοι δασμοί και φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος και για τα οποία δεν έχουν επιστραφεί ολικώς ή μερικώς αυτοί οι δασμοί και επιβαρύνσεις.

¹ Να καταχωρηθεί μνεία στο σχέδιο άρθρου "ιθαγένεια" του μέρους I (άρθρο 7 παράγραφος 2, CONV 528/03).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ

Άρθρο 25

Οι εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τους δασμούς ταμιευτικού χαρακτήρα.

Άρθρο 26

~~Οι δασμοί του κοινού δασμολογίου καθορίζονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τα μέτρα που καθορίζουν τους δασμούς του κοινού δασμολογίου.~~

Άρθρο 27

Για την εκτέλεση του έργου που της ανατίθεται [στο παρόν κεφάλαιο], η Επιτροπή καθοδηγείται :

- α) από την ανάγκη προαγωγής των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και των τρίτων χωρών,
- β) από την εξέλιξη των όρων ανταγωνισμού στο εσωτερικό της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**, κατά το μέτρο που η εξέλιξη αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανταγωνιστικής ικανότητας των επιχειρήσεων,
- γ) από τις ανάγκες εφοδιασμού της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** σε πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα, μεριμνώντας συγχρόνως να μη νοθεύονται μεταξύ των κρατών μελών οι όροι ανταγωνισμού ως προς τα τελικά προϊόντα,
- δ) από την ανάγκη να αποφεύγονται σοβαρές διαταραχές της οικονομικής ζωής των κρατών μελών και να εξασφαλίζεται ορθολογική ανάπτυξη της παραγωγής και επέκταση της καταναλώσεως εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Άρθρο 28 ¹

Οι ποσοτικοί περιορισμοί **τόσο** επί των εισαγωγών, **όσο και επί των εξαγωγών** καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος, απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.

~~Άρθρο 29~~

~~Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εξαγωγών καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.~~

Άρθρο 30

Οι διατάξεις των άρθρων ~~[Το άρθρο 28] και 29~~ δεν αντιτίθεται στις απαγορεύσεις ή στους περιορισμούς εισαγωγών, εξαγωγών ή διαμετακομίσεων που δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας ηθικής, δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας, προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων ή προφυλάξεως των φυτών, προστασίας των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία, ή προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας. Οι απαγορεύσεις ή οι περιορισμοί αυτοί δεν δύνανται πάντως να αποτελούν ούτε μέσο αυθαιρέτων διακρίσεων ούτε συγκεκαλυμμένο περιορισμό στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

Άρθρο 31

1. Τα κράτη μέλη διαρρυθμίζουν τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα κατά τρόπο, ώστε να αποκλείεται, ως προς τους όρους εφοδιασμού και διαθέσεως, οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών.

~~Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου~~ **Το παρόν άρθρο** εφαρμόζεται σε κάθε οργανισμό με τον οποίο κράτος μέλος, νομικά ή πραγματικά ελέγχει, διευθύνει ή επηρεάζει αισθητά, άμεσα ή έμμεσα, τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές μεταξύ των κρατών μελών. ~~Οι διατάξεις αυτές~~ Εφαρμόζεται επίσης και επί των κατά παραχώρηση κρατικών μονοπωλίων.

2. Τα κράτη μέλη δεν λαμβάνουν νέα μέτρα τα οποία είναι αντίθετα προς τις αρχές της παραγράφου 1 ή περιορίζουν την έκταση εφαρμογής των άρθρων των σχετικών με την απαγόρευση των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών μεταξύ των κρατών μελών.

¹ Προτείνεται να συγχωνευθεί το άρθρο αυτό με το άρθρο 29.

3. Στην περίπτωση κρατικού μονοπωλίου εμπορικού χαρακτήρα που συνεπάγεται ρύθμιση, η οποία αποσκοπεί να διευκολύνει τη διάθεση ή την αξιοποίηση των γεωργικών προϊόντων, πρέπει να εξασφαλισθούν, κατά την εφαρμογή των κανόνων του παρόντος άρθρου, ισοδύναμες εγγυήσεις για την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο των ενδιαφερομένων παραγωγών.

ΤΙΤΛΟΣ II

Η ΓΕΩΡΓΙΑ ¹

Άρθρο 32

1. Η ~~κοινή-εσωτερική~~ αγορά περιλαμβάνει τη γεωργία και το εμπόριο των γεωργικών προϊόντων. Ως γεωργικά προϊόντα νοούνται τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας και της αλιείας, καθώς και τα προϊόντα πρώτης μεταποίησης τα οποία έχουν άμεση σχέση με αυτά.
2. Εκτός αντιθέτων διατάξεων των [άρθρων 33 μέχρι και 38], οι κανόνες που προβλέπονται για την εγκαθίδρυση της ~~κοινής εσωτερικής~~ αγοράς εφαρμόζονται στα γεωργικά προϊόντα.
3. Τα προϊόντα, ~~που απαριθμούνται στο [παράρτημα I] τα οποία υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 33 μέχρι και 38.~~ ², ~~απαριθμούνται στον πίνακα του Παραρτήματος I της παρούσας Συνθήκης.~~
4. Η λειτουργία και η ανάπτυξη της ~~κοινής-εσωτερικής~~ αγοράς για τα γεωργικά προϊόντα πρέπει να συνοδεύονται από τη θέσπιση κοινής γεωργικής πολιτικής.

Άρθρο 33

1. Στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής είναι :
 - α) να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής, καθώς και της αρίστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού,
 - β) να εξασφαλίζει κατ' αυτό τον τρόπο ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στον γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία,
 - γ) να σταθεροποιεί τις αγορές,
 - δ) να εξασφαλίζει τον εφοδιασμό,
 - ε) να διασφαλίζει λογικές τιμές κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

¹ Προτείνεται να εξετασθεί κατά πόσον είναι σκόπιμο να προστεθεί στον τίτλο "ΚΑΙ Η ΑΛΙΕΙΑ". Εάν γίνει δεκτή η πρόταση αυτή πρέπει να προσαρμοσθεί η διατύπωση του άρθρου 32.

² Προτείνεται να καταργηθούν αυτές οι περιττές διατυπώσεις δεδομένου ότι η μνεία του παραρτήματος δεν μπορεί παρά να αναφέρεται στο Σύνταγμα.

2. Κατά την εκπόνηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και των ειδικών μεθόδων που συνεπάγεται η εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη :

- α) ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της γεωργικής δραστηριότητας, που απορρέει από την κοινωνική δομή της γεωργίας και τις διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών,
- β) η ανάγκη βαθμιαίας εφαρμογής των καταλλήλων προσαρμογών,
- γ) το γεγονός ότι στα κράτη μέλη η γεωργία αποτελεί έναν τομέα στενά συνδεδεμένο με το σύνολο της οικονομίας.

Άρθρο 34

1. Για να επιτευχθούν οι στόχοι που προβλέπονται [στο άρθρο 33], δημιουργείται κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών.

Ανάλογα με τα προϊόντα, η οργάνωση αυτή λαμβάνει μία από τις ακόλουθες μορφές :

- α) κοινών κανόνων ανταγωνισμού,
- β) υποχρεωτικού συντονισμού των διαφόρων εθνικών οργανώσεων αγοράς,
- γ) ευρωπαϊκής οργανώσεως της αγοράς.

2. Η κοινή οργάνωση σε μία από τις μορφές που προβλέπει η παράγραφος 1 δύναται να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 33, ιδίως δε ρυθμίσεις των τιμών, ενισχύσεις τόσο για την παραγωγή όσο και για την εμπορία των διαφόρων προϊόντων, μέτρα αποθηκεύσεως και λογιστικής μεταφοράς, κοινούς μηχανισμούς σταθεροποιήσεως των εισαγωγών ή των εξαγωγών.

Η κοινή οργάνωση πρέπει να περιορίζεται στην επιδίωξη των στόχων του άρθρου 33 και να αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών ή καταναλωτών εντός της **Κοινότητας Ένωσης**.

Μια ενδεχομένη κοινή πολιτική τιμών πρέπει να βασίζεται επί κοινών κριτηρίων και επί ενιαίων μεθόδων υπολογισμού.

3. Για να επιτευχθούν οι στόχοι της κοινής οργανώσεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, είναι δυνατόν να συσταθούν ένα ή περισσότερα ταμεία προσανατολισμού και εγγυήσεως γεωργίας.

Άρθρο 35

Για να επιτευχθούν οι στόχοι του άρθρου 33, είναι δυνατό να προβλεφθούν ιδίως στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής :

- α) αποτελεσματικός συντονισμός των προσπαθειών στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της ερεύννης και της διαδόσεως των γεωργικών γνώσεων, ο οποίος δύναται να περιλαμβάνει κοινή χρηματοδότηση σχεδίων ή οργανισμών,
- β) κοινά μέτρα για την προώθηση της καταναλώσεως ορισμένων προϊόντων.

Άρθρο 36

~~Οι διατάξεις του κεφαλαίου Το~~ [κεφάλαιο] σχετικά με τους κανόνες του ανταγωνισμού δεν εφαρμόζεται στην παραγωγή και στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων παρά μόνο κατά το μέτρο που ορίζεται από το Συμβούλιο στο πλαίσιο των διατάξεων και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 37, παράγραφοι 2 και 3, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους [του άρθρου 33].

Το Συμβούλιο δύναται ιδίως να **θεσπίζει μέτρα που επιτρέπουν τη χορήγηση** ενισχύσεων :

- α) για την προστασία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που μειονεκτούν λόγω διαρθρωτικών ή φυσικών συνθηκών,
- β) στο πλαίσιο προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης.

Άρθρο 37

~~1. Για τη χάραξη των κατευθυντηρίων γραμμών κοινής γεωργικής πολιτικής, η Επιτροπή συγκαλεί συνδιάσκεψη των κρατών μελών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης, για να προβεί σε σύγκριση της γεωργικής πολιτικής τους, ιδιαίτερα δια της απογραφής των παραγωγικών δυνατοτήτων και αναγκών τους.~~

2. Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες της συνδιασκέψεως που προβλέπει η παράγραφος 1, κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και εντός δύο ετών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης, υποβάλλει προτάσεις για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης και της αντικαταστάσεως των εθνικών οργανώσεων αγοράς από τις μορφές κοινής οργανώσεως [του άρθρου 34, παράγραφος 1], καθώς και για την εκτέλεση των μέτρων που ειδικά προβλέπονται [στον παρόντα Τίτλο].

Κατά τη σύνταξη των προτάσεων αυτών **λαμβάνεται** υπόψη η αλληλεξάρτηση των γεωργικών θεμάτων που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο.

¹ Η παράγραφος αυτή έχει περιτέσει σε αχρησία. Η συνδιάσκεψη πραγματοποιήθηκε στη Stresa το 1958. Τα αποτελέσματά της, επομένως, συνιστούν ήδη τμήμα του κεκτημένου.

Προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο πέραν των συστάσεων που δύναται να διατυπώσει, εκδίδει κανονισμούς ή οδηγίες, ή λαμβάνει. Το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής εκδίδει με ειδική πλειοψηφία νόμους/κανονισμούς¹, νόμους-πλαίσια, αποφάσεις και συστάσεις με ειδική πλειοψηφία. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

3. Η κοινή οργάνωση που προβλέπεται στο [άρθρο 34 παράγραφος 1] δύναται να αντικαταστήσει Το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, δύναται να αντικαταστήσει τις εθνικές οργανώσεις αγοράς με την κοινή οργάνωση υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 2 ~~ε του άρθρου 34~~.²

- α) αν η κοινή οργάνωση προσφέρει στα κράτη μέλη, που αντιτίθενται στο μέτρο αυτό και που διαθέτουν δική τους εθνική οργάνωση για τη συγκεκριμένη παραγωγή, ισοδύναμες εγγυήσεις για την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο των ενδιαφερομένων παραγωγών, λαμβάνοντας υπόψη το ρυθμό των δυνατών προσαρμογών και των αναγκαίων εξειδικεύσεων και
- β) αν η οργάνωση αυτή εξασφαλίζει στις συναλλαγές στο εσωτερικό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης όρους ανάλογους με εκείνους που υπάρχουν σε μία εθνική αγορά.

4. Αν δημιουργηθεί κοινή οργάνωση για ορισμένες πρώτες ύλες, πριν να υπάρξει ακόμη κοινή οργάνωση για τα αντίστοιχα μεταποιημένα προϊόντα, οι εν λόγω πρώτες ύλες, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τα μεταποιημένα προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγή σε τρίτες χώρες, είναι δυνατό να εισάγονται από το εξωτερικό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Άρθρο 38

Όταν σε κράτος μέλος ένα προϊόν αποτελεί αντικείμενο εθνικής οργανώσεως αγοράς ή εσωτερικής ρυθμίσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος που επηρεάζει την ανταγωνιστική θέση ομοειδούς παραγωγής σε άλλο κράτος μέλος, τα κράτη μέλη επιβάλλουν εξισωτική εισφορά στο προϊόν αυτό κατά την εισαγωγή του από το κράτος μέλος, όπου υπάρχει η οργάνωση ή η ρύθμιση, εκτός αν το κράτος αυτό επιβάλλει εξισωτική εισφορά κατά την εξαγωγή.

Η Επιτροπή καθορίζει το ύψος των εισφορών αυτών κατά το ποσό που απαιτείται για την αποκατάσταση της ισορροπίας. Δύναται επίσης να επιτρέψει την προσφυγή σε άλλα μέτρα, των οποίων καθορίζει τους όρους και τις λεπτομέρειες εφαρμογής.

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο μπορεί βάσει των σχεδίων των άρθρων του τίτλου V "άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης" του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03) να εκδίδει είτε νόμους είτε κανονισμούς, είναι αναγκαίο να προσδιορίσει η Συνέλευση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν άρθρο μπορεί το Συμβούλιο να εκδίδει τον έναν ή τον άλλο τύπο πράξης ή τους δύο τύπους πράξεων (βλ. εξήγηση το παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Η μνεία αυτή είναι περιττή εφόσον η εφαρμοστέα διαδικασία αναφέρεται ήδη με την παραπομπή στο άρθρο 37 παράγραφος 2.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

Η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Άρθρο 39

1. ~~Εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.~~ **Οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα** εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ενωσης**.¹
2. ~~Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση.~~ **Απαγορεύεται** κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.²
3. **Οι εργαζόμενοι έχουν**³ **το δικαίωμα** με την επιφύλαξη των περιορισμών που δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας :~~η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει το δικαίωμά τους :~~
 - α) να αποδέχονται κάθε πραγματική προσφορά εργασίας,
 - β) να διακινούνται ελεύθερα για το σκοπό αυτόν εντός της επικρατείας των κρατών μελών,
 - γ) να διαμένουν σε ένα από τα κράτη μέλη με το σκοπό να ασκούν εκεί ορισμένη εργασία σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων υπηκόων αυτού του κράτους μέλους,
 - δ) να παραμένουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας, κατά τους όρους που αποτελούν αντικείμενο κανονισμών ~~εφαρμογής~~ που θα εκδώσει η Επιτροπή.
4. ~~Οι διατάξεις~~ **Το παρόν άρθρο** δεν εφαρμόζεται προκειμένου περί απασχολήσεως στη δημόσια διοίκηση.

¹ Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

² Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

³ Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

Άρθρο 40

~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, λαμβάνει, με οδηγίες ή κανονισμούς, τα αναγκαία μέτρα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν τους αναγκαίους νόμους ή τους νόμους-πλαίσια για να πραγματοποιηθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, όπως ορίζεται στο [άρθρο 39]. Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Κοινωνική και Οικονομική Επιτροπή. Αυτοί οι νόμοι και οι νόμοι πλαίσια αποσκοπούν ιδίως :~~

- α) ~~με~~ στην εξασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών απασχολήσεως,
- β) ~~με~~ στην κατάργηση των διοικητικών διαδικασιών και μεθόδων, όπως και των προθεσμιών που προβλέπονται για την πρόσληψη σε διαθέσιμη απασχόληση, οι οποίες απορρέουν είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, και των οποίων η διατήρηση θα αποτελούσε εμπόδιο στην ελευθέρωση της διακινήσεως των εργαζομένων,
- γ) ~~με~~ στην κατάργηση όλων των προθεσμιών και άλλων περιορισμών, που προβλέπονται είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, οι οποίες επιβάλλουν στους εργαζομένους των άλλων κρατών μελών όρους διαφορετικούς από εκείνους που ισχύουν για τους ημεδαπούς εργαζομένους, όσον αφορά την ελεύθερη επιλογή εργασίας,
- δ) ~~με~~ στη δημιουργία μηχανισμών καταλλήλων να φέρουν σε επαφή την προσφορά και τη ζήτηση εργασίας και να διευκολύνουν την εξισορρόπησή τους με όρους που να αποτρέπουν σοβαρούς κινδύνους για το βιοτικό επίπεδο και το επίπεδο απασχολήσεως στις διάφορες περιφέρειες και βιομηχανίες.

Άρθρο 41

Τα κράτη μέλη προωθούν στο πλαίσιο κοινού προγράμματος την ανταλλαγή εργαζομένων νέων.¹

Άρθρο 42

~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία~~ λαμβάνουν στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων², ιδίως με τη θέσπιση ενός συστήματος που να εξασφαλίζει στους διακινούμενους εργαζομένους και στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα :

¹ Προτείνεται να εξετασθεί κατά πόσον θα ήταν χρήσιμο να εκσυγχρονισθεί αυτή η διάταξη προβλέποντας αρμοδιότητα της Ένωσης ο χαρακτήρας της οποίας θα πρέπει να καθορισθεί.

² Αυτή η νομική βάση επιτρέπει τη θέσπιση μέτρων μόνον για τους "εργαζομένους" δηλαδή για τους μισθωτούς. Η επέκταση του κανονισμού "κοινωνική ασφάλιση" για τους μη μισθωτούς έγινε με βάση το άρθρο 308 ΣΕΚ. Εάν η Συνέλευση επιθυμεί να περιορίσει τις περιπτώσεις προσφυγής στο άρθρο 308 θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον είναι σκόπιμο να προβλεφθεί στο κεφάλαιο "εγκατάσταση" που εφαρμόζεται στους μη μισθωτούς μία ειδική νομική βάση η οποία θα καλύπτει το θέμα αυτό.

- α) το συνυπολογισμό όλων των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη από τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, για την κτήση και τη διατήρηση του δικαιώματος προς λήψη παροχής όπως και για τον υπολογισμό του ύψους αυτής,
- β) την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που κατοικούν στις επικράτειες των κρατών μελών.

~~Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία καθ'όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 251.~~⁴

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Άρθρο 43

Στο πλαίσιο ~~των κατωτέρω διατάξεων του [παρόντος κεφαλαίου]~~, οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους απαγορεύονται. Η απαγόρευση αυτή εκτείνεται επίσης στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών από τους υπηκόους ενός κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους.

~~Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει την ανάληψη~~ **Οι υπήκοοι κράτους μέλους δικαιούνται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους πρόσβαση και την άσκηση** σε μη μισθωτές δραστηριότητες **και άσκηση αυτών**, καθώς και σύσταση και διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιρειών κατά την έννοια του [άρθρου 48, εδάφιο 2], σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία ~~της χώρας του κράτους μέλους~~ εγκαταστάσεως για τους δικούς του υπηκόους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του [κεφαλαίου] που αναφέρονται στην κυκλοφορία κεφαλαίων.²

Άρθρο 44

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν νόμους-πλαίσια για την πραγματοποίηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε ορισμένη δραστηριότητα, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει οδηγίες. Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί από τις ανωτέρω διατάξεις-την παράγραφο 1, ιδίως :

- α) με την αντιμετώπιση γενικώς κατά προτεραιότητα εκείνων των δραστηριοτήτων για τις οποίες η ελευθερία εγκαταστάσεως αποτελεί μία ιδιαίτερα χρήσιμη συμβολή στην ανάπτυξη της παραγωγής και του εμπορίου,

¹ Διαγραφή της ομοφωνίας στο Συμβούλιο (βλ. έκθεση της Ομάδας Εργασίας IX "Απλούστευση" σελ. 14).

² Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας. (βλ. επίσης άρθρο 39 για τους εργαζομένους).

- β) με την εξασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων εθνικών διοικητικών υπηρεσιών, για τη διακρίβωση της ιδιαίτερης καταστάσεως στους διαφόρους τομείς δραστηριότητας εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**,
- γ) με την κατάργηση εκείνων των διοικητικών διαδικασιών και μεθόδων που απορρέουν είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, των οποίων η διατήρηση θα παρεμπόδιζε την ελευθερία εγκαταστάσεως,
- δ) με τη φροντίδα να δύνανται οι εργαζόμενοι μισθωτοί ενός κράτους μέλους, που απασχολούνται στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, να παραμείνουν στην επικράτεια αυτή για να ασκήσουν μη μισθωτή δραστηριότητα, εφόσον πληρούν τους όρους τους οποίους θα έπρεπε να πληρούν αν έφθαναν στο κράτος αυτό τη στιγμή που επιθυμούν να αναλάβουν τη σχετική δραστηριότητα,
- ε) με την παροχή της δυνατότητας αποκτήσεως και εκμεταλλεύσεως εγγείου ιδιοκτησίας εντός της επικρατείας κράτους μέλους, σε υπηκόους άλλου κράτους μέλους, εφόσον δεν θίγονται οι αρχές που καθορίζονται στο [άρθρο 33, παράγραφος 2],
- στ) με την εφαρμογή της προοδευτικής καταργήσεως των περιορισμών της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε κάθε εξεταζόμενο κλάδο δραστηριότητας, αφενός μεν ως προς τους όρους ιδρύσεως πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, αφετέρου δε ως προς τους όρους συμμετοχής του προσωπικού της κυρίας εγκαταστάσεως στα όργανα διαχειρίσεως ή εποπτείας τους,
- ζ) με το συντονισμό, κατά το αναγκαίο μέτρο και με το σκοπό να τις καταστήσουν ισοδύναμες, των απαιτούμενων εγγυήσεων υπό των κρατών μελών εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του [άρθρου 48, εδάφιο 2], για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων,
- η) με την εξασφάλιση ότι οι όροι εγκαταστάσεως δεν νοθεύονται με τη χορήγηση ενισχύσεων από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 45

~~Εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων~~ Το παρόν κεφάλαιο του παρόντος κεφαλαίου, **δεν εφαρμόζεται** όσον αφορά το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ~~σε~~ στις δραστηριότητες που συνδέονται στο κράτος αυτό, έστω και περιστασιακά, με την άσκηση δημοσίας εξουσίας.¹

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, δύναται ~~με ειδική πλειοψηφία να εξαιρέσει~~ **να θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία μέτρα που εξαιρούν** ορισμένες δραστηριότητες από την εφαρμογή των ~~διατάξεων~~ του παρόντος κεφαλαίου.

¹ Η διατύπωση αυτή είναι αμεσότερη, σαφέστερη και δεν αλλάζει τίποτα επί της ουσίας.

Άρθρο 46

1. ~~Οι διατάξεις [Το παρόν κεφάλαιο]~~ και τα μέτρα που ~~λαμβάνονται~~ θεσπίζονται δυνάμει αυτού δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων **των κρατών μελών** που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς υπηκόους και δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας.
2. ~~Το Συμβούλιο αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251, εκδίδει οδηγίες. Το~~ **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν τους νόμους πλαίσια** για το συντονισμό **των εθνικών των ανωτέρω διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.**

Άρθρο 47 ¹

1. Για να διευκολύνουν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, ~~το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251, το~~ **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία εκδίδουν νόμους-πλαίσια :**
 - α) εκδίδει οδηγίες για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων,
 - β) για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων.
2. ~~Για τον ίδιο σκοπό, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251, εκδίδει οδηγίες. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 251, προκειμένου για οδηγίες, η εκτέλεση των οποίων σε ένα τουλάχιστον κράτος μέλος συνεπάγεται τροποποίηση των υφιστάμενων αρχών της νομοθεσίας που διέπουν το καθεστώς των επαγγελματιών, όσον αφορά την κατάρτιση και τους όρους πρόσβασης των φυσικών προσώπων. Στις άλλες περιπτώσεις, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.²~~
3. Ως προς τα ιατρικά, παραϊατρικά και φαρμακευτικά επαγγέλματα, η προοδευτική άρση των περιορισμών προϋποθέτει το συντονισμό των όρων ασκήσεώς τους στα διάφορα κράτη μέλη.

¹ Προτείνεται να συγχωνευθούν οι παράγραφοι 1 και 2 που ακολουθούν την ίδια διαδικασία (κατόπιν της κατάργησης της ομοφωνίας στο Συμβούλιο όπως αναφέρεται στην έκθεση της Ομάδας Εργασίας ΙΧ "Απλούστευση", σελ. 14).

² Κατάργηση της ομοφωνίας στο Συμβούλιο (βλ. έκθεση της Ομάδας Εργασίας ΙΧ "Απλούστευση" σελ. 14).

Άρθρο 48

Οι εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και οι οποίες έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** εξομοιώνονται, για την εφαρμογή ~~των διατάξεων~~ του [παρόντος κεφαλαίου], προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι των κρατών μελών.

Ως εταιρείες νοούνται οι εταιρείες αστικού ή εμπορικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών, και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με εξαίρεση εκείνων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 49

Στο πλαίσιο ~~των κατωτέρω διατάξεων~~, **[του παρόντος κεφαλαίου]** οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** απαγορεύονται όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος **μέλος της Κοινότητας** άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, δύναται ~~με ειδική πλειοψηφία να θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία μέτρα που αποσκοπούν στην επέκταση του ευεργετήματος~~ **επεκτείνει το ευεργέτημα των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου και σε υπηκόους τρίτου κράτους που παρέχουν υπηρεσίες και είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της** ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

Άρθρο 50

Κατά την έννοια **του Συντάγματος**, ~~της παρούσας Συνθήκης~~ ως υπηρεσίες νοούνται οι παροχές που κατά κανόνα προσφέρονται αντί αμοιβής, εφόσον δεν διέπονται από τις διατάξεις τις σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων και των προσώπων.

Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν ιδίως :

- α) βιομηχανικές δραστηριότητες,
- β) εμπορικές δραστηριότητες,
- γ) βιοτεχνικές δραστηριότητες,
- δ) δραστηριότητες των ελευθέρων επαγγελμάτων.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων [του κεφαλαίου] που αφορά το δικαίωμα εγκαταστάσεως, εκείνος που παρέχει υπηρεσία δύναται για την εκτέλεση αυτής να ασκήσει προσωρινά τη δραστηριότητά του στο **κράτος μέλος** όπου παρέχεται η υπηρεσία με τους ίδιους όρους που το **κράτος αυτό** επιβάλλει στους δικούς του υπηκόους.

Άρθρο 51

1. Η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών διέπεται από τις διατάξεις [τον Τίτλο] που αναφέρεται στις μεταφορές.
2. Η ελευθέρωση των τραπεζικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τις κινήσεις κεφαλαίων πρέπει να πραγματοποιηθεί σε αρμονία με την ελευθέρωση της κυκλοφορίας των κεφαλαίων.

Άρθρο 52

1. Για την πραγματοποίηση της ελευθερώσεως συγκεκριμένης υπηρεσίας, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδει οδηγίες, με ειδική πλειοψηφία εκδίδει με ειδική πλειοψηφία νόμους-πλαίσια. Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.
2. Οι οδηγίες-νόμοι-πλαίσια που προβλέπονται στην παράγραφο 1 αναφέρονται γενικώς κατά προτεραιότητα στις υπηρεσίες που επηρεάζουν κατά τρόπο άμεσο τα έξοδα παραγωγής ή των οποίων η ελευθέρωση συμβάλλει στη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών.

Άρθρο 53 ¹

Τα κράτη μέλη δηλώνουν ότι είναι διατεθειμένα να προβούν στην ελευθέρωση των υπηρεσιών πέραν του μέτρου που είναι υποχρεωτικό δυνάμει των οδηγιών των νόμων-πλαisiών που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του [άρθρου 52 παράγραφος 1], αν η γενική οικονομική τους κατάσταση και η κατάσταση του σχετικού τομέως τους το επιτρέπουν.

Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή απευθύνει συστάσεις προς τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Άρθρο 54 ²

Καθ' όσον χρόνο οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν έχουν καταργηθεί, κάθε κράτος μέλος τους εφαρμόζει σε όλους όσοι παρέχουν υπηρεσίες κατά την έννοια του [άρθρου 49, πρώτη παράγραφος], χωρίς διακρίσεις ιθαγενείας ή διαμονής.

¹ Τίθεται το ερώτημα σχετικά με τη σκοπιμότητα της διατήρησης της διάταξης αυτής.

² Για λόγους συνοχής τίθεται το ερώτημα κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθεί η διάταξη αυτή οριζοντίως για τις τέσσερις ελευθερίες.

Άρθρο 55

~~Οι διατάξεις των άρθρων~~ Τα [άρθρα 45 μέχρι και 48] εφαρμόζονται επί των θεμάτων που διέπονται από το [παρόν κεφάλαιο].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Άρθρο 56 ¹

1. Στα πλαίσια ~~των διατάξεων~~ του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύονται ~~οποιοσδήποτε~~ οι περιορισμοί **τόσο στις κινήσεις** κεφαλαίων, **όσο και στις πληρωμές** μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

~~2. Στα πλαίσια των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, απαγορεύονται όλοι οι περιορισμοί στις πληρωμές μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.~~

Άρθρο 57

1. [Οι διατάξεις του άρθρου 56] δεν θίγουν την εφαρμογή, έναντι τρίτων χωρών, τυχόν περιορισμών που ισχύουν στις 31 Δεκεμβρίου 1993 δυνάμει του εθνικού ή του δικαίου **της Ένωσης** σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες που αφορούν άμεσες επενδύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε ακίνητα, εγκατάσταση, παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή εισδοχή τίτλων σε κεφαλαιαγορές.

2. Στην προσπάθειά του να επιτύχει το στόχο της ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό και με την επιφύλαξη των άλλων [κεφαλαίων] ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~, το Συμβούλιο μπορεί να λαμβάνει με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, **να θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία** μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες που αφορούν άμεσες επενδύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε ακίνητα, εγκατάσταση, παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή εισδοχή τίτλων σε κεφαλαιαγορές. **Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα όταν θεσπίζει μέτρα** ~~Για τη λήψη μέτρων δυνάμει της παρούσας παραγράφου απαιτείται ομοφωνία, εάν αυτά που συνιστούν οπισθοδρόμηση του κοινοτικού δικαίου της Ένωσης όσον αφορά την ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες.~~

¹ Προτείνεται να συγχωνευθούν οι παράγραφοι 1 και 2.

Άρθρο 58

1. ~~Οι διατάξεις~~ [Το άρθρο 56] δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών :
 - α) να εφαρμόζουν τις οικείες διατάξεις της φορολογικής τους νομοθεσίας οι οποίες διακρίνουν μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση όσον αφορά την κατοικία τους ή τον τόπο όπου είναι επενδεδυμένα τα κεφάλαιά τους,
 - β) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή παραβάσεων των ~~εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων~~, ιδίως στον τομέα της φορολογίας ή της προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ή να προβλέπουν διαδικασίες δήλωσης των κινήσεων κεφαλαίων για λόγους διοικητικής ή στατιστικής ενημέρωσης, ή να λαμβάνουν μέτρα υπαγορευμένα από λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσια ασφάλειας.
2. Οι διατάξεις του παρόντος [κεφαλαίου] δεν θίγουν τη δυνατότητα εφαρμογής περιορισμών του δικαιώματος εγκατάστασης που συμβιβάζονται με το **Σύνταγμα**. ~~την παρούσα Συνθήκη.~~
3. Τα μέτρα και οι διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δεν μπορούν να αποτελούν ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκεκριμένο περιορισμό της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων και των πληρωμών όπως ορίζεται στο άρθρο 56.

Άρθρο 59

Εάν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, οι κινήσεις κεφαλαίων προς ή από τρίτες χώρες προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρές δυσχέρειες στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~, προτάσει της Επιτροπής ~~και μετά από διαβούλευση με την ΕΚΤ~~, μπορεί **να θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία να λαμβάνει έναντι τρίτων χωρών μέτρα διασφάλισης** έναντι τρίτων χωρών για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, εφόσον τα μέτρα αυτά είναι απολύτως αναγκαία. **Αποφασίζει κατόπιν διαβουλεύσεων με την ΕΚΤ.**¹

Άρθρο 60²

1. Εάν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται [στο άρθρο 301], κρίνεται αναγκαία κοινοτική δράση, το Συμβούλιο δύνатаι, σύμφωνα με την προβλεπόμενη [στο άρθρο 301] διαδικασία, να λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές έναντι των οικείων τρίτων χωρών³.

¹ Ερώτημα σχετικά με την χρησιμοποίηση συντομογραφιών στο Σύνταγμα. (Βλ. υποσημείωση στο άρθρο 8 παραπάνω).

² Το άρθρο αυτό θα εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των "εξωτερικών σχέσεων" και συνεπώς δεν εξετάζεται εδώ. Προτείνεται να εξεταστεί κατά πόσον είναι σκόπιμο να συγχωνευθεί το άρθρο αυτό με το άρθρο 301.

³ Η μνεία μόνον των "χωρών" εμποδίζει αυτή τη στιγμή να χρησιμοποιηθεί το άρθρο αυτό για κυρώσεις έναντι ατόμων ή μη κρατικών οντοτήτων (πχ. οι κυρώσεις κατά των Ταλιμπάν και των τρομοκρατών που ορίζονται ονομαστικά). Το κενό αυτό υποχρεώνει την προσφυγή, συμπληρωματικά στο άρθρο 308 ΣΕΚ. Προτείνεται λοιπόν να εξεταστεί κατά πόσον είναι σκόπιμο να προβλεφθεί επέκταση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (βλ. επίσης πρόταση σχετικά με το άρθρο 301).

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 297 και εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει λάβει μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 1, ένα κράτος μέλος μπορεί, για σοβαρούς πολιτικούς λόγους και για λόγους επείγουσας ανάγκης, να λαμβάνει μονομερώς μέτρα έναντι τρίτης χώρας, σχετικά με την κίνηση κεφαλαίων και τις πληρωμές. Η Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη ενημερώνονται για τα μέτρα αυτά το αργότερο μέχρι και την ημερομηνία κατά την οποία αυτά αρχίζουν να ισχύουν.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία ότι το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να τροποποιήσει ή να καταργήσει τα μέτρα αυτά. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για κάθε σχετική απόφαση που λαμβάνει το Συμβούλιο.

ΤΙΤΛΟΣ IV¹

ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ, ΑΣΥΛΟ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 61

Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το Συμβούλιο θεσπίζει :

- α) Εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, μέτρα για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων σύμφωνα με το άρθρο 14, σε συνδυασμό με άμεσα συνδεδεμένα με αυτήν συνοδευτικά μέτρα για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 62, σημεία 2) και 3), και του άρθρου 63, σημείο 1), στοιχείο α) και σημείο 2), στοιχείο α), καθώς και μέτρα για την πρόληψη και την καταστολή της εγκληματικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31, στοιχείο ε) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- β) άλλα μέτρα στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και της διαφύλαξης των δικαιωμάτων υπηκόων τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63,
- γ) μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, όπως προβλέπονται στο άρθρο 65,
- δ) κατάλληλα μέτρα για την προώθηση και την ενίσχυση της διοικητικής συνεργασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 66,

¹ Ο τίτλος αυτός θα επανεξεταστεί από τη Συνέλευση. Συνεπώς δεν εξετάζεται εδώ.

- ε) μέτρα στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας μέσω της πρόληψης και της καταστολής της εγκληματικότητας στην Ένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 62

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67, θεσπίζει, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ :

- 1) Μέτρα, προκειμένου να εξασφαλισθεί, σύμφωνα προς το άρθρο 14, η απουσία κάθε ελέγχου προσώπων, είτε είναι πολίτες της Ένωσης είτε υπήκοοι τρίτων χωρών, όταν διέρχονται εσωτερικά σύνορα·
- 2) μέτρα για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών τα οποία καθορίζουν :
 - α) προδιαγραφές και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν τα κράτη μέλη κατά τη διενέργεια ελέγχων προσώπων στα εξωτερικά σύνορα,
 - β) κανόνες για τις θεωρήσεις, όταν υπάρχει πρόθεση διαμονής όχι άνω των τριών μηνών, στους οποίους περιλαμβάνονται :
 - i) ο κατάλογος των τρίτων χωρών, οι υπήκοοι των οποίων υποχρεούνται να διαθέτουν θεώρηση προκειμένου να διέλθουν τα εξωτερικά σύνορα και των χωρών, οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή,
 - ii) οι διαδικασίες και οι όροι για τη χορήγηση θεωρήσεων από τα κράτη μέλη,
 - iii) θεώρηση ενιαίου τύπου,
 - iv) κανόνες για την ενιαία θεώρηση·
- 3) μέτρα που καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών δύνανται να ταξιδεύουν ελεύθερα εντός του εδάφους των κρατών μελών, για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

Άρθρο 63

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζει :

- 1) Μέτρα περί ασύλου, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του Καθεστώτος των Προσφύγων, και σύμφωνα με άλλες σχετικές συμβάσεις, στους ακόλουθους τομείς :

- α) κριτήρια και μηχανισμούς για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας,
 - β) ελάχιστες προδιαγραφές για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη,
 - γ) ελάχιστες προδιαγραφές για την αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ως προσφύγων,
 - δ) ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα·
- 2) μέτρα περί προσφύγων και εκτοπισθέντων, στους ακόλουθους τομείς :
- α) ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από τρίτες χώρες, οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, και σε άλλα πρόσωπα που χρειάζονται, για άλλους λόγους, διεθνή προστασία,
 - β) επιδίωξη δίκαιης κατανομής των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής προσφύγων και εκτοπισθέντων·
- 3) μέτρα περί μεταναστευτικής πολιτικής, στους ακόλουθους τομείς :
- α) προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής και προδιαγραφές διαδικασιών κατά τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν θεωρήσεις και άδειες παραμονής μακράς διάρκειας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στην επανένωση οικογενειών,
 - β) παράνομη μετανάστευση και παράνομη διαμονή, συμπεριλαμβανομένου του επαναπατρισμού παρανόμως διαμενόντων·
- 4) μέτρα που καθορίζουν τα δικαιώματα και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος δύνανται να διαμένουν σε άλλα κράτη μέλη.

Τα μέτρα, τα οποία θεσπίζονται από το Συμβούλιο, σύμφωνα με τα σημεία 3) και 4), δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν στους εν λόγω τομείς διατάξεις του εθνικού δικαίου που συμβιβάζονται προς την παρούσα Συνθήκη και προς διεθνείς συμφωνίες.

Μέτρα, τα οποία θα θεσπιστούν σύμφωνα με το σημείο 2) στοιχείο β), το σημείο 3) στοιχείο α) και το σημείο 4), δεν υπόκεινται στην προαναφερόμενη περίοδο των πέντε ετών.

Άρθρο 64

1. Ο παρών Τίτλος δεν θίγει την άσκηση των ευθυνών που επιπίπτουν στα κράτη μέλη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.
2. Εάν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν έκτακτη κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από αιφνίδια εισροή υπηκόων τρίτων χωρών, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής, δύναται να θεσπίζει προσωρινά μέτρα η διάρκεια των οποίων δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες υπέρ των εν λόγω κρατών μελών.

Άρθρο 65

Τα μέτρα τα οποία θα ληφθούν κατά το άρθρο 67 στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις και στο μέτρο που είναι αναγκαία για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, περιλαμβάνουν :

α) Βελτίωση και απλούστευση :

- του συστήματος διασυνοριακής επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών και εξωδίκων πράξεων,
- της συνεργασίας κατά την αποδεικτική διαδικασία,
- της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων επί εξωδίκων υποθέσεων·

β) προώθηση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, όσον αφορά τη σύγκρουση νόμων και δικαιοδοσίας,

γ) εξάλειψη των εμποδίων για την ομαλή διεξαγωγή πολιτικών δικών, εν ανάγκη προωθώντας τη συμβατότητα των κανόνων πολιτικής δικονομίας που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη.

Άρθρο 66

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67, λαμβάνει μέτρα για να εξασφαλίσει τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών των διοικήσεων των κρατών μελών στους τομείς του παρόντος Τίτλου, καθώς και μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών και της Επιτροπής.

Άρθρο 67

1. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου πέντε ετών μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή κατόπιν πρωτοβουλίας κράτους μέλους και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
2. Μετά την πάροδο της πενταετίας :
 - το Συμβούλιο αποφασίζει βάσει προτάσεων της Επιτροπής· η Επιτροπή εξετάζει οιοδήποτε αίτημα της υποβληθεί από κράτος μέλος με σκοπό να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο,
 - το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνει απόφαση ούτως ώστε το σύνολο ή μέρος των τομέων που καλύπτονται από τον παρόντα Τίτλο να ρυθμίζονται από τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 251 και να προσαρμοστούν οι διατάξεις που αφορούν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.
3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 62, σημείο 2), στοιχείο β), υπό i) και iii), από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 62, σημείο 2), στοιχείο β), υπό ii) και iv), μετά την πάροδο πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251.
5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το Συμβούλιο αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 :
 - τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 63, σημείο 1) και σημείο 2), στοιχείο α), εφόσον θα έχει θεσπιστεί προηγουμένως από το Συμβούλιο, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κοινοτική νομοθεσία η οποία θα καθορίζει τους κοινούς κανόνες και τις βασικές αρχές που διέπουν τους τομείς αυτούς,
 - τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 65, αποκλεισμένων των θεμάτων που άπτονται του οικογενειακού δικαίου.

Άρθρο 68

1. Το άρθρο 234 εφαρμόζεται στον παρόντα Τίτλο κατά τις εξής περιστάσεις και υπό τις εξής προϋποθέσεις : Εάν ανακύπτει ζήτημα επί της ερμηνείας του παρόντος Τίτλου ή επί του κύρους ή της ερμηνείας πράξεων των οργάνων της Κοινότητας βάσει του παρόντος Τίτλου σε υπόθεση η οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους οι αποφάσεις του οποίου δεν υπόκεινται σε ένδικο μέσα του εσωτερικού δικαίου, το δικαστήριο αυτό, εάν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, παραπέμπει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.

2. Πάντως, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει μέτρα ή αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 62, σημείο 1) σχετικά με την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.

3. Το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή κράτος μέλος μπορούν να ζητούν από το Δικαστήριο να εκδώσει απόφαση επί της ερμηνείας του παρόντος Τίτλου ή πράξεων των οργάνων της Κοινότητας βάσει αυτού του Τίτλου. Η απόφαση του Δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού δεν εφαρμόζεται σε αποφάσεις δικαστηρίων των κρατών μελών οι οποίες έχουν ισχύ δεδικασμένου.

Άρθρο 69

Ο παρών Τίτλος εφαρμόζεται τηρουμένων των διατάξεων του Πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας και του Πρωτοκόλλου για την θέση της Δανίας και υπό την επιφύλαξη του Πρωτοκόλλου για την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου 14 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Άρθρο 70

Οι στόχοι ~~Τα κράτη μέλη~~¹ ~~επιδιώκουν τους στόχους της Συνθήκης του Συντάγματος~~ επιδιώκονται όσον αφορά το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου στο πλαίσιο κοινής πολιτικής μεταφορών.

Άρθρο 71

1. Για την εφαρμογή του [άρθρου 70] και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιομορφία των μεταφορών, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζουν μέτρα. Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν :**

- α) κοινούς κανόνες εφαρμοστέους στις διεθνείς μεταφορές που εκτελούνται από ή προς την επικράτεια ενός κράτους μέλους ή που διέρχονται από την επικράτεια ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών,
- β) τους όρους υπό τους οποίους γίνονται δεκτοί στις εθνικές μεταφορές ενός κράτους μέλους μεταφορείς μη εγκατεστημένοι σ' αυτό,

¹ Δεδομένου ότι πρόκειται για συντρέχουσα αρμοδιότητα προτείνεται να διαγραφεί η μνεία αυτή η οποία δεν περιλαμβάνεται όσον αφορά άλλες πολιτικές. Βλέπε επίσης πρόταση συγχώνευσης με το άρθρο 80 (παρακάτω).

- γ) μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών,
- δ) κάθε ~~άλλη χρήσιμη διάταξη~~ **άλλο χρήσιμο μέτρο**.

2. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία που προβλέπεται στην [παράγραφο 1], το Συμβούλιο **θεσπίζει ομοφώνως** προτάσει της Επιτροπής ~~διατάξεις~~ **μέτρα** που αφορούν τις αρχές του καθεστώτος των μεταφορών και των οποίων η εφαρμογή θα ήταν δυνατόν να επηρεάσει σοβαρά το βιοτικό επίπεδο και την απασχόληση σε ορισμένες περιοχές, όπως και την εκμετάλλευση του εξοπλισμού των μεταφορών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προσαρμογής στην οικονομική ανάπτυξη, που προκύπτει από την εγκαθίδρυση της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς. **Αποφασίζει** μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 72

Μέχρι να ~~θεσπισθούν οι διατάξεις~~ **τη θέσπιση των μέτρων** που αναφέρονται στο [άρθρο 71, παράγραφος 1], κανένα κράτος μέλος δεν δύναται να καταστήσει λιγότερο ευνοϊκές τις διατάξεις οι οποίες διέπουν τον τομέα των μεταφορών την 1η Ιανουαρίου 1958, ή για τα κράτη που προσχωρούν, την ημερομηνία της προσχώρησής τους, ως προς την άμεση ή έμμεση επίπτωσή τους έναντι των μεταφορέων των άλλων κρατών μελών σε σχέση με τους εθνικούς μεταφορείς, εκτός από την περίπτωση ομόφωνης **θέσπισης από το Συμβούλιο μέτρων που χορηγούν παρέκκλιση**.

Άρθρο 73

Οι ενισχύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες συντονισμού των μεταφορών ή που αντιστοιχούν στην αποκατάσταση ορισμένων βαρών συνυφασμένων με την έννοια της δημοσίας υπηρεσίας, είναι συμβιβάσιμες με **το Σύνταγμα**.

Άρθρο 74

Κατά τη **θέσπιση** οποιουδήποτε μέτρου στο πλαίσιο ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, σχετικά με τις τιμές και τους όρους μεταφοράς, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική κατάσταση των μεταφορέων.

Άρθρο 75

1. ~~Καταργούνται~~ **Απαγορεύονται** ως προς τις μεταφορές εντός της ~~Κοινότητας Ένωσης~~, οι διακρίσεις που συνίστανται στην εφαρμογή από ένα μεταφορέα, για τα αυτά εμπορεύματα και για τις αυτές σχέσεις μεταφοράς, διαφορετικών κομίστρων και όρων μεταφοράς, ανάλογα με **το κράτος μέλος** προελεύσεως ή προορισμού των μεταφερομένων προϊόντων.

2. Η παράγραφος 1 δεν αποκλείει τη δυνατότητα λήψεως από το Συμβούλιο **και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** άλλων μέτρων κατ' εφαρμογήν του [άρθρου 71, παράγραφος 1].

3. Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής **θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία μέτρα** για την εφαρμογή της παραγράφου 1. ~~και Αποφασίζει κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία, κανόνες για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1.~~

Δύναται ιδίως να **θεσπίζει τις αναγκαίες διατάξεις τα** αναγκαία μέτρα για να διευκολύνει τα θεσμικά όργανα ~~Κοινότητας~~ να ελέγχουν την τήρηση του κανόνος που διατυπώνεται στην παράγραφο 1 και για να διασφαλίσει ότι οι χρησιμοποιούντες τα μεταφορικά μέσα θα επωφεληθούν πλήρως από την εφαρμογή του.

4. Η Επιτροπή, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως ενός κράτους μέλους, εξετάζει τις περιπτώσεις διακρίσεων που προβλέπει η παράγραφος 1 και, αφού συμβουλευθεί κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ~~λαμβάνει θεσπίζει~~ τις αναγκαίες αποφάσεις στο πλαίσιο της **των μέτρων που αναφέρονται** ρυθμίσεως που ~~απεφασίσθη κατά τις διατάξεις της παραγράφου στην~~ παράγραφο 3.

Άρθρο 76

1. Απαγορεύεται η επιβολή από ένα κράτος μέλος, στις μεταφορές που εκτελούνται εντός της ~~Κοινότητας Ένωσης~~, κομίστρων και όρων που συνεπάγονται καθ' οιονδήποτε τρόπο υποστήριξη ή προστασία προς το συμφέρον μιας ή περισσότερων ορισμένων επιχειρήσεων ή βιομηχανιών, εκτός αν επιτραπεί τούτο από **απόφαση** της Επιτροπής.

2. Η Επιτροπή, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους, εξετάζει τα κόμιστρα και τους όρους που προβλέπει η παράγραφος 1, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη αφενός μεν τις απαιτήσεις μιας κατάλληλης περιφερειακής οικονομικής πολιτικής, τις ανάγκες των υπαναπτύκτων περιοχών, ως και τα προβλήματα των περιοχών που θίγονται σοβαρώς από τις πολιτικές περιστάσεις, αφετέρου δε τις επιπτώσεις των εν λόγω κομίστρων και όρων στον ανταγωνισμό μεταξύ των διαφόρων τρόπων μεταφοράς.

Η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ~~λαμβάνει~~ εκδίδει τις αναγκαίες αποφάσεις.

3. Η απαγόρευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν **εφαρμόζεται στα** τιμολόγια ανταγωνισμού.

Άρθρο 77

Οι φορολογικές επιβαρύνσεις ή τα τέλη, εκτός των κομίστρων που εισπράττονται από ¹το μεταφορέα κατά τη διέλευση των συνόρων δεν πρέπει να υπερβαίνουν ένα εύλογο επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά έξοδα που συνεπάγεται η διέλευση αυτή.

Τα κράτη μέλη προσπαθούν να μειώσουν ~~προοδευτικώς~~ τα έξοδα αυτά.

Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου η Επιτροπή δύναται να απευθύνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη.

¹ Τίθεται το ερώτημα ποιο είδος δασμών εισπράττεται κατ' αυτόν τον τρόπο από το μεταφορέα. Επιπλέον σε μία εσωτερική αγορά χωρίς εσωτερικά σύνορα η μνεία "διέλευση των συνόρων" φαίνεται να έχει περιπέσει σε αχρησία. Πρέπει να εξεταστεί μήπως το άρθρο αυτό έχει περιπέσει σε αχρησία.

[Άρθρο 78 ¹

Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου δεν αντιτίθενται στα μέτρα που λαμβάνονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εφόσον είναι αναγκαία για την αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων που προκαλούνται, λόγω της διαιρέσεως της Γερμανίας, στην οικονομία ορισμένων περιοχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας που θίγονται από τη διαίρεση αυτή.]

Άρθρο 79

Παρά τη Επιτροπή συνιστάται μια επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρος από εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Η Επιτροπή τη συμβουλευέται σε θέματα μεταφορών, όταν το κρίνει χρήσιμο, [με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής] ².

Άρθρο 80

1. **Ο παρών τίτλος εφαρμόζεται στις σιδηροδρομικές, οδικές και εσωτερικές πλωτές μεταφορές.**
2. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δύναται να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία δύνανται να θεσπίζουν μέτρα εάν, κατά ποιο μέτρο και κατά ποια διαδικασία, ³ θα είναι δυνατό να θεσπισθούν κατάλληλες διατάξεις για τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές ⁴. Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**

~~Είναι εφαρμοστέες οι διαδικαστικές διατάξεις του άρθρου 71.~~

¹ Η Συνέλευση ενδεχομένως να κρίνει χρήσιμο να εξεταστεί κατά πόσον το άρθρο αυτό χρειάζεται να διατηρηθεί ακόμη. (βλ. επίσης άρθρο 87 παράγραφος 2 γ).

² Προτείνεται να διαγραφεί αυτή η περιττή φράση δεδομένου ότι είναι σαφές ότι η διαβούλευση με την επιτροπή αυτή δεν μπορεί να προδικάσει τις αρμοδιότητες της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

³ Αυτή η μνεία "της κατάλληλης διαδικασίας" δεν έχει νόημα εφόσον η διαδικασία αυτή, η συναπόφαση, έχει ήδη καθοριστεί από το δεύτερο εδάφιο.

⁴ Κατόπιν των διαδοχικών τροποποιήσεων της Συνθήκης ΕΚ η εξουσιοδότηση που δίδεται στο Συμβούλιο από το άρθρο 80 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο δύσκολα συμβιβάζεται με το δεύτερο εδάφιο της διάταξης αυτής. Επιπλέον, στην πράξη, φαίνεται ότι δεν έχει γίνει χρήση του άρθρου 80 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο. Από την θέσπιση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης υπήρξε άμεση μετάβαση στην θέσπιση διατάξεων στον τομέα των θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών. Μια άλλη συντομότερη και σαφέστερη δυνατότητα θα ήταν να διατυπωθεί η παράγραφος 2 ως εξής : "μπορούν να θεσπιστούν κατάλληλα μέτρα για τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 71".

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΚΟΙΝΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ, ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ 1

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 81

1. Είναι ασυμβίβαστες με την ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται:
 - α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
 - β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων,
 - γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού,
 - δ) στην εφαρμογή ανίσων όρων επί ισοδυνάμων παροχών, έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
 - ε) στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.
2. Οι απαγορευόμενες δυνάμει του παρόντος άρθρου συμφωνίες ή αποφάσεις είναι αυτοδικαίως άκυρες.
3. Εντούτοις, ~~Οι διατάξεις της παραγράφου~~ παράγραφος 1 ~~δύνανται~~ **δύνανται** να κηρυχθεί~~ων~~ ανεφάρμοστες:
 - α) σε κάθε συμφωνία ή κατηγορία συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων,
 - β) σε κάθε απόφαση ή κατηγορία αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων, και

γ) σε κάθε εναρμονισμένη πρακτική ή κατηγορία εναρμονισμένων πρακτικών,

η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, και η οποία:

- δ) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών, και
- ε) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

Άρθρο 82

Είναι ασυμβίβαστη με την ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά και απαγορεύεται, κατά το μέτρο που δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους εντός της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς ή σημαντικού τμήματός της.

Η κατάχρηση αυτή δύναται να συνίσταται ιδίως:

- α) στην άμεση ή έμμεση επιβολή μη δικαίων τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
- β) στον περιορισμό της παραγωγής, της διαθέσεως ή της τεχνολογικής αναπτύξεως επί ζημία των καταναλωτών,
- γ) στην εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδυνάμων παροχών έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
- δ) στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Άρθρο 83

1. **Το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία** ~~Οι αναγκαίοι κανονισμοί ή οδηγίες τους αναγκαίους νόμους/κανονισμούς¹ ή νόμους-πλαίσια για την εφαρμογή των αρχών που αναφέρονται στα [άρθρα 81 και 82]. Θεσπίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής. Αποφασίζει~~ κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δύναται σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων» του τμήματος I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03) να εκδίδει είτε νόμους είτε κανονισμούς, είναι αναγκαίο να προσδιορίσει η Συνέλευση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν άρθρο δύναται το Συμβούλιο να εκδίδει τον ένα ή τον άλλο τύπο πράξεων ή τους δύο τύπους πράξεων (βλ. εξήγηση στο παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

2. Οι προβλεπόμενοι στην παράγραφο 1 **νόμοι/κανονισμοί ή νόμοι-πλαίσια** ~~διατάξεις~~ έχουν ως σκοπό ιδίως:

- α) να εξασφαλίσουν την τήρηση των απαγορεύσεων του [άρθρου 81, παράγραφος 1] και του [άρθρου 82] με την πρόβλεψη προστίμων και χρηματικών ποινών,
- β) να καθορίσουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής του [άρθρου 81, παράγραφος 3,] λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη της εξασφάλισης αποτελεσματικής επιβλέψεως και της απλουστεύσεως κατά το δυνατόν του διοικητικού ελέγχου,
- γ) να ορίσουν, εφόσον είναι ανάγκη, το πεδίο εφαρμογής των [άρθρων 81 και 82] επί των διαφόρων οικονομικών κλάδων,
- δ) να οριοθετήσουν τα καθήκοντα της Επιτροπής και του Δικαστηρίου κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου,
- ε) να καθορίσουν τη σχέση μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών αφενός, και των διατάξεων του παρόντος τμήματος καθώς και ~~εκείνων των μέτρων~~ που θα θεσπισθούν κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου αφετέρου.

Άρθρο 84

~~Μέχρις ανάρξεως της~~ **την ημερομηνία έναρξης** ισχύος ~~των διατάξεων των νόμων / κανονισμών ή νόμων - πλαισίων~~ που θα θεσπισθούν κατ' εφαρμογή του [άρθρου 83,] οι αρχές των κρατών μελών αποφασίζουν σχετικά με το επιτρεπτό των συμφωνιών, καθώς και της καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσποζουσας θέσεως εντός της ~~κοινής εσωτερικής~~ αγοράς, σύμφωνα ~~με το δίκαιο της χώρας τους με το εσωτερικό τους δίκαιο~~ και ~~με τις διατάξεις των άρθρων~~ και με τα [άρθρα 81, ιδίως παράγραφος 3, και 82].

Άρθρο 85

1. Με την επιφύλαξη του [άρθρου 84] η Επιτροπή μεριμνά για την πραγμάτωση των αρχών που καθορίζονται στα [άρθρα 81 και 82]. Εξετάζει, κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους ή αυτεπαγγέλτως, συνεργαζόμενη με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών που οφείλουν να της παρέχουν τη συνδρομή τους, τις περιπτώσεις εικαζομένων παραβάσεων των ανωτέρω αρχών. Αν διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, προτείνει τα κατάλληλα μέτρα για τον τερματισμό της.

2. Αν δεν τερματισθούν οι παραβάσεις, η Επιτροπή ~~βεβαιώνει την παράβαση των ανωτέρω αρχών με αιτιολογημένη απόφαση~~ **εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση με την οποία βεβαιώνεται η παράβαση των αρχών**. Δύναται να δημοσιεύσει την απόφασή της και να επιτρέψει στα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, των οποίων καθορίζει τους όρους και τις λεπτομέρειες.

Άρθρο 86

1. Τα κράτη μέλη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν μέτρα αντίθετα προς ~~τους κανόνες της~~ ~~παρούσας Συνθήκης~~, **τις διατάξεις του Συντάγματος** ιδίως προς εκείνες [των άρθρων 12 και 81 έως ~~και~~ 89], ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα.
2. Οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου υπόκεινται ~~τους κανόνες της~~ ~~παρούσας Συνθήκης~~, **στις διατάξεις του Συντάγματος**, ιδίως στους κανόνες ανταγωνισμού, κατά το μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί. Η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν πρέπει να επηρεάζεται σε βαθμό ο οποίος θα αντέκειτο προς το συμφέρον της ~~Κοινότητας Ένωσης~~.
3. Η Επιτροπή μεριμνά για την εφαρμογή ~~των διατάξεων~~ του παρόντος άρθρου και ~~απειθύνει~~ **εκδίδει**, εφόσον είναι ανάγκη, κατάλληλους οδηγίες **[κανονισμούς¹ ή]** αποφάσεις ~~προς τα κράτη μέλη~~.

ΤΜΗΜΑ 2

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Άρθρο 87

1. Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη **μέλη** ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την ~~κοινή εσωτερική~~ αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** ορίζει άλλως.
2. Συμβιβάζονται με την ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά :
 - α) οι ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρος προς μεμονωμένους καταναλωτές, υπό τον όρο ότι χορηγούνται χωρίς διάκριση προελεύσεως των προϊόντων,
 - β) οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα,

¹ Δεδομένου ότι η οδηγία δεν προβλέπεται πλέον μεταξύ των πράξεων που μπορεί να εκδώσει η Επιτροπή, (βλ. σχέδιο τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (CONV 571/03)), απομένει η απόφαση (βλ. άρθρο 26 του εν λόγω σχεδίου) και ο κανονισμός. Ωστόσο, ο κανονισμός συνιστά πράξη η οποία, εν αντιθέσει προς την οδηγία δεν αφήνει κατ' αρχήν κανένα περιθώριο ελιγμού στα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, η πρόβλεψή του στο σημείο αυτό αποτελεί τροποποίηση σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση.

- [γ) οι ενισχύσεις προς την οικονομία ορισμένων περιοχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οι οποίες θίγονται από τη διαίρεση της Γερμανίας, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίες για την αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων που προκαλούνται από τη διαίρεση αυτή.]¹
3. Δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά :
- α) οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση,
- β) οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους,
- γ) οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον,
- δ) οι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον,
- ε) άλλες κατηγορίες ενισχύσεων που καθορίζονται από **μέτρα τα οποία θεσπίζονται με ειδική πλειοψηφία** από το Συμβούλιο, ~~το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία~~, προτάσει της Επιτροπής.

Άρθρο 88

1. Η Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη εξετάζει διαρκώς τα καθεστώτα ενισχύσεων που υφίστανται στα κράτη αυτά. Τους προτείνει τα κατάλληλα μέτρα που απαιτεί η προοδευτική ανάπτυξη και η λειτουργία της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς.

2. Αν η Επιτροπή διαπιστώσει, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερομένους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ότι ενίσχυση που χορηγείται από ένα κράτος **μέλος** ή με κρατικούς πόρους δεν συμβιβάζεται με την ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά κατά το [άρθρο 87], ότι η ενίσχυση αυτή εφαρμόζεται καταχρηστικώς, ~~αποφασίζει~~ **εκδίδει απόφαση προκειμένου** το εν λόγω κράτος ~~φείλει~~ να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει.

Αν το εν λόγω κράτος δεν συμμορφωθεί προς την απόφαση αυτή εντός της ταχθείσης προθεσμίας, η Επιτροπή ή οποιοδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο κράτος **μέλος** δύναται να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, κατά παρέκκλιση των [άρθρων 226 και 227].

¹ Η Συνέλευση ίσως κρίνει σκόπιμο να εξετάσει κατά πόσον η παρούσα παράγραφος είναι ακόμη επίκαιρη (βλ. και άρθρο 78).

Κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους, το Συμβούλιο δύναται να ~~αποφασίζει ομοφώνως εκδίδει με ομοφωνία απόφαση, σύμφωνα με την οποία~~ ~~έπ~~ μια ενίσχυση που έχει θεσπισθεί ή που πρόκειται να θεσπισθεί από το κράτος αυτό θεωρείται συμβιβάσιμη με την ~~κοινή εσωτερική~~ αγορά, κατά παρέκκλιση ~~των διατάξεων~~ του [άρθρου 87] ή των **προβλεπομένων** από το [άρθρο 89] **νόμων/κανονισμών**, αν εξαιρετικές περιστάσεις δικαιολογούν μια τέτοια απόφαση. Αν η Επιτροπή έχει κινήσει, ως προς την ενίσχυση αυτή, τη διαδικασία που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, η αίτηση του ενδιαφερομένου κράτους προς το Συμβούλιο έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή της σχετικής διαδικασίας μέχρις ότου αποφανθεί το Συμβούλιο.

Αν το Συμβούλιο δεν αποφανθεί εντός τριών μηνών από την υποβολή της αιτήσεως, αποφασίζει η Επιτροπή.

3. Η Επιτροπή ενημερώνεται εγκαίρως **από τα κράτη μέλη** περί των σχεδίων που αποβλέπουν να θεσπίσουν ή να τροποποιήσουν τις ενισχύσεις, ώστε να δύναται να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Αν κρίνει ότι σχέδιο ενισχύσεως δεν συμβιβάζεται με την ~~κοινή εσωτερική~~ αγορά, κατά το άρθρο 87, κινεί αμελλητί τη διαδικασία που προβλέπεται από την ~~προηγούμενη~~ παράγραφο 2. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν δύναται να εφαρμόσει τα σχεδιαζόμενα μέτρα πριν η Επιτροπή καταλήξει σε τελική απόφαση.

Άρθρο 89

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~ μετά από πρόταση της Επιτροπής ~~και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~, δύναται να εκδίδει ~~κάθε αναγκαίο κανονισμό~~ **δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να εκδίδει νόμους/κανονισμούς¹ για** την εφαρμογή των [άρθρων 87 και 88] και ιδίως να καθορίζει τους όρους εφαρμογής του [άρθρου 88, παράγραφος 3,] και τις κατηγορίες ενισχύσεων που εξαιρούνται από τη διαδικασία αυτή. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 90

Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει άμεσα ή έμμεσα στα προϊόντα άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους οποιασδήποτε φύσεως, ανωτέρους από εκείνους που επιβαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα ομοειδή εθνικά προϊόντα.

Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει στα προϊόντα των άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους, η φύση των οποίων οδηγεί έμμεσα στην προστασία άλλων προϊόντων.

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του Τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03), να εκδίδει είτε νόμους είτε κανονισμούς, η Συνέλευση θα πρέπει να καθορίζει τις περιπτώσεις, σύμφωνα με τις οποίες, στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν άρθρο, το Συμβούλιο δύναται να εκδώσει έναν ή αμφοτέρους τους τύπους πράξεων (βλ. επεξήγηση στο Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

Άρθρο 91

Για τα προϊόντα ¹ που εξάγονται **από κράτος μέλος** προς την επικράτεια ενός **άλλου κράτους μέλους των κρατών μελών**, η επιστροφή εσωτερικών φόρων δεν δύναται να είναι ανώτερη των εσωτερικών φόρων που τους έχουν επιβληθεί άμεσα ή έμμεσα.

Άρθρο 92

Ως προς τους άλλους φόρους, πλην των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων, δεν είναι δυνατό να χορηγηθούν απαλλαγές και επιστροφές κατά την εξαγωγή προς τα άλλα κράτη μέλη ούτε να θεσπισθούν εξισωτικές εισφορές κατά την εισαγωγή εκ κρατών μελών, παρά μόνο αν τα προβλεπόμενα μέτρα έχουν προηγουμένως εγκριθεί για μια περιορισμένη περίοδο **με απόφαση που ελήφθη με ειδική πλειοψηφία** από το Συμβούλιο, ~~που αποφασίζει, προτάσει της Επιτροπής, με ειδική πλειοψηφία.~~

Άρθρο 93

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει διατάξεις~~ **θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα** για την εναρμόνιση των νομοθεσιών περί των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων, στο βαθμό που η εναρμόνιση αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. ~~μέσα στην προθεσμία του άρθρου 14²~~ **Το Συμβούλιο αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

¹ Πρέπει να επανεξετασθεί η χρήση της λέξης «εξάγονται» δεδομένου ότι πρόκειται περί εμπορίου μεταξύ κρατών μελών.

² Προτείνεται να διαγραφεί η προθεσμία αυτή (31.12.1992) (βλ. υποσημείωση του άρθρου 14).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ¹

Άρθρο 94²

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ~~εκδίδει οδηγίες εκδίδει ομόφωνα νόμους-πλαίσια~~ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών, οι οποίοι έχουν άμεση επίπτωση στην εγκαθίδρυση ή τη λειτουργία της κοινής εσωτερικής αγοράς. **Αποφασίζει κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Άρθρο 95³

1. Κατά παρέκκλιση από το [άρθρο 94] και εκτός αν ορίζει άλλως ~~η παρούσα Συνθήκη το Σύνταγμα~~ εφαρμόζεται ~~οι ακόλουθες διατάξεις~~ **το παρόν άρθρο** για την πραγματοποίηση των στόχων του [άρθρου 14]. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν τα μέτρα, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία~~ σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. **Αποφασίζουν κατόπιν διαβούλευσης με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις φορολογικές διατάξεις, στις διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και στις διατάξεις για τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των μισθωτών.

3. Η Επιτροπή, στις προτάσεις της που προβλέπονται στην παράγραφο 1, σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια, την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία των καταναλωτών, λαμβάνει ως βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη όσες νέες εξελίξεις βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα. Στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επιδιώκουν επίσης την επίτευξη αυτού του στόχου.

¹ Ενδέχεται να εξετασθεί η θέση αυτού κεφαλαίου, το οποίο περιέχει τις γενικές νομικές βάσεις για την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς. Θα ήταν ίσως σκόπιμο να περιληφθεί σε ενδεχόμενο νέο τίτλο ή κεφάλαιο «εσωτερική αγορά» (βλ. επίσης υποσημείωση των άρθρων 14 και 15).

² Αυτή τη στιγμή τα άρθρα 94 και 95 επιτρέπουν να ληφθούν μέτρα μόνον για την «προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών». Το γεγονός αυτό οδηγεί στη χρησιμοποίηση του άρθρου 308 σε ένα ορισμένο αριθμό περιπτώσεων που αφορούν την εσωτερική αγορά χωρίς ωστόσο να προϋποτίθεται εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών. Αυτό ισχύει, μεταξύ άλλων, όταν πρόκειται για τη δημιουργία κοινοτικού τίτλου πνευματικής ιδιοκτησίας η οποία υπερισχύει των εθνικών τίτλων. Εάν η Συνέλευση επιθυμεί να περιορίσει τις περιπτώσεις προσφυγής στο άρθρο 308, θα μπορούσε να εξετάσει κατά πόσον είναι σκόπιμο είτε να δημιουργηθούν ειδικές νομικές βάσεις, είτε να τροποποιηθεί η αναφορά στην «προσέγγιση των νομοθεσιών» στα άρθρα 94 και 95 ώστε να καταστούν δυνατές οι εν λόγω δράσεις. Επιπλέον, η Συνέλευση θα μπορούσε να εξετάσει τη σχέση μεταξύ των άρθρων 94 και 95 (βλ. επεξήγηση στο παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

³ Βλέπε πρόταση στην προηγούμενη υποσημείωση.

4. Όταν, αφού το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το** Συμβούλιο ή η Επιτροπή ¹ θεσπίζουν ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να διατηρήσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο [άρθρο 30] ή διατάξεις σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, τις κοινοποιεί στην Επιτροπή, καθώς και τους λόγους διατήρησής τους.

5. Επίσης, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4, εάν, μετά την εκ μέρους του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του** Συμβουλίου ή της Επιτροπής ² θέσπιση μέτρου εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαία τη θέσπιση εθνικών διατάξεων επί τη βάσει νέων επιστημονικών στοιχείων σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, για λόγους οι οποίοι συντρέχουν μόνον στην περίπτωση του και οι οποίοι έχουν ανακύψει μετά την θέσπιση του μέτρου εναρμόνισης, κοινοποιεί στην Επιτροπή τις μελετώμενες **διατάξεις, και τους λόγους που υπαγορεύουν τη θέσπισή τους καθώς και την αιτιολογία τους.**

6. Η Επιτροπή, εντός έξι μηνών από τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5, ~~εγκρίνει ή απορρίπτει~~ **εκδίδει απόφαση με την οποία εγκρίνει ή απορρίπτει** τις εν λόγω εθνικές διατάξεις, αφού εξακριβώσει εάν αποτελούν ή όχι μέσο αυθαιρέτων διακρίσεων ή συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, και εάν συνιστούν ή όχι εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Εάν η Επιτροπή δεν λάβει απόφαση εντός αυτής της περιόδου, οι εθνικές διατάξεις, περί των οποίων οι παράγραφοι 4 και 5, λογίζονται ότι έχουν εγκριθεί.

Εάν η πολυπλοκότητα του αντικειμένου το δικαιολογεί, και δεν υπάρχει κίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου, η Επιτροπή μπορεί να κοινοποιήσει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ότι η περίοδος η αναφερόμενη στην παρούσα παράγραφο μπορεί να παραταθεί μέχρι ένα εξάμηνο.

7. Οσάκις, σύμφωνα με την [παράγραφο 6], επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος να διατηρήσει ή να εισαγάγει εθνικές διατάξεις παρεκκλίνουσες από το μέτρο εναρμόνισης, η Επιτροπή εξετάζει πάραυτα μήπως πρέπει να προτείνει αναπροσαρμογή του εν λόγω μέτρου.

8. Όταν ένα κράτος μέλος επικαλείται συγκεκριμένο πρόβλημα δημόσιας υγείας σε τομέα στον οποίο έχουν ήδη ληφθεί μέτρα εναρμόνισης, το θέτει υπ' όψη της Επιτροπής η οποία αμέσως εξετάζει αν πρέπει να προτείνει κατάλληλα μέτρα στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το** Συμβούλιο.

9. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των [άρθρων 226 και 227], η Επιτροπή ή κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει απ' ευθείας στο Δικαστήριο για το θέμα αυτό, εάν κρίνει ότι ένα άλλο κράτος μέλος ασκεί καταχρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

¹ Προς υπόμνηση η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα εναρμόνισης μόνο δυνάμει των εκτελεστικών εξουσιών που της απονέμονται στα πλαίσια του άρθρου 202.

² Η ίδια παρατήρηση με την υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 95 παράγραφος 4 παραπάνω.

10. Τα ~~προαναφερόμενα~~ μέτρα εναρμόνισης **που αναφέρονται στο παρόν άρθρο** περιλαμβάνουν, στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, ρήτρα διασφάλισης που επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για έναν ή περισσότερους από τους μη οικονομικούς λόγους που προβλέπονται στο [άρθρο 30], προσωρινά μέτρα υποκείμενα σε ~~κοινωνική~~ διαδικασία ελέγχου **από την Ένωση**.

Άρθρο 96

Αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η ~~υφιστάμενη~~ διαφορά μεταξύ των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών νοθεύει τους όρους ανταγωνισμού εντός της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς και ~~επομένως~~ προκαλεί στρέβλωση που πρέπει να εξαλειφθεί, διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Αν οι διαβουλεύσεις δεν οδηγήσουν ~~σε συμφωνία με την οποία να εξαλείφεται η εν λόγω~~ **στρέβλωση στην εξάλειψη** της εν λόγω στρεβλώσεως, το Συμβούλιο, προτάσσει της Επιτροπής, εκδίδει τους προς το σκοπό αυτόν αναγκαίους **νόμους-πλάισια**, ~~οδηγίες~~ με ειδική πλειοψηφία. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο δύνανται να ~~λάβουν~~ θεσπίζουν κάθε άλλο αναγκαίο μέτρο προβλεπόμενο από την παρούσα Συνθήκη.

Άρθρο 97

1. Αν υπάρχει φόβος, η θέσπιση ή η τροποποίηση **εθνικής** νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διατάξεως να προκαλέσει στρέβλωση κατά την έννοια του [άρθρου 96], το κράτος μέλος που θέλει να προβεί στην ενέργεια αυτή συμβουλευεται την Επιτροπή. Η Επιτροπή, αφού συμβουλευθεί τα κράτη μέλη, ~~συνιστά~~ **απευθύνει** στα ενδιαφερόμενα κράτη **σύσταση σχετικά με** τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή της σχετικής στρεβλώσεως.

2. Αν το κράτος **μέλος** που θέλει να θεσπίσει ή να τροποποιήσει τις εσωτερικές του διατάξεις δεν συμμορφώνεται με τη σύσταση που του απηύθυνε η Επιτροπή, δεν είναι δυνατό να ζητηθεί από τα άλλα κράτη μέλη να τροποποιήσουν, κατ'εφαρμογή του [άρθρου 96], τις εσωτερικές τους διατάξεις για να εξαλειφθεί η στρέβλωση αυτή. ~~Οι διατάξεις το άρθρου [Το άρθρο 96] δεν~~ εφαρμόζεται αν το κράτος μέλος που αγνοεί τη σύσταση της Επιτροπής προκαλεί στρέβλωση επί **ιδία** μόνον αυτού ζημία.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο τίτλος αυτός θα αποτελέσει αντικείμενο προσθήκης στην παρούσα έκθεση

ΤΙΤΛΟΣ VIII

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ¹

Άρθρο 125

Τα κράτη μέλη και η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** εργάζονται, σύμφωνα με τον παρόντα [Τίτλο], για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, και δη για να προάγουν τη δημιουργία εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού, και αγοράς εργασίας ανταποκρινόμενης στις εξελίξεις της οικονομίας, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που ορίζονται ~~στο [άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2...]~~² της ~~παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.~~

Άρθρο 126

1. Τα κράτη μέλη, μέσω των πολιτικών τους για την απασχόληση, συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο [άρθρο 125] κατά τρόπο που συμβιβάζεται με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και ~~της Κοινότητας Ένωσης~~ που διαμορφώνονται βάσει του [άρθρου 99, παράγραφος 2].
2. Τα κράτη μέλη, έχοντας υπ' όψη τις εθνικές πρακτικές που έχουν σχέση με τον τομέα των εργασιακών σχέσεων, θεωρούν την προώθηση της απασχόλησης ως θέμα κοινού ενδιαφέροντος και συντονίζουν τη σχετική δράση τους στα πλαίσια του Συμβουλίου, σύμφωνα με [το άρθρο 128].

Άρθρο 127

1. ~~Η Κοινότητα Ένωση~~ συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης ενθαρρύνοντας την συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, υποστηρίζοντας και, εάν χρειάζεται, συμπληρώνοντας τη δράση τους. Ενεργώντας κατ'αυτόν τον τρόπο, σέβεται τις αρμοδιότητες των κρατών μελών.

¹ Το περιεχόμενο αυτού του τίτλου θα πρέπει ενδεχομένως να επανεξετασθεί, συναρτήσει των συμπερασμάτων της Συνέλευσης σχετικά με την έκθεση της Ομάδας εργασίας XI «Κοινωνική Ευρώπη» (CONV 516/03).

² Προσθήκη μνείας στο σχέδιο άρθρου «στόχοι της Ένωσης» του Μέρους I (άρθρο 3 CONV 528/03).

2. Ο στόχος υψηλού επιπέδου απασχόλησης λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη και την εφαρμογή των ~~κοινωνικών~~ πολιτικών και δραστηριοτήτων της Ένωσης¹.

Άρθρο 128

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξετάζει κατ'έτος την κατάσταση της απασχόλησης **στην Κοινότητα Ένωση** και εκδίδει σχετικά συμπεράσματα, βάσει κοινής ετήσιας έκθεσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

2. Βάσει των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο, **προτάσει της Επιτροπής, αποφασίζοντας θεσπίζει κατ' έτος με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Επιτροπή Απασχόλησης που αναφέρεται στο άρθρο 130, χαράζει κατ' έτος κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη στις πολιτικές τους για την απασχόληση. Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Επιτροπή Απασχόλησης.**

Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές συνάδουν προς τους γενικούς προσανατολισμούς που διαμορφώνονται δυνάμει του [άρθρου 99, παράγραφος 2].

3. Κάθε κράτος μέλος υποβάλλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή ετήσια έκθεση για ~~τα~~ **κυριότερα μέτρα** τις κυριότερες **διατάξεις** που εκδίδει ~~λαμβάνει~~ κατ' εφαρμογή της πολιτικής του για την απασχόληση, υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

4. Κάθε χρόνο, το Συμβούλιο, βάσει των εκθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και αφού λάβει τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης, εξετάζει την εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών, υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας μετά από σύσταση της Επιτροπής, δύνανται να εγκρίνει με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, δύνανται, εάν το κρίνει σκόπιμο, υπό το πρίσμα της εξέτασης αυτής, να απευθύνει συστάσεις τις οποίες απευθύνει προς τα κράτη μέλη.~~

5. Βάσει των πορισμάτων αυτής της εξέτασης, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποβάλλουν, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κοινή ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση της απασχόλησης **στην Κοινότητα Ένωση** και την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση.

¹ Η διάταξη αυτή, οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

Άρθρο 129

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ακολουθώντας τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, δύναται να θεσπίζει δύνανται να θεσπίζουν δράσεις μέτρα ενθάρρυνσης για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, και την υποστήριξη της δράσης των τελευταίων στον τομέα της απασχόλησης μέσω πρωτοβουλιών, οι οποίες αποσκοπούν στην ανάπτυξη ανταλλαγής πληροφοριών και δοκιμασμένων πρακτικών, στην παροχή συγκριτικής ανάλυσης και συμβουλευτικού υλικού, καθώς και στην προαγωγή καινοτόμων προσεγγίσεων και στην αξιολόγηση εμπειριών, ιδίως με τη μορφή πιλοτικών σχεδίων. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**

Τα μέτρα αυτά δεν περιλαμβάνουν εναρμόνιση των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Άρθρο 130

Το Συμβούλιο, ~~μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~, συγκροτεί συμβουλευτική Επιτροπή Απασχόλησης για την προώθηση του συντονισμού των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση και την αγορά εργασίας και **αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

Καθήκοντα της Επιτροπής Απασχόλησης είναι:

- α)** η παρακολούθηση της κατάστασης της απασχόλησης και των πολιτικών για την απασχόληση στα κράτη μέλη και ~~στην Κοινότητα Ένωση~~,
- β)** με την επιφύλαξη του [άρθρου 207], η διατύπωση γνώμων προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, κατόπιν σχετικής αιτήσεώς τους ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας, και η συμβολή στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου που αναφέρονται στο [άρθρο 128].

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η Επιτροπή Απασχόλησης ζητά τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων.

Κάθε κράτος μέλος και η Επιτροπή διορίζουν από δύο μέλη στην Επιτροπή Απασχόλησης.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ ¹

ΚΟΙΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Άρθρο 131

Τα κράτη μέλη αποσκοπούν, με τη δημιουργία τελωνειακής ενώσεως μεταξύ τους, να συμβάλουν με γνώμονα το κοινό συμφέρον στην αρμονική ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, στην προοδευτική κατάργηση των περιορισμών στις διεθνείς συναλλαγές και στον περιορισμό των τελωνειακών φραγμών.

Κατά τη θέσπιση τις κοινής εμπορικής πολιτικής λαμβάνεται υπόψη η ευμενής επίπτωση που δύναται να έχει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων των κρατών μελών η κατάργηση των δασμών μεταξύ τους.

Άρθρο 132

1. Με την επιφύλαξη των ανειλημμένων από τα κράτη μέλη υποχρεώσεων στο πλαίσιο άλλων διεθνών οργανισμών, τα συστήματα ενισχύσεων που χορηγούνται από τα κράτη μέλη για τις εξαγωγές προς τρίτες χώρες εναρμονίζονται προοδευτικώς κατά το αναγκαίο μέτρο για την αποφυγή νοθεύσεως του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο εκδίδει, προτάσει της Επιτροπής, τις αναγκαίες για το σκοπό αυτόν οδηγίες, με ειδική πλειοψηφία.

2. Οι προηγούμενες διατάξεις δεν εφαρμόζονται επί των επιστροφών δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος ούτε επί επιστροφών εμμέσων φόρων, συμπεριλαμβανομένων των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων, κατά την εξαγωγή εμπορεύματος από κράτος μέλος προς τρίτη χώρα, κατά το μέτρο που οι συγκεκριμένες επιστροφές δεν υπερβαίνουν τις επιβαρύνσεις που βαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα εξαγόμενα προϊόντα.

Άρθρο 133

1. Η κοινή εμπορική πολιτική διαμορφώνεται βάσει ενιαίων αρχών, ιδίως όσον αφορά τις μεταβολές δασμολογικών συντελεστών, τη σύναψη δασμολογικών και εμπορικών συμφωνιών, την ενοποίηση των μέτρων ελευθερώσεως, την πολιτική εξαγωγών και τα μέτρα εμπορικής άμυνας, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνονται σε περιπτώσεις ντάμπινγκ και επιδοτήσεων.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο προτάσεις για τη θέση σε εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής.

¹ Ο παρών τίτλος θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

3. Εάν πρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις συμφωνιών με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις. Εμπίπτει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή να μεριμνούν ώστε οι υπό διαπραγμάτευση συμφωνίες να συνάδουν προς τις εσωτερικές πολιτικές και κανόνες της Κοινότητας.

Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή σε συνεννόηση με ειδική επιτροπή που ορίζεται από το Συμβούλιο για να επικουρεί την Επιτροπή στο έργο αυτό και στο πλαίσιο των οδηγιών που μπορεί να της απευθύνει το Συμβούλιο. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά έκθεση στην ειδική επιτροπή για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων.

Εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του άρθρου 300.

4. Το Συμβούλιο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από το παρόν άρθρο, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται επίσης στη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνιών στους τομείς του εμπορίου υπηρεσιών και των εμπορικών πτυχών της διανοητικής ιδιοκτησίας, κατά το μέτρο που οι συμφωνίες αυτές δεν προβλέπονται από τις παραγράφους αυτές, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 6.

Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνίας σ' έναν από τους τομείς που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, όταν η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει διατάξεις για τις οποίες απαιτείται ομοφωνία για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων ή όταν η συμφωνία αφορά τομέα στον οποίο η Κοινότητα, κατά τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων, δεν έχει ακόμα ασκήσει τις αρμοδιότητές της δυνάμει της παρούσας Συνθήκης.

Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνίας οριζοντίου φύσεως, κατά το μέτρο που αυτή αφορά επίσης το προηγούμενο εδάφιο ή την παράγραφο 6, δεύτερο εδάφιο.

Η παρούσα παράγραφος δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να διατηρούν και να συνάπτουν συμφωνίες με τρίτες χώρες ή με διεθνείς οργανισμούς, στο βαθμό που οι εν λόγω συμφωνίες τηρούν το κοινοτικό δίκαιο και τις άλλες συναφείς διεθνείς συμφωνίες.

6. Το Συμβούλιο δεν δύναται να συνάπτει συμφωνία εάν αυτή περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες υπερβαίνουν τις εσωτερικές αρμοδιότητες της Κοινότητας, ιδίως εάν αυτή συνεπάγεται εναρμόνιση των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών σε τομέα στον οποίον η παρούσα Συνθήκη αποκλείει μια τέτοια εναρμόνιση.

Σ' αυτά τα πλαίσια, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 5, πρώτο εδάφιο, οι συμφωνίες στον τομέα του εμπορίου των υπηρεσιών του πολιτιστικού και οπτικοακουστικού τομέα, των εκπαιδευτικών υπηρεσιών καθώς και των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών στον τομέα της ανθρώπινης υγείας, εμπίπτουν στην κοινή αρμοδιότητα της Κοινότητας και των κρατών μελών της. Ως εκ τούτου, η διαπραγμάτευση αυτών των συμφωνιών απαιτεί, πλην της λήψεως κοινοτικής αποφάσεως σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του άρθρου 300, την κοινή συμφωνία των κρατών μελών. Οι συμφωνίες οι οποίες αποτέλεσαν το αντικείμενο διαπραγμάτευσης κατ' αυτόν τον τρόπο συνάπτονται από κοινού από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη.

Η διαπραγμάτευση και η σύναψη διεθνών συμφωνιών στον τομέα των μεταφορών εξακολουθούν να υπόκεινται στις διατάξεις του Τίτλου V και του άρθρου 300.

7. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 6, πρώτο εδάφιο, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται να επεκτείνει την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4 στις διεθνείς διαπραγματεύσεις και συμφωνίες που αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία, κατά το μέτρο που αυτές δεν διέπονται από την παράγραφο 5.

Άρθρο 134

Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η εκτέλεση των μέτρων εμπορικής πολιτικής που λαμβάνουν τα κράτη μέλη δυνάμει της παρούσας Συνθήκης δεν θα εμποδίζεται από εκτροπές του εμπορίου ή όταν διαφορές μεταξύ των μέτρων αυτών επιφέρουν οικονομικές δυσχέρειες σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, η Επιτροπή συνιστά τις μεθόδους για την αναγκαία συνεργασία των κρατών μελών. Άλλως, η Επιτροπή μπορεί να επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προστασίας, καθορίζοντας τους όρους και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη ζητούν από την Επιτροπή, η οποία αποφαινεται το συντομότερο δυνατόν, την άδεια να λάβουν μόνα τους τα απαραίτητα μέτρα, τα οποία και κοινοποιούν στη συνέχεια στα άλλα κράτη μέλη. Η Επιτροπή μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να αποφασίσει ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν τα εν λόγω μέτρα.

Κατά προτεραιότητα, πρέπει να επιλέγονται τα μέτρα που προκαλούν της λιγότερες διαταραχές στη λειτουργία της κοινής αγοράς.

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 135

Στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης, **του Συντάγματος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, λαμβάνει σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία θεσπίζουν** μέτρα με σκοπό την ενίσχυση της τελωνειακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών καθώς και μεταξύ των τελευταίων και της Επιτροπής. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν την εφαρμογή του εθνικού ποινικού δικαίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.

ΤΙΤΛΟΣ XI

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 136

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη, έχοντας υπόψη τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα όπως αυτά που ορίζονται στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που υπογράφηκε στο Τορίνο στις 18 Οκτωβρίου 1961, και στον Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του 1989, έχουν ως στόχο την προώθηση της απασχόλησης, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, ώστε να καταστήσουν δυνατή την εναρμόνισή τους με παράλληλη διατήρηση της προόδου, την κατάλληλη κοινωνική προστασία, τον κοινωνικό διάλογο και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων που θα επιτρέψουν ένα υψηλό και διαρκές επίπεδο απασχόλησης και την καταπολέμηση του αποκλεισμού.

Προς τούτο, η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ~~μέτρα στα οποία λαμβάνεται~~ **δρουν έχοντας** υπόψη την ποικιλομορφία των εθνικών πρακτικών, ιδιαιτέρως στον τομέα των συμβατικών σχέσεων, καθώς και η ανάγκη να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

Φρονούν ότι η εξέλιξη αυτή θα προκύψει όχι μόνον από τη λειτουργία της ~~κοινής εσωτερικής~~ αγοράς, η οποία θα διευκολύνει την εναρμόνιση των κοινωνικών συστημάτων, αλλά και από τις διαδικασίες που θεσπίζει η ~~παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** και από την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων.¹

Άρθρο 137

1. Προκειμένου να υλοποιήσει τους στόχους του [άρθρου 136], η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών στους ακόλουθους τομείς :

- α) Βελτίωση, ιδιαιτέρως, του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων,
- β) όροι εργασίας,
- γ) κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική προστασία των εργαζομένων,
- δ) προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας,
- ε) ενημέρωση και διαβούλευση με τους εργαζομένους,

¹ Το παρόν εδάφιο φαίνεται ότι έχει μόνο δηλωτική αξία.

- στ) εκπροσώπηση και συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων εργαζομένων και εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της συνδιαχείρισης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 5,
- ζ) συνθήκες απασχόλησης των υπηκόων των τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης,
- η) αφομοίωση των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας προσώπων, με την επιφύλαξη του άρθρου 150,
- θ) ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία,
- ι) καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού,
- ια) εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, με την επιφύλαξη του στοιχείου γ).

2. Για τον σκοπό αυτό, ~~το Συμβούλιο~~ **δύνανται να θεσπισθούν:**

- α) ~~Δύναται να θεσπίζει~~ μέτρα ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, μέσω πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στη βελτίωση των γνώσεων, την ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών και δοκιμασμένων πρακτικών, την προώθηση καινοτόμων λύσεων, και την αξιολόγηση εμπειριών, αποκλειόμενης της εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών,
- β) ~~δύναται να θεσπίζει~~, στους τομείς που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως θ) της παραγράφου 1, ~~μέσω οδηγιών~~, **νόμους-πλαίσια που καθορίζουν** τις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών και των τεχνικών ρυθμίσεων που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος. ~~Στις οδηγίες αυτές~~ **Στους εν λόγω νόμους-πλαίσια** αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στους τομείς που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχεία α), β), ε), θ), ι) και ια), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.¹

Στους τομείς που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχεία γ), δ), στ) και ζ), το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

2α. Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής δύναται να αποφασίζει με ομοφωνία την εφαρμογή της νομοθετικής διαδικασίας στην παράγραφο 1, στοιχεία δ), στ) και ζ). Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

¹ Για λόγους σαφήνειας, τα τρία εδάφια που ακολουθούν επαναλαμβάνουν τις διατάξεις του σημερινού δεύτερου εδαφίου του άρθρου 137, παράγραφος 2, ΕΚ.

~~Το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251, μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, εκτός από τους τομείς που αναφέρονται στα στοιχεία γ), δ), στ) και η) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όπου το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τις προαναφερθείσες επιτροπές. Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται να αποφασίζει με ομοφωνία την εφαρμογή της διαδικασίας η οποία αναφέρεται στο άρθρο 251, στα στοιχεία δ), στ) και ζ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.¹~~

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το ζητήσουν από κοινού, την εφαρμογή των **νόμων-πλαισίων που θεσπίζονται** κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.

Σε αυτή την περίπτωση, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει ότι, το αργότερο κατά την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο ~~μια οδηγία ένας~~ **νόμος-πλαίσιο** σύμφωνα με το άρθρο 249, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα μέσω συμφωνιών, ενώ παράλληλα το κράτος μέλος έχει την υποχρέωση να θεσπίζει τις αναγκαίες διατάξεις ώστε να είναι, ανά πάσα στιγμή, σε θέση να εξασφαλίζει τα αποτελέσματα που επιβάλλονται από τον εν λόγω **οδηγία νόμο-πλαίσιο**.

4. Οι διατάξεις **Τα μέτρα** που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου :

- α) δεν θίγουν την αναγνωρισμένη ευχέρεια των κρατών μελών να καθορίζουν τις θεμελιώδεις αρχές του δικού τους συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως και δεν πρέπει να επηρεάζουν αισθητά την οικονομική ισορροπία του,
- β) δεν εμποδίζουν την εκ μέρους των κρατών μελών διατήρηση ή θέσπιση αυστηρότερων προστατευτικών μέτρων τα οποία συμβιβάζονται με ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

5. ~~Οι διατάξεις του Το~~ παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται στις αμοιβές, στο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, στο δικαίωμα για απεργία ή στο δικαίωμα για ανταπεργία (λόκ-άουτ).

Άρθρο 138

1. Η Επιτροπή έχει καθήκον να προωθή τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους σε ~~κοινωνικό~~ **Ενωσης** και ~~λαμβάνει~~ **θεσπίζει** όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνεται ο διάλογος μεταξύ τους, μεριμνώντας ώστε η υποστήριξή της να παρέχεται ισόρροπα προς τα μέρη.

2. Για το σκοπό αυτόν, η Επιτροπή, πριν υποβάλει προτάσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με τους ενδεχόμενους προσανατολισμούς μιας ~~κοινωνικής~~ δράσης **της Ένωσης**.

3. Εάν η Επιτροπή, μετά από αυτές τις διαβουλεύσεις, κρίνει ότι η συγκεκριμένη ~~κοινωνική~~ δράση **της Ένωσης** πρέπει να αναληφθεί, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με το περιεχόμενο της μελετώμενης πρότασης. Οι κοινωνικοί εταίροι διατυπώνουν γνώμη ή, αναλόγως των περιπτώσεων, σύσταση, την οποία διαβιβάζουν στην Επιτροπή.

¹ Ολόκληρο το εδάφιο περιλαμβάνεται ανωτέρω.

4. Κατά τις διαβουλεύσεις αυτές, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να πληροφορήσουν την Επιτροπή ότι επιθυμούν να κινησουν τη διαδικασία του [άρθρου 139]. Η διάρκεια της διαδικασίας αυτής δεν υπερβαίνει τους 9 μήνες, εκτός εάν οι ενδιαφερόμενοι κοινωνικοί εταίροι και η Επιτροπή αποφασίσουν από κοινού την παράτασή της.

Άρθρο 139

1. Ο διάλογος μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε ~~κοινωνικό~~ επίπεδο **Ένωσης** μπορεί να οδηγή, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το επιθυμούν, στη σύναψη συμβατικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών.

2. Οι συμφωνίες που συνάπτονται σε ~~κοινωνικό~~ επίπεδο **Ένωσης** εφαρμόζονται, είτε σύμφωνα με τις διαδικασίες και πρακτικές των ενδιαφερομένων κοινωνικών εταίρων και κρατών μελών, είτε σε τομείς που εμπίπτουν στο [άρθρο 137], όταν το ζητούν από κοινού τα υπογράφοντα μέρη, με ~~απόφαση μέτρο~~¹ του Συμβουλίου που **θεσπίζεται με ειδική πλειοψηφία** μετά από πρόταση της Επιτροπής.

~~Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, εκτός~~ Εάν η εν λόγω συμφωνία περιέχει μία ή περισσότερες διατάξεις σχετικές με τομέα για τον οποίο απαιτείται ομοφωνία δυνάμει του [άρθρου 137, παράγραφος 2], ~~στην περίπτωση αυτή, Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία.~~

Άρθρο 140

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άρθρου 136 και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της ~~παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~, η Επιτροπή προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και διευκολύνει το συντονισμό της δράσης τους σε όλους τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής που υπάγονται στο [παρόν κεφάλαιο], ιδίως επί θεμάτων που έχουν σχέση με:

- α) την απασχόληση,
- β) το εργατικό δίκαιο και τους όρους εργασίας,
- γ) την επαγγελματική εκπαίδευση και επιμόρφωση,
- δ) την κοινωνική ασφάλιση,
- ε) την προστασία από τα επαγγελματικά ατυχήματα και ασθένειες,
- στ) την υγιεινή της εργασίας,
- ζ) το συνδικαλιστικό δικαίωμα και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων.

¹ Φαίνεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται με τη γενική σημασία και δεν αντιστοιχεί στον ορισμό της «απόφασης» του άρθρου 249, τέταρτο εδάφιο ΕΚ. Η Συνέλευση θα πρέπει να δηλώσει εάν επιθυμεί να διευκρινίζεται η νομική πράξη που θα χρησιμοποιείται και η οποία, μέχρι σήμερα ήταν η οδηγία και εφεξής θα είναι ο νόμος πλαίσιο (βλ. Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

Προς το σκοπό αυτόν, η Επιτροπή, ενεργώντας σε διαρκή συνεννόηση με τα κράτη μέλη, εκπονεί μελέτες, εκφέρει γνώμες και διοργανώνει διαβουλεύσεις, τόσο για τα προβλήματα που ανακύπτουν σε εθνικό επίπεδο όσο και για τα προβλήματα που ενδιαφέρουν διεθνείς οργανισμούς.

Πριν διατυπώσει τις γνώμες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, η Επιτροπή συμβουλευεται την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 141

1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «αμοιβή» νοούνται οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.

Η ισότητα αμοιβής, χωρίς διακρίσεις φύλου, συνεπάγεται:

- α) ότι η αμοιβή που παρέχεται για όμοια εργασία που αμείβεται κατ' αποκοπήν καθορίζεται με βάση την ίδια μονάδα μετρήσεως,
- β) ότι η αμοιβή που παρέχεται για εργασία που αμείβεται με βάση τη χρονική διάρκεια είναι η ίδια για όμοια θέση εργασίας.

3. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζουν μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ισότητας αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

4. Προκειμένου να εξασφαλιστεί εμπράκτως η πλήρης ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν μέτρα που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα, τα οποία διευκολύνουν το λιγότερο εκπροσωπούμενο φύλο να συνεχίσει μια επαγγελματική δραστηριότητα ή προλαμβάνουν ή αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα στην επαγγελματική σταδιοδρομία.

Άρθρο 142

Τα κράτη μέλη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τη διατήρηση της υφισταμένης ισοτιμίας των συστημάτων περί αδειών μετ' αποδοχών.¹

¹ Εκφράζονται αμφιβολίες ως προς τη λειτουργικότητα της εν λόγω διάταξης.

Άρθρο 143

Η Επιτροπή καταρτίζει κάθε χρόνο έκθεση για την πρόοδο της υλοποίησης των στόχων του [άρθρου 136], συμπεριλαμβανομένης της δημογραφικής κατάστασης στην ~~Κοινότητα~~. **Ένωση**. Διαβιβάζει την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

~~Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να καταρτίσει εκθέσεις επί ειδικών προβλημάτων που αφορούν την κοινωνική κατάσταση.¹~~

Άρθρο 144

~~Το Συμβούλιο, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,~~ ιδρύει συμβουλευτική επιτροπή κοινωνικής προστασίας για την προώθηση της συνεργασίας για την κοινωνική προστασία μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.** Η επιτροπή έχει ως έργο :

- α)** να παρακολουθεί την κοινωνική κατάσταση και την εξέλιξη των πολιτικών κοινωνικής προστασίας στα κράτη μέλη και στην ~~Κοινότητα~~. **Ένωση**,
- β)** να διευκολύνει τις ανταλλαγές πληροφοριών, εμπειριών και δοκιμασμένων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή,
- γ)** με την επιφύλαξη του άρθρου 207, να καταρτίζει εκθέσεις, να διατυπώνει γνώμες ή να αναλαμβάνει άλλες δραστηριότητες στους τομείς της αρμοδιότητάς της, είτε κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής είτε εξ ιδίας πρωτοβουλίας.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η επιτροπή αναλαμβάνει τις δέουσες επαφές με τους κοινωνικούς εταίρους.

Κάθε κράτος μέλος και η Επιτροπή διορίζουν από δύο μέλη στην επιτροπή.

Άρθρο 145

Η ετήσια έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο περί της εξελίξεως της κοινωνικής καταστάσεως εντός της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να καταρτίσει εκθέσεις επί ειδικών προβλημάτων που αφορούν την κοινωνική κατάσταση.

¹ Το παρόν εδάφιο ταυτίζεται με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 145 και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να απαλειφθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άρθρο 146

Για τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης των εργαζομένων μέσα στην εσωτερική αγορά και για την, κατ' αυτόν τον τρόπο, συμβολή στην ανύψωση του βιοτικού επιπέδου, ιδρύεται Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, σύμφωνα με ~~τις διατάξεις που ακολουθούν το παρόν [κεφάλαιο],~~ το οποίο έχει ως στόχο να προωθεί μέσα στην ~~Κοινότητα~~ Ένωση τις δυνατότητες απασχόλησης και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων και να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας και στις αλλαγές των συστημάτων παραγωγής, ιδίως μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού.

Άρθρο 147

~~Το Ταμείο διοικείται από την~~ Η Επιτροπή **διαχειρίζεται το Ταμείο.**

~~Η Επιτροπή~~ Επικουρείται στο έργο αυτό από μία ειδική επιτροπή η οποία αποτελείται από αντιπροσώπους των ~~κυβερνήσεων~~ **κρατών μελών** και των συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών. Η ειδική αυτή επιτροπή προεδρεύεται από ένα μέλος της Επιτροπής.

Άρθρο 148

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζουν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζουν τα εκτελεστικά μέτρα¹ σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

¹ Φαίνεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται με τη γενική σημασία και δεν αντιστοιχεί στον ορισμό της «απόφασης» του άρθρου 249, τέταρτο εδάφιο ΕΚ. Η Συνέλευση θα πρέπει να δηλώσει εάν επιθυμεί να διευκρινίζεται η νομική πράξη που θα χρησιμοποιείται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΑΙΔΕΙΑ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

Άρθρο 149

1. **Η Κοινότητα Ένωση** συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς και την πολιτιστική και γλωσσική τους πολυμορφία.
2. Η δράση **της Κοινότητας Ένωσης** έχει ως στόχο:
 - α) να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας, μέσω ιδίως της εκμάθησης και της διάδοσης των γλωσσών των κρατών μελών,
 - β) να ευνοεί την κινητικότητα φοιτητών και εκπαιδευτικών, μεταξύ άλλων και μέσω της ακαδημαϊκής αναγνώρισης διπλωμάτων και περιόδων σπουδών,
 - γ) να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,
 - δ) να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών μελών,
 - ε) να ευνοεί την ανάπτυξη των ανταλλαγών νέων, καθώς και οργανωτών κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων,
 - στ) να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως.
3. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα παιδείας, και ειδικότερα με το Συμβούλιο της Ευρώπης.
4. Προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου,
 - α) **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και με την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει δράσεις νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν μέτρα** ενθάρρυνσης, χωρίς να εναρμονίζει εναρμονίζουν τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών, **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**
 - β) το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~ προτάσει της Επιτροπής, ~~διατυπώνει~~ εκδίδει συστάσεις με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 150

1. **Η Κοινότητα Ένωση** εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.
2. Η δράση της **Κοινότητας Ένωσης** έχει ως στόχο:
 - α) να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας, ιδίως μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού,
 - β) να βελτιώνει την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και τη συνεχή κατάρτιση, για να διευκολύνεται η επαγγελματική ένταξη και επανένταξη στην αγορά της εργασίας,
 - γ) να διευκολύνει την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευτών και των εκπαιδευομένων και ιδίως των νέων,
 - δ) να τονώνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων στον τομέα της κατάρτισης,
 - ε) να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των συστημάτων κατάρτισης των κρατών μελών.
3. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης.
4. Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία**, θεσπίζει θεσπίζουν μέτρα για να ~~συμβάλει~~ συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, χωρίς να ~~εναρμονίζει~~ εναρμονίζουν τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών. Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**

ΤΙΤΛΟΣ XII

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 151

1. **Η Κοινότητα Ένωση** συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά.

2. Η δράση ~~της Κοινότητας~~ **Ένωσης** αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό είναι αναγκαίο, υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση τους στους εξής τομείς:

- α) βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών,
- β) διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας,
- γ) μη εμπορικές πολιτιστικές ανταλλαγές,
- δ) καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα.

3. Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς στον πολιτιστικό τομέα, και ειδικότερα με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

4. Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** όταν αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~, λαμβάνει υπόψη τις τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της.¹

5. Προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, ~~το Συμβούλιο~~:

- α) ~~αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή των Περιφερειών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία θεσπίζει δράσεις θεσπίζουν μέτρα~~ ενθάρρυνσης, χωρίς να εναρμονίζουν τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών. ~~Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 251,~~ **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή των Περιφερειών,**
- β) **το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα** προτάσει της Επιτροπής, **εκδίδει ομόφωνα** ~~διατυπώνει~~ συστάσεις.

¹ Η διάταξη αυτή, οριζόντιας εφαρμογής για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

ΤΙΤΛΟΣ XIII
ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Άρθρο 152¹

1. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας Ένωσης, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου.²

Η δράση της Κοινότητας Ένωσης, η οποία συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας καθώς και στην πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας σε όλες τις μορφές της και στην αποτροπή των πηγών κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία. Η δράση αυτή καλύπτει την καταπολέμηση των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας στον τομέα της υγείας, ευνοώντας τη διερεύνηση των αιτίων τους, της μετάδοσης και της πρόληψής τους, καθώς και την ενημέρωση και την διαπαιδαγώγηση στον τομέα της υγείας.

Η Κοινότητα Ένωση συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών για τη μείωση της βλάβης που προκαλούν στην υγεία τα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης και της πρόληψης.

2. Η Κοινότητα Ένωση ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στους τομείς που αναφέρει το παρόν άρθρο και, εν ανάγκη, στηρίζει τη δράση τους.

Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές και τα προγράμματά τους στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή επαφή με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. Η Κοινότητα Ένωση και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα δημόσιας υγείας.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, συμβάλλει συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, θεσπίζοντας:

- α) μέτρα με υψηλές προδιαγραφές όσον αφορά την ποιότητα και την ασφάλεια των οργάνων και ουσιών ανθρώπινης προέλευσης, του αίματος και των παραγώγων του. Αυτά τα μέτρα δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα,
- β) κατά παρέκκλιση από [το άρθρο 37], μέτρα στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα με άμεσο στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας,

¹ Η Ομάδας Εργασίας XI - «Κοινωνική Ευρώπη» πρότεινε να διευρυνθεί το παρόν άρθρο ώστε «να καλύπτει θέματα όπως οι σοβαρές διασυννοριακές απειλές, οι μεταδοτικές ασθένειες, η βιοτρομοκρατία και οι Συμφωνίες του ΠΟΕ» (CONV 516/03, σημείο 35).

² Η διάταξη αυτή, με οριζόντια εφαρμογή για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

- γ) **μέτρα** ενθάρρυνσης της προστασίας και της βελτίωσης της υγείας του ανθρώπου, εκτός οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής, διατυπώνει επίσης συστάσεις με ειδική πλειοψηφία για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.

5. Η δράση ~~της Κοινότητας~~ **της Ένωσης** στον τομέα της δημόσιας υγείας αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται στο παραμικρό οι αρμοδιότητες των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την οργάνωση και την παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης. Ειδικότερα, τα μέτρα περί των οποίων η παράγραφος 4 στοιχείο α), δεν θίγουν τις εθνικές διατάξεις περί δωρεάς ή ιατρικής χρήσεως οργάνων και αίματος.

ΤΙΤΛΟΣ XIV

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Άρθρο 153

1. Προκειμένου να προωθήσει τα συμφέροντα των καταναλωτών και να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** συμβάλλει στην προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και στην προώθηση του δικαιώματός τους για ενημέρωση, εκπαίδευση και οργάνωσή τους για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους.
2. Οι απαιτήσεις προστασίας του καταναλωτή λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή άλλων ~~κοινωνικών~~ πολιτικών και δραστηριοτήτων **της Ένωσης**¹.
3. Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 με :
 - α) μέτρα θεσπιζόμενα κατ' εφαρμογήν του [άρθρου 95] στα πλαίσια της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς,
 - β) μέτρα που στηρίζουν, συμπληρώνουν και παρακολουθούν την πολιτική των κρατών μελών.

¹ Η διάταξη αυτή, με οριζόντια εφαρμογή για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνον άρθρο με άλλες του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση του άρθρου 3, παράγραφος 2).

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζουν τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 3, στοιχείο β). **Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

5. Τα μέτρα που θεσπίζονται κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 4, δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερες προστατευτικές ~~μέτρα διατάξεις~~. **Τα μέτρα αυτά Οι διατάξεις αυτές** πρέπει να συμβιβάζονται με ~~την παρούσα Συνθήκη~~, **το Σύνταγμα** και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

ΤΙΤΛΟΣ XV

ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Άρθρο 154

1. Προκειμένου να συντελέσει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στα [άρθρα 14 και 158] και να επιτρέψει στους πολίτες της Ένωσης, στους οικονομικούς φορείς καθώς και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, να επωφελούνται πλήρως από τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, ~~η Κοινότητα Ένωση~~ συμβάλλει στη δημιουργία και την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων όσον αφορά τα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας.

2. Στα πλαίσια συστήματος ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση ~~της Κοινότητας Ένωσης~~ αποσκοπεί στην προώθηση της διασύνδεσης και της διαλειτουργικότητας των εθνικών δικτύων, καθώς και της πρόσβασης στα δίκτυα αυτά, και λαμβάνει, ειδικότερα, υπόψη την ανάγκη να συνδεθούν οι νησιωτικές, οι μεσόγειες και οι περιφερειακές περιοχές με τις κεντρικές περιοχές ~~της Κοινότητας Ένωσης~~.

Άρθρο 155

1. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 154, ~~η Κοινότητα Ένωση~~:

- α) καθορίζει ένα σύνολο προσανατολισμών που καλύπτουν τους στόχους, τις προτεραιότητες και τις γενικές γραμμές των μελετώμενων δράσεων στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων· στους εν λόγω προσανατολισμούς προσδιορίζονται σχέδια κοινού ενδιαφέροντος,
- β) εκτελεί κάθε δράση που αποδεικνύεται αναγκαία για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων, ιδίως στον τομέα της εναρμόνισης των τεχνικών προτύπων,

γ) μπορεί να υποστηρίζει σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που υποστηρίζονται από τα κράτη μέλη, τα οποία καθορίζονται στα πλαίσια των προσανατολισμών που αναφέρονται ~~στην πρώτη περίπτωση στο στοιχείο α)~~, ιδίως με τη βοήθεια μελετών σκοπιμότητας, εγγυήσεων δανείων ή επιδοτήσεων επιτοκίου. ~~Η Κοινότητα Ένωση~~ δύναται επίσης να συμμετέχει στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων σχεδίων στον τομέα της υποδομής μεταφορών, στα κράτη μέλη, μέσω του Ταμείου Συνοχής, ~~το οποίο ιδρύθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 161.~~

Η δράση ~~της Κοινότητας Ένωσης~~ λαμβάνει υπόψη την εν δυνάμει οικονομική βιωσιμότητα των σχεδίων.

2. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν** ~~Οι προσανατολισμοί και τα άλλα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 155, παράγραφος 1, στην παράγραφο 1, θεσπίζονται από το Συμβούλιο που αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 και, αποφασίζοντας~~ μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Οι προσανατολισμοί και τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν το έδαφος κράτους μέλους απαιτούν την έγκριση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους¹.

2-3. Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές που ακολουθούν σε εθνικό επίπεδο και που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην επίτευξη των στόχων [του άρθρου 154]. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3-4 ~~Η Κοινότητα Ένωση~~ μπορεί να ~~αποφασίζει τη συνεργασία~~ συνεργάζεται με τρίτες χώρες για την προώθηση σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος και την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων.

Άρθρο 156

~~Οι προσανατολισμοί και τα άλλα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 155, παράγραφος 1, θεσπίζονται από το Συμβούλιο που αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.~~

~~Οι προσανατολισμοί και τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν το έδαφος κράτους μέλους απαιτούν την έγκριση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους².~~

¹ Με στόχο την απλούστευση, η νέα παράγραφος 2, που παρέχει τη νομική βάση για τη δράση της Ένωσης σχετικά με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, επαναλαμβάνει ολόκληρο το κείμενο του άρθρου 156. Οι τροποποιήσεις που σημειώνονται είναι οι προτεινόμενες για το ισχύον κείμενο του άρθρου.

² Το παρόν άρθρο ενδέχεται να καταργηθεί. Βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

Άρθρο 157

1. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας ~~της Κοινότητας Ένωσης~~.

Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με ένα σύστημα ανοιχτών και ανταγωνιστικών αγορών, η δράση τους αποσκοπεί:

- α) να επιταχύνει την προσαρμογή της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές μεταβολές,
- β) να προαγάγει ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάληψη πρωτοβουλιών και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του συνόλου ~~της Κοινότητας Ένωσης~~, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- γ) να προαγάγει περιβάλλον που να ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων,
- δ) να βελτιώσει την εκμετάλλευση του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

2. Τα κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους και με την Επιτροπή και, εφόσον χρειάζεται, συντονίζουν τις δράσεις τους. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. **Η Κοινότητα Ένωση** συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέσω των πολιτικών και δράσεων που αναλαμβάνει, δυνάμει άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~. ¹ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, δύναται να θεσπίζει δύνανται να θεσπίζουν~~ συγκεκριμένα μέτρα υποστήριξης των δράσεων που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παραγράφου 1. **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Ο παρών Τίτλος δεν αποτελεί βάση για την εκ μέρους ~~της Κοινότητας Ένωσης~~ εισαγωγή οποιουδήποτε μέτρου που θα μπορούσε να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού ή περιλαμβάνει φορολογικές διατάξεις ή διατάξεις σχετικές με τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των μισθωτών.

¹ Η διάταξη αυτή, με οριζόντια εφαρμογή για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνο άρθρο με άλλες διατάξεις του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση στο άρθρο 3 παράγραφος 2).

ΤΙΤΛΟΣ XVII

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Άρθρο 158

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής.

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών ή νήσων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών.

Άρθρο 159

Τα κράτη μέλη ασκούν και συντονίζουν την οικονομική τους πολιτική με σκοπό, μεταξύ άλλων, να επιτύχουν τους στόχους του [άρθρου 158]. Η διαμόρφωση και η υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** καθώς και η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του [άρθρου 158] και συμβάλλουν στην πραγματοποίησή τους¹. Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** ενισχύει επίσης την υλοποίηση αυτή με τη δράση της μέσω των διαρθρωτικών Ταμείων (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων-Τμήμα Προσανατολισμού, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων.

Η Επιτροπή υποβάλλει ανά τριετία έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί για την υλοποίηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο έχουν συμβάλει τα διάφορα μέσα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από κατάλληλες προτάσεις.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, δύνανται να θεσπίζουν κάθε Εάν απαιτούνται ειδικές δράσεις απαιτούμενο ειδικό μέτρο πέρα από τα πλαίσια των Ταμείων, ~~και με την επιφύλαξη των μέτρων που αποφασίζονται θεσπίζονται~~ στα πλαίσια των άλλων πολιτικών της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**, ~~οι δράσεις αυτές μπορούν να θεσπίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251.~~ **Αποφασίζουν** και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

¹ Η διάταξη αυτή, με οριζόντια εφαρμογή για όλες τις πολιτικές, θα μπορούσε να συνενωθεί σε ένα μόνον άρθρο με άλλες του ίδιου τύπου (βλ. υποσημείωση του άρθρου 3, παράγραφος 2).

Άρθρο 160

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συμβάλλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην ~~Κοινότητα~~ **Ένωση**, μέσω συμμετοχής στην ανάπτυξη και στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους καθώς και στη μετατροπή των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή.

Άρθρο 161

Με την επιφύλαξη του [άρθρου 162], ~~το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα¹ που καθορίζουν~~

- α)** ~~εθίζει τα καθήκοντα, τους πρωταρχικούς στόχους και την οργάνωση των διαρθρωτικών Ταμείων, γεγονός που μπορεί να επιφέρει συνένωση των Ταμείων· και~~
- β)** ~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, καθορίζει επίσης τους γενικούς κανόνες που θα εφαρμόζονται στα Ταμεία καθώς και τις αναγκαίες διατάξεις προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά τους και ο συντονισμός των Ταμείων μεταξύ τους και με τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.~~

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Σύμφωνα με την ίδια διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα για την ίδρυση Ταμείου Συνοχής, ιδρυθέν από το Συμβούλιο με την ίδια διαδικασία, το οποίο συμμετέχει χρηματοδοτικώς σε σχέδια περιβάλλοντος και διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα της υποδομής των μεταφορών.

~~Από 1ης Ιανουαρίου 2007, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, στην περίπτωση που θα έχουν υιοθετηθεί κατά την ημερομηνία αυτή, οι πολυετείς δημοσιονομικές προοπτικές οι οποίες ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2007 και η σχετική διοργανική συμφωνία. Σε αντίθετη περίπτωση, η προβλεπόμενη στο παρόν εδάφιο διαδικασία εφαρμόζεται από την ημερομηνία της υιοθέτησής τους.~~

¹ Αλλαγή διαδικασίας λήψης αποφάσεων, από τη σύμφωνη γνώμη στην συναπόφαση («νομοθετική διαδικασία»), σύμφωνα με την έκθεση της Ομάδας Εργασίας ΙΧ «Απλούστευση» (CONV 424/02, σ. 17).

Άρθρο 162

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα εκτελεστικά μέτρα σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. ~~Θε εκτελεστικές αποφάσεις λαμβάνονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.~~

Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα «Προσανατολισμού», και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, ~~εξακολουθούν να ισχύουν αντιστοίχως τα [άρθρα 37 και 148].~~

ΤΙΤΛΟΣ XVIII

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 163

1. Στόχος ~~της Κοινότητας~~ **Ένωσης** είναι η ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της βιομηχανίας ~~της Κοινότητας~~ **Ένωσης** και η διευκόλυνση της ανάπτυξης της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της, καθώς και η προώθηση των ερευνητικών δράσεων που κρίνονται αναγκαίες βάσει άλλων κεφαλαίων ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.~~
2. Για το σκοπό αυτό, ~~η Κοινότητα~~ **η Ένωση** ενθαρρύνει στο σύνολό της τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια στις προσπάθειές τους στους τομείς της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης υψηλής ποιότητας ενισχύει τις προσπάθειες για συνεργασία, αποβλέποντας, ιδιαίτερα, στο να δίδεται στις επιχειρήσεις η ευκαιρία να εκμεταλλεύονται πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει η εσωτερική αγορά, ιδίως μέσω του ανοίγματος των εθνικών δημοσίων συμβάσεων, του καθορισμού κοινών προτύπων και της εξάλειψης των νομικών και φορολογικών εμποδίων στη συνεργασία αυτή.
3. Όλες οι δράσεις ~~της Κοινότητας~~ **Ένωσης** δυνάμει ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος,~~ συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων επίδειξης, στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, αποφασίζονται και πραγματοποιούνται σύμφωνα με ~~τις διατάξεις του παρόντος Τίτλου [τον παρόντα Τίτλο].~~

Άρθρο 164

Κατά την επιδίωξη των στόχων αυτών, ~~η Κοινότητα~~ **η Ένωση** αναλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες συμπληρώνουν τις δράσεις που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη:

- α) εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης, με προώθηση της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια, καθώς και της συνεργασίας μεταξύ των φορέων αυτών,
- β) προώθηση της συνεργασίας με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς, στον τομέα της ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης **της Ένωσης**,
- γ) διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων στον τομέα της ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης **της Ένωσης**,
- δ) προώθηση της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών **της Κοινότητας Ένωσης**.

Άρθρο 165

1. **Η Κοινότητα Ένωση** και τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ώστε να εξασφαλίζεται η αμοιβαία συνοχή των εθνικών πολιτικών και της ~~κοινωνικής~~ πολιτικής **της Ένωσης**.
2. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να λαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 166

1. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδουν νόμο που θεσπίζει πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των δράσεων της Κοινότητας Ένωσης.**

Το πρόγραμμα-πλαίσιο:

- α) ορίζει τους επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους που πρέπει να υλοποιηθούν με τις δράσεις που προβλέπονται [στο άρθρο 164] και τις προτεραιότητες που συνδέονται με αυτούς,
 - β) υποδεικνύει τις γενικές γραμμές αυτών των δράσεων,
 - γ) ορίζει το μέγιστο συνολικό ποσό και τις λεπτομερείς διατάξεις για τη χρηματοδοτική συμμετοχή **της Κοινότητας Ένωσης** στο πρόγραμμα-πλαίσιο, καθώς και τα αντίστοιχα μερίδια κάθε προβλεπόμενης δράσης.
2. Το πρόγραμμα-πλαίσιο προσαρμόζεται ή συμπληρώνεται, ανάλογα με την πορεία των πραγμάτων.

3. Το πρόγραμμα-πλαίσιο τίθεται σε εφαρμογή μέσω ειδικών προγραμμάτων εκπονούμενων στο πλαίσιο κάθε δράσης. Σε κάθε ειδικό πρόγραμμα, διευκρινίζονται οι λεπτομέρειες της υλοποίησής του, καθορίζεται η διάρκειά του και προβλέπονται τα σχετικά μέσα που κρίνονται απαραίτητα. Το άθροισμα των ποσών που κρίνονται απαραίτητα, τα οποία καθορίζονται από τα ειδικά προγράμματα, δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέγιστο συνολικό ποσό που ορίζεται για το πρόγραμμα-πλαίσιο και για κάθε επιμέρους δράση.

4. Το Συμβούλιο, **προτάσει της Επιτροπής, θεσπίζει αποφασίζοντας** με ειδική πλειοψηφία, **προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τα μέτρα για την κατάρτιση των** ειδικών προγραμμάτων **ειδικά προγράμματα. Αποφασίζει δε μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Άρθρο 167¹

Για την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα τα οποία καθορίζουν:**

- α)** ~~καθορίζει~~ τους κανόνες συμμετοχής των επιχειρήσεων, των κέντρων ερευνών και των πανεπιστημίων,
- β)** ~~καθορίζει~~ τους κανόνες που εφαρμόζονται στη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 168

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, μπορούν να ~~αποφασίζονται~~ **θεσπίζονται** συμπληρωματικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία και εξασφαλίζουν τη χρηματοδότησή τους, με την επιφύλαξη ενδεχόμενης συμμετοχής ~~της Κοινότητας Ένωσης.~~

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζει, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα τα οποία καθορίζουν τους κανόνες που εφαρμόζονται στα συμπληρωματικά προγράμματα, ιδίως στο θέμα της διάδοσης των γνώσεων και της πρόσβασης άλλων κρατών μελών. **Αποφασίζουν δε μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Για τη θέσπιση των συμπληρωματικών προγραμμάτων, απαιτείται η συμφωνία των ενδιαφερόμενων κρατών μελών².

¹ Με σκοπό την ευχερέστερη κατανόηση, οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων που προβλέπονται σήμερα στο άρθρο 172 ΕΚ συνδέθηκαν με τις αντίστοιχες νομικές βάσεις (άρθρα 167, 168, 169 και 171).

² Το εδάφιο ελήφθη από την τελευταία φράση του νυν άρθρου 172 ΕΚ.

Άρθρο 169

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, ~~η Κοινότητα Ένωση~~, σε συμφωνία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μπορεί να προβλέπει συμμετοχή σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης που αναλαμβάνονται από περισσότερα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις υποδομές που δημιουργούνται για την εκτέλεση αυτών των προγραμμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν απαραίτητα μέτρα, αποφασίζοντας μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 170

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, ~~η Κοινότητα Ένωση~~ μπορεί να προβλέπει συνεργασία στον τομέα της ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης ~~της Ένωσης~~ με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

Ο τρόπος της συνεργασίας αυτής μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της ~~Κοινότητας Ένωσης~~ και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με [το άρθρο 300].

Άρθρο 171

Η Κοινότητα Ένωση μπορεί να δημιουργεί κοινές επιχειρήσεις ή οποιαδήποτε άλλη αναγκαία υποδομή για την καλή εκτέλεση των προγραμμάτων ~~κοινωνικής~~ έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης ~~της Ένωσης~~. **Το Συμβούλιο θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, τα απαραίτητα μέτρα. Αποφασίζει δε μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.**

Άρθρο 172¹

~~Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 171.~~

~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 167, 168 και 169. Για τη θέσπιση των συμπληρωματικών προγραμμάτων, απαιτείται η συμφωνία των ενδιαφερομένων κρατών μελών.~~

¹ Για ευχερέστερη κατανόηση, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ελήφθησαν όλες από τα ανωτέρω άρθρα 167, 168, 169 και 171.

Άρθρο 173

Στην αρχή κάθε έτους, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση, η οποία αναφέρεται ιδίως στις δραστηριότητες του προηγούμενου έτους στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και της διάδοσης των αποτελεσμάτων καθώς και στο πρόγραμμα εργασίας του τρέχοντος έτους.

ΤΙΤΛΟΣ XIX

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Άρθρο 174

1. Η πολιτική της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επιδίωξη των εξής στόχων :

- α) τη διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος,
- β) την προστασία της υγείας του ανθρώπου,
- γ) τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων,
- δ) την προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

2. Η πολιτική της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα εναρμόνισης που ανταποκρίνονται σε ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνουν, όπου ενδείκνυται, ρήτρα διασφάλισης που εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για μη οικονομικούς περιβαλλοντικούς λόγους, προσωρινές ~~μέτρα~~ **διατάξεις** υποκείμενες σε ~~κοινωνική~~ διαδικασία ελέγχου **εκ μέρους της Ένωσης**.

3. Κατά την εκπόνηση της πολιτικής της στον τομέα του περιβάλλοντος, η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** λαμβάνει υπόψη :

- α) τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα,
- β) τις συνθήκες του περιβάλλοντος στις διάφορες περιοχές της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**,
- γ) τα πλεονεκτήματα και τις επιβαρύνσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δράση ή την απουσία δράσης,

δ) την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης στο σύνολό της και την ισόρροπη ανάπτυξη των περιοχών της.

4. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η ~~Κοινότητα~~ Ένωση και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το [άρθρο 300].

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

Άρθρο 175

1. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, αποφασίζει σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα μέτρα για την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο [άρθρο 174]. Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.**

2. Κατά παρέκκλιση από την διαδικασία λήψης αποφάσεων της παράγραφο 1 και με την επιφύλαξη του [άρθρου 95], το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~ προτάσει της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει ομόφωνα:

α) ~~Διατάξεις~~ **μέτρα** κυρίως φορολογικού χαρακτήρα·

β) τα μέτρα που επηρεάζουν :

i) τη χωροταξία,

ii) την ποσοτική διαχείριση των υδάτινων πόρων ή εκείνα που επιδρούν αμέσως ή εμμέσως στη διαθεσιμότητα των εν λόγω πόρων,

iii) τις χρήσεις της γης, εξαιρουμένης της διαχείρισης των αποβλήτων·

γ) τα μέτρα που επηρεάζουν αισθητά την επιλογή ενός κράτους μέλους μεταξύ διαφορετικών πηγών ενέργειας και τη γενική διάρθρωση του ενεργειακού του εφοδιασμού.

Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Σύμφωνα με την ίδια διαδικασία, το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας υπό τους όρους του πρώτου εδαφίου~~, μπορεί να καθορίζει τα θέματα της παρούσας παραγράφου, ~~για τα οποία οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται για τα οποία αποφασίζει~~ με ειδική πλειοψηφία.

3. Σε άλλους τομείς¹, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τα μέτρα που καταρτίζουν** τα προγράμματα γενικών δράσεων που θέτουν τους επιδιωκόμενους πρωταρχικούς στόχους ~~θεσπίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 και~~ **Αποφασίζουν** μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

~~Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας~~ **Τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των εν λόγω προγραμμάτων θεσπίζονται** σύμφωνα με ~~τους όρους τη διαδικασία~~ που προβλέπεται **αντίστοιχα** στην παράγραφο 1 ή 2, ~~κατά περίπτωση, θεσπίζει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.~~

4. Με την επιφύλαξη ορισμένων μέτρων ~~κοινοτικού χαρακτήρα, που θεσπίζει η Ένωση,~~ τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη χρηματοδότηση και την εφαρμογή της πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.

5. Υπό την επιφύλαξη της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», εάν ένα μέτρο που βασίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 1 συνεπάγεται δυσανάλογο κόστος για τις δημόσιες αρχές κράτους μέλους, ~~το Συμβούλιο το εν λόγω μέτρο προβλέπει, στην πράξη με την οποία θεσπίζεται το μέτρο αυτό, τις κατάλληλες διατάξεις υπό~~ **την κατάλληλη μορφή :**

- α) προσωρινές παρεκκλίσεις και/ή
- β) οικονομική στήριξη από το Ταμείο Συνοχής ~~που ιδρύθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 161.~~²

Άρθρο 176

Τα μέτρα προστασίας που θεσπίζονται δυνάμει του [άρθρου 175] δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν και να θεσπίζουν μέτρα ενισχυμένης προστασίας. Τα μέτρα αυτά πρέπει να συμβιβάζονται με ~~την παρούσα Συνθήκη,~~ **το Σύνταγμα** και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

ΤΙΤΛΟΣ XX

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ³

Άρθρο 177

1. *Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη, η οποία συμπληρώνει την πολιτική των κρατών μελών, εννοεί:*

- ¹ Το συγκεκριμένο μέλος της φράσης θα μπορούσε να απαλειφθεί, δεδομένου ότι στην πραγματικότητα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζουν προγράμματα - πλαίσιο γενικής εφαρμογής.
- ² Η διευκρίνιση αυτή είναι περιττή, δεδομένου ότι υπάρχει μόνο ένα Ταμείο Συνοχής.
- ³ Ο τίτλος XX θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

- τη σταθερή και διαρκή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών, και ιδιαίτερος των πιο μειονεκτικών,
- την αρμονική και προοδευτική ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στη διεθνή οικονομία,
- την καταπολέμηση της ένδειας στις αναπτυσσόμενες χώρες.

2. Η κοινοτική πολιτική στον τομέα αυτόν συμβάλλει στον γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και στο στόχο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη σέβονται τις υποχρεώσεις και λαμβάνουν υπόψη τους στόχους που έχουν εγκρίνει στα πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών και των άλλων αρμόδιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 178

Στις πολιτικές που εφαρμόζει και οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη τους στόχους του άρθρου 177.

Άρθρο 179

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251, θεσπίζει τα απαραίτητα μέτρα για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 177. Αυτά τα μέτρα μπορούν να έχουν τη μορφή πολυετών προγραμμάτων.

2. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συμβάλλει, υπό τους όρους που προβλέπονται στο καταστατικό της, στην εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τη συνεργασία με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, στα πλαίσια της σύμβασης ΑΚΕ-ΕΚ.

Άρθρο 180

1. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συντονίζουν τις πολιτικές τους στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη και συνεννοούνται για τα προγράμματα σχετικά με την παροχή βοήθειας, μεταξύ άλλων στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και διεθνών διασκέψεων, και μπορούν να αναλαμβάνουν κοινές δράσεις. Όταν χρειάζεται, τα κράτη μέλη συμβάλλουν στην εφαρμογή των κοινοτικών προγραμμάτων βοήθειας.

2. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 181

Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της Κοινότητας μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 300.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

ΤΙΤΛΟΣ XXI¹

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Άρθρο 181 Α

1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, και ιδίως των διατάξεων του Τίτλου XX, η Κοινότητα αναλαμβάνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, δράσεις οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας με τρίτες χώρες. Οι δράσεις αυτές είναι συμπληρωματικές εκείνων που διεξάγονται από τα κράτη μέλη και συνεπείς προς την αναπτυξιακή πολιτική της Κοινότητας.

Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα αυτόν συμβάλλει στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και στον στόχο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της παραγράφου 1. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως για τις συμφωνίες σύνδεσης που αναφέρονται στο άρθρο 310 καθώς και για τις συμφωνίες οι οποίες θα συναφθούν με τα υποψήφια προς ένταξη στην Ένωση κράτη.

3. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της Κοινότητας μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 300.

Το πρώτο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

¹ Ο τίτλος XXI θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΔΑΦΩΝ ¹

Άρθρο 182

~~Τα κράτη μέλη συμφωνούν να συνδέσουν με την Κοινότητα τις~~ Οι μη ευρωπαϊκές χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με τη Δανία, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο **είναι συνδεδεμένες με την Ένωση**. Αυτές οι χώρες και τα εδάφη, που αναφέρονται ακολούθως «ως χώρες και εδάφη», απαριθμούνται στο [Παράρτημα II] ~~της παρούσας Συνθήκης~~.

Σκοπός της συνδέσεως είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των χωρών και εδαφών και τη δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** στο σύνολό της.

Σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται ~~στο προοίμιο της παρούσας Συνθήκης ...~~² η σύνδεση οφείλει κατά πρώτο λόγο να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κατοίκων των χωρών και εδαφών αυτών και να προάγει την ευημερία τους, ώστε να οδηγηθούν στην οικονομική, κοινωνική και μορφωτική ανάπτυξη που επιδιώκουν.

Άρθρο 183

Η σύνδεση έχει τους εξής σκοπούς.

- 1) Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις χώρες και εδάφη το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει ~~της παρούσας Συνθήκης του~~ **Συντάγματος**.
- 2) Κάθε χώρα ή έδαφος εφαρμόζει στις εμπορικές του συναλλαγές με τα κράτη μέλη και τις άλλες χώρες και εδάφη το καθεστώς που εφαρμόζει έναντι του ευρωπαϊκού κράτους, με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.
- 3) Τα κράτη μέλη συμβάλλουν στις επενδύσεις που απαιτεί η προοδευτική ανάπτυξη των εν λόγω χωρών και εδαφών.
- 4) Η συμμετοχή σε διαγωνισμούς και προμήθειες, για επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από την ~~Κοινότητα~~ **Ένωση**, είναι ελεύθερη επί ίσοις όροις για όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια ενός των κρατών μελών ή των χωρών και εδαφών.

¹ Το μέρος «ΥΧΕ» αποσκοπεί σε μερική εφαρμογή του καθεστώτος της συνθήκης ΕΚ στις οικείες χώρες και εδάφη. Θα μπορούσε να τοποθετηθεί μεταξύ των σημερινών άρθρων 299 ΕΚ (εδαφική εφαρμογή) της Συνθήκης και 300 ΕΚ (εξωτερικές σχέσεις). Επιπλέον, θα πρέπει να περιληφθεί μνεία του καθεστώτος σύνδεσης στο πρώτο μέρος του Συντάγματος.

² Θα πρέπει να επαναληφθούν οι εν λόγω αρχές, οι οποίες περιλαμβάνονται σήμερα στο προοίμιο της συνθήκης ΕΚ. Θα πρέπει να περιληφθούν στο Σύνταγμα και, ενδεχομένως, στην παρούσα διάταξη.

- 5) Με την επιφύλαξη των ειδικών ~~διατάξεων~~ **μέτρων** των θεσπιζόμενων δυνάμει [του άρθρου 187], το δικαίωμα εγκαταστάσεως υπηκόων και εταιρειών, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των χωρών και εδαφών, ρυθμίζεται χωρίς διακρίσεις σύμφωνα με τις διατάξεις και διαδικασίες που προβλέπονται στο [κεφάλαιο] περί του δικαιώματος εγκαταστάσεως.

Άρθρο 184

1. Απαγορεύονται οι δασμοί κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη των καταγόμενων εμπορευμάτων από τις χώρες και εδάφη, σύμφωνα με την απαγόρευση των δασμών μεταξύ των κρατών μελών, όπως προβλέπεται ~~στην παρούσα Συνθήκη~~ **στο Σύνταγμα**.
2. Οι εισαγωγικοί δασμοί που επιβάλλει κάθε χώρα και έδαφος επί προϊόντων των κρατών μελών και των άλλων χωρών και εδαφών απαγορεύονται κατά [το άρθρο 25].
3. Οι χώρες και εδάφη δύνανται, πάντως, να επιβάλλουν δασμούς που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεως και της εκβιομηχανίσεώς τους ή δασμούς ταμειευτικού χαρακτήρος που έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους.

Οι δασμοί που αναφέρονται στο ~~ανωτέρω~~ **πρώτο** εδάφιο δεν μπορούν να υπερβαίνουν εκείνους που ισχύουν για τις εισαγωγές των προϊόντων των προερχομένων από το κράτος μέλος, με το οποίο κάθε χώρα ή έδαφος διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

4. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται επί των χωρών και εδαφών που, λόγω ιδιαιτέρων διεθνών υποχρεώσεων, εφαρμόζουν ήδη δασμολόγιο χωρίς διακρίσεις.
5. Η θέσπιση ή η τροποποίηση δασμών για εμπορεύματα που εισάγονται στις χώρες και εδάφη δεν επιτρέπεται να οδηγεί, νομικά ή πραγματικά, σε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών των προερχομένων από τα διάφορα κράτη μέλη.

Άρθρο 185

Αν, κατά την εφαρμογή [του άρθρου 184, παράγραφος 1], το ύψος των δασμών που ισχύουν κατά την εισαγωγή εντός χώρας ή εδαφους για τα εμπορεύματα που προέρχονται από τρίτη χώρα είναι ικανό να προκαλέσει εκτροπές του εμπορίου εις βάρος κράτους μέλους, το κράτος τούτο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να προτείνει στα άλλα κράτη μέλη **να λάβουν** τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής.

Άρθρο 186¹

Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί δημοσίας υγείας, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας τάξεως, η ελευθερία κυκλοφορίας των εργαζομένων των χωρών και εδαφών εντός των κρατών μελών και των εργαζομένων των κρατών μελών εντός των χωρών και εδαφών θα ρυθμισθεί με μεταγενέστερες συμβάσεις που απαιτούν την ομοφωνία των κρατών μελών.

Άρθρο 187

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα,~~ **θεσπίζει ομόφωνα,**² με βάση την πείρα που αποκτήθηκε στα πλαίσια της συνδέσεως των χωρών και εδαφών με την ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τις αρχές της ~~παρούσας Συνθήκης ...~~³, **καθορίζει τα μέτρα** τα σχετικά με τις λεπτομερείς διατάξεις και τη διαδικασία για τη σύνδεση των χωρών και εδαφών με την ~~Κοινότητα~~ **Ένωση**.

Άρθρο 188

~~Οι διατάξεις των~~ **Τα** άρθρα 182 έως 187 εφαρμόζονται στη Γροιλανδία με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων περί Γροιλανδίας που περιέχονται στο πρωτόκολλο σχετικά με το ιδιαίτερο καθεστώς που εφαρμόζεται στη Γροιλανδία, ~~το οποίο προσαρτάται στην παρούσα Συνθήκη.~~

¹ Το άρθρο αυτό απαιτεί προσαρμογή προκειμένου να ληφθεί υπ' όψιν η αρμοδιότητα της Ένωσης να ρυθμίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων των τρίτων χωρών στα κράτη μέλη (βλ. το άρθρο 187 παρακάτω). Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι η ομάδα εργασίας Χ «Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη» εισηγήθηκε να καταργηθεί η χρησιμοποίηση της σύμβασης μεταξύ κρατών μελών ως νομικού μέσου για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης.

² Σημειώνεται ότι εδώ το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς πρόταση της Επιτροπής.

³ Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 182, εδάφιο 3, ΕΚ, παραπάνω.

ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το παρόν μέρος αποτέλεσε αντικείμενο τεχνικών τροποποιήσεων σύμφωνα με την εντολή.
Οι τροποποιήσεις αυτές δεν προδικάζουν ουσιαστικές τροποποιήσεις που μπορεί να επιφέρει η Συνέλευση.
Ειδικότερα, οι διατάξεις σχετικά με τη σύνθεση των οργάνων και οργανισμών σημειώνονται με πλάγια στοιχεία, διότι θα περιληφθούν στο μέρος I.

ΤΙΤΛΟΣ I
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΤΜΗΜΑ 1

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 189

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα και ασκεί εξουσίες που του αναθέτει η παρούσα Συνθήκη.

Ο αριθμός των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνει τα επτακόσια τριάντα δύο.

Άρθρο 190

1. Οι αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των λαών των κρατών, τα οποία συνενώθησαν εντός της Κοινότητας, εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

2. Ο αριθμός των εκλεγμένων σε κάθε κράτος μέλος αντιπροσώπων καθορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	25
Δανία	16
Γερμανία	99
Ελλάδα	25
Ισπανία	64
Γαλλία	87
Ιρλανδία	15
Ιταλία	87
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	31
Αυστρία	21
Πορτογαλία	25
Φινλανδία	16
Σουηδία	22
Ηνωμένο Βασίλειο	87.

Σε περίπτωση τροποποίησης της παρούσας παραγράφου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος, πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα.

3. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται για περίοδο πέντε ετών.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδιο για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση και καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το οποίο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

5. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, θεσπίζει τους κανόνες και τους γενικούς όρους που θα διέπουν την εκπλήρωση, των καθηκόντων των μελών του. Κάθε κανόνας ή όρος σχετικά με το φορολογικό καθεστώς των μελών ή των πρώην μελών υπάγεται στην ομοφωνία στο πλαίσιο του Συμβουλίου.

Άρθρο 191

Τα πολιτικά κόμματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την ολοκλήρωση στα πλαίσια της Ένωσης. Συμβάλλουν στη δημιουργία ευρωπαϊκής συνείδησης και στην έκφραση της πολιτικής βούλησης των πολιτών της Ένωσης.

Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, καθορίζει σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν τα μέτρα τα οποία καθορίζουν** το καθεστώς των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ιδίως τους κανόνες για τη χρηματοδότησή τους.

Άρθρο 192

Στο βαθμό που προβλέπεται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει στη διαδικασία θέσπισης των ~~κοινοτικών~~ πράξεων **της Ένωσης**, ασκώντας τις εξουσίες του στα πλαίσια ~~των διαδικασιών που ορίζονται στα άρθρα 251 και 252, της νομοθετικής διαδικασίας~~ και διατυπώνοντας σύμφωνες ή συμβουλευτικές γνώμες¹.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία των μελών ~~του~~ **που το απαρτίζουν**, να ζητάει από την Επιτροπή να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις για θέματα για τα οποία χρειάζεται κατά τη γνώμη του να εκπονηθούν ~~κοινοτικές πράξεις~~ **μέτρα της Ένωσης**² προκειμένου να υλοποιηθεί ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

Άρθρο 193

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, αιτήσει του ενός τετάρτου των μελών ~~του~~ **που το απαρτίζουν**,³ να συνιστά προσωρινή εξεταστική επιτροπή για να εξετάσει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που έχουν δοθεί από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** σε άλλα όργανα ή οργανισμούς, τις καταγγελίες παραβάσεων ή κακής διοίκησης κατά την εφαρμογή του ~~κοινοτικού~~ δικαίου **της Ένωσης**⁴, εκτός εάν τα καταγγελλόμενα γεγονότα εκδικάζονται ενώπιον δικαστηρίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ολοκληρωθεί η δικαστική διαδικασία.

Η προσωρινή εξεταστική επιτροπή παύει να υφίσταται από τη στιγμή που καταθέτει την έκθεσή της.

Οι λεπτομερείς διατάξεις άσκησης του δικαιώματος εξέτασης των πραγμάτων καθορίζονται με κοινή συμφωνία⁵ μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

¹ Η γενική αυτή περιγραφή των καθηκόντων του Κοινοβουλίου θα πρέπει να συμπληρωθεί με αναφορά στις δημοσιονομικές εξουσίες του, τις εξουσίες ελέγχου και διορισμού· διαθέτει επίσης αυτόνομη εξουσία λήψης αποφάσεων (παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (αίτηση υποβολής πρότασης) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

³ Διευκρίνιση, σύμφωνα με τη διατύπωση της πλειονότητας των άλλων διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ που απαιτούν πλειοψηφία των μελών του Κοινοβουλίου για την έκδοση απόφασης.

⁴ Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (προσωρινή εξεταστική επιτροπή) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

⁵ Η πράξη αυτή δεν υπάγεται στην τυπολογία του σχεδίου άρθρου «νομικές πράξεις της Ένωσης» του μέρους I (άρθρο 24 CONV 571/03).

Άρθρο 194

Οι πολίτες της Ένωσης, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος, δικαιούνται να υποβάλλουν, ατομικά ή από κοινού με άλλους πολίτες ή πρόσωπα, αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που υπάγεται στους τομείς δραστηριοτήτων της Κοινότητας Ένωσης¹ και το οποίο τους αφορά άμεσα².

Άρθρο 195

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει διαμεσολαβητή³, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της Ένωσης ή των φυσικών ή νομικών προσώπων που κατοικούν ή έχουν την καταστατική τους έδρα σε κράτος μέλος, σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης στα πλαίσια της δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης⁴, με εξαίρεση το Δικαστήριο και, το Πρωτοδικείο και τα δικαιοδοτικά τμήματα⁵ κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων.

Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Εάν ο διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στο διαμεσολαβητή. Ο διαμεσολαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.

Ο διαμεσολαβητής συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

2. Ο διαμεσολαβητής διορίζεται μετά από κάθε εκλογή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου. Η θητεία του δύναται να ανανεωθεί.

Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει το διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του αιτήσει του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εάν παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ή εάν διαπράξει βαρύ παράπτωμα.

¹ Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (δικαίωμα αναφοράς) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

² Η Συνέλευση μπορεί να εξετάσει εάν θα ήταν ενδεδειγμένο να προστεθεί σε αυτό το άρθρο συγκεκριμένη νομική βάση για τη θέσπιση των λεπτομερειών άσκησης του δικαιώματος αναφοράς.

³ Σύμφωνα με την πρακτική, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί εδώ ο όρος «Ευρωπαίος διαμεσολαβητής».

⁴ Παρατηρείται ότι η αντικατάσταση της λέξης «Κοινότητα» με τη λέξη «Ένωση» μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου αυτού (διαμεσολαβητής) στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο πυλώνα.

⁵ Ακόμα κι αν τα δικαιοδοτικά τμήματα «προσαρτώνται στο Πρωτοδικείο», θα ήταν ενδεδειγμένο να αναφέρονται ρητώς στο σημείο αυτό.

3. Ο διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κανένα οργανισμό. Ο διαμεσολαβητής δεν μπορεί, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων του, να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο **θεσπίζει τα μέτρα**¹ τα οποία καθορίζουν το καθεστώς και τους γενικούς όρους της άσκησης των καθηκόντων του διαμεσολαβητή, μετά από γνώμη της Επιτροπής και με την έγκριση του Συμβουλίου **που αποφασίζει** με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 196

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέρχεται σε ετήσια σύνοδο αυτοδικαίως τη δεύτερη Τρίτη του Μαρτίου.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να συνέλθει σε έκτακτη **περίοδο** συνόδου², αν το ζητήσει η πλειοψηφία των μελών του, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή.

Άρθρο 197

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Πρόεδρο και το προεδρείο του.

Τα μέλη της Επιτροπής δύνανται να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις και ακούονται εξ ονόματος της Επιτροπής όποτε ζητήσουν το λόγο.

Η Επιτροπή απαντά προφορικά ή γραπτώς στις ερωτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή των μελών του.

Το Συμβούλιο ακούεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τον κανονισμό του.

Άρθρο 198

Εκτός αντιθέτων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης~~ του **Συντάγματος**, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με την ~~απόλυτη~~³ πλειοψηφία των ψηφισάντων.

Ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ορίζει την απαρτία.

¹ Σημειωτέον ότι το σχέδιο τίτλου V του μέρους I του Συντάγματος (CONV 571/03) δεν προβλέπει δυνατότητα του Κοινοβουλίου να θεσπίζει μόνο του πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα (βλ. Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Η τρέχουσα ορολογία δεν αντιστοιχεί ούτε στη συνήθη πρακτική ούτε στην ορολογία του προηγούμενου εδαφίου· η διάκριση μεταξύ «συνόδου» και «περιόδου συνόδου» λαμβάνεται από το άρθρο 10 του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου.

³ Η λέξη «απόλυτη» είναι πιθανόν να δημιουργήσει σύγχυση μεταξύ της πλειοψηφίας των ψηφισάντων και της (ειδικής) πλειοψηφίας των μελών του Κοινοβουλίου (βλ. Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

Άρθρο 199

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ~~ψηφίζει~~ **θεσπίζει** τον κανονισμό του αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των μελών του.

Τα πρακτικά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δημοσιεύονται κατά τις διατάξεις του κανονισμού αυτού.

Άρθρο 200

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συζητεί σε δημόσια συνεδρίαση την ετήσια γενική έκθεση που του υποβάλλει η Επιτροπή.

Άρθρο 201

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν δύναται να αποφασίσει επί προτάσεως δυσπιστίας κατά της δραστηριότητας της Επιτροπής, πριν παρέλθουν τρεις τουλάχιστον ημέρες μετά την υποβολή της, και μόνο με φανερή ψηφοφορία.

Αν η πρόταση δυσπιστίας γίνει δεκτή με την πλειοψηφία των δύο τρίτων ~~των ψήφων~~ **ψηφισάντων** και την πλειοψηφία των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα μέλη της Επιτροπής οφείλουν να παραιτηθούν συλλογικώς. Μέχρις ότου αντικατασταθούν, σύμφωνα με το [άρθρο 214], εξακολουθούν να διεκπεραιώνουν τις τρέχουσες υποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή, η θητεία των μελών της Επιτροπής που διορίζονται σε αντικατάστασή τους λήγει την ημερομηνία που θα είχε λήξει η θητεία των μελών της Επιτροπής που εξαναγκάστηκαν σε συλλογική παραίτηση.

ΤΜΗΜΑ 2

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 202

Για την πραγματοποίηση των σκοπών ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος** και κατά τους όρους ~~αυτής~~ **αυτού**, το Συμβούλιο:

- α)** διασφαλίζει το συντονισμό της γενικής οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών,
- β)** έχει εξουσία λήψεως αποφάσεων,

- γ) αναθέτει στην Επιτροπή, με τις πράξεις που εκδίδει, αρμοδιότητες εκτέλεσης των κανόνων που θεσπίζει. Το Συμβούλιο μπορεί να υπαγάγει την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων σε ορισμένους όρους. Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να διατηρήσει το δικαίωμα να ασκεί απευθείας εκτελεστικές αρμοδιότητες σε ειδικές περιπτώσεις. Οι ανωτέρω όροι πρέπει να ανταποκρίνονται στις αρχές και στους κανόνες που θα έχει θεσπίσει προηγουμένως το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση, μετά από πρόταση της Επιτροπής και γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹.

Άρθρο 203

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους σε υπουργικό επίπεδο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να δεσμεύει την κυβέρνηση του κράτους μέλους που αντιπροσωπεύει.

Η προεδρία ασκείται διαδοχικώς από κάθε κράτος μέλος του Συμβουλίου για περίοδο έξι μηνών σύμφωνα με τη σειρά που αποφασίζει το Συμβούλιο ομοφώνως.

Άρθρο 204

Το Συμβούλιο συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του με πρωτοβουλία αυτού του ιδίου, ενός από τα μέλη του ή της Επιτροπής.

Άρθρο 205

1. Εκτός αντιθέτων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

2. Όταν το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται ως εξής:

Βέλγιο	5
Δανία	3
Γερμανία	10
Ελλάδα	5
Ισπανία	8
Γαλλία	10
Ιρλανδία	3
Ιταλία	10
Λουξεμβούργο	2
Κάτω Χώρες	5
Αυστρία	4
Πορτογαλία	5
Φινλανδία	3
Σουηδία	4
Ηνωμένο Βασίλειο	10.

¹ Βλ. σχέδιο άρθρου «εκτελεστικές πράξεις» του μέρους I (άρθρο 28, παράγραφος 3 CONV 571/03).

Για να αποφασίσει το Συμβούλιο απαιτούνται τουλάχιστον:

- εξήντα δύο ψήφοι, όταν, κατά την παρούσα Συνθήκη, το Συμβούλιο αποφασίζει προτάσει της Επιτροπής,
- εξήντα δύο ψήφοι που περιλαμβάνουν τις ψήφους δέκα τουλάχιστον μελών, στις άλλες περιπτώσεις.

3. Οι αποχές παρόντων ή αντιπροσωπευομένων μελών δεν εμποδίζουν το Συμβούλιο να αποφασίσει όταν απαιτείται ομοφωνία.

Άρθρο 206

Σε περίπτωση ψηφοφορίας, κάθε μέλος του Συμβουλίου δύναται να αντιπροσωπεύσει ένα μόνο από τα λοιπά μέλη.

Άρθρο 207

1. Μια επιτροπή αποτελούμενη από τους Μόνιμους Αντιπροσώπους των κρατών μελών έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο. Η επιτροπή δύναται να λαμβάνει διαδικαστικές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του Συμβουλίου.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από Γενική Γραμματεία, υπό την ευθύνη ενός Γενικού Γραμματέα, Ύπατου Εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, επικουρούμενου από Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα υπεύθυνο για τη λειτουργία της Γενικής Γραμματείας. Ο Γενικός Γραμματέας και ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας διορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της Γενικής Γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.

Για τους σκοπούς εφαρμογής του [άρθρου 255, παράγραφος 3], το Συμβούλιο εισάγει στον **εν λόγω εσωτερικό** κανονισμό **του** τις προϋποθέσεις για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, το Συμβούλιο ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να θεωρείται ότι ενεργεί στα πλαίσια της νομοθετικής του εξουσίας, με σκοπό να καθίσταται δυνατή μια μεγαλύτερη πρόσβαση στα έγγραφα για τις περιπτώσεις αυτές, παράλληλα δε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, όταν το Συμβούλιο ενεργεί στα πλαίσια της νομοθετικής του εξουσίας, δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και η αιτιολόγηση των ψήφων καθώς επίσης και οι δηλώσεις στα πρακτικά.

Άρθρο 208

Το Συμβούλιο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να διεξαγάγει τις κατά την άποψή του πρόσφορες έρευνες για την πραγματοποίηση των κοινών σκοπών και να του υποβάλει τις κατάλληλες προτάσεις.

Άρθρο 209

Το Συμβούλιο, ~~μετά γνώμη της Επιτροπής, καθορίζει λαμβάνει τα μέτρα τα οποία καθορίζουν το~~ νομικό καθεστώς των επιτροπών που προβλέπονται στην ~~παρούσα Συνθήκη~~ στο Σύνταγμα και αποφασίζει μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή.

Άρθρο 210

Το Συμβούλιο ~~ορίζει~~ **θεσπίζει** με ειδική πλειοψηφία **τα μέτρα που καθορίζουν** τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, του Προέδρου, των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων και του γραμματέως του Δικαστηρίου καθώς και των μελών και του γραμματέως του Πρωτοδικείου. Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, κάθε άλλη αποζημίωση που καταβάλλεται αντί αμοιβής.

ΤΜΗΜΑ 3

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άρθρο 211¹

[Για τη διασφάλιση της λειτουργίας και αναπτύξεως της **εσωτερικής κοινής αγοράς**]², η Επιτροπή:

- α)** μεριμνά για την εφαρμογή ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος** καθώς και των ~~διατάξεων μέτρων που θεσπίζονται~~ δυνάμει ~~αυτής~~ **αυτού** από τα όργανα,
- β)** διατυπώνει συστάσεις ή γνώμες επί θεμάτων που αποτελούν αντικείμενο ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, εφόσον προβλέπεται ρητώς ~~από αυτήν~~ **αυτό** ή θεωρείται αναγκαίο από την Επιτροπή,
- γ)** έχει ίδια εξουσία λήψεως αποφάσεων και συμπράττει στη διαμόρφωση των πράξεων **του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** κατά τις διατάξεις ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**,
- δ)** ασκεί τις αρμοδιότητες που ~~της αναθέτει~~ **αναθέτουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή το Συμβούλιο** για την εκτέλεση ~~των κανόνων μέτρων που θεσπίζει~~ **θεσπίζουν**.

¹ Παρατηρείται ότι η κατάργηση των πυλώνων μπορεί να συνεπάγεται, πλην ειδικών διατάξεων, διεύρυνση της έκτασης των τομέων που καλύπτονται από τις εξουσίες της Επιτροπής στα θέματα που αφορούν σήμερα τον δεύτερο και τον τρίτο πυλώνα.

² Τίθεται το ερώτημα της συνοχής μεταξύ του πεδίου της φράσης αυτής και της έκτασης των εξουσιών της Επιτροπής που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) εν συνεχεία.

Άρθρο 212

Η Επιτροπή δημοσιεύει κατ' έτος, ένα μήνα τουλάχιστον προ της ενάρξεως της συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, γενική έκθεση περί της δραστηριότητας της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Άρθρο 213

1. Η Επιτροπή αποτελείται από είκοσι μέλη που επιλέγονται βάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δύναται να τροποποιείται ομοφώνως από το Συμβούλιο.

Μόνον οι έχοντες την ιθαγένεια των κρατών μελών δύνανται να είναι μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο.

2. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε πράξη ασυμβίβαστη προς το χαρακτήρα των καθηκόντων τους. Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να σέβεται την αρχή αυτή και να μην επιδιώκει να επηρεάζει τα μέλη της Επιτροπής κατά την εκτέλεση του έργου τους.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τα καθήκοντα εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων. Σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων αυτών, το Δικαστήριο, αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, δύναται, αναλόγως της περιπτώσεως, να απαλλάξει από τα καθήκοντά του το ενδιαφερόμενο μέλος, υπό τις προϋποθέσεις του [άρθρου 216], ή να αποφασίσει την έκπτωσή του από το δικαίωμα συνταξιοδότησης ή από άλλες αντ' αυτού παροχές.

Άρθρο 214

1. Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται, για περίοδο πέντε ετών, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2, και με την επιφύλαξη, ενδεχομένως, των διατάξεων του άρθρου 201.

Η θητεία τους δύναται να ανανεωθεί.

2. Το Συμβούλιο, συνερχόμενο σε επίπεδο Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, και αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, ορίζει την προσωπικότητα που προτίθεται να διορίσει ως Πρόεδρο της Επιτροπής· ο διορισμός εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, και κατόπιν κοινής συμφωνίας με τον ορισθέντα Πρόεδρο, εγκρίνει τον κατάλογο των άλλων προσωπικοτήτων που προτίθεται να διορίσει μέλη της Επιτροπής, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλει κάθε κράτος μέλος.

Ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής που ορίστηκαν κατ'αυτόν τον τρόπο υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Πρόεδρος και τα άλλα μέλη της Επιτροπής διορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 215

Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους της Επιτροπής λήγουν ατομικώς κατόπιν παραιτήσεως ή απαλλαγής από αυτά.

Το παραιτηθέν, απαλλαγέν των καθηκόντων του ή αποθανόν μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος που διορίζεται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει **ομόφωνα** ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης.

Εάν ο Πρόεδρος παραιτηθεί ή απαλλαγεί από τα καθήκοντά του ή αποβιώσει, αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο [άρθρο 214, παράγραφος 2].

Εκτός από την περίπτωση απαλλαγής από τα καθήκοντά τους που προβλέπεται στο [άρθρο 216], τα μέλη της Επιτροπής παραμένουν σε υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν ή μέχρις ότου το Συμβούλιο αποφασίσει **ομόφωνα** ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης, ~~σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου.~~

Άρθρο 216

Κάθε μέλος της Επιτροπής, αν δεν πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των καθηκόντων του ή αν διαπράξει βαρύ παράπτωμα, δύναται να απαλλάσσεται των καθηκόντων του από το Δικαστήριο, κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής.

Άρθρο 217

1. Η Επιτροπή εργάζεται υπό την πολιτική καθοδήγηση του Προέδρου της, ο οποίος αποφασίζει σχετικά με την εσωτερική οργάνωσή της προκειμένου να διασφαλίζονται η συνοχή, η αποτελεσματικότητα και η συλλογικότητα της δράσης της.
2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής διαρθρώνονται και κατανέμονται μεταξύ των μελών της από τον Πρόεδρο. Ο Πρόεδρος μπορεί να προβαίνει σε ανακατανομή των αρμοδιοτήτων αυτών κατά τη διάρκεια της θητείας. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται από τον Πρόεδρο υπό την εποπτεία του τελευταίου.

3. Ο Πρόεδρος, κατόπιν εγκρίσεως του σώματος, ορίζει αντιπροέδρους μεταξύ των μελών της Επιτροπής.

4. Ένα μέλος της Επιτροπής υποβάλλει την παραίτησή του, εφόσον του το ζητήσει ο Πρόεδρος, κατόπιν εγκρίσεως του σώματος.

Άρθρο 218

1. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή διεξάγουν μεταξύ τους διαβουλεύσεις και ρυθμίζουν με κοινή συμφωνία τους τρόπους συνεργασίας τους¹.

2. Η Επιτροπή **θεσπίζει** τον εσωτερικό κανονισμό της προς εξασφάλιση της λειτουργίας της και της λειτουργίας των υπηρεσιών της, ~~κατά τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη~~. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κανονισμό αυτόν.

Άρθρο 219

Η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο [άρθρο 213].

Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.

ΤΜΗΜΑ 4

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ²

Οι διατάξεις αυτού του τμήματος ίσως χρειαστούν προσαρμογή μετά από τις εργασίες του κύκλου συζήτησης για το Δικαστήριο (CONV 543/03)

Άρθρο 220

Το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο εξασφαλίζουν, στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~.

¹ Τίθεται το ερώτημα της χρησιμότητας αυτής της παραγράφου, η οποία είναι καθαρά δηλωτικού χαρακτήρα.

² Σημειώνεται ότι η κατάργηση των πυλώνων θα μπορούσε να επηρεάσει την έκταση των αρμοδιοτήτων του Δικαστηρίου. Για την ισχύουσα κατάσταση, βλέπε το σημερινό άρθρο 46 της συνθήκης ΕΕ. Το παράρτημα II περιέχει συμπληρωματικές παρατηρήσεις επί του θέματος αυτού.

Είναι, εξάλλου, δυνατόν να προσαρτώνται στο Πρωτοδικείο δικαιοδοτικά τμήματα υπό τους όρους [του άρθρου 225 Α], προκειμένου να ασκούν, σε ορισμένους συγκεκριμένους τομείς, δικαιοδοτικές αρμοδιότητες οι οποίες προβλέπονται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

Άρθρο 221

Το Δικαστήριο αποτελείται από ένα δικαστή ανά κράτος μέλος.

Το Δικαστήριο συνέρχεται σε τμήματα ή ως τμήμα μείζονος συνθέσεως, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται για τον σκοπό αυτό από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου.

Εφόσον το προβλέπει ο Οργανισμός, το Δικαστήριο δύναται επίσης να συνεδριάζει σε ολομέλεια.

Άρθρο 222

Το Δικαστήριο επικουρείται από οκτώ γενικούς εισαγγελείς. Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, το Συμβούλιο δύναται, αποφασίζοντας ομόφωνα, να αυξήσει τον αριθμό των γενικών εισαγγελέων.

Ο γενικός εισαγγελέας διατυπώνει δημοσία, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου, απαιτούν την παρέμβασή του.

Άρθρο 223

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς του Δικαστηρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και συγκεντρώνουν στις χώρες τους τις αναγκαίες προϋποθέσεις για τον διορισμό στα ανώτατα δικαστικά αξιώματα ή είναι νομικοί αναγνωρισμένου κύρους. Διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών.

Κάθε τρία έτη γίνεται μερική ανανέωση των δικαστών και των γενικών εισαγγελέων σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου.

Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

Επιτρέπεται ο επαναδιορισμός απερχομένων δικαστών και γενικών εισαγγελέων.

Το Δικαστήριο διορίζει το γραμματέα του και καθορίζει την υπηρεσιακή του κατάσταση.

Το Δικαστήριο καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του ¹. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 224

Το Πρωτοδικείο περιλαμβάνει έναν τουλάχιστο δικαστή ανά κράτος μέλος. Ο αριθμός των δικαστών καθορίζεται από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου. Ο Οργανισμός είναι δυνατόν να προβλέπει ότι το Πρωτοδικείο επικουρείται από γενικούς εισαγγελείς.

Τα μέλη του Πρωτοδικείου επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση υψηλών δικαστικών καθηκόντων. Διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα απερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

Το Πρωτοδικείο διορίζει τον γραμματέα του και ~~καθορίζει~~**θεσπίζει** την υπηρεσιακή του κατάσταση.

Το Πρωτοδικείο ~~καταρτίζει~~**θεσπίζει** τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο ². ~~Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.~~**Αποφασίζει μετά από** έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν δεν ορίζει άλλως ο Οργανισμός του Δικαστηρίου, οι διατάξεις ~~της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~ σχετικά με το Δικαστήριο εφαρμόζονται και για το Πρωτοδικείο.

Άρθρο 225

1. Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαινεται σε πρώτο βαθμό επί των προσφυγών που αναφέρονται στα [άρθρα 230, 232, 235, 236 και 238], με εξαίρεση αυτές που έχουν ανατεθεί σε δικαιοδοτικό τμήμα και αυτές που ο Οργανισμός επιφυλάσσει στο Δικαστήριο. Ο Οργανισμός μπορεί να προβλέπει ότι το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο και για άλλες κατηγορίες προσφυγών.

Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο δυνάμει της παρούσας παραγράφου υπόκεινται σε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται από τον Οργανισμό.

2. Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων των δικαιοδοτικών τμημάτων τα οποία συνιστώνται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 225Α.]

¹ Το παρόν εδάφιο προβλέπει κανονιστική εξουσία του Δικαστηρίου. Σημειώνεται ότι επί του παρόντος το σχέδιο τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (CONV 571/03) δεν προβλέπει δυνατότητα του Δικαστηρίου να θεσπίζει κανονιστικές πράξεις.

² Βλ. υποσημείωση στο άρθρο 223.

Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο δυνάμει της παρούσας παραγράφου μπορούν κατ' εξαίρεση να επανεξετάζονται από το Δικαστήριο, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται από τον Οργανισμό, εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να θιγεί η ενότητα ή η συνοχή του κοινοτικού δικαίου της Ένωσης.

3. Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προδικαστικών ζητημάτων, τα οποία του υποβάλλονται δυνάμει [του άρθρου 234], σε συγκεκριμένους τομείς που καθορίζονται από τον Οργανισμό.

Όταν το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η υπόθεση συνεπάγεται την έκδοση απόφασης επί αρχής, η οποία ενδέχεται να θίξει την ενότητα ή τη συνοχή του κοινοτικού δικαίου της Ένωσης, δύναται να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο προκειμένου να αποφανθεί επ' αυτής.

Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο επί προδικαστικών θεμάτων, είναι δυνατόν κατ' εξαίρεση να επανεξετάζονται από το Δικαστήριο, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπει ο Οργανισμός, εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να θιγεί η ενότητα ή η συνοχή του κοινοτικού δικαίου της Ένωσης.

Άρθρο 225 Α

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Δικαστήριο, ή τη αιτήσει του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, δύναται να συνιστά δικαιοδοτικά τμήματα για να εκδικάζουν σε πρώτο βαθμό ορισμένες κατηγορίες προσφυγών οι οποίες ασκούνται σε συγκεκριμένους τομείς. **Αποφασίζει ομόφωνα είτε προτάσει της Επιτροπής μετά από διαβούλευση με το Δικαστήριο, είτε αιτήσει του Δικαστηρίου μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

~~Η απόφαση~~ **Το μέτρο**¹ σχετικά με τη σύσταση δικαιοδοτικού τμήματος ορίζει τους κανόνες σχετικά με τη σύνθεση του εν λόγω τμήματος και προσδιορίζει την έκταση των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται.

Οι αποφάσεις των δικαιοδοτικών τμημάτων υπόκεινται σε αναίρεση, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, ή, εάν το προβλέπει ~~η απόφαση~~ **το μέτρο** για τη σύσταση του τμήματος, σε έφεση, η οποία μπορεί να αφορά και πραγματικά περιστατικά, ενώπιον του Πρωτοδικείου.

Τα μέλη των δικαιοδοτικών τμημάτων επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων. Διορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομοφώνως.

Τα δικαιοδοτικά τμήματα ~~καταρτίζουν~~ **θεσπίζουν** τον κανονισμό διαδικασίας τους, σε συμφωνία με το Δικαστήριο². ~~Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην~~ **Αποφασίζουν μετά από** έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

¹ Φαίνεται ότι ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται εδώ με γενική έννοια, δεδομένου ότι δεν αντιστοιχεί στον ορισμό της απόφασης που προβλέπεται στο σημερινό άρθρο 249 της συνθήκης ΕΚ (ήτοι πράξη με έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους αποδέκτες). Θα πρέπει να υποδείξει η Συνέλευση εάν επιθυμεί να προβλέψει ειδική πράξη.

² Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 223.

Εάν η απόφαση **το μέτρο** για τη σύσταση του τμήματος δεν ορίζει άλλως, οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης **του Συντάγματος** σχετικά με το Δικαστήριο και οι διατάξεις του Οργανισμού του Δικαστηρίου εφαρμόζονται και στα δικαιοδοτικά τμήματα.

Άρθρο 226

Αν η Επιτροπή κρίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ της παρούσας Συνθήκης **του Συντάγματος**, διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί του θέματος, αφού προηγουμένως παρέχει τη δυνατότητα στο κράτος αυτό να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του.

Αν το κράτος δεν συμμορφωθεί με τη γνώμη αυτή εντός της προθεσμίας που του τάσσει η Επιτροπή, δύναται η τελευταία να προσφύγει στο Δικαστήριο.

Άρθρο 227

Κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο, αν κρίνει ότι άλλο κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ της παρούσας Συνθήκης **του Συντάγματος**.

Πριν ένα κράτος μέλος ασκήσει προσφυγή κατά άλλου κράτους μέλους, επικαλούμενο παράβαση υποχρέωσης εκ της παρούσας Συνθήκης **του Συντάγματος**, οφείλει να φέρει το ζήτημα στην Επιτροπή.

Η Επιτροπή διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί του θέματος, αφού προηγουμένως παρέχει τη δυνατότητα στα ενδιαφερόμενα κράτη να προβούν κατ' αντιδικία σε γραπτές ή προφορικές παρατηρήσεις.

Αν η Επιτροπή δεν διατυπώνει γνώμη εντός τριών μηνών από της υποβολής της αιτήσεως, η προσφυγή δύναται να κατατεθεί στο Δικαστήριο και χωρίς τη γνώμη της Επιτροπής.

Άρθρο 228

1. Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ της παρούσας Συνθήκης **του Συντάγματος**, το κράτος αυτό οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

2. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έλαβε τα προαναφερόμενα μέτρα, συντάσσει, αφού παράσχει σ' αυτό το κράτος τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, αιτιολογημένη γνώμη, διευκρινίζοντας τα σημεία στα οποία το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Εάν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου μέσα στην προθεσμία που όρισε η Επιτροπή, τότε η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο, προσδιορίζοντας ταυτόχρονα το ύψος του κατ'αποκοπήν ποσού ή της χρηματικής ποινής που οφείλει να καταβάλει το κράτος μέλος και το οποίο η Επιτροπή κρίνει κατάλληλο για την περίπτωση.

Εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε με την απόφασή του, μπορεί να του επιβάλει την καταβολή κατ'αποκοπήν ποσού ή χρηματικής ποινής.

Η διαδικασία αυτή δεν θίγει [το άρθρο 227].

Άρθρο 229

~~Οι κανονισμοί που το νόμοι εκδίδονται από κοινού από του~~ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ~~οι νόμοι/κανονισμοί~~¹ ~~από το Συμβούλιο του Συμβουλίου που~~ εκδίδονται βάσει της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος, δύνανται να χορηγούν στο Δικαστήριο πλήρη δικαιοδοσία σχετικά με τις κυρώσεις που προβλέπουν.

Άρθρο 229 Α

Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να θεσπίσει ομόφωνα μέτρα με τα οποία ανατίθεται, στην έκταση που αυτό καθορίζει, να θεσπίζει διατάξεις προκειμένου να ανατεθεί στο Δικαστήριο η αρμοδιότητα να αποφαινεται επί διαφορών σχετικών με την εφαρμογή των πράξεων οι οποίες εκδίδονται βάσει της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος και δημιουργούν κοινοτικούς τίτλους [βιομηχανικής]² ιδιοκτησίας στο επίπεδο της Ένωσης. Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σΣυνιστά στα κράτη μέλη να υιοθετήσουν τις διατάξεις αυτέστα μέτρα αυτά σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες τους.

¹ Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03) το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει είτε νόμους, είτε κανονισμούς, θα ήταν απαραίτητο να προσδιορίσει η Συνέλευση τις περιπτώσεις στις οποίες, στον τομέα που καλύπτεται από αυτό το άρθρο, το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει ένα από τα δύο είδη πράξεων ή και τα δύο (βλ. επεξήγηση στο Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

² Θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς ως προς τη σημασία της έννοιας αυτής, η οποία φαίνεται περιοριστική, σημειώνεται δε ότι το άρθρο 133, παράγραφος 7 της συνθήκης ΕΚ αναφέρεται στην ευρύτερη έννοια της «πνευματικής ιδιοκτησίας».

Άρθρο 230¹

Το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, από το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την ΕΚΤ², εκτός των συστάσεων και γνώμων και των πράξεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων.³

Για τον σκοπό αυτό, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται από κράτος μέλος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο και την ΕΚΤ, με σκοπό τη διατήρηση των προνομίων τους.

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται με τις ίδιες προϋποθέσεις να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως [νόμοι]⁴, κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά.

Οι προσφυγές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως.

Άρθρο 231

Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, το Δικαστήριο κηρύσσει την προσβαλλομένη πράξη άκυρη.

Ωστόσο, ~~αν το Δικαστήριο κηρύξει κανονισμό άκυρο~~, προσδιορίζει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, εκείνα τα αποτελέσματα του ακυρωθέντος κανονισμού⁵ της ακυρωθείσας πράξης που θεωρούνται ότι διατηρούν την ισχύ τους.

¹ Το άρθρο αυτό αποτελεί το αντικείμενο ειδικής ανάλυσης εκ μέρους του κύκλου συζήτησης για το Δικαστήριο και άρα δεν εξετάζεται εδώ.

² Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 8 όσον αφορά την ορθότητα της χρησιμοποίησης συντομογραφιών στο Σύνταγμα και όσον αφορά εναλλακτικές δυνατότητες.

³ Στο πλαίσιο των συζητήσεων για το Δικαστήριο, η Συνέλευση θα μπορούσε να εξετάσει τη σκοπιμότητα επέκτασης της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου η οποία προβλέπεται στο παρόν άρθρο, με σκοπό να καλυφθούν οι πράξεις που εκδίδονται από τις κοινοτικές υπηρεσίες και άλλα όργανα, και έχουν σκοπό να παραγάγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων. Στο σημερινό στάδιο, αυτή η αρμοδιότητα προβλέπεται από διάφορους κανονισμούς για τη σύσταση υπηρεσιών.

⁴ Σημειώνεται ότι η προσθήκη της λέξης «νόμος» θα συνιστούσε τροποποίηση ουσίας.

⁵ Η υποκατάσταση του όρου «κανονισμός» από τον όρο «πράξη» αποτελεί απαραίτητη προσαρμογή για να εξασφαλισθεί η συμφωνία του εδαφίου αυτού με την νομολογία μέσω της οποίας το Δικαστήριο διατήρησε τα αποτελέσματα πράξεων άλλων εκτός από τους κανονισμούς.

Άρθρο 232

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή, κατά παράβαση της παρούσας Συνθήκης του **Συντάγματος**, παραλείπουν ¹ να αποφασίσουν, τα κράτη μέλη και τα άλλα όργανα της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** δύνανται να ασκούν προσφυγή στο Δικαστήριο και να ζητούν τη διαπίστωση της παράβασης αυτής.

Η προσφυγή αυτή είναι παραδεκτή μόνον αν το εν λόγω όργανο κληθεί προηγουμένως να ενεργήσει. Αν αυτό το όργανο δεν λάβει θέση εντός δύο μηνών από την πρόσκληση, η προσφυγή δύναται να ασκηθεί εντός νέας προθεσμίας δύο μηνών.

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υπό τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, δύναται να προσφεύγει στο Δικαστήριο κατά οργάνου της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** το οποίο παρέλειψε να του απευθύνει πράξη εκτός συστάσεως ή γνώμης.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, υπό τις αυτές προϋποθέσεις, να εκδικάζει προσφυγές που ασκεί η *EKT* στους τομείς των αρμοδιοτήτων της ή που ασκούνται κατ' αυτής.

Άρθρο 233

Το όργανο ή τα όργανα των οποίων η πράξη εκηρύχθη άκυρη ή των οποίων η παράλειψη εκηρύχθη αντίθετη προς την παρούσα Συνθήκη του **Συντάγματος**, οφείλουν να λαμβάνουν τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει τις υποχρεώσεις που δύνανται να προκύψουν από την εφαρμογή [του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο].

Το παρόν άρθρο ισχύει και για την *EKT*.

Άρθρο 243 (πρώην άρθρο 234)

Το Δικαστήριο αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις :

- α) επί της ερμηνείας της παρούσας Συνθήκης του **Συντάγματος**,
- β) επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των οργάνων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** και της *EKT*,
- γ) επί της ερμηνείας των καταστατικών των οργανισμών που ιδρύθηκαν με πράξη [του Συμβουλίου], εφόσον το προβλέπουν τα εν λόγω καταστατικά. ²

¹ Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 230 όσον αφορά τη σκοπιμότητα της επέκτασης στις υπηρεσίες και σε άλλους φορείς.

² Μπορεί να διερωτηθεί κανείς ως προς την έκταση αυτού του σημείου γ) εν σχέσει προς το προηγούμενο στοιχείο. Εν πάσει περιπτώσει, θα πρέπει να προσαρμοσθεί το κείμενο για να ληφθούν υπόψη οι οργανισμοί που ιδρύονται με πράξη που εκδίδεται με συναπόφαση.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, δύναται, αν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

Άρθρο 235

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί των διαφορών αποζημιώσεως που προβλέπονται [στο άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο].

Άρθρο 236

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** και των υπαλλήλων της, εντός των ορίων και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο κανονισμός περί της υπηρεσιακής τους καταστάσεως ή οι οποίες προκύπτουν από το καθεστώς που τους διέπει.

Άρθρο 237

Υπό τους όρους των κατωτέρω διατάξεων, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί των διαφορών που αφορούν :

- α) την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κρατών μελών που προκύπτουν από το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας διαθέτει εν προκειμένω τις εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή [από το άρθρο 226],
- β) τις πράξεις του Συμβουλίου των Διοικητών της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· κάθε κράτος μέλος, η Επιτροπή και το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας δύνανται να ασκούν σχετικώς προσφυγή, σύμφωνα με το [άρθρο 230],
- γ) τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων· κατά των πράξεων αυτών δύνανται να προσφεύγουν, σύμφωνα με [το άρθρο 230], μόνο κράτη μέλη ή η Επιτροπή και μόνο λόγω παράβασης των τύπων που προβλέπει το άρθρο 21, παράγραφος 2, και παράγραφοι 5 μέχρι και 7 του καταστατικού της Τράπεζας,
- δ) την εκτέλεση εκ μέρους των εθνικών κεντρικών τραπεζών των υποχρεώσεων που απορρέουν από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Το Συμβούλιο της ΕΚΤ διαθέτει, για το σκοπό αυτό, έναντι των εθνικών κεντρικών τραπεζών, τις εξουσίες που διαθέτει η Επιτροπή βάσει [του άρθρου 226] έναντι των κρατών μελών. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι εθνική κεντρική τράπεζα έχει παραβεί υποχρέωσή της εκ ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, η τράπεζα αυτή οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου.

Άρθρο 238

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να λαμβάνει αποφάσεις δυνάμει ρήτρας διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, η οποία συνάπτεται από την ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** ή για λογαριασμό της.

Άρθρο 239

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ των κρατών μελών, συναφούς με το αντικείμενο ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, αν η διαφορά αυτή του υποβληθεί δυνάμει συμβάσεως διαιτησίας.

Άρθρο 240

Εφόσον ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** δεν προβλέπει αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, οι διαφορές στις οποίες η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** είναι διάδικος δεν εξαιρούνται εκ του λόγου αυτού από την αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων.

Άρθρο 241

Παρά τη λήξη της προθεσμίας [του άρθρου 230, πέμπτο εδάφιο], κάθε διάδικος μπορεί επ' ευκαιρία διαφοράς που θέτει υπό αμφισβήτηση την ισχύ ~~κανονισμού που έχει εκδοθεί από κοινού από τον όμοιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου~~ και του Συμβουλίου, ή την ισχύ **νόμου του Συμβουλίου ή κανονισμού του Συμβουλίου, της Επιτροπής ή της ΕΚΤ**, να επικαλείται το ανεφάρμοστο ~~του κανονισμού αυτού~~ **της πράξης αυτής**, ενώπιον του Δικαστηρίου, για έναν από του λόγους που προβλέπονται [στο άρθρο 230, δεύτερο εδάφιο].

Άρθρο 242

Οι προσφυγές στο Δικαστήριο δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο όμως δύναται, αν κρίνει ότι επιβάλλεται από τις περιστάσεις, να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως.

Άρθρο 243

Στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιόν του, το Δικαστήριο δύναται να διατάσσει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα.

Άρθρο 244

Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι εκτελεστές κατά τους όρους που καθορίζονται [στο άρθρο 256].

Άρθρο 245

Ο οργανισμός του Δικαστηρίου ορίζεται σε ~~ιδιαίτερο~~ Πρωτόκολλο.

Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, ή κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Δικαστήριο,~~ μπορεί να τροποποιεί τις διατάξεις του Οργανισμού, εξαιρέσει του Τίτλου Ι. **Αποφασίζει ομόφωνα είτε αιτήσει του Δικαστηρίου μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή, είτε αιτήσει της Επιτροπής μετά από διαβούλευση με το Δικαστήριο. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

ΤΜΗΜΑ 5

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Άρθρο 246

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξασφαλίζει τον έλεγχο των λογαριασμών.

Άρθρο 247

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από έναν υπήκοο κάθε κράτους μέλους.
2. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει στις χώρες τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή διαθέτουν ειδικά προσόντα για το λειτούργημα αυτό. Οφείλουν να παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας.
3. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου διορίζονται για περίοδο έξι ετών. **Η θητεία τους ανανεώνεται.** Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,~~ εγκρίνει **με ειδική πλειοψηφία** τον κατάλογο των μελών, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλει κάθε κράτος μέλος. ~~Η θητεία των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύναται να ανανεωθεί.~~ **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** ¹.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρό ~~τους του Ελεγκτικού Συνεδρίου~~, για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

4. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

¹ Φαίνεται λογικότερο να ρυθμισθεί κατ' αρχάς η διάρκεια και η ανανέωση της θητείας, και κατόπιν η διαδικασία διορισμού.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή άλλον οργανισμό. Απέχουν από κάθε ενέργεια ασυμβίβαστη με τα καθήκοντά τους.

5. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη. Αναλαμβάνουν επισήμως την υποχρέωση, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να τηρούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη αυτής τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους, και ιδίως τις υποχρεώσεις εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά την αποχώρησή τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων.

6. Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου λήγουν είτε ατομικώς διά παραιτήσεως είτε δι' απαλλαγής εξ αυτών που κηρύσσεται από το Δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7.

Το μέλος που αποχωρεί αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του.

Εκτός της περιπτώσεως της απαλλαγής από τα καθήκοντά τους, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου παραμένουν εν υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

7. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να απαλλάσσονται των καθηκόντων τους ή να κηρύσσονται έκπτωτα του δικαιώματος προς σύνταξη ή άλλων αντ' αυτού ωφελημάτων μόνον αν το Δικαστήριο διαπιστώσει, κατόπιν αιτήσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι έπαυσαν να ανταποκρίνονται προς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν εκ της θέσεώς τους.

8. Το Συμβούλιο ορίζει, με ειδική πλειοψηφία, τους όρους απασχολήσεως, και ιδίως τις αποδοχές, αποζημιώσεις και συντάξεις του Προέδρου και των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου. ~~Ορίζει επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, καθώς~~ κάθε άλλη αποζημίωση που επέχει θέση αμοιβής.

9. Οι επί των δικαστών του Δικαστηρίου εφαρμοζόμενες διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και των ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ¹ ισχύουν και για τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ².

Άρθρο 248

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης. Ελέγχει επίσης τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και εξόδων κάθε οργανισμού ιδρυμένου από την ~~Κοινότητα~~ Ένωση, στο βαθμό που η ιδρυτική πράξη δεν αποκλείει τον έλεγχο αυτό.

¹ Θα πρέπει να αλλάξει η ονομασία αυτού του πρωτοκόλλου, μετά από την νέα ονομασία της Ένωσης.

² Επιδιώκοντας την απλούστευση, θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς μήπως θα ήταν καλύτερο η παράγραφος αυτή να τοποθετηθεί απευθείας στο πρωτόκολλο, όπως συμβαίνει για τα μέλη των λοιπών οργάνων.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγχειρίζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση που βεβαιώνει την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων, η οποία δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η δήλωση αυτή είναι δυνατόν να συμπληρώνεται από ειδικές εκτιμήσεις για κάθε σημαντικό τομέα της ~~κοινωνικής~~ δραστηριότητας της Ένωσης.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποιήσεως των εσόδων και εξόδων και εξακριβώνει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, το Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρει ειδικότερα οποιαδήποτε παρατυπία.

Ο έλεγχος των εσόδων διενεργείται βάσει των ποσών που βεβαιώνονται ως οφειλόμενα και των ποσών που πράγματι καταβάλλονται στην ~~Κοινότητα~~ Ένωση.

Ο έλεγχος των εξόδων διενεργείται βάσει των αναληφθεισών υποχρεώσεων και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών.

Οι έλεγχοι αυτοί δύνανται να διενεργούνται προ του κλεισίματος των λογαριασμών του σχετικού οικονομικού έτους.

3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επιτόπου στα άλλα όργανα της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, στις εγκαταστάσεις κάθε οργανισμού που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης και στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους. Τα όργανα αυτά ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο εάν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Τα άλλα όργανα της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, κάθε οργανισμός που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό, και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, αν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, οι αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες, διαβιβάζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μετά από αίτησή του, κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη διαχείριση των εσόδων και εξόδων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, τα δικαιώματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχει η Τράπεζα διέπονται από συμφωνία μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Τράπεζας και της Επιτροπής. Ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για τον έλεγχο των εξόδων και εσόδων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης τα οποία διαχειρίζεται η Τράπεζα.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο καταρτίζει ετήσια έκθεση μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στα άλλα όργανα της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης και δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, συνοδευόμενη από τις απαντήσεις των οργάνων αυτών στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται εξ άλλου να υποβάλλει οποτεδήποτε παρατηρήσεις, ιδίως υπό μορφή ειδικών εκθέσεων επί ειδικών ζητημάτων και να γνωμοδοτεί μετά από αίτηση ενός από τα άλλα όργανα της ~~Κοινοτητας Ένωσης~~.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγκρίνει τις ετήσιες ή ειδικές εκθέσεις ή τις γνωμοδοτήσεις του με την πλειοψηφία των μελών του. Μπορεί, ωστόσο, να συνιστά στους κόλπους του τμήματα προκειμένου να εγκρίνουν ορισμένες κατηγορίες εκθέσεων ή γνωμοδοτήσεων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο επικουρεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του. Αποφασίζει μετά από έγκριση του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 249¹

~~Προς εκπλήρωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με την παρούσα Συνθήκη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από κοινού με το Συμβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή εκδίδουν κανονισμούς και οδηγίες, λαμβάνουν αποφάσεις και διατυπώνουν συστάσεις ή γνώμες.~~

~~Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.~~

~~Η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.~~

~~Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τους αποδέκτες που ορίζει.~~

~~Οι συστάσεις και οι γνώμες δεν δεσμεύουν.~~

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «νομικές πράξεις της Ένωσης» του τίτλου V του μέρους I (άρθρο 24 CONV 571/03).

Άρθρο 250¹

1. Όταν, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, θεσπίζεται πράξη του Συμβουλίου προτάσσει της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την πρόταση αυτή μόνο ομόφωνα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 251, παράγραφοι 4 και 5.
2. Εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει την πρότασή της καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών που οδηγούν στη θέσπιση κοινοτικής πράξης.

Άρθρο 251²

1. Όταν η παρούσα Συνθήκη παραπέμπει στο παρόν άρθρο για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η εξής διαδικασία.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, και αφού λάβει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

- εφόσον εγκρίνει όλες τις τροπολογίες που περιέχονται στη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύναται να εκδώσει την προτεινόμενη πράξη όπως τροποποιήθηκε,
- εφόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν προτείνει τροπολογίες, το Συμβούλιο δύναται να εκδώσει την προτεινόμενη πράξη,
- άλλως υιοθετεί κοινή θέση και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που το οδήγησαν να υιοθετήσει την κοινή του θέση. Η Επιτροπή ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη θέση της.

Εάν, εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο :

- α) εγκρίνει τη κοινή θέση ή δεν έχει λάβει απόφαση, η εν λόγω πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε σύμφωνα με αυτήν την κοινή θέση,
- β) απορρίπτει, με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, την κοινή θέση, η προτεινόμενη πράξη θεωρείται ότι δεν εκδόθηκε,
- γ) προτείνει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν τροπολογίες στην κοινή θέση, το τροποποιημένο κείμενο διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για τις τροπολογίες αυτές.

¹ Το άρθρο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο του μέρους I του Συντάγματος και άρα δεν εξετάζεται εδώ.

² Το άρθρο αυτό θα πρέπει να προσαρμοσθεί ανάλογα με το άρθρο 250 της συνθήκης ΕΚ και με τις συστάσεις της ομάδας ΙΧ «Απλούστευση»· δεν ρυθμίζεται επομένως εδώ.

3. Εάν, εντός τριών μηνών από την παραλαβή των τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο εγκρίνει, με ειδική πλειοψηφία, όλες αυτές τις τροπολογίες, η σχετική πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε με τη μορφή της κοινής θέσης όπως τροποποιήθηκε· το Συμβούλιο, πάντως, αποφασίζει ομόφωνα για τις τροπολογίες για τις οποίες η Επιτροπή έχει εκφέρει αρνητική γνώμη. Εάν το Συμβούλιο δεν εγκρίνει όλες τις τροπολογίες, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, σε συμφωνία με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συγκαλεί εντός έξι εβδομάδων σε συνεδρίαση την επιτροπή συνδιαλλαγής.
4. Η επιτροπή συνδιαλλαγής, που αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει ως αποστολή την επίτευξη συμφωνίας για ένα κοινό σχέδιο, με ειδική πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων τους και με πλειοψηφία των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Για την εκπλήρωση του καθήκοντος αυτού, η επιτροπή συνδιαλλαγής εξετάζει την κοινή θέση με βάση τις τροπολογίες που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
5. Εάν, εντός έξι εβδομάδων από τη σύγκλησή της, η επιτροπή συνδιαλλαγής εγκρίνει κοινό σχέδιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν προθεσμία έξι εβδομάδων έκαστο από την έγκριση για να εκδώσουν τη σχετική πράξη σύμφωνα με το κοινό σχέδιο, με την απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά το Συμβούλιο. Αν δεν υπάρξει η έγκριση ενός από τα δύο όργανα εντός της ως άνω προθεσμίας, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.
6. Αν η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν εγκρίνει κοινό σχέδιο, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.
7. Οι προθεσμίες των τριών μηνών και των έξι εβδομάδων που αναφέρει το παρόν άρθρο παρατείνονται αντίστοιχα κατά ένα μήνα ή κατά δύο εβδομάδες το πολύ, με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

~~Άρθρο 252~~¹

~~Όταν η παρούσα Συνθήκη παραπέμπει στο παρόν άρθρο για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η εξής διαδικασία:~~

- ~~α) Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, προτάσσει της Επιτροπής, και μετά από γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζει μία κοινή θέση.~~
- ~~β) Η κοινή θέση του Συμβουλίου διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνουν πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που οδήγησαν το Συμβούλιο να υιοθετήσει την κοινή θέση καθώς και σχετικά με τη θέση της Επιτροπής.~~

¹ Το άρθρο διαγράφεται, βλέπε την έκθεση της ομάδας εργασίας IX «Απλούστευση», σελίδα 16.

Εάν, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ανακοίνωση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει την κοινή αυτή θέση ή αν δεν λάβει απόφαση μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο εκδίδει οριστικά τη σχετική πράξη σύμφωνα με την κοινή θέση.

- γ) — Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσα στην τρίμηνη προθεσμία του στοιχείου β), μπορεί να προτείνει τροπολογίες της κοινής θέσης του Συμβουλίου, με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται. Μπορεί επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, να απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου. Το αποτέλεσμα των εργασιών διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει σε δεύτερη ανάγνωση μόνο με ομοφωνία.

- δ) — Η Επιτροπή επανεξετάζει, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός, την πρόταση βάσει της οποίας το Συμβούλιο καθόρισε την κοινή του θέση με αφετηρία τις τροπολογίες που έχει προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο, ταυτόχρονα με την επανεξετασθείσα πρότασή της τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις οποίες δεν δέχθηκε, και διατυπώνει τη γνώμη της. Το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει ομόφωνα τις τροπολογίες αυτές.

- ε) — Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, εγκρίνει την επανεξετασθείσα από την Επιτροπή πρόταση.

Το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την επανεξετασθείσα πρόταση της Επιτροπής μόνον ομόφωνα.

- στ) — Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ), δ) και ε), το Συμβούλιο υποχρεούται να αποφασίζει μέσα σε προθεσμία τριών μηνών. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός της προθεσμίας αυτής, θεωρείται ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν εγκρίθηκε.

- ζ) — Οι προθεσμίες που αναφέρονται στα στοιχεία β) και στ) μπορούν να παρατείνονται κατά ένα μήνα το πολύ, με κοινή συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άρθρο 253 ¹

Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις που εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, καθώς και οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, πρέπει να αιτιολογούνται και να αναφέρονται στις προτάσεις ή γνώμες που απαιτούνται κατά την παρούσα Συνθήκη.

¹ Το άρθρο διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «κοινές αρχές που διέπουν τις πράξεις της Ένωσης» του τίτλου V του μέρους I (άρθρο 32 CONV 571/03).

~~Άρθρο 254~~¹

~~1. Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις που εκδίδονται με τη διαδικασία του άρθρου 251, υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.~~

~~2. Οι κανονισμοί του Συμβουλίου και της Επιτροπής, καθώς και οι οδηγίες αυτών των οργάνων που απευθύνονται σε όλα τα κράτη μέλη, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.~~

~~3. Οι άλλες οδηγίες καθώς και οι αποφάσεις, κοινοποιούνται στους αποδέκτες τους και αποκτούν ενέργεια με την κοινοποίησή τους.~~

Άρθρο 255²

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος, έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των αρχών και των προϋποθέσεων που θα καθοριστούν σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Οι γενικές αρχές και τα όρια, εκ λόγων δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν αυτό το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα, καθορίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, εντός διετίας από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

3. Καθένα από τα ανωτέρω αναφερόμενα όργανα εισάγει, στον εσωτερικό του κανονισμό, ειδικές διατάξεις για την πρόσβαση στα δικά του έγγραφα.

Άρθρο 256

Οι αποφάσεις **Τα μέτρα**³ του Συμβουλίου, ή της Επιτροπής ή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας⁴ που επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση εις βάρος προσώπων, εκτός των κρατών, είναι τίτλοι εκτελεστοί.

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «δημοσίευση και έναρξη ισχύος» του τίτλου V του μέρους I (άρθρο 33 CONV 571/03).

² Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να περιληφθεί στο μέρος I του Συντάγματος. βλ. CONV 369/02. Δεν εξετάζεται λοιπόν εδώ. Προτείνεται ωστόσο, να εξετασθεί από τη Συνέλευση η σκοπιμότητα επέκτασης της προβλεπόμενης στο παρόν άρθρο υποχρέωσης στις υπηρεσίες και λοιπούς φορείς. Στο σημερινό στάδιο, προβλέπεται τέτοια υποχρέωση σε ορισμένους κανονισμούς για τη σύσταση υπηρεσιών.

³ Ο όρος «απόφαση» χρησιμοποιείται εδώ με τη γενική της έννοια. Προτείνεται λοιπόν να αντικατασταθεί από τον όρο «μέτρα» για να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι θα μπορούσε να καλύπτει άλλα είδη πράξεων.

⁴ Η προσθήκη αυτή επιτρέπει τη διαγραφή του άρθρου 110, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο της συνθήκης ΕΚ, το οποίο παραπέμπει στο παρόν άρθρο.

Η αναγκαστική εκτέλεση διέπεται από τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας που ισχύει στο κράτος μέλος, στην επικράτεια του οποίου γίνεται. Ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται, μετά έλεγχο της γνησιότητας μόνο του τίτλου, από την εθνική αρχή που ορίζει η κυβέρνηση του κράτους μέλους για το σκοπό αυτόν και την οποία γνωστοποιεί στην Επιτροπή και στο Δικαστήριο.

Ο ενδιαφερόμενος, κατόπιν αιτήσεως του οποίου ετηρήθησαν οι διατυπώσεις αυτές, δύναται να επισπεύσει την αναγκαστική εκτέλεση κατά το εσωτερικό δίκαιο, απευθυνόμενος απευθείας στην αρμόδια αρχή.

Η αναγκαστική εκτέλεση αναστέλλεται μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου. Ο έλεγχος όμως της κανονικότητας των εκτελεστικών μέτρων διατάξεων ανήκει στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ¹

Άρθρο 257

Συνιστάται Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με συμβουλευτικά καθήκοντα.

Η επιτροπή αυτή συγκροτείται από αντιπροσώπους των διαφόρων συνιστωσών οικονομικής και κοινωνικής φύσεως της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, ιδίως των παραγωγών, των γεωργών, των μεταφορέων, των εργαζομένων, των εμπόρων, των βιοτεχνών, των ελευθερίων επαγγελματιών, των καταναλωτών, και άλλων κατηγοριών γενικού συμφέροντος.

Άρθρο 258

Ο αριθμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν υπερβαίνει τα τριακόσια πενήντα.

¹ Προτείνεται να εξετασθεί εάν θα πρέπει να προστεθεί ο όρος «ευρωπαϊκή» σύμφωνα με την ονομασία που χρησιμοποιεί σήμερα η επιτροπή αυτή.

Ο αριθμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής καθορίζεται ως εξής :

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Αυστρία	12
Πορτογαλία	12
Φινλανδία	9
Σουηδία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας Ένωσης.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, καθορίζει **θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τα μέτρα για τον καθορισμό** ~~της~~ των αποζημιώσεων των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Άρθρο 259

1.—Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής διορίζονται, ~~βάσει προτάσεως των κρατών μελών~~¹, για περίοδο τεσσάρων ετών. **Η θητεία τους ανανεώνεται.** Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, εγκρίνει **με ειδική πλειοψηφία** τον κατάλογο των μελών, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλει κάθε κράτος μέλος. ~~Η θητεία των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δύναται να ανανεωθεί.~~²

2.—Το Συμβούλιο **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με** ~~ζητεί τη γνώμη της~~ Επιτροπής. Δύναται να ζητήσει τη γνώμη των ευρωπαϊκών οργανώσεων των αντιπροσωπευτικών των διαφόρων κλάδων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, οι οποίες ενδιαφέρονται για τη δραστηριότητα της Κοινότητας Ένωσης.

Άρθρο 260

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκλέγει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών.

~~Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή καταρτίζει~~ **Θεσπίζει** τον εσωτερικό της κανονισμό.

¹ Η μνεία της πρότασης των κρατών μελών δημιουργεί αλληλεπικάλυψη με την επόμενη φράση.

² Η ομάδα θεωρεί πιο λογικό να ρυθμίζεται πρώτα η διάρκεια και η ανανέωση της θητείας, και μετά η διαδικασία διορισμού.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της αιτήσει του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**,¹ Συμβουλίου ή της Επιτροπής· μπορεί επίσης να συνεδριάσει με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 261

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή περιλαμβάνει ειδικευμένα τμήματα για τους κύριους τομείς που προβλέπει ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

Τα ειδικευμένα τμήματα λειτουργούν στο πλαίσιο των γενικών αρμοδιοτήτων της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Δεν δύναται να ζητηθεί η γνώμη των ειδικευμένων τμημάτων ανεξαρτήτως της επιτροπής αυτής.

Στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δύνανται επίσης να συγκροτούνται υποεπιτροπές για την επεξεργασία σχεδίων γνώμων επί ορισμένων ζητημάτων ή τομέων, τα οποία υποβάλλουν στην κρίση της επιτροπής αυτής.

Ο κανονισμός της επιτροπής αυτής καθορίζει τον τρόπο της συνθέσεως και ρυθμίζει την αρμοδιότητα των ειδικευμένων τμημάτων και των υποεπιτροπών.

Άρθρο 262

Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις περιπτώσεις που προβλέπει ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**. Σε κάθε άλλη περίπτωση δύνανται να ζητούν τη γνώμη της ~~σε κάθε περίπτωση που το κρίνουν σκόπιμο~~. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δύναται **επίσης** να λαμβάνει την πρωτοβουλία να διατυπώνει γνώμη στις περιπτώσεις που το θεωρεί σκόπιμο.

Αν **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και η γνώμη του αρμοδίου ειδικευμένου τμήματος, καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται **στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

~~Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.~~²

¹ Η τροποποίηση αυτή, όπως και οι τροποποιήσεις των άρθρων 262, 264 και 265 είναι σκόπιμες προκειμένου να τεθεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε ίση βάση με το Συμβούλιο στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, όπως εισηγείται η έκθεση της ομάδας εργασίας IX «Απλούστευση», CONV 424/02, σελίδα 15.

² Η διαγραφή αυτή αποτελεί συνέπεια των λοιπών τροποποιήσεων του παρόντος άρθρου, βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 260.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 263

Συνιστάται επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα, καλούμενη στο εξής «Επιτροπή των Περιφερειών», αποτελούμενη από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, οι οποίοι είτε είναι αιρετά μέλη ενός οργανισμού περιφερειακής διοίκησης ή τοπικής αυτοδιοίκησης είτε είναι πολιτικώς υπεύθυνοι ενώπιον μιας εκλεγμένης συνέλευσης.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών δεν υπερβαίνει τα τριακόσια πενήντα.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών καθορίζεται ως εξής :

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Αυστρία	12
Πορτογαλία	12
Φινλανδία	9
Σουηδία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών, καθώς και ισάριθμοι αναπληρωτές, διορίζονται ~~μετά από προτάσεις των οικείων κρατών μελών~~¹ για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~, εγκρίνει **με ειδική πλειοψηφία** τον κατάλογο των μελών και των αναπληρωτών τους, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβάλλουν **τα αντίστοιχα κράτη μέλη** κάθε κράτος μέλος. Κατά τη λήξη της θητείας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, δυνάμει της οποίας έχουν προταθεί, η θητεία των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών λήγει αυτομάτως και τα μέλη αντικαθίστανται για το υπόλοιπο της εν λόγω θητείας με την ίδια διαδικασία. Κανένα μέλος της Επιτροπής των Περιφερειών δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.

¹ Η μνεία της πρότασης των κρατών μελών δημιουργεί αλληλεπικάλυψη με την επόμενη φράση.

Άρθρο 264

Η Επιτροπή των Περιφερειών διορίζει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών.

~~Η Επιτροπή των Περιφερειών καταρτίζει~~ **Θεσπίζει** τον εσωτερικό της κανονισμό.

Η Επιτροπή των Περιφερειών συγκαλείται από τον Πρόεδρό της αιτήσει **του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, του Συμβουλίου και της Επιτροπής· μπορεί επίσης να συνεδριάσει με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 265

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών στις περιπτώσεις που προβλέπονται από ~~την παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** και σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ιδίως εφόσον πρόκειται για διασυννοριακή συνεργασία, και εφόσον τούτο κρίνεται σκόπιμο από το ένα από τα δύο αυτά όργανα.

Εάν **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Επιτροπή των Περιφερειών προθεσμία ενός τουλάχιστον μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη της γνώμης δεν εμποδίζει **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Όταν ζητείται γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής κατ' εφαρμογή του [άρθρου 262], η Επιτροπή των Περιφερειών ενημερώνεται από **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή γι' αυτήν την αίτηση γνώμης. ~~[Η Επιτροπή των Περιφερειών δύναται, εφόσον θεωρεί ότι διακυβεύονται συγκεκριμένα περιφερειακά συμφέροντα, να εκφέρει γνώμη σχετικά με το θέμα.]¹~~

~~Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών.²~~

Η Επιτροπή των Περιφερειών δύναται να εκφέρει γνώμη και με δική της πρωτοβουλία **όταν φρονεί ότι διακυβεύονται συγκεκριμένα περιφερειακά συμφέροντα** στις περιπτώσεις που το κρίνει σκόπιμο.

Η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται **στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 266

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει νομική προσωπικότητα.

¹ Προτείνεται να συγχωνευθεί αυτή η φράση με το προτελευταίο εδάφιο του παρόντος άρθρου, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι στο εδάφιο αυτό προβλέπεται ότι η Επιτροπή των Περιφερειών μπορεί να εκφέρει γνώμη και με δική της πρωτοβουλία σε όλες τις περιπτώσεις.

² Η διαγραφή αυτή αποτελεί συνέπεια των υπολοίπων τροποποιήσεων του παρόντος άρθρου, βλ. υποσημείωση του άρθρου 260.

Μέλη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων είναι τα κράτη μέλη.

Το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προσαρτάται ως πρωτόκολλο στην παρούσα Συνθήκη. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, κατόπιν αιτήσεως της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή ή κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, μπορεί να τροποποιήσει τα άρθρα 4, 11 και 12 και το άρθρο 18, παράγραφος 5 του καταστατικού της Τράπεζας. **Αποφασίζει ομόφωνα είτε προτάσει της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή, είτε προτάσει της Επιτροπής μετά από διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

Άρθρο 267

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει ως αποστολή να συμβάλλει στην ισόρροπη και απρόσκοπτη ανάπτυξη της κοινής **εσωτερικής** αγοράς για το συμφέρον της **Κοινότητας Ένωσης** προσφεύγοντας στην κεφαλαιαγορά και στους ιδίους της πόρους. Για το σκοπό αυτόν, χωρίς να επιδιώκει κέρδος, διευκολύνει με την παροχή δανείων και εγγυήσεων τη χρηματοδότηση των κατωτέρω σχεδίων, σε όλους τους τομείς της οικονομίας :

- α) σχεδίων που αποβλέπουν στην αξιοποίηση των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών,
- β) σχεδίων που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό ή στη μετατροπή επιχειρήσεων ή στη δημιουργία νέων δραστηριοτήτων που συνεπάγεται η προοδευτική εγκαθίδρυση της κοινής **εσωτερικής** αγοράς και που, λόγω της εκτάσεως ή της φύσεώς τους, δεν δύνανται να καλυφθούν πλήρως από τα διαθέσιμα σε κάθε κράτος μέλος μέσα χρηματοδοτήσεως,
- γ) σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος για περισσότερα κράτη μέλη που, λόγω της εκτάσεως ή της φύσεώς τους, δεν δύνανται να καλυφθούν πλήρως από τα διαθέσιμα σε κάθε κράτος μέλος μέσα χρηματοδοτήσεως.

Η Τράπεζα, κατά την εκτέλεση της αποστολής της, διευκολύνει τη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων της **Κοινότητας Ένωσης**.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ ¹

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 268 ²

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πρέπει να προβλέπονται για κάθε οικονομικό έτος και να εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

Οι διοικητικές δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται τα όργανα βάσει των διατάξεων της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων ³, βαρύνουν τον προϋπολογισμό. Οι λειτουργικές δαπάνες που συνεπάγεται η υλοποίηση των διατάξεων αυτών μπορούν να βαρύνουν τον προϋπολογισμό, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σ' αυτές.

Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ως προς τα έσοδα και τα έξοδα.

Άρθρο 269

Ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται στο ακέραιο, υπό την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους.

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων της Κοινότητας που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο 270

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η δημοσιονομική πειθαρχία, η Επιτροπή δεν προτείνει κοινοτική πράξη, δεν τροποποιεί τις προτάσεις της και δεν λαμβάνει εκτελεστικά μέτρα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, χωρίς να παρέχει τη διαβεβαίωση ότι η πρόταση ή το μέτρο αυτό δύναται να χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια των ιδίων πόρων της Κοινότητας, όπως καθορίζονται στις διατάξεις που έχει θεσπίσει το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 269.

¹ Ορισμένες διατάξεις του τίτλου αυτού θα μπορούσαν να περιληφθούν στο μέρος I του Συντάγματος, βλ. CONV 369/02.

² Τα άρθρα 268 έως 273 θα πρέπει να εξετασθούν από τη Συνέλευση στο πλαίσιο του μέρους I και δεν εξετάζονται επομένως εδώ.

³ Η μνεία αυτή δεν συνάδει με τις τροποποιήσεις που επέφερε στη συνθήκη ΕΕ η συνθήκη του Άμστερνταμ· η ορθή διατύπωση είναι «διατάξεις για την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις».

Άρθρο 271

Τα εγγεγραμμένα στον προϋπολογισμό έξοδα εγκρίνονται για τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, εκτός αντιθέτων διατάξεων του κανονισμού που εκδίδεται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279].

Με εξαίρεση τις πιστώσεις οι οποίες αφορούν τα έξοδα υπαλληλικού προσωπικού, οι πιστώσεις οι οποίες παραμένουν αχρησιμοποίητες στο τέλος του οικονομικού έτους είναι δυνατό να μεταφερθούν μόνο στο επόμενο οικονομικό έτος, κατά τους όρους που καθορίζονται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279].

Οι πιστώσεις εξειδικεύονται κατά κεφάλαια, στα οποία περιλαμβάνονται τα έξοδα αναλόγως της φύσεως ή του προορισμού τους. Τα κεφάλαια υποδιαιρούνται εφόσον είναι αναγκαίο, συμφώνως προς τον κανονισμό που εκδίδεται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279].

Τα έξοδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου, της Επιτροπής και του Δικαστηρίου αποτελούν αντικείμενο χωριστών τμημάτων του προϋπολογισμού, με την επιφύλαξη ειδικού καθεστώτος για ορισμένα κοινά έξοδα.

Άρθρο 272

1. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου.

2. Κάθε όργανο της Κοινότητας καταρτίζει προ της 1ης Ιουλίου κατάσταση των προβλεπομένων εξόδων του. Η Επιτροπή συγκεντρώνει τις καταστάσεις αυτές σε προσχέδιο προϋπολογισμού. Επισυνάπτει γνώμη η οποία δύναται να περιέχει αποκλίνουσες προβλέψεις.

Το προσχέδιο αυτό περιλαμβάνει πρόβλεψη των εσόδων και των εξόδων.

3. Η Επιτροπή καταθέτει το προσχέδιο προϋπολογισμού στο Συμβούλιο το αργότερο την 1η Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του έτους της εκτελέσεως του προϋπολογισμού.

Αν το Συμβούλιο προτίθεται να παρεκκλίνει από το προσχέδιο, λαμβάνει τη γνώμη της Επιτροπής και, κατά περίπτωση, των άλλων ενδιαφερομένων οργάνων.

Το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, καταρτίζει το σχέδιο προϋπολογισμού και το διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Το σχέδιο προϋπολογισμού κατατίθεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το αργότερο την 5η Οκτωβρίου του έτους που προηγείται του έτους της εκτελέσεως του προϋπολογισμού.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει το δικαίωμα να τροποποιεί με την πλειοψηφία των μελών του το σχέδιο προϋπολογισμού και να προτείνει στο Συμβούλιο, με απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων, τροπολογίες στο σχέδιο προϋπολογισμού, ως προς τα έξοδα τα οποία υποχρεωτικώς απορρέουν από τη Συνθήκη ή από τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής.

Αν εντός σαράντα πέντε ημερών μετά την κατάθεση του σχεδίου προϋπολογισμού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δώσει την έγκρισή του, ο προϋπολογισμός καθίσταται οριστικός. Αν εντός της προθεσμίας αυτής το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν τροποποιήσει το σχέδιο προϋπολογισμού ούτε προτείνει τροπολογίες στο σχέδιο αυτό, ο προϋπολογισμός θεωρείται οριστικώς εγκριθείς.

Αν εντός της προθεσμίας αυτής το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιφέρει τροποποιήσεις ή προτείνει τροπολογίες, το σχέδιο προϋπολογισμού, όπως τροποποιήθηκε ή συνοδευόμενο από τις προτάσεις τροπολογιών διαβιβάζεται στο Συμβούλιο.

5. Το Συμβούλιο, αφού συζητήσει το σχέδιο του προϋπολογισμού με την Επιτροπή και, κατά περίπτωση, με τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα, αποφαινεται υπό τους κατωτέρω όρους :

- α) δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλλει κάθε μία από τις τροποποιήσεις που επέφερε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,*
- β) όσον αφορά τις προτάσεις τροπολογιών :*
 - αν τροπολογία προτεινόμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του συνολικού ποσού των εξόδων ενός οργάνου, ιδίως επειδή η αύξηση των εξόδων που θα επέφερε αντισταθμίζεται ειδικώς από μία ή περισσότερες προτεινόμενες τροπολογίες, οι οποίες συνεπάγονται αντίστοιχη μείωση των εξόδων, το Συμβούλιο δύναται με ειδική πλειοψηφία να απορρίψει αυτή την πρόταση τροπολογίας. Ελλείψει απορριπτικής αποφάσεως, η πρόταση τροπολογίας γίνεται δεκτή,*
 - αν τροπολογία προτεινόμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του συνολικού ποσού των εξόδων ενός οργάνου, το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να δεχθεί αυτή την πρόταση τροπολογίας. Ελλείψει αποφάσεως περί αποδοχής, η πρόταση τροπολογίας απορρίπτεται,*
 - αν, κατ' εφαρμογή των διατάξεων ενός από τα ανωτέρω δύο εδάφια, το Συμβούλιο απορρίψει μία πρόταση τροπολογίας, δύναται με ειδική πλειοψηφία είτε να διατηρήσει το ποσό των εξόδων που αναγράφεται στο σχέδιο του προϋπολογισμού είτε να ορίσει άλλο ποσό.*

Το σχέδιο προϋπολογισμού μεταβάλλεται σύμφωνα με τις προτάσεις τροπολογιών που γίνονται δεκτές από το Συμβούλιο.

Αν, εντός δεκαπέντε ημερών από τη γνωστοποίηση του σχεδίου προϋπολογισμού, το Συμβούλιο δεν μεταβάλει καμία από τις τροποποιήσεις που επέφερε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεχθεί τις προτάσεις τροπολογιών που του υπεβλήθησαν από αυτό, ο προϋπολογισμός θεωρείται ως οριστικώς εγκριθείς. Το Συμβούλιο πληροφορεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι δεν μετέβαλε καμία από τις τροποποιήσεις του και ότι οι προτάσεις τροπολογιών έγιναν δεκτές.

Αν, εντός της προθεσμίας αυτής το Συμβούλιο μεταβάλει μία ή περισσότερες από τις τροποποιήσεις που επέφερε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή αν απορρίψει ή μεταβάλει τις προτάσεις τροπολογιών που υπεβλήθησαν από αυτό, το τροποποιημένο σχέδιο προϋπολογισμού διαβιβάζεται εκ νέου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο γνωστοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το αποτέλεσμα των συσκέψεών του.

6. Εντός δεκαπέντε ημερών από τη γνωστοποίηση του σχεδίου προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πληροφορούμενο περί της συνεχείας που εδόθη στις προτεινόμενες τροπολογίες του δύναται, με πλειοψηφία των μελών του και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων, να τροποποιήσει ή να απορρίψει τις μεταβολές που επέφερε το Συμβούλιο στις τροποποιήσεις του και εγκρίνει κατά συνέπεια τον προϋπολογισμό. Αν εντός αυτής της προθεσμίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν λάβει απόφαση, ο προϋπολογισμός θεωρείται οριστικώς εγκριθείς.

7. Όταν περατωθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διαπιστώνει ότι ο προϋπολογισμός έχει οριστικώς εγκριθεί.

8. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται, αν συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι, με την πλειοψηφία των μελών του και των δύο τρίτων των ψηφισάντων, να απορρίψει το σχέδιο του προϋπολογισμού και να ζητήσει να του υποβληθεί νέο σχέδιο.

9. Για το σύνολο των εξόδων που δεν απορρέουν υποχρεωτικώς από τη Συνθήκη ή από τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής, ορίζεται κατ' έτος ανώτατο ποσοστό αυξήσεως σε σχέση προς τα έξοδα της αυτής φύσεως του τρέχοντος οικονομικού έτους.

Η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής, ορίζει αυτό το ανώτατο ποσοστό το οποίο προκύπτει :

- από την εξέλιξη του μεγέθους του ακαθαρίστου εθνικού προϊόντος εντός της Κοινότητας,
- από τη μέση διακύμανση των προϋπολογισμών των κρατών μελών,

και

- από την εξέλιξη του κόστους ζωής κατά τη διάρκεια του τελευταίου οικονομικού έτους.

Το ανώτατο ποσοστό γνωστοποιείται προ της 1ης Μαΐου σε όλα τα όργανα της Κοινότητας. Τα όργανα της Κοινότητας υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς αυτό κατά τη διαδικασία του προϋπολογισμού με την επιφύλαξη των διατάξεων του τέταρτου και του πέμπτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Αν, για τα έξοδα που δεν απορρέουν υποχρεωτικώς από τη Συνθήκη ή από τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής, το ποσοστό αυξήσεως που προκύπτει από το σχέδιο προϋπολογισμού το οποίο καταρτίζεται από το Συμβούλιο είναι ανώτερο από το ήμισυ του ανωτάτου ποσοστού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται, κατά την άσκηση του δικαιώματός του τροποποίησεως, να αυξήσει περαιτέρω το συνολικό ποσό των σχετικών εξόδων εντός του ορίου του ημίσεος του ανωτάτου ποσοστού.

Όταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θεωρούν ότι οι δραστηριότητες των Κοινοτήτων καθιστούν αναγκαία την υπέρβαση του ποσοστού που καθορίζεται κατά τη διαδικασία της παρούσας παραγράφου, είναι δυνατό να ορισθεί νέο ποσοστό κατόπιν συμφωνίας μεταξύ του Συμβουλίου, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων.

10. Κάθε όργανο ασκεί τις εξουσίες που του παρέχονται από το παρόν άρθρο σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης και των πράξεων που εκδίδονται δυνάμει αυτής, ιδίως όσον αφορά τους ιδίους πόρους των Κοινοτήτων και την ισοσκέλιση εσόδων και εξόδων.

Ενοποιημένη έκθεση της Ομάδας Εμπειρογνομόνων των Νομικών Υπηρεσιών της 13ης Μαρτίου 2003 - Τόμος II - Μέρος Β (συνθήκη ΕΚ)

CONV 618/03

Άρθρο 273

Αν στην αρχή ενός οικονομικού έτους ο προϋπολογισμός δεν έχει ακόμη ψηφισθεί, τα έξοδα δύνανται να πραγματοποιούνται μηνιαίως κατά κεφάλαιο ή κατ' άλλη υποδιαίρεση, κατά τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται εις εκτέλεση του άρθρου 279 εντός των ορίων του ενός δωδεκάτου των πιστώσεων του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, χωρίς το μέτρο αυτό να έχει ως αποτέλεσμα να τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής πιστώσεις που υπερβαίνουν το ένα δωδέκατο εκείνων που προβλέπονται στο σχέδιο του υπό κατάρτιση προϋπολογισμού.

Το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, και με την επιφύλαξη της τηρήσεως των άλλων όρων που ορίζονται στην παράγραφο 1, δύναται να εγκρίνει έξοδα που υπερβαίνουν το ένα δωδέκατο.

Αν η απόφαση αυτή αφορά άλλα έξοδα που δεν απορρέουν υποχρεωτικώς από τη Συνθήκη ή τις πράξεις που εκδίδονται δυνάμει αυτής, το Συμβούλιο τη διαβιβάζει αμέσως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Εντός τριάντα ημερών το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται, με την πλειοψηφία των μελών του και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων, να λάβει διαφορετική απόφαση ως προς τα έξοδα αυτά, όσον αφορά το τμήμα που υπερβαίνει το δωδέκατο το αναφερόμενο στην πρώτη παράγραφο. Το μέρος αυτό της αποφάσεως του Συμβουλίου αναστέλλεται μέχρις ότου αποφασίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αν εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν λάβει διαφορετική απόφαση από το Συμβούλιο, η απόφασή του θεωρείται οριστικώς ληφθείσα.

Οι αποφάσεις που αναφέρονται στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο προβλέπουν τα αναγκαία μέτρα σχετικά με τους πόρους για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 274

Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με **τους νόμους** κανονισμούς ~~τις διατάξεις του κανονισμού~~ που εκδίδονται σε εκτέλεση [του άρθρου 279], με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

~~Ο κανονισμός~~ **Ο νόμος** κανονισμός προβλέπει τον ειδικό τρόπο κατά τον οποίο κάθε όργανο συμμετέχει στην εκτέλεση των ιδίων δαπανών.

Η Επιτροπή δύναται να προβαίνει, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις **του νόμου** κανονισμού ~~του κανονισμού~~ που εκδίδεται κατ' εφαρμογή [του άρθρου 279], σε μεταφορές πιστώσεων του προϋπολογισμού είτε από κεφάλαιο σε κεφάλαιο είτε από υποδιαίρεση σε υποδιαίρεση.

Άρθρο 275

Η Επιτροπή καταθέτει κατ' έτος στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** τους λογαριασμούς του διαρρεύσαντος οικονομικού έτους, που αναφέρονται στην εκτέλεση του προϋπολογισμού. Η Επιτροπή τους γνωστοποιεί επίσης ένα δημοσιονομικό ισολογισμό περί του ενεργητικού και του παθητικού της **Ένωσης**.

Άρθρο 276

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για το σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και τον δημοσιονομικό ισολογισμό, που αναφέρονται [στο άρθρο 275], την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη δήλωση βεβαίωσης που αναφέρεται [στο άρθρο 248, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο], καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις του.

2. Προτού απαλλάξει την Επιτροπή, ή για οποιονδήποτε άλλο σκοπό που εντάσσεται στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών της σε θέματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει να ακούσει την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών ή τη λειτουργία των συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου. Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αιτήσει του, κάθε αναγκαία πληροφορία.

3. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις που συνοδεύουν τις αποφάσεις απαλλαγής και οι άλλες παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών, καθώς και τα σχόλια που συνοδεύουν τις συστάσεις απαλλαγής που διατυπώνει το Συμβούλιο.

Μετά από αίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση για τα μέτρα που έχουν ληφθεί με βάση αυτές τις παρατηρήσεις και σχόλια, και ιδίως σχετικά με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στις υπηρεσίες οι οποίες έχουν αναλάβει την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Οι εκθέσεις αυτές διαβιβάζονται επίσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 277

Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται σε λογιστικές μονάδες που καθορίζονται κατά τις διατάξεις του κανονισμού, ο οποίος εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 279 ευρώ.

Άρθρο 278

Η Επιτροπή δύναται, με την επιφύλαξη ότι πληροφορεί σχετικά τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερομένων κρατών μελών, να μεταφέρει στο νόμισμα ενός κράτους μέλους, τα στοιχεία ενεργητικού που κατέχει στο νόμισμα ενός άλλου κράτους μέλους, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για τη χρησιμοποίησή τους για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται από την παρούσα Συνθήκη το **Σύνταγμα**. Η Επιτροπή αποφεύγει, κατά το δυνατό, να προβαίνει σε τέτοιες μεταφορές, αν κατέχει στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα ή ρευστοποιήσιμα στο νόμισμα που χρειάζεται.

Η Επιτροπή επικοινωνεί με κάθε κράτος μέλος μέσω της αρχής την οποία αυτό ορίζει. Κατά την εκτέλεση των δημοσιονομικών πράξεων, προσφεύγει στην εκδοτική τράπεζα του ενδιαφερομένου κράτους μέλους ή σε άλλον εξουσιοδοτημένο από αυτό οικονομικό οργανισμό.

Άρθρο 279

1. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, προτάσει της Επιτροπής και ~~μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου~~:

- α) εκδίδει τους **δημοσιονομικούς νόμους** δημοσιονομικούς κανονισμούς ¹ που ρυθμίζουν ιδίως τη διαδικασία σχετικά με την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την απόδοση και εξέλεξη των λογαριασμών,
- β) ορίζει τους κανόνες και οργανώνει τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσιονομικών ελεγκτών, των διατακτών και των υπολόγων.

Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα και, από 1ης Ιανουαρίου 2007, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. ~~προτάσει της Επιτροπής και~~ Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ~~γνώμη του με το~~ Ελεγκτικό Συνέδριο.

2. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~, προτάσει της Επιτροπής και ~~μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου~~, **θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα τα οποία καθορίζει καθορίζουν** τους τρόπους και τη διαδικασία κατά τα οποία τα έσοδα του προϋπολογισμού που προβλέπονται από τη ρύθμιση περί ιδίων πόρων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής και ~~προσδιορίζει καθώς και~~ τα εφαρμοστέα μέτρα προς αντιμετώπιση, εφόσον είναι ανάγκη, των ταμειακών αναγκών. **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με το Ελεγκτικό Συνέδριο.**

Άρθρο 280

1. Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** και τα κράτη μέλη καταπολεμούν την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**, λαμβάνοντας σύμφωνα με το παρόν άρθρο μέτρα τα οποία θα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και θα προσφέρουν αποτελεσματική προστασία στα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** με εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των ιδίων οικονομικών συμφερόντων.

3. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**, τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης** κατά της απάτης. Για το σκοπό αυτό, διοργανώνουν μαζί με την Επιτροπή, στενή και τακτική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

¹ Δεδομένου ότι το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με τα σχέδια άρθρων του τίτλου V «άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης» του μέρους I (άρθρα 25 και 26 CONV 571/03) να εκδίδει είτε νόμους, είτε κανονισμούς, θα πρέπει να προσδιορισθούν από τη Συνέλευση οι περιπτώσεις στις οποίες, στον τομέα που καλύπτεται από αυτό το άρθρο, το Συμβούλιο δύναται να εκδίδει το ένα ή το άλλο είδος πράξης ή και τα δύο (βλ. επεξήγηση στο Παράρτημα II της παρούσας έκθεσης).

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251, και μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο, **θεσπίζουν** λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα στους τομείς της πρόληψης και της καταπολέμησης της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας Ένωσης με σκοπό την παροχή αποτελεσματικής και ισοδύναμης προστασίας στα κράτη μέλη. **Αποφασίζουν μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο.** Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν την εφαρμογή του εθνικού ποινικού δικαίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.

5. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, υποβάλλει κατ'έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τα μέτρα **και τις διατάξεις που θεσπίστηκαν** ~~που ελήφθησαν~~ κατ'εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 281¹

~~Η Κοινότητα έχει νομική προσωπικότητα.~~

Άρθρο 282

Η ~~Κοινότητα~~ Ένωση έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη δυνατή νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται από τις εθνικές νομοθεσίες στα νομικά πρόσωπα· δύναται ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου. Προς το σκοπό αυτόν η ~~Κοινότητα~~ Ένωση αντιπροσωπεύεται από την Επιτροπή.

Άρθρο 283

Το Συμβούλιο εκδίδει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής ~~και μετά από διαβούλευση με τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα~~ **εκδίδει με ειδική πλειοψηφία**, τον κανονισμό περί της υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων ~~των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της Ένωσης~~ και το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού ~~των Κοινοτήτων αυτών της Ένωσης.~~ **Αποφασίζει μετά από διαβούλευση με τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα.**

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «νομική προσωπικότητα» του τίτλου I του μέρους I (άρθρο 4 CONV 528/03).

Άρθρο 284

Για να εκπληρώσει τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί, η Επιτροπή δύναται να συλλέγει κάθε πληροφορία και να προβαίνει σε όλους τους αναγκαίους ελέγχους εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Συμβούλιο κατά ~~τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης το~~ **Σύνταγμα**.

Άρθρο 285

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 του Πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας** σύμφωνα με τη **νομοθετική** διαδικασία του άρθρου 251, ~~θεσπίζουν~~ **θεσπίζουν** μέτρα για την εκπόνηση στατιστικών εφόσον τούτο απαιτείται για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων της ~~Κοινότητας~~ **Ένωσης**.
2. Η εκπόνηση των στατιστικών χαρακτηρίζεται από αμεροληψία, αξιοπιστία, αντικειμενικότητα, επιστημονική ανεξαρτησία, σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας και στατιστικό απόρρητο, ενώ δεν επιβάλλει υπερόγκες επιβαρύνσεις στους οικονομικούς παράγοντες.

Άρθρο 286 ¹

1. ~~Από την 1η Ιανουαρίου 1999, Οι κοινοτικές πράξεις της Ένωσης για την προστασία του~~ ατόμου όσον αφορά την επεξεργασία και την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζονται στα όργανα και οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί από ~~την παρούσα Συνθήκη το~~ **Σύνταγμα** ή βάσει ~~αυτής~~ **αυτού**.
2. ~~Πριν από την ημερομηνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 251, συνιστά~~ **θεσπίζουν μέτρα για τη σύσταση ενός** ανεξάρτητου εποπτικού οργάνου υπεύθυνου για την παρακολούθηση της εφαρμογής ~~αυτών των κοινοτικών πράξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στα όργανα και οργανισμούς της Κοινότητας Ένωσης, και θεσπίζει καθώς και~~ **όποια άλλα κατάλληλα σχετικά μέτρα.**

¹ Σημειώνεται ότι η εξαφάνιση των πυλώνων θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα, πλην ειδικών διατάξεων, επέκταση του πεδίου εφαρμογής αυτής της διάταξης στα θέματα που σήμερα υπάγονται στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα.

Άρθρο 287 ¹

Τα μέλη των οργάνων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης, τα μέλη των επιτροπών καθώς και οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης οφείλουν, και μετά τη λήξη της υπηρεσιακής τους σχέσεως, να μη μεταδίδουν πληροφορίες που αποτελούν εκ φύσεως επαγγελματικά απόρρητα, ιδίως πληροφορίες σχετικές με επιχειρήσεις που αφορούν τις εμπορικές τους σχέσεις και τα κοστολογικά τους στοιχεία.

Άρθρο 288

Η συμβατική ευθύνη της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης διέπεται από το δίκαιο που εφαρμόζεται στη σχετική σύμβαση.

Στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, η ~~Κοινότητα~~ Ένωση ² υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις στις ζημίες που προξενεί η ΕΚΤ ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Η προσωπική ευθύνη των υπαλλήλων έναντι της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού περί της υπηρεσιακής τους καταστάσεως ή του καθεστώτος που τους διέπει.

Άρθρο 289

Η έδρα των οργάνων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης ορίζεται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών.

Άρθρο 290

Το Συμβούλιο **θεσπίζει ομόφωνα τα μέτρα για τον καθορισμό του** γλωσσικού καθεστώτος των οργάνων της ~~Κοινότητας~~ Ένωσης **ορίζεται από το Συμβούλιο ομόφωνα**, με την επιφύλαξη των ~~διατάξεων που προβλέπονται από τον~~ του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

¹ Θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς ως προς τη σκοπιμότητα επέκτασης της προβλεπόμενης στο παρόν άρθρο υποχρέωσης στις υπηρεσίες και στους λοιπούς φορείς, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την ενδεχόμενη επέκταση της υποχρέωσης που προβλέπεται στο άρθρο 255 της συνθήκης ΕΚ.

² Σημειώνεται ότι η αντικατάσταση του όρου «Κοινότητα» από τον όρο «Ένωση» θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα, πλην ειδικών διατάξεων, επέκταση του πεδίου εφαρμογής αυτού του άρθρου (εξωσυμβατική ευθύνη) στα θέματα που σήμερα υπάγονται στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα.

Άρθρο 291

Η ~~Κοινότητα~~ **Ένωση** απολαύει, στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται στο Πρωτόκολλο της 8ης Απριλίου 1965 περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ¹. Το αυτό ισχύει και για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ~~το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.~~

Άρθρο 292 ²

Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μη ρυθμίζουν διαφορές σχετικές με την ερμηνεία ή την εφαρμογή ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος** κατά τρόπο διάφορο από εκείνον που **το ίδιο** προβλέπει ~~η Συνθήκη~~.

[Άρθρο 293³

Τα κράτη μέλη, εφόσον είναι αναγκαίο, διεξάγουν μεταξύ τους διαπραγματεύσεις, για να εξασφαλίσουν προς όφελος των υπηκόων τους :

- την προστασία των προσώπων, καθώς και την απόλαυση και την προστασία των δικαιωμάτων υπό τους όρους που αναγνωρίζει κάθε κράτος στους υπηκόους του,
- την κατάργηση της διπλής φορολογίας εντός της Κοινότητας,
- την αμοιβαία αναγνώριση των εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 48, δεύτερη παράγραφος, τη διατήρηση της νομικής προσωπικότητας επί μεταφοράς της έδρας από ένα κράτος σε άλλο και τη δυνατότητα συγχωνεύσεως εταιρειών που διέπονται από το δίκαιο διαφόρων κρατών μελών,
- την απλούστευση των διατυπώσεων για την αμοιβαία αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων.]

Άρθρο 294 ⁴

Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων ~~της παρούσας Συνθήκης~~, **του Συντάγματος** τα κράτη μέλη παρέχουν στους υπηκόους των άλλων κρατών μελών μεταχείριση ίση με την παρεχόμενη στους υπηκόους τους, σχετικά με τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 48.

Η διάταξη αυτή αφορά την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Προτείνεται να καταχωρηθεί στον τίτλο ή το κεφάλαιο σχετικά με τις ελευθερίες αυτές στην Εσωτερική Αγορά.

¹ Βλ. υποσημείωση σχετικά με το άρθρο 247 (αλλαγή της ονομασίας του πρωτοκόλλου).

² Σημειώνεται ότι η εξάλειψη των πυλώνων θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα, πλην ειδικών διατάξεων, επέκταση του πεδίου εφαρμογής αυτής της διάταξης στα θέματα που σήμερα υπάγονται στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα.

³ Έχοντας υπόψη τις συστάσεις των ομάδων εργασίας IX «Απλούστευση» και X «Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη», όσον αφορά την κατάργηση του μέσου της σύμβασης προτείνεται να εξετάσει η συνέλευση ποια θα πρέπει να είναι η μοίρα αυτού του άρθρου.

⁴ Η διάταξη αυτή αφορά την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Προτείνεται να καταχωρηθεί στον τίτλο ή το κεφάλαιο σχετικά με τις ελευθερίες αυτές στην Εσωτερική Αγορά.

Άρθρο 295

~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **Το Σύνταγμα** δεν προδικάζει με κανένα τρόπο το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη.

Άρθρο 296 ¹

1. ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **Το Σύνταγμα** δεν αντιτίθεται προς τους εξής κανόνες :
 - α) κανένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες, τη διάδοση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του,
 - β) κάθε κράτος μέλος δύναται να λαμβάνει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της ασφαλείας του, που αφορούν την παραγωγή ή εμπορία όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού· τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να αλλοιώνουν τους όρους του ανταγωνισμού εντός της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς.
2. Το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας ομόφωνα~~ προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να επιφέρει **ομόφωνα** τροποποιήσεις στον πίνακα τον οποίο κατάρτισε στις 15 Απριλίου 1958, και ο οποίος αφορά τα προϊόντα για τα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1, σημείο β).

Άρθρο 297

Τα κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους, για να προβούν σε κοινή ενέργεια προς αποτροπή παρακωλύσεως της λειτουργίας της ~~κοινής~~ **εσωτερικής** αγοράς εξαιτίας μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος σε περίπτωση σοβαρής εσωτερικής διαταραχής της δημοσίας τάξεως, σε περίπτωση πολέμου ή σοβαρής διεθνούς εντάσεως που αποτελεί απειλή πολέμου ή προς εκπλήρωση υποχρεώσεων που έχει αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφαλείας.

Άρθρο 298

Αν τα μέτρα που λαμβάνονται στις περιπτώσεις των [άρθρων 296 και 297] έχουν ως αποτέλεσμα τη νόθευση των όρων του ανταγωνισμού στην ~~κοινή~~ **εσωτερική** αγορά, η Επιτροπή εξετάζει μαζί με το ενδιαφερόμενο κράτος τους όρους, υπό τους οποίους τα μέτρα αυτά δύνανται να προσαρμοσθούν στους κανόνες που θεσπίζει ~~η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα**.

¹ Το άρθρο θα μπορούσε να εξεταστεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των θεμάτων σχετικά με την κοινή άμυνα.

Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των [άρθρων 226 και 227], η Επιτροπή ή κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, αν θεωρεί ότι άλλο κράτος μέλος ασκεί καταχρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπονται στα [άρθρα 296 και 297]. Το Δικαστήριο αποφασίζει κεκλεισμένων των θυρών.

Άρθρο 299

1. ~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **Το Σύνταγμα**¹ ισχύει στο Βασίλειο του Βελγίου, στο Βασίλειο της Δανίας, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στην Ελληνική Δημοκρατία, στο Βασίλειο της Ισπανίας, στη Γαλλική Δημοκρατία, στην Ιρλανδία, στην Ιταλική Δημοκρατία, στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στη Δημοκρατία της Αυστρίας, στην Πορτογαλική Δημοκρατία, στη Δημοκρατία της Φινλανδίας, στο Βασίλειο της Σουηδίας και στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας².

2. ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **Το Σύνταγμα** ισχύει στα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα, στις Αζόρες, στη Μαδέρα και στις Καναρίους Νήσους.

Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τη διαρθρωτική οικονομική και κοινωνική κατάσταση των υπερπόντιων γαλλικών διαμερισμάτων, των Αζορών, της Μαδέρας και των Καναρίων Νήσων, που επιδεινώνεται από τη μεγάλη απόσταση, τον νησιωτικό τους χαρακτήρα, τη μικρή έκταση, τη δύσκολη μορφολογία και κλίμα, την οικονομική εξάρτηση όσον αφορά ένα μικρό αριθμό προϊόντων, προβλήματα μόνιμα και σωρευτικά τα οποία αναχαιτίζουν σημαντικά την ανάπτυξή τους, το Συμβούλιο, ~~αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία~~ **με ειδική πλειοψηφία** μετά από πρόταση της Επιτροπής ~~και~~ **με ειδική πλειοψηφία** ~~με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο~~ **με ειδική πλειοψηφία** θεσπίζει ειδικά μέτρα ~~αποσκοπούντα ιδίως στον καθορισμό των προϋποθέσεων εφαρμογής της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος~~ **αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** στις περιοχές αυτές, συμπεριλαμβανομένων κοινών πολιτικών.

Το Συμβούλιο, όταν θεσπίζει τα σχετικά μέτρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο, λαμβάνει υπόψη τομείς όπως η τελωνειακή και εμπορική πολιτική, η φορολογική πολιτική, οι ελεύθερες ζώνες, η γεωργική και αλιευτική πολιτική, οι όροι προμήθειας πρώτων υλών και βασικών καταναλωτικών αγαθών, οι κρατικές ενισχύσεις και οι προϋποθέσεις πρόσβασης στα διαρθρωτικά ταμεία και στα οριζόντια ~~κοινωνικά~~ **κοινωνικά** προγράμματα της Ένωσης.

Το Συμβούλιο θεσπίζει τα μέτρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς των εξόχως απόκεντρων περιοχών, χωρίς ωστόσο να υπονομεύεται η ακεραιότητα και η συνοχή της ~~κοινωνικής~~ **κοινωνικής** έννομης τάξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αγοράς και των κοινών πολιτικών.

3. Για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που αναφέρονται [στο Παράρτημα II] ~~της παρούσας Συνθήκης~~ **του Συντάγματος** ισχύει το ιδιαίτερο καθεστώς συνδέσεως που ορίζεται στο [Τέταρτο μέρος] ~~της Συνθήκης~~ **του Συντάγματος**.

¹ Σημειώνεται ότι το άρθρο 299 εφαρμόζεται μόνο στη ΣΕΚ και ότι η αντικατάσταση της λέξης «συνθήκης» από «Σύνταγμα» θέτει το ζήτημα του πεδίου εδαφικής εφαρμογής του Συντάγματος

² Η παράγραφος αυτή θα πρέπει να προσαρμοσθεί σύμφωνα με την Πράξη προσχώρησης.

~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **Το Σύνταγμα** δεν εφαρμόζεται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας και δεν αναφέρονται στο ~~ανωτέρω~~ **Παράρτημα II**.

4. ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **Το Σύνταγμα** εφαρμόζεται στα ευρωπαϊκά εδάφη, για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι ένα κράτος μέλος.

5. ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **Το Σύνταγμα** εφαρμόζεται στα νησιά Åland σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο αριθ. 2 της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας.

6. Κατά παρέκκλιση από τις προηγούμενες παραγράφους :

α) ~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** δεν εφαρμόζεται στις Νήσους Φερόες.

β) ~~Η παρούσα Συνθήκη~~ **το Σύνταγμα** δεν εφαρμόζεται στις περιοχές κυρίαρχων βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο.

γ) ~~Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης~~ **το Σύνταγμα εφαρμόζεται** στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν, μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλισθεί η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει για τις νήσους αυτές η Συνθήκη της 22ας Ιανουαρίου 1972 περί προσχωρήσεως νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενεργείας.

[**Να τοποθετηθούν σε αυτό το σημείο οι διατάξεις για τις ΥΧΕ**]¹

Άρθρο 300²

1. Όταν η παρούσα Συνθήκη προβλέπει τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανισμών, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις. Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή, σε συνεννόηση με τις ειδικές επιτροπές που ορίζονται από το Συμβούλιο για να την επικουρούν στο έργο αυτό και στο πλαίσιο των οδηγιών που ενδεχομένως της απευθύνει το Συμβούλιο.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του αναθέτει η παρούσα παράγραφος, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2, στις οποίες αποφασίζει με ομοφωνία.

¹ Όπως προτάθηκε στην υποσημείωση στο τέταρτο μέρος (άρθρα 182-188 ΣΕΚ), οι διατάξεις για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη θα μπορούσαν να τοποθετηθούν στο σημείο αυτό.

² Το παρόν άρθρο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

2. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής στον τομέα αυτό, η υπογραφή, η οποία ενδέχεται να συνοδεύεται από απόφαση περί προσωρινής εφαρμογής πριν από την έναρξη ισχύος, και η σύναψη των συμφωνιών, αποφασίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα όταν η συμφωνία αφορά τομέα στον οποίο απαιτείται ομοφωνία για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων, καθώς και προκειμένου περί συμφωνιών του άρθρου 310.

Κατά παρέκκλιση από τους κανόνες της παραγράφου 3, η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και για απόφαση περί αναστολής της εφαρμογής συμφωνίας, καθώς και για τον καθορισμό των θέσεων που θα υιοθετηθούν εξ ονόματος της Κοινότητας, σε όργανο το οποίο συνιστάται από συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να λάβει αποφάσεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις αποφάσεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται αμέσως και εμπεριστατωμένα για οποιαδήποτε απόφαση η οποία λαμβάνεται δυνάμει της παρούσας παραγράφου και η οποία αφορά την προσωρινή εφαρμογή ή την αναστολή συμφωνιών, ή τον καθορισμό της θέσης της Κοινότητας σε όργανο που συνιστάται από συμφωνία.

3. Εκτός από τις συμφωνίες που προβλέπονται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, το Συμβούλιο συνάπτει τις συμφωνίες μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ακόμη και όταν η συμφωνία αφορά τομέα για τον οποίο απαιτείται η διαδικασία του άρθρου 251 ή του άρθρου 252 για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατυπώνει τη γνώμη του μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο ανάλογα με το επείγον του ζητήματος. Ελλείψει γνώμης μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίζει.

Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, συνάπτονται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 310, καθώς και οι άλλες συμφωνίες που δημιουργούν ειδικό θεσμικό πλαίσιο μέσω της οργάνωσης διαδικασιών συνεργασίας, οι συμφωνίες που συνεπάγονται σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Κοινότητα και οι συμφωνίες που συνεπάγονται τροποποίηση πράξης που εγκρίθηκε κατά τη διαδικασία του άρθρου 251.

Σε επείγουσες περιπτώσεις, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορούν να συμφωνούν προθεσμία για τη σύμφωνη γνώμη.

4. Κατά τη σύναψη συμφωνίας, το Συμβούλιο μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 2, να εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εγκρίνει εξ ονόματος της Κοινότητας τις τροποποιήσεις, εφόσον προβλέπεται από τη συμφωνία ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να εγκρίνονται με απλοποιημένη διαδικασία ή μέσω ενός οργάνου που συνιστάται από την εν λόγω συμφωνία· το Συμβούλιο μπορεί να εξαρτά την εξουσιοδότηση αυτή από ορισμένους ειδικούς όρους.

5. Όταν το Συμβούλιο σχεδιάζει σύναψη συμφωνίας που τροποποιεί την παρούσα Συνθήκη, οι τροποποιήσεις πρέπει να εγκριθούν προηγουμένως σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

6. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή ένα κράτος μέλος μπορούν να ζητούν προηγουμένως από το Δικαστήριο να γνωμοδοτήσει εάν η μελετώμενη συμφωνία συμβιβάζεται με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης. Εάν η γνωμοδότηση του Δικαστηρίου είναι αρνητική, η συμφωνία μπορεί να τεθεί σε ισχύ μόνον υπό τους όρους που ορίζει το άρθρο 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Οι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη μέλη.

Άρθρο 301¹

Όταν μία κοινή θέση ή κοινή δράση, που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, προβλέπει δράση της Κοινότητας για τη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες², το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα.

Άρθρο 302³

Η Επιτροπή διασφαλίζει κάθε πρόσφορη σχέση με τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών και των ειδικευμένων οργανισμών τους.

Διασφαλίζει επίσης πρόσφορες σχέσεις με όλους τους διεθνείς οργανισμούς.

Άρθρο 303

Η Κοινότητα καθιερώνει την κατάλληλη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Άρθρο 304

Η Κοινότητα συνεργάζεται στενά με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως κατά τρόπο που ορίζεται με κοινή συμφωνία.

¹ Το παρόν άρθρο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό. Μολαταύτα, προτείνεται να εξετασθεί εάν θα ήταν σκόπιμο να συγχωνευτεί με το νυν άρθρο 60 της Συνθήκης ΕΚ.

² Η μνεία μόνο σε «χώρες» εμποδίζει επί του παρόντος τη χρήση αυτού του άρθρου για κυρώσεις κατά μεμονωμένων ατόμων ή μη κρατικών οντοτήτων. Για εξελίξεις και προτάσεις εν προκειμένω, βλ. υποσημείωση στο άρθρο 60.

³ Τα άρθρα 302 έως 304 θα πρέπει να εξεταστούν από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζονται στο σημείο αυτό.

Άρθρο 305¹

1.— ~~Η παρούσα Συνθήκη το Σύνταγμα~~ δεν τροποποιεί τις διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών, τις εξουσίες των οργάνων της Κοινότητας Ένωσης αυτής και τις διατάξεις της περί της λειτουργίας της κοινής αγοράς άνθρακα και χάλυβα.

2.— ~~Η παρούσα Συνθήκη Το Σύνταγμα~~ δεν θίγει τις διατάξεις τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας.

Άρθρο 306

~~Η παρούσα Συνθήκη Το Σύνταγμα~~ δεν εμποδίζει την ύπαρξη και ολοκλήρωση των περιφερειακών ενώσεων μεταξύ Βελγίου και Λουξεμβούργου καθώς και μεταξύ Βελγίου, Λουξεμβούργου και Κάτω Χωρών, εφόσον οι στόχοι των περιφερειακών αυτών ενώσεων δεν επιτυγχάνονται με την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης του Συντάγματος.

Άρθρο 307

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών αφενός και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών αφετέρου, δεν θίγονται από την παρούσα Συνθήκη το Σύνταγμα.

Κατά το μέτρο που οι συμβάσεις αυτές δεν συμβιβάζονται με την παρούσα συνθήκη το Σύνταγμα, το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προσφεύγουν σε όλα τα πρόσφορα μέσα, για να άρουν τα διαπιστωθέντα ασυμβίβαστα. Εν ανάγκη τα κράτη μέλη παρέχουν προς το σκοπό αυτό αμοιβαία συνδρομή και υιοθετούν, κατά περίπτωση, κοινή στάση.

Κατά την εφαρμογή των συμβάσεων που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι τα πλεονεκτήματα που παραχωρεί με το Σύνταγμα την παρούσα Συνθήκη κάθε κράτος μέλος αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ιδρύσεως της Κοινότητας Ένωσης και επομένως είναι αδιαχωρίστως συνδεδεμένα με τη σύσταση κοινών οργάνων, τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σ' αυτά και την παραχώρηση των ιδίων πλεονεκτημάτων από όλα τα άλλα κράτη μέλη.

¹ Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να επανεξετασθεί με βάση τη ρύθμιση που θα δοθεί στο ζήτημα που αφορά τη συνθήκη EYPATOM.

Άρθρο 308¹

Αν ενέργεια της Κοινότητας θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση ενός από τους στόχους της στο πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς και δεν προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη οι προς το σκοπό αυτόν απαιτούμενες εξουσίες, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομοφώνως τις κατάλληλες διατάξεις.

Άρθρο 309²

1. Εφόσον αποφασισθεί η αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης κράτους μέλους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτά τα δικαιώματα ψήφου αναστέλλονται επίσης και όσον αφορά την παρούσα Συνθήκη.
 2. Επί πλέον, εφόσον έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1 της Συνθήκης αυτής, το Συμβούλιο, δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.
 3. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με τις μεταβολές της καταστάσεως, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.
 4. Όταν λαμβάνει αποφάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ψήφους του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 205, παράγραφος 2, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 205 παράγραφος 2.
- Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 1. Στις περιπτώσεις αυτές, απόφαση η οποία απαιτεί ομοφωνία λαμβάνεται χωρίς την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους.

¹ Το άρθρο αυτό διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ρήτρα ευελιξίας του τίτλου III του μέρους I (άρθρο 16 CONV 528/03).

² Το άρθρο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο του μέρους I και άρα δεν εξετάζεται εδώ.

Άρθρο 310¹

Η Κοινότητα δύναται να συνάπτει, με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, συμφωνίες που συνιστούν σύνδεση, η οποία συνεπάγεται αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις, κοινές δράσεις και ειδικές διαδικασίες.

Άρθρο 311²

Τα Πρωτόκολλα που προσαρτώνται στην παρούσα Συνθήκη με κοινή συμφωνία των κρατών μελών αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.

Άρθρο 312

Η παρούσα Συνθήκη ισχύει επί απεριόριστο χρόνο.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 313

Η παρούσα Συνθήκη θα κυρωθεί από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη συμφώνως προς τους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα κυρώσεως θα κατατεθούν στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Η παρούσα Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την κατάθεση του τελευταίου εγγράφου κυρώσεως. Αν η κατάθεση αυτή απέχει λιγότερο από δεκαπέντε ημέρες από την αρχή του επομένου μηνός, η Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δευτέρου μηνός από της ημερομηνίας της καταθέσεως.

Άρθρο 314

Η παρούσα Συνθήκη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στη γαλλική, γερμανική, ιταλική και ολλανδική γλώσσα και τα τέσσερα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά. Η Συνθήκη θα κατατεθεί στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας η οποία θα διαβιβάσει κεκυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα λοιπά υπογράφοντα κράτη.

¹ Το παρόν άρθρο θα πρέπει να εξεταστεί από τη Συνέλευση στο πλαίσιο των θεμάτων σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις και, ως εκ τούτου, δεν εξετάζεται στο σημείο αυτό.

² Τα άρθρα 311 έως 314 θα πρέπει να περιληφθούν στο μέρος III (βλ. CONV 369/02) και δεν εξετάζονται άρα εδώ.

Δυνάμει των Συνθηκών Προσχωρήσεως, τα κείμενα της παρούσας Συνθήκης στην αγγλική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα, είναι εξίσου αυθεντικά.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα Συνθήκη.

Έγινε στη Ρώμη, στις είκοσι πέντε Μαρτίου χίλια εννιακόσια πενήντα επτά.

Μέρος Β

Διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνθήκη ΕΕ)

Περιεχόμενα

σελίδα

ΤΙΤΛΟΣ I	Κοινές διατάξεις	143
ΤΙΤΛΟΣ II	Διατάξεις για την τροποποίηση της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ενόψει της ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας	146
ΤΙΤΛΟΣ III	Διατάξεις για την τροποποίηση της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα	147
ΤΙΤΛΟΣ IV	Διατάξεις για την τροποποίηση της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας	147
ΤΙΤΛΟΣ V	Διατάξεις σχετικά με μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας	147
ΤΙΤΛΟΣ VI	Διατάξεις για την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις	158
ΤΙΤΛΟΣ VII	Διατάξεις στενότερης συνεργασίας	166
ΤΙΤΛΟΣ VIII	Τελικές διατάξεις	168

* * *

ΤΙΤΛΟΣ Ι

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 1¹

Με την παρούσα Συνθήκη, τα ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ιδρύουν μεταξύ τους μία ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, εφεξής καλούμενη «Ένωση».

Η παρούσα Συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες.

Η Ένωση βασίζεται στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, συμπληρούμενες με τις πολιτικές και τις μορφές συνεργασίας που θεσπίζονται με την παρούσα Συνθήκη. Έχει αποστολή να οργανώσει συνεκτικά και αλληλέγγυα τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των λαών τους.

Άρθρο 2

Η Ένωση θέτει ως στόχους:

- να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης και να επιτύχει ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη, ιδίως με τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλάβει, εν καιρώ, ένα ενιαίο νόμισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης,
- να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17,
- να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με τη θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης,
- να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας,

¹ Τα άρθρα 1 και 2 απαλείφονται και αντικαθίστανται από τα σχέδια άρθρων (ίδρυση, αξίες και στόχοι της Ένωσης) του μέρους I (άρθρα 1, 2 και 3 CONV 528/03).

~~να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει με την προοπτική να μελετηθεί κατά πόσον οι πολιτικές και οι μορφές συνεργασίας που καθιερώνονται με την παρούσα Συνθήκη θα πρέπει να αναθεωρηθούν, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της Κοινότητας.~~

~~Οι στόχοι της Ένωσης επιτυγχάνονται σύμφωνα με την παρούσα Συνθήκη, υπό τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπονται σε αυτήν, ενώ συγχρόνως τηρείται η αρχή της επικουρικότητας όπως καθορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.~~

Άρθρο 3

*Η Ένωση διαθέτει ενιαίο θεσμικό πλαίσιο που εξασφαλίζει τη συνέπεια και τη συνέχεια των δράσεων που αναλαμβάνονται για την επίτευξη των στόχων της, ενώ παράλληλα τηρείται και αναπτύσσεται το κοινοτικό κεκτημένο.*¹

*Η Ένωση μεριμνά, ειδικότερα, για τη συνοχή του συνόλου της εξωτερικής της δράσης στα πλαίσια των πολιτικών της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, της ασφάλειας, της οικονομίας και της ανάπτυξης. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν την ευθύνη να εξασφαλίζουν τη συνοχή αυτή και συνεργάζονται προς τούτο. Εξασφαλίζουν, στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, την υλοποίηση αυτών των πολιτικών.*²

Άρθρο 4³

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δίνει στην Ένωση την αναγκαία ώθηση για την ανάπτυξή της και καθορίζει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς της.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συγκεντρώνει τους Αρχηγούς Κρατών ή Κυβερνήσεων των κρατών μελών καθώς και τον Πρόεδρο της Επιτροπής, οι οποίοι επικοινωνούν στο έργο τους από τους Υπουργούς Εξωτερικών των κρατών μελών και από ένα μέλος της Επιτροπής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, υπό την προεδρία του Αρχηγού Κράτους ή Κυβερνήσεως του κράτους μέλους που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μετά από κάθε σύνοδό του, υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση, καθώς και ετήσια γραπτή έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειώσει η Ένωση.

¹ Το σημείο αυτό θα καλυφθεί από τον τίτλο IV (θεσμικά όργανα) του μέρους I.

² Το σημείο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια των «εξωτερικών σχέσεων» και, συνεπώς, δεν εξετάζεται εδώ.

³ Τα άρθρα 4 και 5 θα καλυφθούν από τον τίτλο IV (θεσμικά όργανα) του μέρους I.

Άρθρο 5

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, το Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκούν τις αρμοδιότητές τους υπό τους όρους και για τους σκοπούς που προβλέπουν, αφενός μεν οι διατάξεις των Συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των μεταγενέστερων Συνθηκών και πράξεων που τις τροποποιούν και τις συμπληρώνουν, αφετέρου δε οι άλλες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 6 ¹

~~1. Η Ένωση βασίζεται στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου, αρχές οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη.~~

~~2. Η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.~~

~~3. Η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της.~~

4. [Η Ένωση διαθέτει τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της και για την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της.] ²

Άρθρο 7 ³

1. Το Συμβούλιο δύναται, βάσει αιτιολογημένης προτάσεως του ενός τρίτου των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή της Επιτροπής, αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων των μελών του και κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να διαπιστώσει την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, και να του απευθύνει κατάλληλες συστάσεις. Το Συμβούλιο, προτού προβεί στη διαπίστωση αυτή, ακούει το εν λόγω κράτος μέλος και δύναται, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, να ζητήσει από ανεξάρτητες προσωπικότητες να υποβάλουν εντός εύλογης προθεσμίας έκθεση για την κατάσταση στο εν λόγω κράτος μέλος.

Το Συμβούλιο επαληθεύει τακτικά ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι λόγοι που οδήγησαν στη διαπίστωση αυτή.

¹ Η παράγραφος (1) διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «αξίες» του μέρους I (άρθρο 2 CONV 528/03)· η παράγραφος (2) διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «θεμελιώδη δικαιώματα» του μέρους I (άρθρο 5 παράγρ. 3 CONV 528/03· η παράγραφος (3) διαγράφεται και αντικαθίσταται από το σχέδιο άρθρου «ίδρυση της Ένωσης» του μέρους I (άρθρο 1 παράγρ. 2 CONV 528/03).

² Αναφέρεται ότι η παράγραφος αυτή καλύπτεται από το μέρος I και, συνεπώς, μπορεί να διαγραφεί.

³ Το άρθρο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί από τη Συνέλευση στα πλαίσια του μέρους I και, συνεπώς, δεν εξετάζεται εδώ.

2. Το Συμβούλιο, συνερχόμενο υπό τη σύνθεση Αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση του ενός τρίτου των κρατών μελών ή της Επιτροπής και αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύναται να διαπιστώσει την ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6, αφού καλέσει την κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

3. Εφόσον γίνει η αναφερόμενη στην παράγραφο 2 διαπίστωση, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης αυτού του κράτους μέλους στο Συμβούλιο. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

4. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, ανάλογα με τις μεταβολές της καταστάσεως, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Αποχές παρόντων ή αντιπροσωπευομένων μελών δεν εμποδίζουν τη θέσπιση αποφάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 3.

6. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με πλειοψηφία δύο τρίτων των ψηφισάντων, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των μελών του.

ΤΙΤΛΟΣ Η

~~ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΝΩΣΕΙ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ~~

Άρθρο 8 (δεν αντιγράφεται)

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

~~ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑ~~

~~Άρθρο 9
(δεν αντιγράφεται)~~

ΤΙΤΛΟΣ ΙV

~~ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ~~

~~Άρθρο 10
(δεν αντιγράφεται)~~

ΤΙΤΛΟΣ V ¹

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο 11

1. Η Ένωση καθορίζει και εφαρμόζει μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας η οποία καλύπτει όλους τους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και της οποίας στόχοι είναι :

- η διαφύλαξη των κοινών αξιών, των θεμελιωδών συμφερόντων, της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Ένωσης σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,*
- η ενίσχυση της ασφαλείας της Ένωσης υπό όλες τις μορφές της,*
- η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφαλείας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι και τους στόχους του Χάρτη των Παρισίων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τα εξωτερικά σύνορα,*
- η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας,*

¹ Ο τίτλος αυτός θα επανεξεταστεί από τη Συνέλευση και, συνεπώς, δεν εξετάζεται εδώ.

- η ανάπτυξη και η εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

2. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ενεργά και ανεπιφυλάκτως την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της Ένωσης, με πνεύμα πίστης και αμοιβαίας αλληλεγγύης.

Τα κράτη μέλη εργάζονται ομού για την ενίσχυση και ανάπτυξη της αμοιβαίας πολιτικής τους αλληλεγγύης. Απέχουν από κάθε δράση αντίθετη προς τα συμφέροντα της Ένωσης ή ικανή να θίξει την αποτελεσματικότητά της ως συνεκτικής δύναμης στις διεθνείς σχέσεις.

Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση αυτών των αρχών.

Άρθρο 12

Η Ένωση επιδιώκει τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 11 :

- καθορίζοντας τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας,
- αποφασίζοντας για κοινές στρατηγικές,
- υιοθετώντας κοινές δράσεις,
- υιοθετώντας κοινές θέσεις,
- ενισχύοντας τη συστηματική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών για την άσκηση της πολιτικής τους.

Άρθρο 13

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που έχουν συνέπειες στην άμυνα.

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει για κοινές στρατηγικές οι οποίες θα εφαρμόζονται από την Ένωση, στους τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν σημαντικά κοινά συμφέροντα.

Οι κοινές στρατηγικές καθορίζουν τους στόχους τους, τη διάρκειά τους και τα μέσα που πρέπει να παρέχονται από την Ένωση και τα κράτη μέλη.

3. Το Συμβούλιο λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις για τον καθορισμό και την εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας βάσει των γενικών προσανατολισμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο συνιστά κοινές στρατηγικές στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τις εφαρμόζει, ιδίως υιοθετώντας κοινές δράσεις και κοινές θέσεις.

Το Συμβούλιο μεριμνά για την ενότητα, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα της δράσης της Ένωσης.

Άρθρο 14

1. Το Συμβούλιο υιοθετεί κοινές δράσεις. Οι κοινές δράσεις αντιμετωπίζουν ειδικές καταστάσεις όταν κρίνεται ότι απαιτείται επιχειρησιακή δράση εκ μέρους της Ένωσης. Προσδιορίζουν τους στόχους τους, το πεδίο εφαρμογής τους, τα μέσα που πρέπει να τεθούν στη διάθεση της Ένωσης, τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους και, εφόσον είναι απαραίτητο, τη διάρκειά τους.

2. Σε περίπτωση αλλαγής των περιστάσεων με σαφή επίπτωση στο θέμα το οποίο αποτελεί αντικείμενο κοινής δράσης, το Συμβούλιο αναθεωρεί τις αρχές και τους στόχους αυτής της δράσης και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις. Η κοινή δράση εξακολουθεί να ισχύει ενόσω το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει.

3. Οι κοινές δράσεις δεσμεύουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις θέσεις που υιοθετούν και τη διεξαγωγή της δράσης τους.

4. Το Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να του υποβάλει οιοσδήποτε προτάσεις ενδείκνυνται όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας για να εξασφαλίσει την εφαρμογή μιας κοινής δράσης.

5. Κάθε θέση ή δράση κατ' ιδίαν κράτους μέλους η οποία σχεδιάζεται στα πλαίσια κοινής δράσης, γνωστοποιείται μέσα σε προθεσμίες οι οποίες επιτρέπουν, εάν είναι αναγκαίο, προηγούμενη συνεννόηση στα πλαίσια του Συμβουλίου. Η υποχρέωση της προηγούμενης ενημέρωσης δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που αποτελούν απλή μεταφορά, σε εθνικό επίπεδο, των αποφάσεων του Συμβουλίου.

6. Σε περίπτωση επιτακτικής ανάγκης που οφείλεται σε μεταβολή της κατάστασης και ελλείψει αποφάσεως του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν, επείγοντως, τα μέτρα που επιβάλλονται στα πλαίσια των γενικών στόχων της κοινής δράσης. Το αφορώμενο κράτος μέλος ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο για τα ληφθέντα μέτρα.

7. Σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών κατά την εφαρμογή μιας κοινής δράσης, ένα κράτος μέλος προσφεύγει στο Συμβούλιο το οποίο τις συζητά και αναζητεί τις κατάλληλες λύσεις. Οι λύσεις αυτές δεν μπορούν να αντιβαίνουν προς τους στόχους της κοινής δράσης ούτε να βλάπτουν την αποτελεσματικότητά της.

Άρθρο 15

Το Συμβούλιο υιοθετεί κοινές θέσεις. Οι κοινές θέσεις καθορίζουν τη στάση της Ένωσης επί συγκεκριμένου ζητήματος γεωγραφικής ή θεματικής φύσεως. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές τους πολιτικές να συνάδουν προς τις κοινές θέσεις.

Άρθρο 16

Τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται και συνεννοούνται μεταξύ τους στα πλαίσια του Συμβουλίου για κάθε ζήτημα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας που παρουσιάζει γενικό ενδιαφέρον, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η επιρροή της Ένωσης ασκείται με τον αποτελεσματικότερο τρόπο μέσω συντονισμένης και συγκλίνουσας δράσης.

Άρθρο 17

1. Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το αποφασίσει. Στην περίπτωση αυτή, συστήνει στα κράτη μέλη την υιοθέτηση μιας τέτοιας απόφασης, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Η πολιτική της Ένωσης κατά την έννοια του παρόντος άρθρου δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφαλείας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών και σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη τα οποία θεωρούν ότι η κοινή τους άμυνα υλοποιείται στα πλαίσια της Οργάνωσης της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού (Ν.Α.Τ.Ο.), δυνάμει της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού, και συμβιβάζεται με την κοινή πολιτική ασφαλείας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό.

Η προοδευτική διαμόρφωση κοινής αμυντικής πολιτικής υποστηρίζεται, όπως τα κράτη μέλη το κρίνουν πρόσφορο, με τη συνεργασία τους στον τομέα των εξοπλισμών.

2. Τα θέματα τα οποία μνημονεύει το παρόν άρθρο περιλαμβάνουν τις ανθρωπιστικές αποστολές και τις αποστολές διάσωσης, τις αποστολές της διατήρησης της ειρήνης, της επέμβασης μαχίμων δυνάμεων στη διαχείριση των κρίσεων, καθώς και την αποκατάσταση της ειρήνης.

3. Οι αναφερόμενες στο παρόν άρθρο αποφάσεις που έχουν συνέπειες στον τομέα της άμυνας, λαμβάνονται με την επιφύλαξη των πολιτικών και των υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο.

4. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, σε διμερές επίπεδο, στα πλαίσια της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και του Ν.Α.Τ.Ο., στο βαθμό που αυτή η συνεργασία δεν αντιβαίνει στη συνεργασία που προβλέπεται στον παρόντα Τίτλο ούτε την εμποδίζει.

5. Για την προώθηση των στόχων του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του θα επανεξεταστούν σύμφωνα με το άρθρο 48.

Άρθρο 18

1. Η Προεδρία εκπροσωπεί την Ένωση στα θέματα που υπάγονται στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.

2. Η Προεδρία έχει την ευθύνη της εφαρμογής των αποφάσεων που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος Τίτλου· μ' αυτή της την ιδιότητα εκφράζει κατ' αρχήν τη θέση της Ένωσης στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις.

3. Η Προεδρία επικουρείται από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, ο οποίος ασκεί τα καθήκοντα του Υπατου Εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.

4. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στα καθήκοντα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2. Η Προεδρία επικουρείται εάν είναι αναγκαίο στα καθήκοντα αυτά από το κράτος μέλος που θα ασκήσει την επόμενη Προεδρία.

5. Το Συμβούλιο δύναται, όταν το κρίνει απαραίτητο, να διορίζει ειδικό εντεταλμένο για συγκεκριμένα θέματα πολιτικής.

Άρθρο 19

1. Τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και στις διεθνείς διασκέψεις και υποστηρίζουν, στα πλαίσια αυτά, τις κοινές θέσεις.

Στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις στις οποίες δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τα κράτη που συμμετέχουν υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 και του άρθρου 14, παράγραφος 3, τα κράτη μέλη που εκπροσωπούνται σε διεθνείς οργανισμούς ή διεθνείς διασκέψεις όπου δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τηρούν ενήμερα τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν για κάθε ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος.

Όσα κράτη μέλη είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών θα συνεννοούνται μεταξύ τους και θα τηρούν πλήρως ενήμερα τα άλλα κράτη μέλη. Όσα κράτη μέλη είναι μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας φροντίζουν, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, να υπερασπίζονται τις θέσεις και τα συμφέροντα της Ένωσης, με την επιφύλαξη των ευθυνών τους δυνάμει των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 20

Οι διπλωματικές και προξενικές αποστολές των κρατών μελών και οι αντιπροσωπίες της Επιτροπής σε τρίτες χώρες και σε διεθνείς διασκέψεις, καθώς και οι αντιπροσωπίες τους σε διεθνείς οργανισμούς, συνεργάζονται προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση και η εφαρμογή των κοινών θέσεων και των κοινών δράσεων που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο.

Οι ανωτέρω εντείνουν τη συνεργασία τους ανταλλάσσοντας πληροφορίες, προβαίνοντας σε κοινές αξιολογήσεις και συμβάλλοντας στην εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 20 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 21

Η Προεδρία ζητά τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και μεριμνά ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι απόψεις του. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται τακτικά από την Προεδρία και την Επιτροπή για τις εξελίξεις της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις ή να διατυπώνει συστάσεις προς το Συμβούλιο. Διεξάγει κάθε χρόνο συζήτηση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο 22

1. Κάθε κράτος μέλος ή η Επιτροπή μπορούν να προσφεύγουν στο Συμβούλιο για κάθε θέμα που αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και να υποβάλλουν προτάσεις στο Συμβούλιο.

2. Στις περιπτώσεις που απαιτείται ταχεία λήψη αποφάσεως, η Προεδρία συγκαλεί, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από σχετική αίτηση της Επιτροπής ή ενός κράτους μέλους, έκτακτη σύνοδο του Συμβουλίου, εντός προθεσμίας σαράντα οκτώ ωρών ή, σε περίπτωση απόλυτης ανάγκης, εντός βραχύτερου διαστήματος.

Άρθρο 23

1. Οι αποφάσεις δυνάμει του παρόντος Τίτλου λαμβάνονται ομοφώνως από το Συμβούλιο. Οι αποχές μελών τα οποία είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται δεν εμποδίζουν την θέσπιση αυτών των αποφάσεων.

Σε περίπτωση αποχής κατά την διεξαγωγή ψηφοφορίας, ένα μέλος του Συμβουλίου δύναται να συνοδεύσει την αποχή του με τυπική δήλωση, σύμφωνα με το παρόν εδάφιο. Σ' αυτή την περίπτωση, δεν υποχρεούται να εφαρμόσει την απόφαση, αλλά αποδέχεται ότι η απόφαση δεσμεύει την Ένωση. Εκφράζοντας πνεύμα αμοιβαίας αλληλεγγύης, το εν λόγω κράτος μέλος απέχει από οποιαδήποτε δράση, η οποία ενδέχεται να αντιτίθεται ή να εμποδίζει τη δράση της Ένωσης που βασίζεται σ' αυτή την απόφαση, ενώ τα άλλα κράτη μέλη σέβονται την θέση του. Εάν τα μέλη του Συμβουλίου που συνόδευσαν την αποχή τους με τέτοια δήλωση αντιπροσωπεύουν πλέον του ενός τρίτου των ψήφων που σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η απόφαση δεν υιοθετείται.

2. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία :

- όταν υιοθετεί κοινές δράσεις, κοινές θέσεις ή λαμβάνει οποιαδήποτε άλλη απόφαση βάσει κοινής στρατηγικής,
- όταν υιοθετεί απόφαση που προβλέπει την εφαρμογή κοινής δράσης ή κοινής θέσης.
- όταν διορίζει ειδικό εντεταλμένο σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 5.

Αν μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι, για σημαντικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής, προτίθεται να αντιταχθεί στην θέσπιση απόφασης η οποία πρόκειται να ληφθεί με ειδική πλειοψηφία, δεν διεξάγεται ψηφοφορία. Το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει την παραπομπή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ώστε να ληφθεί ομοφώνως απόφαση.

Οι ψήφοι των μελών του Συμβουλίου σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Για την θέσπισή τους, οι αποφάσεις απαιτούν τουλάχιστον 62 ψήφους υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους τουλάχιστον 10 μελών.

Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει για αποφάσεις με στρατιωτικές συνέπειες ή με συνέπειες στην άμυνα.

3. Όσον αφορά τα διαδικαστικά θέματα, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο 24

1. Όταν είναι αναγκαίο να συναφθεί συμφωνία με ένα ή περισσότερα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς κατ' εφαρμογή του παρόντος Τίτλου, το Συμβούλιο δύναται να εξουσιοδοτήσει την Προεδρία, επικουρούμενη, κατά περίπτωση, από την Επιτροπή, να αρχίσει εν προκειμένω διαπραγματεύσεις. Οι συμφωνίες αυτές συνάπτονται από το Συμβούλιο μετά από σύσταση της Προεδρίας.
2. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως όταν η συμφωνία αφορά θέμα ως προς το οποίο απαιτείται ομοφωνία για τη λήψη εσωτερικών αποφάσεων.
3. Όταν η συμφωνία αποσκοπεί να θέσει σε εφαρμογή κοινή δράση ή κοινή θέση, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2.
4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και σε θέματα που εμπίπτουν στον Τίτλο VI. Όταν η συμφωνία αφορά θέμα ως προς το οποίο απαιτείται ειδική πλειοψηφία για τη λήψη εσωτερικών αποφάσεων ή μέτρων, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 3.
5. Ένα κράτος μέλος του οποίου ο αντιπρόσωπος δηλώνει στο Συμβούλιο ότι στο κράτος του πρέπει να πληρωθούν συγκεκριμένες συνταγματικές επιταγές, δεν δεσμεύεται από τη συμφωνία αυτή. Τα άλλα μέλη του Συμβουλίου μπορεί να συμφωνήσουν ότι η συμφωνία θα εφαρμοσθεί εν τούτοις προσωρινά.
6. Οι συμφωνίες που συνάπτονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Ένωσης.

Άρθρο 25

Με την επιφύλαξη του άρθρου 207 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μια επιτροπή πολιτικής και ασφαλείας παρακολουθεί τη διεθνή κατάσταση στους τομείς που εμπίπτουν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και συμβάλλει στον καθορισμό των πολιτικών διατυπώνοντας γνώμες απευθυνόμενες στο Συμβούλιο, είτε μετά από αίτηση του Συμβουλίου είτε με δική της πρωτοβουλία. Η εν λόγω επιτροπή εποπτεύει επίσης την εφαρμογή των συμφωνημένων πολιτικών, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Προεδρίας και της Επιτροπής.

Στα πλαίσια του παρόντος Τίτλου, η εν λόγω επιτροπή ασκεί, υπό την ευθύνη του Συμβουλίου, τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων.

Το Συμβούλιο δύναται, για τους σκοπούς των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων και για τη διάρκεια τους, όπως προσδιορίζονται από το Συμβούλιο, να εξουσιοδοτεί την εν λόγω επιτροπή να λαμβάνει τις προσήκουσες αποφάσεις που αφορούν τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση της επιχείρησης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 47.

Άρθρο 26

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου, Υπάτος Εκπρόσωπος για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, επικουρεί το Συμβούλιο σε θέματα που υπάγονται στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, συμβάλλοντας ιδίως στη διατύπωση, την προπαρασκευή και την εφαρμογή αποφάσεων πολιτικής, και, όπου απαιτείται, ενεργώντας εξ ονόματος του Συμβουλίου κατ' αίτηση της Προεδρίας, διεξάγοντας πολιτικό διάλογο με τρίτους.

Άρθρο 27

Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες του τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο 27 Α

1. Η ενισχυμένη συνεργασία σε έναν από τους τομείς που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο σκοπό έχει να διαφυλάξει τις αξίες και να υπηρετήσει τα συμφέροντα της Ένωσης στο σύνολό της, εδραιώνοντας την ταυτότητά της ως συνεκτικής δύναμης στη διεθνή σκηνή. Μια τέτοια συνεργασία σέβεται :

- τις αρχές, τους στόχους, τους γενικούς προσανατολισμούς και τη συνοχή της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, καθώς και τις αποφάσεις οι οποίες λαμβάνονται στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής,*
- τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και*
- τη συνοχή μεταξύ του συνόλου των πολιτικών της Ένωσης και της εξωτερικής δράσης της.*

2. Τα άρθρα 11 έως 27 και τα άρθρα 27 Β έως 28 εφαρμόζονται στην ενισχυμένη συνεργασία, η οποία προβλέπεται στο παρόν άρθρο, εκτός αν άλλως ορίζεται στο άρθρο 27 Γ και στα άρθρα 43 έως 45.

Άρθρο 27 Β

Η ενισχυμένη συνεργασία δυνάμει του παρόντος Τίτλου αφορά την εφαρμογή κοινής δράσης ή κοινής θέσης. Δεν μπορεί να αφορά θέματα που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας.

Άρθρο 27 Γ

Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία βάσει του άρθρου 27 Β απευθύνουν σχετική αίτηση προς το Συμβούλιο.

Η αίτηση διαβιβάζεται στην Επιτροπή και, προς ενημέρωση, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή δίνει τη γνώμη της, ιδίως σχετικά με τη συνοχή της σχεδιαζόμενης ενισχυμένης συνεργασίας με τις πολιτικές της Ένωσης. Η εξουσιοδότηση παρέχεται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, τηρουμένων των άρθρων 43 έως 45.

Άρθρο 27 Δ

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Προεδρίας και της Επιτροπής, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου, Υπάτος Εκπρόσωπος για θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, μεριμνά ιδίως ώστε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και όλα τα μέλη του Συμβουλίου να ενημερώνονται πλήρως σχετικά με την εφαρμογή της ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο 27 Ε

Κάθε κράτος μέλος, το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει σε ενισχυμένη συνεργασία, η οποία καθιερώνεται βάσει του άρθρου 27 Γ, κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και ενημερώνει την Επιτροπή. Η Επιτροπή διαβιβάζει γνώμη στο Συμβούλιο, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με το αίτημα καθώς και σχετικά με ενδεχόμενες ειδικές διατάξεις που τυχόν κρίνει αναγκαίες. Η απόφαση λογίζεται εγκριθείσα, εκτός αν το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, αποφασίσει, εντός της ίδιας προθεσμίας να παραμείνει εκκρεμές το αίτημα· στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο αιτιολογεί την απόφασή του και τάσσει προθεσμία για την επανεξέτάσή της.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων και η αυτή αναλογία του αριθμού των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 23, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο.

Άρθρο 28

1. Τα άρθρα 189, 190, 196 έως 199, 203, 204, 206 έως 209, 213 έως 219, 255 και 290 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφαρμόζονται στις διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου.

2. Οι διοικητικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3. Οι λειτουργικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, βαρύνουν επίσης τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πλην των δαπανών που οφείλονται σε ενέργειες που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στην άμυνα και των περιπτώσεων όπου το Συμβούλιο λαμβάνει ομόφωνα διαφορετική απόφαση.

Στις περιπτώσεις που οι δαπάνες δεν καταλογίζονται στον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αυτές βαρύνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλείδα Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, εκτός εάν το Συμβούλιο λάβει ομόφωνα διαφορετική απόφαση. Όσον αφορά τις δαπάνες που οφείλονται σε ενέργειες που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στην άμυνα, τα κράτη μέλη οι αντιπρόσωποι των οποίων στο Συμβούλιο, προέβησαν σε τυπική δήλωση δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεν υποχρεούνται να συμβάλουν στην χρηματοδότησή τους.

4. Στις δαπάνες που βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που ορίζεται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

ΤΙΤΛΟΣ VI¹

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Άρθρο 29

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στόχος της Ένωσης είναι να παρέχει στους πολίτες υψηλό επίπεδο προστασίας εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με την ανάπτυξη από κοινού δράσης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, και με την πρόληψη και την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξеноφοβίας.

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την πρόληψη και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας, οργανωμένης ή μη, ιδίως της τρομοκρατίας, της εμπορίας ανθρώπων και των εγκλημάτων κατά παιδιών, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και όπλων, της δωροδοκίας και της απάτης, μέσω :

- στενότερης συνεργασίας μεταξύ αστυνομικών δυνάμεων, τελωνειακών και άλλων αρμοδίων αρχών στα κράτη μέλη, τόσο απ' ευθείας όσο και μέσω της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 30 και 32,
- στενότερης συνεργασίας μεταξύ δικαστικών και άλλων αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μέσω της Ευρωπαϊκής Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust), σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 32,
- προσέγγισης, όπου είναι αναγκαίο, των κανόνων σε ποινικές υποθέσεις στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 στοιχείο ε).

Άρθρο 30

1. Η από κοινού δράση στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας περιλαμβάνει :

- α) την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών, τελωνειακών και άλλων ειδικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, σε σχέση με την πρόληψη, την εξακρίβωση και τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων,

¹ Ο τίτλος αυτός θα επανεξεταστεί από τη Συνέλευση και, συνεπώς, δεν εξετάζεται εδώ.

- β) τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, ανάλυση και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που κατέχουν οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου για αναφορές ως προς τις καταχωρήσεις ύποπτων οικονομικών συναλλαγών, ιδίως μέσω της Ευρωπόλ, υπό την επιφύλαξη των κατάλληλων διατάξεων για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- γ) συνεργασία και κοινές πρωτοβουλίες για την κατάρτιση, την ανταλλαγή αξιωματικών-συνδέσμων, την απόσπαση υπαλλήλων, τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού και την εγκληματολογική έρευνα,
- δ) την κοινή αξιολόγηση ιδιαίτερων τεχνικών έρευνας σε σχέση με την εξακρίβωση σοβαρών μορφών οργανωμένης εγκληματικότητας.

2. Το Συμβούλιο προωθεί τη συνεργασία μέσω της Ευρωπόλ, ειδικότερα δε, εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ :

- α) παρέχει τη δυνατότητα στην Ευρωπόλ να διευκολύνει και να υποστηρίζει την προετοιμασία, και να ενθαρρύνει τον συντονισμό και τη διεξαγωγή ειδικών δράσεων έρευνας από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών δράσεων κοινών ομάδων, οι οποίες περιλαμβάνουν εκπροσώπους της Ευρωπόλ, ως υποστήριξη,
- β) θεσπίζει μέτρα που επιτρέπουν στην Ευρωπόλ να ζητεί από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να διενεργούν και να συντονίζουν τις έρευνες τους για συγκεκριμένες υποθέσεις και να αναπτύσσει ειδική εμπειρία, η οποία μπορεί να τεθεί στη διάθεση των κρατών μελών και να τα συνδράμει κατά την έρευνα υποθέσεων οργανωμένης εγκληματικότητας,
- γ) ευνοεί την καθιέρωση επαφών μεταξύ εισαγγελικών/ανακριτικών υπαλλήλων ειδικών στην καταπολέμηση της οργανωμένης εγκληματικότητας, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπόλ,
- δ) εγκαθιδρύει δίκτυο έρευνας, τεκμηρίωσης και στατιστικής σχετικά με τη διασυνοριακή εγκληματικότητα.

Άρθρο 31

1. Η από κοινού δράση για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής :

- α) διευκόλυνση και επιτάχυνση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων υπουργείων και των δικαστικών αρχών ή αντίστοιχων αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας, όταν ενδείκνυται, μέσω της Eurojust, σε σχέση με τη διεξαγωγή δικών και την εκτέλεση αποφάσεων,

- β) διευκόλυνση της έκδοσης μεταξύ των κρατών μελών,
- γ) εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, για τη βελτίωση της εν λόγω συνεργασίας,
- δ) πρόληψη των συγκρούσεων δικαιοδοσίας μεταξύ κρατών μελών,
- ε) προοδευτική θέσπιση μέτρων για τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως των αξιόποινων πράξεων και τις ποινές στους τομείς της οργανωμένης εγκληματικότητας, της τρομοκρατίας και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών.

2. Το Συμβούλιο ενθαρρύνει τη συνεργασία μέσω της Eurojust ως εξής :

- α) επιτρέπει στην Eurojust να συμβάλλει στον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των εθνικών δικωτικών αρχών των κρατών μελών,
- β) ευνοεί τη συμμετοχή της Eurojust στις έρευνες σχετικά με θέματα σοβαρής διασυνοριακής εγκληματικότητας, ιδίως σε περίπτωση οργανωμένης εγκληματικότητας, λαμβανομένων μεταξύ άλλων υπόψη των αναλύσεων που πραγματοποιεί η Ευρωπόλ,
- γ) διευκολύνει τη στενή συνεργασία της Eurojust με το ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο, ιδίως προκειμένου να διευκολύνεται η εκτέλεση αιτήσεων δικαστικής συνδρομής και αιτήσεων έκδοσης.

Άρθρο 32

Το Συμβούλιο καθορίζει τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς υπό τους οποίους οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στα άρθρα 30 και 31 μπορούν να αναλάβουν δράση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους σε σύνδεση και σε συμφωνία με τις αρχές του τελευταίου.

Άρθρο 33

Ο παρών Τίτλος δεν θίγει την άσκηση των αρμοδιοτήτων που εμπίπτουν στα κράτη μέλη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφαλείας.

Άρθρο 34

1. Στους τομείς που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο, τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται και διαβουλεύονται μεταξύ τους στα πλαίσια του Συμβουλίου προκειμένου να συντονίζουν τη δράση τους. Προς το σκοπό αυτό, καθιερώνουν συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων υπηρεσιών των διοικήσεών τους.

2. Το Συμβούλιο λαμβάνει μέτρα και προωθεί, με τις κατάλληλες μορφές και διαδικασίες, όπως ορίζονται στον παρόντα Τίτλο, τη συνεργασία η οποία συμβάλλει στην επιδίωξη των στόχων της Ένωσης. Προς το σκοπό αυτό, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας οποιουδήποτε κράτους μέλους ή της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί :

- α) να υιοθετεί κοινές θέσεις προσδιορίζοντας την προσέγγιση της Ένωσης ως προς συγκεκριμένο θέμα,
- β) να υιοθετεί αποφάσεις-πλαίσιο με σκοπό την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις-πλαίσιο δεσμεύουν τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αλλά αφήνουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών την επιλογή του τύπου και των μέσων. Δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα,
- γ) να υιοθετεί αποφάσεις για οποιοδήποτε άλλο σκοπό συνεπή με τους στόχους του παρόντος Τίτλου, αποκλειόμενης οποιασδήποτε προσέγγισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις αυτές είναι δεσμευτικές και δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα· το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή αυτών των αποφάσεων στο επίπεδο της Ένωσης,
- δ) να καταρτίζει συμβάσεις, τις οποίες συνιστά στα κράτη μέλη προς αποδοχή σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα κράτη μέλη κινούν τις εφαρμοστέες διαδικασίες εντός προθεσμίας που ορίζεται από το Συμβούλιο.

Εκτός αν άλλως ορίζουν, οι συμβάσεις αυτές, αφού υιοθετηθούν τουλάχιστον από τα μισά κράτη μέλη, αρχίζουν να ισχύουν στα εν λόγω κράτη μέλη· τα μέτρα εφαρμογής των συμβάσεων αυτών θεσπίζονται από το Συμβούλιο με πλειοψηφία δύο τρίτων των Συμβαλλομένων Μερών.

3. Όταν το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται όπως ορίζεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας· για την θέσπιση των πράξεων του Συμβουλίου, απαιτούνται τουλάχιστον 62 ψήφοι υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους 10 τουλάχιστον μελών.

4. Για διαδικαστικά ζητήματα, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο 35

1. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αρμοδιότητα, υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, να αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις επί του κύρους και της ερμηνείας των αποφάσεων-πλαίσιο, και των αποφάσεων, επί της ερμηνείας των συμβάσεων που καταρτίζονται βάσει του παρόντος Τίτλου και επί του κύρους και της ερμηνείας των μέτρων εφαρμογής τους.
2. Με δήλωση κατά την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ ή οποιαδήποτε στιγμή μετά την υπογραφή, κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποδέχεται την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.
3. Κάθε κράτος μέλος που προβαίνει σε δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 2 ορίζει είτε :
 - α) ότι οποιοδήποτε δικαστήριο του κράτους αυτού, του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, δύναται να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση επί ζητήματος το οποίο ανακύπτει σε εκκρεμή υπόθεση ενώπιόν του και αφορά το κύρος ή την ερμηνεία πράξεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εάν το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι η απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, είτε
 - β) ότι οποιοδήποτε δικαστήριο του κράτους αυτού δύναται να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση επί ζητήματος το οποίο ανακύπτει σε εκκρεμή υπόθεση ενώπιόν του και αφορά το κύρος ή την ερμηνεία πράξεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εάν το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι η απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης.
4. Οποιοδήποτε κράτος μέλος, είτε προέβη είτε μη σε δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 2, δικαιούται να υποβάλει υπόμνημα ή γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο σε υποθέσεις που ανακύπτουν σύμφωνα με την παράγραφο 1.
5. Το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να ελέγχει το κύρος ή την αναλογικότητα επιχειρησιακών δράσεων της αστυνομίας ή άλλων υπηρεσιών επιβολής του νόμου ενός κράτους μέλους ή την άσκηση των ευθυνών που φέρουν τα κράτη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.
6. Το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να ελέγχει τη νομιμότητα των αποφάσεων-πλαίσιο και των αποφάσεων σε προσφυγές που ασκούνται από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Οι προσφυγές που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο ασκούνται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του μέτρου.

7. Το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να αποφαιίνεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ κρατών μελών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή πράξεων που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 34, παράγραφος 2, εφόσον η εν λόγω διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί από το Συμβούλιο εντός έξι μηνών από της υποβολής της στο Συμβούλιο εκ μέρους ενός εκ των μελών του. Το Δικαστήριο έχει επίσης αρμοδιότητα να αποφαιίνεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή συμβάσεων που καταρτίζονται βάσει του άρθρου 34, παράγραφος 2, στοιχείο δ).

Άρθρο 36

1. Συνιστάται Συντονιστική Επιτροπή αποτελούμενη από ανώτατους υπαλλήλους. Εκτός του συντονιστικού της ρόλου, η επιτροπή αυτή έχει ως καθήκοντα :

- να διατυπώνει γνώμες προς το Συμβούλιο, είτε μετά από αίτησή του είτε με δική της πρωτοβουλία,
- να συμβάλλει, με την επιφύλαξη του άρθρου 207 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 29.

2. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου.

Άρθρο 37

Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις που υιοθετούνται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Τίτλου, στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και διεθνών διασκέψεων, στις οποίες συμμετέχουν.

Τα άρθρα 18 και 19 εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, σε θέματα που εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

Άρθρο 38

Οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 24 μπορούν να καλύπτουν θέματα τα οποία εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

Άρθρο 39

1. Το Συμβούλιο ζητεί τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προτού θεσπίσει οποιοδήποτε μέτρο αναφερόμενο στο άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχεία β), γ) και δ). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδοτεί εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο, η οποία δεν είναι κατώτερη των τριών μηνών. Εάν δεν υπάρξει γνώμη εντός της προθεσμίας αυτής, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει.

2. Η Προεδρία και η Επιτροπή ενημερώνουν τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις συζητήσεις στους τομείς που εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να απευθύνει στο Συμβούλιο ερωτήσεις ή συστάσεις. Πραγματοποιεί ετησίως συζήτηση για την πρόοδο που σημειώθηκε στους τομείς που εμπίπτουν στον παρόντα Τίτλο.

Άρθρο 40

1. Η ενισχυμένη συνεργασία σε έναν από τους τομείς που αναφέρονται στον παρόντα Τίτλο αποβλέπει να επιτρέψει στην Ένωση να καταστεί ταχύτερα ένας χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ενώ σέβεται τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και τους στόχους του παρόντος Τίτλου.

2. Τα άρθρα 29 έως 39 και τα άρθρα 40Α, 40Β και 41 εφαρμόζονται στην ενισχυμένη συνεργασία, η οποία προβλέπεται στο παρόν άρθρο, εκτός αν άλλως ορίζεται στο άρθρο 40 Α και στα άρθρα 43 έως 45.

3. Οι διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου και την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, εφαρμόζονται στο παρόν άρθρο καθώς και στα άρθρα 40 Α και 40 Β.

Άρθρο 40 Α

1. Τα κράτη μέλη, τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία δυνάμει του άρθρου 40, απευθύνουν αίτηση στην Επιτροπή, η οποία δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο σχετική πρόταση. Εάν δεν υποβάλει πρόταση η Επιτροπή, ανακοινώνει τους λόγους στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Εν τοιαύτη περιπτώσει, τα κράτη μέλη δύνανται να υποβάλλουν στο Συμβούλιο πρωτοβουλία με σκοπό να εξουσιοδοτηθούν για την εν λόγω ενισχυμένη συνεργασία.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 εξουσιοδότηση παρέχεται, τηρουμένων των άρθρων 43 έως 45, από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή πρωτοβουλίας οκτώ τουλάχιστον κρατών μελών, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι ψήφοι των μελών του Συμβουλίου σταθμίζονται όπως καθορίζεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Κάθε μέλος του Συμβουλίου μπορεί να ζητεί την υποβολή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Μετά την υποβολή του θέματος, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 40 Β

Κάθε κράτος μέλος, το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει σε ενισχυμένη συνεργασία, η οποία καθιερώνεται βάσει του άρθρου 40 Α, κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, η οποία, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, διαβιβάζει στο Συμβούλιο γνώμη, συνοδευόμενη ενδεχομένως από σύσταση για ειδικές διατάξεις τις οποίες τυχόν κρίνει αναγκαίες, προκειμένου το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να συμμετάσχει στην εν λόγω συνεργασία. Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με το αίτημα εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Η απόφαση λογίζεται εγκριθείσα, εκτός αν το Συμβούλιο, αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία, εντός της ίδιας προθεσμίας να παραμείνει εκκρεμές το αίτημα· στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο αιτιολογεί την απόφασή του και τάσσει προθεσμία για την επανεξέτασή της.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 44, παράγραφος 1.

Άρθρο 41

1. Τα άρθρα 189, 190, 195, 196 έως 199, 203, 204, 205, παράγραφος 3, 206 έως 209, 213 έως 219, 255 και 290 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφαρμόζονται στις διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου.
2. Οι διοικητικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
3. Οι λειτουργικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, βαρύνουν επίσης τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει άλλως με ομοφωνία. Στις περιπτώσεις που οι δαπάνες δεν βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, βαρύνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλείδα Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει ομόφωνα άλλως.
4. Στις δαπάνες που βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που ορίζεται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Άρθρο 42

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής ή κράτους μέλους, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να αποφασίσει ότι η δράση στους τομείς του άρθρου 29 εμπίπτει στον Τίτλο IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθορίζοντας ταυτοχρόνως τις σχετικές προϋποθέσεις ψηφοφορίας. Συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν αυτή την απόφαση σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

ΤΙΤΛΟΣ VII ¹

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 43

Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία μπορούν να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό τον όρο ότι η σχεδιαζόμενη συνεργασία :

- α) επιδιώκει να διευκολύνει την πραγμάτωση των στόχων της Ένωσης και της Κοινότητας, να διαφυλάσσει και να υπηρετεί τα συμφέροντά τους και να ενισχύει τη διαδικασία ενοποίησής τους,*
- β) σέβεται τις εν λόγω Συνθήκες καθώς και το ενιαίο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης,*
- γ) σέβεται το κοινοτικό κεκτημένο και τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει των άλλων διατάξεων των εν λόγω Συνθηκών,*
- δ) παραμένει εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της Ένωσης ή της Κοινότητας και δεν αφορά τους τομείς που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας,*
- ε) δεν θίγει την εσωτερική αγορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 14, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ούτε την οικονομική και κοινωνική συνοχή που καθιερώνεται σύμφωνα με τον Τίτλο XVII της ίδιας Συνθήκης,*
- στ) δεν συνιστά διάκριση ούτε φραγμό στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ούτε προκαλεί στρεβλώσεις του μεταξύ τους ανταγωνισμού,*
- ζ) συγκεντρώνει τουλάχιστον οκτώ κράτη μέλη,*
- η) σέβεται τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μη συμμετεχόντων κρατών μελών,*
- θ) δεν επηρεάζει τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,*
- ι) είναι ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 43 Β.*

¹ Ο τίτλος αυτός θα καλυφθεί από το τμήμα Ι.

Άρθρο 43 Α

Η ενισχυμένη συνεργασία επιλέγεται μόνον ως έσχατη λύση, εφόσον διαπιστωθεί στα πλαίσια του Συμβουλίου ότι είναι αδύνατον να επιτευχθούν οι στόχοι της, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, κατ' εφαρμογήν των σχετικών διατάξεων των Συνθηκών.

Άρθρο 43 Β

Η ενισχυμένη συνεργασία κατά την καθιέρωσή της είναι ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη. Είναι επίσης ανοικτή οποτεδήποτε, σύμφωνα με τα άρθρα 27 Ε και 40 Β της παρούσας Συνθήκης και με το άρθρο 11 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό την επιφύλαξη της τήρησης της αρχικής απόφασης, καθώς και των αποφάσεων που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο αυτό. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε ενισχυμένη συνεργασία φροντίζουν να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού κρατών μελών.

Άρθρο 44

1. Για την υιοθέτηση των πράξεων και αποφάσεων, που απαιτούνται για την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας η οποία αναφέρεται στο άρθρο 43, ισχύουν οι σχετικές θεσμικές διατάξεις της παρούσας Συνθήκης και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ωστόσο, όλα τα μέλη του Συμβουλίου δύνανται να συμμετέχουν στις συζητήσεις, καίτοι στη θέσπιση των αποφάσεων λαμβάνουν μέρος μόνον οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων και η αυτή αναλογία του αριθμού των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 205, παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 23, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρούσας Συνθήκης όσον αφορά ενισχυμένη συνεργασία που καθιερώνεται δυνάμει του άρθρου 27 Γ. Η ομοφωνία νοείται μόνον μεταξύ των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου.

Οι σχετικές πράξεις και αποφάσεις δεν αποτελούν τμήμα του κεκτημένου της Ένωσης.

2. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν, στο βαθμό που τα αφορά, τις πράξεις και τις αποφάσεις που εκδίδονται για την εφαρμογή της ενισχυμένης συνεργασίας στην οποία συμμετέχουν. Οι εν λόγω πράξεις και αποφάσεις δεσμεύουν μόνο τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία και, ανάλογα με την περίπτωση, ισχύουν άμεσα μόνο στα κράτη αυτά. Τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία δεν εμποδίζουν την εφαρμογή της από τα κράτη μέλη τα οποία συμμετέχουν σ' αυτήν.

Άρθρο 44 Α

Οι δαπάνες που απορρέουν από την εφαρμογή μιας ενισχυμένης συνεργασίας, πέραν των διοικητικών εξόδων των οργάνων, βαρύνουν τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, εκτός αν το Συμβούλιο αποφασίσει άλλως, με ομοφωνία όλων των μελών του και έπειτα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 45

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή εξασφαλίζουν τη συνοχή των δράσεων που αναλαμβάνονται βάσει του παρόντος Τίτλου, καθώς και τη συνοχή των δράσεων αυτών με τις πολιτικές της Ένωσης και της Κοινότητας, και συνεργάζονται προς το σκοπό αυτό.

ΤΙΤΛΟΣ VIII ¹

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46

Οι διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ανθρακα και Χάλυβα και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας, εφαρμόζονται μόνον στις ακόλουθες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης :

- α) στις διατάξεις που τροποποιούν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, εν όψει της ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ανθρακα και Χάλυβα και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,*
- β) στις διατάξεις του Τίτλου VI, σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 35,*
- γ) στις διατάξεις του Τίτλου VII, σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στα άρθρα 11 και 11 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 40 της παρούσας Συνθήκης,*
- δ) στο άρθρο 6, παράγραφος 2 όσον αφορά τη δραστηριότητα των οργάνων, στο μέτρο που το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα βάσει των Συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της παρούσας Συνθήκης,*

¹ Ο τίτλος αυτός θα περιληφθεί στις γενικές και τελικές διατάξεις (το μέρος III).

- ε) *μόνον στις διαδικαστικές επιταγές του άρθρου 7, όταν το Δικαστήριο αποφασίζει κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου κράτους μέλους και εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία το Συμβούλιο προβαίνει στην προβλεπόμενη από το εν λόγω άρθρο διαπίστωση,*
- στ) *στα άρθρα 46 έως 53.*

Άρθρο 47

Με την επιφύλαξη των διατάξεων που τροποποιούν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ενόψει της ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και των παρουσών τελικών διατάξεων, καμία διάταξη της παρούσας Συνθήκης δεν θίγει τις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ούτε και τις μετέπειτα Συνθήκες και πράξεις που τις έχουν τροποποιήσει ή συμπληρώσει.

Άρθρο 48

Η κυβέρνηση κάθε κράτους μέλους ή η Επιτροπή δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο σχέδια αναθεωρήσεως των Συνθηκών οι οποίες θεμελιώνουν την Ένωση.

Αν το Συμβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και, κατά περίπτωση, της Επιτροπής, διατυπώσει γνώμη υπέρ της συγκλήσεως διασκέψεως αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, η διάσκεψη αυτή συγκαλείται από τον πρόεδρο του Συμβουλίου, για να καθορισθούν, με κοινή συμφωνία, οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν σ' αυτές τις Συνθήκες. Σε περίπτωση θεσμικών μεταβολών στον νομισματικό τομέα, ζητείται επίσης η γνώμη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ μετά την επικύρωσή τους από όλα τα κράτη μέλη κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο 49

Κάθε ευρωπαϊκό κράτος το οποίο σέβεται τις αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1 μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Απευθύνει την αίτησή του στο Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται.

Οι όροι της προσχωρήσεως και οι λόγω αυτής αναγκαίες προσαρμογές των Συνθηκών που θεμελιώνουν την Ένωση, αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών και του αιτούντος κράτους. Η συμφωνία αυτή υπόκειται σε επικύρωση εκ μέρους όλων των συμβαλλομένων κρατών, κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο 50

- 1. Καταργούνται τα άρθρα 2 έως 7 και 10 έως 19 της Συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που υπεγράφη στις Βρυξέλλες, στις 8 Απριλίου 1965.*
- 2. Το άρθρο 2, το άρθρο 3, παράγραφος 2, και ο Τίτλος III της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης που έγινε στο Λουξεμβούργο και στη Χάγη στις 17 και 28 Φεβρουαρίου 1986, αντιστοίχως, καταργούνται.*

Άρθρο 51

Η παρούσα Συνθήκη συνάπτεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 52

- 1. Η παρούσα Συνθήκη επικυρώνεται από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.*
- 2. Η παρούσα Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1993, εφόσον έχουν κατατεθεί όλα τα έγγραφα επικύρωσης ή άλλως την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης του υπογράφοντος κράτους που προέβη τελευταίο στη διατύπωση αυτή.*

Άρθρο 53

Η παρούσα Συνθήκη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική και πορτογαλική γλώσσα, και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά· κατατίθεται στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας, η οποία διαβιβάζει κυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα άλλα υπογράφοντα κράτη.

Δυνάμει της Συνθήκης Προσχωρήσεως του 1994, τα κείμενα της παρούσας Συνθήκης στη σουηδική και φινλανδική γλώσσα, είναι εξίσου αυθεντικά.